çirkef

roman

james barlow

109

109

villain
çirkef
roman
james barlow
türkçesi: ziya kutlu

e yayınları genel dizi : 109

ANKARA CADDESİ 13
TELEFON: 26 81 42
NARLIBAHÇE SOKAK 19/3
TELEFON: 27 87 20
İSTANBUL

JAMES BARLOW

James Barlov, 1921 yılında Ingiltere'nin Birmingham şehrinde doğdu. Bir banka veznedarının oğluydu. Birkaç okul değiştirerek öğrenimini tamamladı. 1940 yılında, ingiliz Kraliyet Hava Kuvvetlerine gönüllü yazılarak 2. Sünya Savaşına katıldı. Ağır bir hastalık sonucu savaşı ve askerliği yarıda bırakması gerekti. Buna karşılık yazarlık hayatı başladı. Önceleri bazı teknik dergilere, bu arada da ünlü mizah dergisi PUNCH'a yazılar, hikâyeler yazdı. PUNCH dergisiyle işbirliği günümüze dek sürdü.

İlk romanı olan «**Başroldekiler — Protagonists**»di. Ama 1960 yılında yayınlanan «**Vatanseverler — Patriots**»la büyük üne erişti. Bundan sonra kendini tümüyle yazarlığa verebildi. «**Ödlek — Tetm of Trial**», daha sonra filme alınıp başrolünü Richard Burton'un oynadığı «**Çirkef — Villain**» birbirini izledi. Yazarın son romanı, bütün dünyada büyük ilgiyle karşılanan «**Limanlar — Liner**» oldu. Birkaç yıldır karısı Joyce'la İrlanda'da yaşayan dört çocuklu yazar, bir ameliyat sonucu 1973 şubatında öldü.

ÇİRKEF

CİRKEF villain ● james barlow'un romanı ● yayın hakları: james barlow 1968/beynelmilel basın ajansı, e yayınları 1974 ● kapak: james ensor/kemal kaldı ● dizgi-baskı: güryay matbaası, dizgi düzeni: 10/12 batone no. 696 intertype ● kapak filmi: ebru grafik ● kapak baskısı: orofis basımevi ● cilt: kısmet ciltevi ● *e yayınları ankara caddesi 13* telefon *26 81 42 narlıbahçe sokak 19 kat 3-4* telefon *27 87 20* istek ve yazışmalar için kısa adres *e yayınları posta kutusu 12 istanbul* birinci baskı: nisan 1974 ●●●

türkçesi: ziya kutlu

JAMES BARLOW

ÇİRKEF

ROMAN

E YAYINLARI

GENEL DİZİ

Hâlâ dünyanın tadı tuzu olan,
iyi insanların oluşturduğu İngiliz polisine.

'Buick'le tek başıma çıktım ve bir süre etrafta dolaştım... Kaldırımlarda yürüyen kadınlara ve adamlara baktım ve hepsine karşı nefret duydum... zavallı garipler! Boğaz tokluğuna ölümüne çalışanlar! «Allah kahretsin,» dedim kendi kendime, «bunlarda hiç yürek yok. Bunlar sadece çalışırlar, çalışırlar, çalışırlar. Ve dört ay terledikten sonra benim dört saatte kazandığımdan daha azını kazanırlar...» Herhangi bir inancım varsa, Darwin bunu benim için en uygun olanın yaşamasında özetlemiştir.'

JAMES SPENSER, LİMEY 1933

Herhangi bir olayın ispat sorumluluğu ve zorunluluğu, bunu iddia eden kişiye düşer, bu nedenle de iddia edilen suçun ispatı iddia makamının görevidir.

MORİARTY'NIN POLİS YASASI

İçim ezik, yanıp tutuşuyor. Tanrı'nın en derin takdirini
Acı da olsa tatmam gerekir; tadacağım şey içimdedir;
Vücudumdaki kemikler, et ve kan, lâneti doldurup taşırıyor.
Ruhun özmayası, ekşiyen basit bir hamurdur.
Yitip gidenlerin böyle olduklarını görüyorum ve onların sonu da
Benimki gibidir, onlar da ter döküyorlar, ama daha beter.

GERALD MANLEY HOPKINS

BİR

«ÇAY enfes olmuş,» dedi Vic Dakin. Sesinde bir ılıklık vardı. «Bu sabah nasılsın?»

Anası da «Çok iyiyim Vic. Çok iyiyim,» diye cevapladı.

Yetmiş ikisindeydi anası. Yaşına rağmen beyni sulanmamıştı daha. İştahı yerinde bir kadın kurusuydu. Kelimenin tam anlamıyla çirkindi. Yüzünün orta yerindeki burnu boksla uğraşan oğlununki gibi yassı ve kocamandı. Aslında eskiden o da duygusaldı. Ama o duygusal günler çok eskilerde kalmıştı artık. Bu yaşına kadar da Londra'nın East End bölgesinden bir yere ayrılmamış, savaşlı, hastalıklı, bombalı, sıkıntılı günlerini hep burada geçirmişti. Gene de

bu yüzyılın başındaki gibi canlı, saldırgan ve saf kalmıştı. Son derece saf.

Oğlunun bir iş sahibi olduğuna inanırdı gerçekten. Vic çalışkan biriydi ona göre. Aynı zamanda da zekiydi. Hastane düzeltmişti onu. Çıktıktan sonra da kadıncağızın hayatında görmediği şeyler olmuştu. Evi çiçeklerle süslemişti. Son iki yılda duvarlar yaldızlı, pahalı kağıtlarla kaplanmıştı. Eve yeni eşyalar gelmişti. Cicili bicili şeylerdi bunlar. Kadının bir dediği iki olmuyordu. Ağzını açması Vic'in istediği şeyi hemen satın almasına yetiyordu. Çay yapan makinalar, King's Road'da görüp de istediği dört direkli yatak, her şey ama her şey hemencecik alınıveriyordu. Artık pahalı şaraplar içiliyordu evde. Cornwall'da ya da Yunanistan'da geçirilen tatiller de cabasıydı.

Olup bitenler gerçekten de matraktı. Vic anasını alıp Sloane Street'teki antikacı dükkânlarına götürüyordu. Burada yoksul, ama kendini ağırdan satan kızlar çalışırdı. Hattâ bir keresinde «Bu eski püskü şey elli Ingiliz mi?» diye sorduğunda kız «Aman efendim şurasında bir çizik olmasa bu yetmiş beş ederdi» deyince Vic de hiç ilgilenmiyormuş havalarında «Yetmiş beş ederse yetmiş beş veririz. Bir çizikten bir şey çıkmaz. Bir daha sefere bekletme. Anam beklemeye alışık değildir,» diye terslemişti kızı.

Vic iyi giyimli adamlarla toplanıp yemek odasındaki masaya haritalar çizdikçe ya da holde eline eldiven geçirip muştalar taktıkça anası oğlunun yaptığı işlerden gururlanıyordu. Rastladıklarına zenginliklerinden söz ediyordu. Bunlardan bir kısmı, daha onu uzaktan görür görmez yol değiştiriyorlar ya da kibar davranıyorlardı. Çarşıda kimsenin haddine miydi Ba-

yan Dakin'i alışveriş yaparken bekletmek! Lokantalarda önüne midye, ıstakoz gibi yiyecekler getirenleri de terslemekten geri durmazdı. «Biliyor musunuz, müzik iştahımı açıyor. Bir orkestra olması ne kadar iyi.» Ve üç yıldan beri otobüse hiç binmemişti. Jaguar arabalar ya da taksilerle yolculuk ediyordu artık...

Önüne çıkan bakkallara, papazlara fırsat bulduğunda oğlu Vic'le ilgili hikâyeler anlatmaktan pek hoşlanıyordu. Hattâ bir keresinde de kendisini sorguya çeken CID çavuşuna oğlunun yaptığı işlerin hiç farkında değilmiş gibi, ballandıra ballandıra onu nasıl sevdiğini anlatmıştı. Oğlu küçüklüğünde bir kızılderiliye benziyordu. Ona güveni sonsuzdu. Oyun oynamaya gidiyorum diye ortadan kaybolan afacanın tekiydi. Sekiz yaşına gelene kadar evden iki kez kaçmıştı. Bir ana olarak polise, onun hasta olmasından korktuğunu anlatmıştı. Borth'da bir plajdayken Vic ortalıktan yok oluvermişti. Akşam olduğunda herkes otele dönmüştü de Vic hâlâ görünürlerde yoktu. Kocasına oğlunun boğulduğunu söylemişti, kocası da başına böyle bir iş gelmesinden çekindiği cevabını vermişti. Sonunda kadının biri çıkıp, geçen hafta da biz kaybettik, demişti. Meraklanmayın. Meraklanacak bir şey yok, demişti. Dalgalar getirir, demişti. Ve otele dönüp de oğlunun odasına baktığında bir de ne görsün, yorganın altına girmiş bir güzel uyuyor. Onu sabaha kadar belki on kez yataktan çıkarıp çıkarıp okşamış, sevmişti. Çünkü bir kızkardeşi vardı. Havuzda boğulmuştu da...

O gün bu gündür hâlâ yaşıyordu. Ve de büyük adam olmuştu. Hatta bir keresinde Vali bile Sisters of Mercy derneğine bağışladığı yardım çeklerinden dolayı onu kutlamıştı. Çünkü Vic, Londra'nın doğu

kesiminde birinci sınıf bir caniydi. Avukatlarla, bir iki parlâmento üyesiyle, oyun yazarları, kraliyet sofrasında beş çayı içen fotoğrafcılarla, pop şarkıcılarıyla, orkestra şefleriyle haşır neşirdi. İş adamıydı. Başarılı bir iş adamıydı üstelik. Tuttuğu işlerden gelir vergisi de vermezdi. Yüzden fazla adam çalıştırıyordu. Hepsi de en azından 40 İngiliz haftalık alırdı. East End kulüplerinde iş tutan en ucuz fedaisi bile. Vic'in firmasının haraçtan topladığı paraysa, bu 40 İngiliz'in iki katının en az yüz misliydi.

Vic'in yatırım alanı çok genişti. İşinin gerektirdiği bir yatırımla, adamlarının aylıklarını, kiralarını, hastane, cenaze, rüşvet ve eğlence gibi masraflarını ödemek için de yirmi yüzlük gerekiyordu. Bu yüzden pazar günü erkenden işbaşı yapması gerekmişti. Öğleden sonra da Rawlingson'u görmek zorundaydı. Rawlingson bir avukatın yanında çalışırdı. İşi, mahkemeye yalancı şahit bulmak ya da çalıştıkları yeri falan söylemekten çekinenleri bu işe kışkırtmaktı.

Vic daha on yedi yaşındayken, bir gün meyhaneye geldiğinde «Tahsildarın birini söğüşledim bugün,» diye böbürlenerek anlatmaya başlamıştı. Adamı o gün öğleden sonra bir, iki saat izledikten sonra gözüne biber atıp üçyüz papelle dolu çantayı kapmıştı. Meyhanedeki yaşlı adamlardan biri bu hikâyeyi duyunca ifrit olmuştu. «Bu yaştaki çocuklar bir türlü çenelerini tutamıyorlar,» diye Vic'i tersleyince o da adamın ağzını burnunu oracıkta bir güzel dağıtıvermişti. Yaşlı adamın takımı da Vic'i adamakıllı ıslatmıştı, allah yarattı demeden. Bu olaydan bir süre sonra, yani savaş yıllarının hemen ardından East ve West End'li birtakım garip kişiler Vic'le yakından ilgilenmeye başlamışlardı. Bunlar garip zevkler peşinde ko-

şan ve Vic gibi sefil bir oğlanda doyum arayan kişilerdi. Vic bu tiplerden bir kaçına hâlâ raslıyordu arada bir. İçlerinden biri Muhafazakâr Parti'nin sol kanat milletvekillerinden Draycott'tu...

Vic şimdiye dek dört kişi öldürmüş, elli kadarını da yaralayıp kaçmıştı. Buna karşılık ancak bir kez, o da zanlı sayılarak yakayı ele vermişti. Ve bu da bir tertipti. Eli bir arabanın kapısına dayalı dururken suçüstü enselenmişti. Böylece kaydı düşülecek poliste dosyası olacaktı. Ama Vic'in artık o taraklarda bezi yoktu. Büyük suçlar işliyordu. Böyle ufak tefek şeyleri adamları onun hesabına yapıyorlardı artık.

Vic Dakin kumar oynamazdı. Ama ortada görünmekten hoşlanırdı. Hattâ kumar oynanan klüplere bile girer çıkardı. Böylece kendini eğlendirirdi. Biraz züppeydi de. İçki içmez, kadınlardan da hoşlanmazdı. İyi dikilmiş elbiseler giyerdi. Bu ona çekici bir hava veriyordu. Londra'nın doğu kesiminde ne yapacağı hiç bir zaman kestirilemeyen bir hayduttu. Ve haydutları davranışlarıyla şaşırtmaktan geri kalmıyordu. Karşısındaki adamı bir dakika önce ilginç buluyor, bir dakika sonra dayanılmaz deli gözlerle süzüyordu. Kırk iki yaşında olmasına rağmen hâlâ dinçti, çevikti. Bir iş adamı olarak tam anlamıyla başarılıydı. Ancak tek kusuru vardı.

Deli herifin tekiydi.

Bir keresinde birkaç haftalığına akıl hastanesinde yatmak zorunda kalmıştı. Neyse ki, hem kendi firmasındaki adamların ikna gücü, hem de yedirilen paranın etkisiyle oradan paçayı kurtarmayı başarmıştı. Remington işin hukukî yönüyle uğraşmıştı. Bir takım doktorlar bu işe şiddetle karşı koydular. Draycott Avam Kamarasında sağlık bakanını bu konuda

sorguya çekti. Bu arada protestocular konuyu liberal gazetelere yansıtmışlardı. Gazeteler de çalakalem veryansın edip ortalığı kızıştırmışlardı. Dakin'le konuşan herkes, ondan aklı başında ve ilginç biri diye söz ediyordu. Hastaneden çıktığında televizyoncular onunla bir konuşma yapmış, ama sonra piçliklerinden dolayı bantları yok etmişlerdi.

Vic'in babası bir dok işçisiydi. Kızılhaç komitelerinde saygı gören biriydi. Küçük bir sendikanın başkanlığını yapıyordu. Aynı zamanda amatör boksördü. Ve boksta gösterdiği cesaretten dolayı da sevilir, sayılırdı. Vic on altısındayken profesyonel boksör lisansı edinmişti. East End'de maçlar yapıyordu. Ama şiddet eğilimini kontrol edemeyip lisansı yitirince, çenesi sayesinde bir bilârdo salonunda iş tuttu. West End'de sivrilmeye başlayınca da kaba kuvvete dayanan bir çete kurdu. 50 papele adam kaçırmaya, «çok gerektiğinde» de ortalığı duman etmeye başlamıştı. Motosiklet üzerinde elinde kılıçla dolaşarak iki mahalleye dehşet saçmıştı. Bu onun sıradan deliliklerinden biriydi. O sıralar gerçi böyle dehşet saçanlar çoktu. Ama East End, Maltalı bir pezevengin elektrik direğine bağlanıp taşaklarının kesilmesine ya da bir adamın dişlerinin sökülmesine ve arabaların ateşe verilmesine daha alışık değildi. Doğu kesimi bu tür olayları yeni yeni görüyordu. Sonraki yıllarda, Vic elinde tabancası ve kesicilikte uzmanlaşmış adamlarıyla dehşet saçmayı sürdürdü. Bu arada sürekli olarak da Darby and Joan derneğine, Brighton'a yoksul çocukları götüren örgütlere, yılbaşı gecesi hastanede düzenlenen eğlentilere bol para yardımı yapıyordu. Ruh doktorlarından biri onun manyakça bunalımlardan mustarip, ama gene de iyileşebilecek bir psiko-

pat olduğunu söylemişti... Gerçekten bir yandan para yardımları yapacak iyi yürekli ve düşünceli, öte yandan donuk bakışlı, acımasız saldırılarıyla iki ruhlu bir sapıktı.

Anası «Hava nasıl bugün?» diye sordu.

Aslında havayla alıp vereceği de yoktu. Laf olsun diye sormuştu.

Vic «Biraz sisli,» karşılığını verdi. «Dışarı çıkacağım, Ana. Bu pazar yapılacak ufak bir işim var. Birkaç saat içinde biter, sanırım.»

«Beni merak etme, Vic. Biliyorum, beni yalnız bırakmak istemiyorsun ama ne yapalım, iş bu. İhmale gelmez.»

«İstediğin bir şey var mı?»

«Gazete,» dedi düşündükten sonra, «Dönüşte The People ya da News of The World alırsın... Şu dedikoducu gazetelerden birini işte.»

«Çabuk dönerim tatlım.»

Vic yaşlı kadının yarı çıplak başını öptü. O dışarı çıkarken anası da kalın parmaklarıyla takma dişlerini çay bardağından çıkarmağa uğraşıyordu. Eğer çayı oğlu Vic pişirmediyse, Bayan Dakin çayını altın çanakla içmekten hoşlanmazdı pek.

İş meselesi gerçekten önemliydi.

Vic canı sıkılarak Victoria'dan; önceki günden kalma çöplerin, kâğıt süprüntülerinin, atılmış boş sigara paketlerinin üstünden, sidik ve kusmuk kokan yollardan geçip gelen iğrenç banliyö treninin boş bir vagonuna bindi. Oturulacak yerler ıslaktı, insanların saçlarından, enselerinden, leş gibi giysilerinden bulaşmış yağdan parlıyordu.

Vic pencereden bakıyordu. Yağmurun altında,

istasyonları teker teker geride bırakıyorlardı. Binlerce dam parlıyordu. Buralar sıkıntı verici, çirkin yerlerdi birbiri ardı sıra uzayıp giden.

Londra, pazarları akşamdan kalma olurdu. Ortalık, cumartesi gecesinden kalmış cam kırıklarından, yaldızlı sigara kâğıtlarından, atılmış biletlerden geçilmiyordu. Yaşlı adamın biri, elinde akerdeon kaldırımları arşınlıyordu. Ve cumartesinin seks hayatını içkiyle gidermiş uçuk benizli, cansıkıntısı yüklü bir sürü insan da bu ihtiyara bozuk para atıyorlardı. Sonraki haftanın şehvet sorunlarını bir an önce çözümlemek için, Bayswater'da yeni kartlar iğneleniyordu. «Genç bayanın satılık pisisi var.»... «Genç bayan Isveç'ten mesaj getiriyor,» ve buna benzer bir sürü kart. Iğrenç, aşağılık bir birleşme ya da «hoş» genç bir bayanla özel masturbasyon için 10 papel kesiyorlardı...

Hyde Park'da konuşmacılar dinden, kapitalizmin rezilliklerinden söz ediyorlardı heyecanla. Turistler de oradan oraya sürükleniyorlardı ilgiyle. Konuşmacılar sorular soruyorlar, durmaksızın yakası açılmadık küfürler savuruyorlardı. Afrikalının biri merdivenin tepesine dikilmiş Ingilizcenin içine ediyordu. «Ingilizlerin canı cehenneme,» diye bağırıyordu. «Hepsini yeryüzünden temizlemeli bunların.» Önünde biriken kalabalık onu dinlerken eğleniyor, bir ileri bir geri sallanıyorlardı. Birikenler arasından sarhoş bir Irlandalı «Seni kara piç seni!» diye bağırdı. «Düştüğün ağaca dön sen...» Bu arada Afrikalı da: «Sizlere ne aşağılık herifler olduğunuzu anlatmaya çalışıyorum,» diye böğürüyordu.

Öğleden sonra yağmur azalmıştı. Bir takım gençler spor arabalarıyla turluyorlardı. Hampatead Head'

de orta sınıf yahudiler bir Alman **au pair** (*) yakalayıp onun canına okumak için fırsat kolluyorlardı.

St. Martha Cray istasyonunda yalnız bir zenci bir aşağı bir yukarı, yorgun ayaklarını sürüyerek volta atıyordu. Beş bin mil ötelerden bunu yapmak için mi gelmişti acaba?

Ortalıkta taksi yoktu. Vic'in canı iyice sıkılmıştı. Yol uzadıkça uzuyordu. Pis bir telefon kulübesine girip anasına telefon etti.

«Kusura bakma ana. Bu iş biraz zaman alacağa benzer.»

«Sağlık olsun Vic. Tatlım, sen aldırma.»

«Bir yerde karnını bir güzel doyur. Ritz'e git. Orada ye.»

«Seni bekliyorum Vic. Birlikte yeriz.»

«Şimdi olmaz. Başka zaman birlikte yeriz.»

Bu ıslak pazar sabahı St. Martha Cray sokaklarında kimsecikler yoktu. Vic arsa komisyoncusunun vitrinindeki mahalle haritasına bir göz attı. Gideceği yer yarım millik yoldaydı. Üst üste yığılmış yüksek cam ve tuğla yığınları çamur ve kömür deryasında uzayıp gidiyordu. Boş arsalar. Sonra gene yüzlerce sıradan ev. Bu evlerde Krabbs fabrikasında çalışan işçiler oturuyordu. Vic de bu fabrikayla ilgileniyordu aslında.

Sonra tek katlı evler, eski su kanalı falan... Çocukluktan kalma anılar sanki bunlar hep. Acı, zevk ve de korku. Çünkü burada yıllarca önce bir eve dalmıştı. O dönemlerin en verimli işiydi. Talihi yaver gitmişti. Hele işin en şaşırtıcı yanı, çamaşır dolabının

(*) Geceleri evlere çocuk bakımına giden genç kadınlar ve kızlar için kullanılan deyim.

gözünü açtığında çekmecenin kâğıt paralarla dolu oluşuydu. Ve kadının biri yandaki odada derinden horluyordu... En talihsiz gününde de bir memur tarafından ihbar edilmişti. On iki ellilik kasadan yürümüştü. Aslında kasanın perçinlerini söküp sonunda 600 papele kalk gidelim demek çocuk işiydi. Şirketten alınan bilgiye göre aslında kasada yüzler, binler olması gerekiyordu. Vic, bir askerin, zamanında pek de tatlı olmayan dehşetli savaş günlerini anımsayıp keyiflenmesi gibi, o günler gözünün önüne geldikçe eğleniyordu. Duvar boyunca yağmur altında emekiemişti. Kapıya yaklaştıkça rüzgârda sallanan bir lambanın ışığı da oynuyordu durmaksızın. Yetmiş yaşında bir bunağı bekçi diye kapıya dikmişlerdi. Neden her keresinde koruma işini ucuza hallederlerdi böyle. Yaşlı adamı haklamıştı. Ölmemişti adam. Bir süre daha yaşamıştı.

Koruma işi böyle ucuza yapılamazdı. Hele gözdağı vermek ucuzluğa hiç gelmezdi. İkisi de çok önemli meselelerdi bunların. İhmal edilmesi doğru değildi. Böylesine büyük bir şehirde korku kol geziyordu. İnsanlar saldırılara karşı korumasızdı. Londra'da cezaevi kaçaklarına karşı korunmak bile güç işti. Maltalı, Yunanlı çirkefler en çok da çocuklara dadanıyorlardı. Ama bunların hepsi sekiz yıl önce olan şeylerdi. Alacak toplamak, 50 papele adam yaralamak falan gibi ufak işler. Vic artık daha büyük işlerle uğraşıyordu uzun zamandan beri. Adam tutuyor, nitrik asitle kapı önünde duran otomobilleri duman ediyordu. Nitrik asit işinde usta olmak da gerekmiyordu. Renksiz, kokusuz bir sıvıydı bu. Barnet'te yıkık dökük bir evleri olan İtalyan kırması muhallebi çocukları tarafından yapılıyordu. Kulüplerden ha-

raç almada, birtakım şeyleri kabul ettirmede inandırıcı bir araç olarak kullanılıyordu nitrik asit. Benzin deposuna şeker atma daha sıradan bir işti. Bazan o bile işe yarıyordu ama.

İnsanlar korkaktılar. Acı çekmekten korkuyorlardı. Vic bunu bir türlü anlayamıyordu. Acıya karşı dirençsizdi insanlar. Çil yavrusu gibi dağılıyorlardı. Donakalıyorlardı. Anlaşılmaz bir işti bu. Doğu yakasında bir okuldaki çocukları hatırlıyordu. Ne ödlek şeylerdi. Canlarını acıtacağı korkusuyla Vic'e saygılı davranıyorlardı. O da bundan hoşlanıyordu. O çocukların soluklarının kesilmesi yok mu... Ne eğlenceli oluyordu. Güreşirken bile karşısındakinin zayıf düştüğünü görünce bedeni zevkten kaskatı olur, dişlerini gıcırdatırdı. Boğuşurken karşısındakinin taşaklarına yapışıp ona korkunç bir acı vermek son amacıydı. Bundan pek keyiflenirdi. Ve Vic'in yaşı büyüdükçe, daha başka birtakım tutkular boğuşma zevkinin yerini almaya başlamıştı. Artık cinsel itilimleri ağır basıyordu. Kızlar bu iş için elverişli değildi. Çünkü acı duymanın önemini anlamıyorlardı. Kızlar sadece korkudan donup kalan yaratıklardı. Bu nedenle onları bir avuç koku, korku ve kaçış olarak hatırlıyordu. Ve ne zaman bu kızlar aklına gelse kanı beynine sıçrıyordu öfkeden.

Vic yolunu gözlediklerini biliyordu. Perdeler kımıldamıştı çünkü. Gecikmişti. Gene de çok bekletmiş sayılmazdı ama, bu sonsuz bekleyiş kâtibin midesine vurmuştu. 1954 model bir arabanın çamurluğu gibi parlayan krom tokmaklı sefil kapıyı küçük bir çocuk açmıştı. Sapsarı suratlı, somurtuk bir veletti. Yağlı saçları çok uzundu. Hayata başlamadan yenik düşmüş bir çocuktu bu. Sadece «Baba» diye seslenip çekti

gitti. Ortalığa, protesto sesleri dolu bir pop plağından çıkan müzik yayılıyordu. Ama yeniklik müziğin başkaldırışına rağmen ayakta dimdik duruyordu.

Mutfakta bir köpek havladı. Holü duman kaplamıştı. Kırk yaşlarında bir adam ellerini oğuşturarak mutfaktan çıktı. Adamın sırtında modası çoktan geçmiş kahverengi bir elbise vardı. Ayaklarına da kahverengi, cilâlanmış eski eşyaları andıran bir ayakkabı geçirmişti. Ceketin dirsekleri ve pantolonunun kıçı parlıyordu. Dizleri de yer etmişti. Orta boylu, korkusunu saklayamayacak kadar anlamsız bir suratı vardı adamın.

«Mr. Bellamy?»

Vic bugün bu adı kullanıyordu.

«Evet. Siz de Mr. Brown'sunuz.»

Mr. Brown da tatlılıkla, «Ayakkabılara uysun diye,» (*) dedi. «İçeri gelin.» Vic'in omuzunun üzerinden dışarı baktı. «Arabanızı nerede bıraktınız?»

Vic sinirlenmişti. «Böyle bir yerde, komşularınıza bir Jaguar 420 mi göstereceğimi sanıyordunuz?» Adama hakaret etmekten çekinmiyordu.

Mr. Brown bön bakışlı, yüzü sivilce dolu oğlanın, konuşmalarını duyup Mr. Rawlingson'un kulübündeki striptizciyle bir bağlantı kurarak yapacakları işi anlar diye korkuyla baktı ona. «Oturma odasına geçelim,» dedi.

Küçük odada yirmi yıl öncesinin büro eşyaları vardı. Ayrıca bir sıra da kitap duruyordu. Ama pek de buraya uygun düşecek türde değildi kitaplar. Fram Here to Eternity, Reach for the Sky, You'll Die in Sin-

(*) Brown: İngilizcede kahverengi.

gapore. Ve duvara da Degas'nın solgun iki balerini asılmıştı.

«İçki içer misiniz Mr. Bellamy?»

«Şimdi istemiyorum Mr. Brown.»

«Öyleyse izninizle ben içeceğim.»

Ve Mr. Brown lake dolaptan kendine aceleyle içki çıkardı. Ancak cini yuvarladıktan sonra kendine olan güvenini kazanmıştı.

«Yolculuğunuz iyi geçti mi bari?»

«Trenler leş gibi,» dedi Vic.

Mr. Brown da Vic'le aynı fikirdeydi. «Bombok bir şehir» dedi. «Çok kalabalık. Savaştan hemen sonra evlendiğimde, buradan göçmeyi düşündüm. Fakat karım istemedi. Avustralya'dakilerin kaba insanlar olduğunu söyledi. Kaba insanlar. Ne gülünç. Değil mi? Pencereden bir bakın şu nazik insanlara Mr. Bellamy. Karım biraz züppedir. Şu aşağılık yerde züppe olmayı aklınız alıyor mu?» Sırıttı. Cin çenesini açmıştı. Konu da bir hayli sarmıştı. «Ama böyle işte. İşçi sınıfından birinin züppeliği hiç kimseninkine benzemez. Babası lehimciydi. Ama bunu hiç söylemez. Oyunu Muhafazakârlara verir. Bütün o şatoları, gemicilik şirketleri ve birahaneleriyle anadan doğma patron olduklarını sanır. Öğrendiklerini bile parayla satın alıyorlar ve böyle devam edip gidiyor bu iş. Sonra kalk sen bunlara oy ver! Yaşa! Kim söylemişse haklı söylemiş, insan bir çoğunu her zaman kazıklayabilir. İçki alsaydınız Mr. Bellamy?»

«Çay içerim öyleyse,» dedi Vic. «Ama önce iş konuşalım. Ondan sonra.»

«İnsanlar ondan hoşlanmıyorlar hiç,» diye ısrarla sözüne devam etti. Sanki karısıyla hiç bir ilgisi yoktu yakından uzaktan. Anlaşılan belki bir zamanlar ka-

rısına karşı bir şeyler duymuştu. Ama şimdi onu sadece daktilo kızlar, striptizciler, sokak kızları ilgilendiriyordu. «Hiç bir yere gittiğimiz yok. Arkadaş da edinemiyoruz. Bana gülüyor herkes. Çocuk da aptal aptal bakıp sırıtmaktan başka işe yaramıyor. Anası da ondan yana tabii. 'Baban gibi başarısız olmayacaksın,' diyor ona. Yatakla falan da ilişkisi yoktur pek. Hep yorgundur. Geçinmek çok güç. Meyhaneye gidemem. İstemez öyle şeyler. Ancak futbol maçına. O zaman paçayı kurtarabiliyorum. Ara sıra gidiyorum işte. Bazan... Ben de insanım. Bıkkınlık geliyor. Sevilmek istiyorum. Aşağılanmaktan bıktım. Bir kızla birlikte olmak, özlediğim şeylere kavuşmak istiyorum. Camdan dışarı bakın bir kez. Göz alabildiğine uzanan çöplükler dışında başka bir şey göremezsiniz. Ne hazin. İşte işçi sınıfı demek bu demek. Hele okula da gidememişseniz... Konuşmanız da pek öyle düzgün değilse... Aslında tanınmış olmayı falan istediğim yok. Çok rahatım o bakımdan. Ama zaman zaman başarısız olduğumu anlıyorum. Gelecek bir şey vadetmiyor artık. Şimdiye dek ne vadetti ki zaten? Kırk altı yaşındayım. Ve de onunla evliyim. Ayrılınca masraflarımı bile karşılayamam. O zaman da geriye ne kaldı zaten? Bana kim bakar şimdi. Krabbs'da çalışan bir kâtip... Çok konuşuyorum. Sizi sıkıyorum.»

«Yoo hayır, hiç de sıkılmadım,» dedi. Vic tatlılıkla. Adama karşı kendini güçlü hissediyordu. Onun trajedisini dinlemek cömertliğini gösteriyordu. Zavallı piç. Bir yüzlük onun hayatını değiştirmeye yeter de artardı bile. İki yüzlüğü bulunca da karısını havada boşardı. Kimse tutamazdı artık onu.

«Bir kâtip nedir ki şimdi Mr. Bellamy,» diye vurguladı. «Savaştan önce bayağı önemliydi. Emir ver-

me yetkisi vardı. Ellisini bulunca yıllık geliri dört yüzlüğe yükselirdi. Kırkında da küçük bir Morris arabaya sahip olurdu hiç değilse. İşçiler haftada üç papele tâlim ederlerdi etmesine ama kâtibin yükü çok ağırdı. Yönetimin bir parçasıydı, patronların yani. Artık kana susamış bir patron olsa da, kimsenin umurumda değil. İhtiyar Krabb öldü artık, şimdi Jack Aston, Martin'ine binip ortalıkta dolanıyor. Kimsenin onu taktığı yok. Beleş yaşıyor da kimsenin sesi çıkmıyor: Göz yumuyorlar. Krabbs'da kâtip olarak kaldım bile. Emeklilik sıramı bekliyorum. Bu rezil evde bu karıyla yaşamak... Yandaki herifin bahçıvanlık üzerine nutuklarını dinlemek... İşte böyle. Futbol maçı iyi de... Hiç arkadaşım yok. O da biliyor. Pek hoşuna gidiyor arkadaşımın olmaması. Ona bağlı olduğumu gösteriyor bu. Yalnız gitmeme ses çıkarmıyor. Arada bir, bir kıza; gerçek bir dişiye de rasladığım oluyor... Biraz vakit geçirmek, gönül eğlendirmek için. Başarısız bir insan değilmişim havalarına yatıyorum. O da televizyondaki kızlardan biriymiş gibi poz kesiyor. Para ödemek zorunda da kalmıyorum böyle olunca. Böyle bir oyundur gidiyor işte Mr. Bellamy. Gizliyorum. Biraz aklım başımda kalsın diye yapıyorum. Yoksa çıldırabilirim. Sonra da karıma ve Krabbs'dakilere bakarken aklıma geliyor. Kıs kıs gülüyorum. Ama gene de paraya ihtiyaç oluyor bu iş için... Krabbs'dan bana ne. Milyonluk döner sermaye... Sağda solda konuşacağımı, polise gideceğimi, ya da onlardan korkacağımı falan sanmayın Mr. Bellamy... Ağzım sıkıdır. Eğlencenin her sahnesine hazırım...»

Belki de işler kötüye gidecek olsaydı Mr. Brown şimdikinden daha az cesur olurdu. Belki de cinin et-

kisiyle böyle atıp tutuyordu. Ama işleri Vic Dakin düzenlerse, hiç kötü gitmezdi.

«Aynasızlar ne âlemde dersiniz Mr. Brown? Ekipler bu bölgede sık dolaşırlar mı?»

«Onu pek iyi bilmiyorum. Benim oğlan belki bilir. Okuldan biri...»

«Neyse kalsın», diye kısa kesti Vic. «Bana Krabbs'ın planını çizebilir misiniz?»

«Ben bankayı sanıyordum.»

«Düşünme işini bana bırakın Mr. Brown... Ben hallederim o işi. Çıkış kapıları, araba park yerleri, işçilerin çıktıkları ana kapı, kapıcının kulübesi, ofis bölümü... Ve Barclay's Bank diyorsunuz öyle mi? St. Martha Cray'de John Ruskin sokağında?»

«Evet.»

«Demek iki buçuk mil uzaklıkta?»

«Daha yakında olanı yok.»

«Peki kaç kişi gidiyor?»

«Dört adam bir de şoför.»

«Tabii zor iş, para işi olduğu için.»

«Bilmiyorum artık.»

«Dört adam ve bir de şoför.»

«Ikisi üçü hiç değişmez. Ayrı ayrı araba kullanıyorlar.»

«Hangi arabalar? Kaç araba?»

«Büyük Wolseley'le bir de Zodiac.»

«Çarşambaları mı yoksa perşembe günleri mi?»

«Daha çok perşembeleri.»

«Peki, kasa da gidiyor mu?»

«Kocaman yeni bir kasa.»

«Tabii karakolla bağlantısı vardır,» dedi Vic. «Muhasebe bölümünde çalışmıyorsunuz değil mi Mr. Brown?»

Krabbs'deki ilişkilerini aşağılayan bir tavırla «Hayır» dedi Mr. Brown. «Ben mi? Şaka mı ediyorsunuz? Yüz metre uzakta bir yerde çalışıyorum. İşim saçma sapan formlar doldurup pembe karbonla kopyalarını çıkartmaktır.»

«Öyleyse nasıl biliyorsunuz?»

«Neyi nasıl biliyorum?»

«Kasayı ve de büyük Wolseley'i?»

«On sekiz yıldır oraya gidip gelirim. Ondan biliyorum.»

«Anahtarlar?»

«Ortalıkta değil tabii,» diye vurguladı Mr. Brown.

«Ya gece bekçisi?»

«Var. Eski bir denizci ve bir de Alsas köpeği.»

«Bana planı çizin Mr. Brown. Çizin de gideyim artık.»

«Sizin için yemek hazırlıyor ama.»

«Beni ne kadar az görürse o kadar iyidir.»

Mr. Brown planı hemen bir bloknota çiziverdi. Çizim bitince Vic planın altındaki iki kağıdı da koparıp aldı. Alttaki kağıtlara silik de olsa planın izi çıkmıştı.

«Bir şey daha var,» diye ekledi Mr. Brown. «Parayı içinde taşıdıkları torba. Torbalarda şemsiye gibi açılan teller var.»

«Bunu söylemeniz iyi oldu işte.»

«Ne zaman yapacaksınız?»

«Soru sormayın. Şimdi hiç bir şey bilmiyorsunuz. İş arayan birisiyle pazar gevezeliği yaptınız. On gün içinde ümit vadediyor. Ondan sonra biraz güç. Başarılı olmaz.»

«Noelden sonra yapmayın sakın,» diye bilgi verdi Brown. «Bunun için sordum. Çünkü ondan sonra

zırhlı arabalar kullanacaklar. Aslında haklılar da. Bin işçi var. Bu yöredeki en büyük fabrika bizimki.»

«Niye noelden önce kullanmıyorlar?»

«Yeni araçlar gelmedikçe şirket Krabbs'ı listeye alamıyor. Araba için sıra bekliyorlar.»

Bu arada birden karısı beliriverdi. İncecik bir kadındı. Kavgacı suratındaki kemikler deriyi delip dışarı fırlayacaktı neredeyse. Vic ayağa kalktı. Brown'un çizdiği planı katlayıp, «Pekâlâ Mr. Brown. Sizin müracatınız bu. Ümitliyim... Aaaa?» diyerek de elini uzattı «Mrs. Brown. Üstelik tepsiyle çay da getirmiş. İkinizi bir arada görmek ne hoş bir olay.»

Vic bir yandan çayını yudumlarken bir yandan da kadının tatsız konuşmasını dinliyordu. Onun pek konuştuğu yoktu, sadece dinliyordu. Vic'in sırtındaki elbisede gözü kalmıştı kadının. Sakin davranışı ve başarılı görünüşü onu oldukça etkilemişti. Vic'in yemeğe kalmaya pek niyeti olmadığını anlamıştı. On dokuz şilin masraf edip dondurma da almıştı üstelik. Ama gitmeye niyetli olması da çok kötü sayılmazdı hani. Hiç değilse veledin surat asıp domuz gibi uğursuzca yemesine tanık olmaz, saçma sapan konuşmasını duymazdı.

Kapıda Vic, «vazgeçtik çaresiz.» dedi. «Plan yapmağa yetecek zamanımız yok. Onun için her şeyi unutun, Mr. Brown. Alın size birkaç yüzlük.»

Brown şaşırmıştı iyiden. Ama yine de titreyen eliyle zarfa uzanmakta gecikmedi. «Bir şey yapmadım ki,» dedi. Cinin etkisi geçmiş, birden kendine gelmişti.

«Saçma bir hata yapmaktan kurtardınız bizi. Greek Street'teki Naughty Boy'a uğrayın Mr. Brown. Güneş yanığı esmer kızlar vardır orada. Yirmi pape-

le her istediğinizi yaparlar. Bir güzel eğlenin. Beni de unutun.»

Mr. Brown da «Emin olabilirsiniz Mr. Bellamy. Her şeyi unuturum,» derken suratsız oğlanla ince suratlı kadının soru dolu gözlerle kendisine baktıklarının farkındaydı.

Ve Vic yine sesinde iş karşılığı para veren bir insanın soğukluğuyla «Saçmalık olmasın sakın,» diye üsteledi. «Kahramanlık istemez.»

Mr. Brown gerekli emri almıştı artık, kapıda öylece dikilmiş duruyordu. İştahı da kaçmıştı üstelik. Çok korkmuştu, çünkü.

Vic yarım saat sonra Krabbs'ın oradan geçti, istasyona kadar iki millik yolu yürüdü. Sıkıcı bir havaydı. Aynı herif bu kez kutu taşıyordu. Çevrede kimsecikler yoktu. Bir saat beklemesi gerekiyordu. Tozlu, sıkıcı yerde oturup beklemeğe koyuldu.

Trene beş kişi binmişti. Vic sadece iki kızın olduğu boş vagona yürüdü. Kızlar yüksek ökçeli ayakkabıları üzerinde kibirle salına salına içeri girmiş, Vic'e arkalarını dönüp oturmuşlardı. Vıdı vıdı konuşmaları ve kıkırdaşmaları Vic'i sinirlendirmişti. Rahat duramaz mıydı bu karılar? Böyle şamata etmek zorunda mıydılar? İkide bir saçma sapan laflar edip oturdukları yerde kendilerini sıraya çarpıyorlardı lodos yemiş balıklar gibi. Aşktan söz ediyor, ucuz hikayeler anlatıyorlardı birbirlerine. Vic, arada bir de dönüp arkalarında oturan yalnız erkeğe, kendisine baktıklarını hissediyordu. Kaskatı kesilmişti.

Ee, çok olmuşlardı yani.

Hadlerini bildirmek gerekti şu şırfıntılara.

«Şamatayı kesin artık,» diye terslendi, başını çevirip.

İkisi de ne olduklarını şaşırmışlardı. Bir süre hiç ses etmeden oturdular öylece. Sonra biri «Kendi kendine mi konuşuyor?» diyince öteki de bundan cesaretlenerek «Bize mi söylüyorsun canım?» diye sordu. İkisi de kahkahayı koyuverdiler, iyiden iyiye gevşemişlerdi.

Kan beynine çıkmıştı Vic'in. Ayağa fırladı birden. Bacaklarını uzatmış, çörek yiyorlardı. Sıraya yayılmışlardı iyice.

«Size söylüyorum şırfıntılar.»

Gülmeyi kestiler. Ciddileşmişlerdi. Ama yine de Vic'i takmaya pek niyetli görünmüyorlardı. Vic ne de olsa en azından kırk yaşlarında biriydi. İçi geçmiş sayılırdı. Ne zarar gelebilirdi böylelerinden.

«Çok sevimli değil mi şekerim?» dedi biri.

«İstersek güleriz,» diye onu destekledi öteki de.

Bunun üzerine son konuşanın suratına bir tokat patlattı Vic. Kızın burnundan kan fışkırıyordu. Ne yapacağını şaşırmıştı. Sadece mendil aranıyordu. Vic, ikinci kızın bacağını sıyırtarak birincinin ayağına olanca gücüyle bastı. Kız acıyla bir çığlık attı. Tren yavaşlamıştı bu sırada.

Vic soluk soluğaydı. «Ben konuşurken başkaları susar,» dedi.

Tren daha durmadan aşağı atladı. Yanlış istasyonda inmişti, ama farketmezdi. Kapının önünde durmuş kızları gözlüyordu. İçeri dalıp gerekirse öldürebilirdi onları. Ama sesleri solukları çıkmıyordu artık.

Tren çekti gitti. Vic, pazar gazeteleri, portakal kabukları ve sigara paketleri atılmış beton platformda yürüdü. Başka bir memur, biletini elinden alırken: «İki istasyon sonra inmeniz gerekiyordu sanırım efendim,» dedi.

«Yürürüm,» diye kestirip attı Vic. Birden heyecanlanmıştı. Okulda kabadayılık tasladığı, ağız-burun kırdığı günler. Kendi üzerlerine değil de, başka bir kurbanının üzerine yürümesi için kıkırdayan daha ufak yaştaki çocukların gülüşmeleri. Futbol maçları, maçlardan sonra kırılan cam çerçeve... Kanalın altında bir kızın kolunu büküp acıyla ağlatarak, göster bakalım, deyişi... On iki yaşında üç harfli sözcükler kullanarak kahkahayla eğlenen sapıklar. Sefilin apış aralarından kan akıyordu. Dehşetten ve acıdan kaskatı kesilmişti. Ve çok uzun bir süre önce gölde boğulan kızın suratını anımsıyordu. Kız çırpınıp duruyordu. Sapsarı bukleleri kirli suda suratına yapışmıştı. Kimse kendisinden daha fazla sevilemezdi...

Tatmin duygusu, gereksinmenin ılıklığına dönüşmüştü. Günlerden pazardı. Herhangi bir şey için saçma sapan bir gündü. Ama Vic etinde gelişmekte olan tutkuya kaptırmıştı kendini. Aşk için yanıp tutuşuyordu. Bunu düşündükçe de beyni karıncalanıyordu. Firmasında çalışan oğlanlar geldi aklına. Onlar işe yaramazlardı. Kime ihtiyacı olduğunu çok iyi biliyordu. Wolfe'a. Wolfe Lissner, Vic'in kiralarından bir kısmıyla sırra kadem basmıştı. Ne kötüydü. Vic birden heyecanlandı. Wolfe güçlü kuvvetli, hoş bir çocuktu. Yalnız bir kusuru vardı, o da kumardan hoşlanmasıydı. Vic, Lissner'in kira parasını çoktan kumarda eritiğini biliyordu. Rivalry klübünde söylemişlerdi bunu.

Boş midesini birden bir gönül yüceliği doldurıverdi. Lissner'i bulacak, daha doğrusu peşine adamlarını salacaktı. Belki de Webb'le Duncan'ı. Bağışlayacaktı onu. Yükseltecekti. Ama şartlı olacaktı bu iş tabii ki. Duygusal bir anlaşma olacaktı aralarındaki. Palavra değil.

IKI

AMMA boktan işti bu. Zaten bir Amerikalıdan başkası da öneremezdi Paddington'u. Lissner buraya dört yıldan beri uğramamıştı. Yavaş yavaş yürüyordu. Otuz beş yaşlarında, güçlü kuvvetli, tatlı bir Yahudi, bir köylü çocuğuydu. Boyu uzun değildi. Geniş göğüslüydü. Yüzü kırışıklardan haritaya dönmüştü nerdeyse. Gelip geçen trenlerin ışıkları Westbourne Park'ın tozlu, kirli, kötü havasını aydınlatıp duruyor, Birminghamlı iş adamları, birinci sınıf kompartımanlarda iki saat kan ter içinde oturduktan sonra, birbirlerini ite kaka taksilere saldırıyorlardı. Günün en felâket saatlerinden biriydi. Yani sabahın on biri.

Lissner bu kargaşalığın tam ortasında kıpırda-

madan duruyordu. Tozdan, nemli havadan burun delikleri yapış yapıştı. Yansıyan ışıklar, mekanik sesler... Taşralıların heyecan dolu yüzleri... Koca bavullu, aceleci yaşlı kadınlar... Dünyada olup biten acı olaylarla kendini avutmak için Private Eye okuyan bir sürü soloz. Kısacası iç içe geçmiş kaynaşmış ikiyüzlülük, pislik. Aylaklar, zenciler, elleri çantalı kız sallayan kızlar, üzerine dikilen gözlerin farkında başka bir kara... Çoluk çocuk... Kulakları sağır edici bir uğultu. Bu sefil piçler neye göçmezler ki, diye sordu Lissner kendi kendine.

Amerikalı, telefonda konuştukları gibi tam on biri çeyrek geçe saatin altındaydı. Bunun öteki Amerikalılardan pek farklı bir yanı yoktu. Orta yaşlı, dolgun vücutlu, ablak suratlının tekiydi. Suratı anlamsızdı. Her şey olabilirdi bu adam. Ne kadar yolunabilirdi acaba? Bir yüzlük? Yok canım. O paraya bu iş yapılmazdı bile.

«Mr. Burrows?»

«Evet.»

Amerikalı sabırsız görünüyordu. Karşısına bir beyefendinin çıkacağını tahmin etmişti. Yoksa bu üç kağıtçı görünüşlü Yahudiyi hiç beklemiyordu. Lissner alışkındı bu durumlara. Mr. Burrows bir şey istiyordu ya da Vivian Keywood öyle anlamıştı. Yoksa telefonları karıştırmış mıydı? O kadar çok telefon edilmiştiki.

«Benim adım Lissner. Wolfe Lissner.

«Bana da Buz diyebilirsiniz.»

«Sizin için ne yapabilirim Buz?»

«Keywood Markisi bir arkadaşımın arkadaşıdır. Onunla bir kez karşılaştım. İş meselesi. Anlıyor musunuz?»

«Tanırım onu,» dedi Lissner.

«Dedi ki... Londra'yı bildiğinizi söyledi.»

«Londra'nın eğlence yerlerini falan mı demek istiyorsunuz!»

«At etiyle uğraşıyorum,» diye tuhaf bir laf attı ortaya Burrows. «İyi bir iş.»

«İçki içer misiniz?» diye atıldı Lissner hemen.

«Fena olmaz,» dedi ellerini oğuşturarak Burrows.

«İş adamı mısınız?»

Lissner adamı gırgıra alıyordu.

«Hayır. Bunların hepsi benimdir,» dedi Mr. Burrows. Bir hayli şaşırmıştı. «Marki size söylemedi mi?»

«Şu oğlan mı?» dedi Lissner. «Ben doğu yakasından bir Yahudi çocuğuyum. Bunu biliyor muydunuz? Vivian da ressamdır. Ne kadar dokunaklı... İnsanların açık saçık resimlerini yapmaktan hoşlanır, canlı tabloyu da para karşılığı seyredebilirsiniz. Ama bu işlere karışırsanız çok para kaybedersiniz. Hattâ öldürebilirler bile. Bin papele bu şehirde insanın canına okunur. Araba altında kalabilir insan, dayak yiyebilir, dizkapakları uçabilir.»

Mr. Burrows şaşırmıştı. «İçki içelim demiştiniz? Draycott'u tanır mısınız? Kendisi parlamento üyesidir.»

Telefonda olsaydı, o zaman söylerdi Draycott'un kim olduğunu. Lissner'in tanımadığı var mıydı ki? Herkesi tanırdı. Ama gene de «Siz tanıyor musunuz?» diye sordu.

«Afrika Bağımsızlık Hareketiyle uğraşır.»

«Bu bir tavsiye mi?» diye sordu Lissner. «O dünyayı düzeltmeye çalışan kocamış bir hovardadır. Bir kötülük yok ki bunda. Hem oyalanmış oluyor, hem de seviyor bu işi. Küçük bir katı vardır. Hep işler.

Oğlanlar, kızlar, giren çıkan belli olmaz. Bildiğiniz şeyler canım. Oğlanlı, bıktırıcı eğlentiler, tertipler. Şantaj yapar. Esrar kullandırır. Bunları bir dergide okuyor ve marifet sayıyor.»

Burrows hepten afallamıştı. «Ama herif sosyalist, Pittsburh'da nutuk çekmiş... Sonra da Carnaby Street'te sitriptiz kulübü, bir-iki afili kişiye takdim faslı, bunlar n'oluyor peki?»

«Bak,» dedi Lissner, «ben herkesi tanırım buralarda. Herkesi. Gerçi bir Yahudi köylüsünün oğluyum ama gördüm, geçirdim. Beni sevimli ve zararsız bulurlar. İstediğin şeyi bulurum sana. Kiralık kız mı... Oğlan mı... Profesyonel bakire mi... Ne istersen artık. İstediğinle tanıştırırım seni. Cani değilim ben. Bir kusuru vardır Yahudilerin. Bilir misin nedir? Aile bağları. Çok sıkıdır bağlar. Ailemden hiç kimse benimle konuşmuyor artık.» Ardından dert yanmaya başladı. «Serseri olduğumu sanıyorlar. Doğru değil aslında. Pezevenk de değilim. Sadece insanları iyi tanırım. Seninle olmasam, seni nasıl yolacaklarını iyi bilirim. İstersen sana gösteri yapılan yerlerden bir kız da bulabilirim. Hem bir beş yüzlüğe patlar, hem de köpek gibi davranırlar insana. Ya da, istersen birkaç papele patlayacak esrarengiz kızlar getirebilirim.»

Burrows'un eli ayağına dolaşmıştı iyice. Lissner'in rehberliğine dünden razıydı bu kadar hikâyeyi duyduktan sonra. «Esrarengiz kızlar mı?» diye heyecanla atıldı.

«Bu son numara. Kızın hiç bir hikâyesi yoktur anlatacak, bu yüzden de esrarengiz kızdır. Bu şehirde yolunu bildikten sonra her şeye sahip olabilirsin. Yeter ki iste. Ama cüzdanına göz kulak ol Buz. Orospuların çoğu polisin muhbiri ya da sevicidir. Bir

çoğu uyuşturucu madde kullanır. Kefaret tarikatı rahibelerine bağışta bulunmaktan, gösterişten pek hoşlanırlar; batı yakasındaki şık mağazalarda çek bozdurmaya biterler... Bir zenci kıza ne dersin ha?...»

Birlikte tünele indiler. Mr. Burrows iştahlandırıcı afişlere bakıyor, gözlerini gelip geçen kızların bacaklarından ayıramıyordu. Ve en çok da kızların, evet yatarım ama senin gibi kılıksızın tekiyle değil gibilerden, kendisine çekinmeden bakmalarına şaşırmıştı. Lissner, Burrows'un Londra'dan pek hoşlandığını anlamıştı çoktan. Yerinde duramıyor, içi içini yiyordu. Sabahın on birinde bile bu işi yapmaya can atıyordu. Mutlaka Atlantiği geçerken, yol boyu kıçının üstüne oturup bunları hayal etmişti. Bir odada kızın biri üstüne çıkacak, o da para savuracaktı. Sadist ve masoşist hayalleri yoktu anlaşılan. Eski kulağı kesiklerdendi. Eğlenmeğe ihtiyaç duyuyordu. Rosa geldi Lissner'in aklına birden. Herife iki yüzlüğün karşılığını öderdi. Kıza ellisini verirdi. Neyse kırk...

Mr. Burrows pis tünel sıralarından birine çökmüş sıcak ve yapışkan havayı içine çekiyordu. Havasız, cezaevinden farksız bu yerde insanlar, birbirleriyle yüz yüze gelmemeye çalışıyorlardı. Goodge caddesinde bile göz göze gelmek istemiyorlardı. Burrows, cinsel içgüdülerine kendini iyiden iyiye kapıp koyvermişti. Duvarlardaki afişlerde, dükkânlarda, reklamlarda, filmlerde, oyunlarda, her şeyde ama her şeyde 'Bu iş sadece burada oluyormuş' da sanki katılmazsanız aptalmışsınız gibisinden sunuluyordu.

Başka yerlerde daha değişik bir Londra vardı. St. James'deki kulüplerde pencerelerden, gazetelere eğilmiş, neyin yanlış olduğunu anlama çabasındaki yaşlı kafaların göründüğü Londra. Her yıl Cruft's

Show'da son bulan köpekli gösteriler. Galerilerde tablolar ve yaşamın ne olmadığı konusunda tartışmaktan usanmayan aydınların sesleri.

Burrows, Hanover caddesinin kaldırımına dikilip yanlarında muhafızlarıyla kalçalarını sallayarak Arkington caddesinden geçen mankenleri de seyredebilirdi. Berberlerde saatler boyu uğraşıldıktan sonra yapılmış saçlar, ayna karşısında yitirilmiş zamanlar. Acırdı insan. Bu da başka İngiltere'ydi. Durmadan yağan yağmurda gelgit yüzünden Woolwich'de bekleyen gemiler, hastane kapılarında uzayan kuyruklar, İngiltere Bankasının melon şapkalı memurları, Victoria anıtının mermer basamaklarını tırmanıp, gerçeklerden kaçarak geçmişin uyuşukluğuna rağmen bütün dünya dergilerine Kraliçe'nin fotoğraflarını çeken gazeteciler... Pazar günleri kürsüleri çevreleyen, ilgisiz, boş konuşmalara kahkahalarla gülen kalabalık. Şimdi liberallerin nefretle andıkları birtakım adamların heykellerine, bakanlıkların damına toplanıp caddelere eden güvercinlerin binlercesi...

Çıldıran dünyada yenik düşmüş yaşlı adamlar, nehrin kıyısındaki bir avuç çimenin arasına serpiştirilen ıslak banklara oturmuş, hızla geçen arabaları, başlarının üstünde bir daire çizip Hesthrow havaalanına dalış yapan jetleri donuk gözlerle izliyorlardı. Jetler şimdiye dek görmedikleri yerlerden geliyordu. Ya da gördükleri o yerler savaşın umutsuzluk dolu dumanları ardında yitip gitmişti çoktan...

Gazetelerin yazdığına bakılırsa, hava öylesine berraktı ki, Oxford Street'te bir saat dursanız iki seksen yere uzanırdınız...

Londra yorgundu, zekiydi, çirkindi, birkaç yerde de güzeldi. 1914'lerde parlak dönemler, 1940'larda da

zafer dolu günler geçirmişti. Şimdilerde, yani 1960'larda iktidarsızdı: Artık yaşlı bir sapığın ilkeleri ve kendini önemseme duygusuyla yaşıyordu.

Gazetelerin ikinci baskıları çıkmıştı. Son cinayeti bütün ayrıntılarıyla anlatıyorlardı. Hampstead Heath'de, çalılıkların arasında çıplak bir ceset bulunmuş, giysiler iki yüz metrelik bir aiandan ancak toplanmıştı. Lissner'e göre bu olay anlamsız, hattâ saçmaydı. Bir kızı öldürmenin ne gereği vardı ki? Daha binlerce kız vardı ortalıkta. Böylesi bir bakirenin ender raslandığı bir toplumda bile hâlâ bu tür cinayetler oluyordu nedense. iş saatiydi. Tünelde iğne atsan yere düşmezdi. Regents Park gene aylaklarla doluydu. Lissner bir daktilo kızın «Biri de aynı şey, onu da,» dediğini duydu. Lissner de bir gazete aldı ve okumaya başladı: Bir au pair kızdı ölen. Almandı. Mesele açıktı. Rezillikler birbiri ardısıra sürüp gidiyordu. Birtakım kızlar hâlâ çocuk düşürmek için içlerine deterjan sıkıyorlar, tabii sonunda da çocukla birlikte ölüyorlardı. Çocuklarını ucuza düşüren öğrenciler de umutsuzdular şimdi. Evleniyorlar, ve bunun bir canavarlık oluşundan korkarak şaşkına dönüyorlardı. Lissner bir ölünün gerekli oluşuna inanamıyordu. Neden olsundu? Aralık ayının ayazında parçalanan giysiler... İriyarı, mutlu bir Alman kızı. Aslında kendisi ahlâksızca bir hayat sürüyordu. Ama gene de duygulanıyor, üzülüyor ve hattâ acıyabiliyordu. Bu da onun, topluma olan katkısıydı.

Burrows'u Rathbone Street'teki Duke of York'a götürdü. Ona edepsizliklerin sergilendiği müzeyi gezdirerek ünlü toprak ağalarından binbaşı Klein'in kenefte otururken yapılmış resmini gösterdi. Ayrıca duvarlar ve tavanlar deniz kenarı sahneleriyle süslenmişti.

Lissner, Carnaby Street'te butik vitrinlerini süzen yeni oğlanların arasında Webb'i gördü. Ne zamandan beri kendisini izliyordu acaba? Meraklandı. Carnaby Street'e iğne atsan yere düşmezdi günün bu saatinde. Koşmanın mümkünü yoktu. Webb, Lissner'i görmemiş gibi davranıyordu. Şu gözcülük ne gülünç, ne boktan bir işti. Nefret ederdi bundan. Neden kendisine telefon etmez de böyle soytarılık yaparlardı? Ama ne Webb, ne de ona bu işi yükleyen Vic Lissner'in yeni adresini ya da telefon numarasını biliyorlardı.

«Biraz hızlanalım,» diye ısrar etti Lissner. Burrows'tan iki yüz papel tokatlayabilirdi bugün. Bu parayı göz göre göre kaçırmak da iyi olmazdı herhalde. «Bir film görmek ister misiniz?»

Burrows bu işten pek hoşlanmamıştı. «Çok küçük bir yapı. İki blok sadece. Üstelik pis de... Sevmedim bu hikâyeyi.»

Lissner, Burrows'u da koşturarak Beak Street'in sonuna geldiğinde, orada da Duncan çıktı karşısına. Yolun karşısına geçti. İzini kaybettirmeğe çalışıyordu. Bu güzel giyimli yumurcakların, gömlekli, koyu renk gözlüklerinin ardından birbirini seyreden gençlerin arasında koşmanın pek bir yararı yoktu. Kalabalık Lissner için bir şey ifade etmiyordu aslında. Gerçekçiydi. Şişirilmiş, cafcaflı fotoğrafların sergilendiği oğlan butikleri, kaldırımları bir aşağı bir yukarı eskiten deri ceketli keçeleşmiş boyalı saçlarını yağmura koyvermiş kızlar, bir albümdeki kadar silik yüzler, şu gösteriş budalası piçler... Herkes ama herkes kullanılmaktan başka işe yaramayan birer avanaktan başka şey değildi. Bu mini etekli, kısa yelekli kızlar, takım elbiseli oğlanlar, poz atarak giyimden, müzikten ve saç tuvaletinden kazandıkları üç kuruşu savuruyorlardı.

ikiyüzlüydüler hepsi. Yeniktiler. Üstelik yenik düşmekten memnundular bile. Ana babalarının, politikacıların, kilisenin ulaşamayacağı bir yerde sanıyorlardı kendilerini. Akılları sıra bu kurumlara başkaldırıyorlardı. Ne acıklı, diye düşünyordu Lissner. Çünkü ona göre, çalışmanın dışında başkaldırılacak hiç bir şey yoktu. Ona göre gerçek devrimci, suç işleyen kişiydi. Buna inanıyordu öteden beri.

«Bir taksiye binelim,» diye seslendi Lissner birini görmüş gibi ve koşturmaya başladı. Burrows da kötü kötü soluyarak peşine takıldı.

Great Malborough Street'ten hemen saptılar. Liberty'nin Tudor cephesini geçip Regent Street'e çıktılar. Burası yılların verdiği yorgunlukla biraz içine kapanık güzel bir sokaktı. Bir taksi müşteri bırakıyordu. Lissner Burrows'u taksinin içine tıkıp, bir yandan da peşi sıra kapıdan içeri girmeğe çabalayan Webb'i tekmeledikten sonra şoföre «Greek Street» diye bağırdı. Taksi kalkar kalkmaz şoför arkasına dönüp «Ama size Noel'de armağan göndermez böyle yaparsanız,» dedi Lissner'e.

Burrows şoke olmuştu. «Kimdi o?» diye sordu. Oysa Lissner şoföre Oxford Street'e yakın bir klubü tarif ediyordu: «Randy'e çıkan bloğu dolaşın...» sonra Burows'a dönerek «bu işe karışma,» dedi. «Şimdilik biraz böyle eğlen bakalım. Bana sonra, meselâ sekizde telefon et. O zamana kadar ben de bir şeyler hazırlamış olurum. Tamam mı?.

«Iyi şeyler mi bari?»

«Özel bir şey,» diye söz verdi Lissner. «Kâğıt para olsun. İkiyüzelli kadar. Bir yere telefon edeceğim.»

Mr. Burrows, söz almış olmasına rağmen gene de şaşkındı.

Sonra ayrıldılar. Lisnner, Sloane Square'e giden bir otobüse atladı. King's Road'daki antika eşya satan dükkânları, butikleri, berberleri hızla geçti.

İş yerlerinin üstünde, dokuzuncu kattaki bir dairede oturuyordu. Bu kat ona biraz olsun özel bir hayat sağlıyordu. Kapıdan girerken karşısına ardında köpeğiyle Çinli bir çocuk çıktı. «Sizi sordular,» dedi ufaklık.

Lissner tırnaklarını kemirmeğe başladı. Bu iş canını sıkmıştı. «Kimdi onlar, Ken?»

«Bir saat önce. İki kişiydiler.»

«Bir parça et olacak, vereyim de köpeğin yesin,» dedi asansöre binerken. Asansör yukarı çıkarken hâlâ tırnaklarını kemiriyordu.

Kapıyı açar açmaz Webb'le Duncan üzerine çullandılar. Köpek hırlayarak. Webb'e saldırdı. O elini köpeğin ağzından güç kurtarırken Lissner da Duncan'ın gırtlağına vurdu. Birkaç bozukluk yere yuvarlandı, asansör boşluğundan aşağı düştü.

«Nedir derdiniz?» diye sordu Lissner. Sakindi. «Niye hep zor yolu seçersiniz ki?»

«Vic seni görmek istiyor,» dedi, Webb de.

Duncan da garip bir şekilde «Senden çok hoşlanıyor,» dedi.

«Unutturmayın, çiçek de göndereyim,» dedi Lissner. «Anası nasıl?»

Çene yarıştırmada pek usta değillerdi. «İyidir,» dedi Webb. «İdare ediyor işte.»

«Öğleden sonra işim var» dedi Lissner. «Vic'e sonra telefon ederim.»

Duncan sert bir sesle konuştu: «Seni görmek istiyor.»

«Akşama,» diye terslendi Lissner. Vic pek kül yu-

tacak biri değildi. O yüzden doğruyu söyledi: «Geceyarısına doğru Rivalry'de olurum.»

İçerde telefon çalıyordu. Bir süre açmadı. Tırnaklarını kemirmekle meşguldü. Ama zil durmak bilmiyordu. Sonunda açtı: «Kim o?»

Karşıdan bir kız sesi «Keywood markisi sizi arıyor,» dedi ve Vivian'ın kalın, boğuk, otoriter, sinirli sesi duyuldu: «Wolfe? Tatlı çocuk sen misin? Ben Vivian. Aralığın on ikisinde buraya gelmeni istiyorum. Aslında... Daha doğrusu yeni bir gösteri istiyorum... Eğlenecek birkaç kişi var... Elli papel... Draycott'u tanır mısın? Samimi bir politikacı, ama iyi biri. Peki sen nasılsın?» diye sordu sonunda. Şehir dışındaki malikânesinde düzenlenecek garip gösterinin kapısını açmıştı nasıl olsa. «Epeydir görüşemiyoruz...»

Oda çok sıcaktı. Kaloriferler ver yansın edilmişti. Lissner ayakkabılarını ve ceketini çıkartıp sinirli sinirli dolanmaya başladı. Ne yapmalıydı. Toparlanıp gitmek istiyordu canı. Aylardan kasımdı. Bu yıl yirmi dört kez değiştirmişti adresini. Buzdolabına baktı. Bayat ekmekle biraz makarna yiyerek bir bardak soğuk süt içti, kendini yatağa attı. Webb ve Duncan. Saçmalık. Waterloo Road'a çıkıp döğme yaptırdıktan sonra kendilerini kahraman sanan iki ucuz heriftiler.

Telefon ziliyle uyandı. Hava hâlâ aydınlıktı ama yavaş yavaş kararıyordu. Rosa'ydı arayan.

«Sevgilim. Seni düşünüyordum ben de. Yatıyorum. Amma garip bir gün? Caning Harrods? Yani ödedin mi? Ne iyi. Niçin buraya gelmiyorsun? Hemen şimdi... Görmeye gittin mi? Iyi miydi film? Dinle, parlak bir önerim var... Hayır, hayır öylesi değil... Rosa, dinle sevgilim. Yemin ederim ki... Peki, peki gel. Bana göre hava hoş. Senin için kırk papel olur. Çok önemli

değil. Seni görmek istiyorum sadece... Kırk...Ciddi... Daha demin yemin etmedim mi? Bir Amerikalı... İktidarsızdır belki de... Hayal yok dedim... Demedim mi? Yok öyle şey... Her neyse, bana gene de uğra... Evet kırk papel. Sen ne düşünüyordun? Oyuna gidiyoruz. Seni seviyorum... Çabuk ol... Beni merakta bırakma... Kostümünü de al,» dedi ve telefonu kapattı Lissner.

Traş oldu. Kapı çaldığında daha pijaması üstündeydi. Birden, daha kullanmasını bile bilmediği deri çantada duran Amerikan altı patlara davrandı. Sonra vazgeçti.

On dokuz yaşlarında, uzun boylu bir kızdı gelen. Rosamund'du adı. Etine buduna korkunç bir parçaydı. Gölgeli yüzü dolgun boyu ondan altı santim uzundu. Lissner'e ihtirasla sarıldı.

«İçki ister misin?» diye sordu Lissner.

«Çay.»

«Ve de sempati mi?»

«Ve müzik, Wolfe. Ben duygusalımdır.»

Duygusal ve tam anlamıyla ahlâksızdı. Lissner ondan gerçekten hoşlanıyordu. Çünkü sınırsız bir dişiydi her konuda. Yüksek tabakadandı. Ailesi Eaton Square'de, bir şatoda oturuyordu. Ama Rosa hoşlandığı insanlarla birlikte yaşardı. Hâlâ okul çağındaki bir kız gibi gevezeydi. Okulunu bitirmişti oysa. Fotoğrafçılıkta başarılı burjuva oğlanları ve kızları, modayla uğraşanlar, reklâmcılar, oyuncular, gazeteciler, üst tabaka serüvencileri ve suçlular arasında kendine bir yer açmayı iyi beceriyor, Lissner'e tapıyordu. Çünkü o, güçlü kuvvetli olmasına rağmen kendisine saygılı davranıyordu. Sevişirken çılgınca işler yapardı Lissner, kız şaşkına dönerdi. Ama onun hoşuna giden bu tür

şeyler için öğünmezdi hiç bir zaman. Öteki çenebazlar gibi sağda solda bundan söz etmezdi. Rosa, anasıyla babasının onunla evlenmesini istedikleri şirin oğlanların bulunduğu partilere giderdi. Ama onlardan iğrenirdi. Uyuz derdi hepsine ve sonra Lissner'e gelirdi. O da kızın çıplak kıçına tüner ya da açık saçık şeyler fısıldayarak iri memelerini dişlerdi. Kız kendinden geçip halsiz düşünce saatlerce konuşabilir, yemek yer, oyun oynar, sonra da sabahın altısında belki bir daha becerirdi. Kızın yorgunluğu geçince, doyumsuz görüntüler hazırlardı ona. Rosa bir zamanlar tavşan kızdı, ama artık bırakmıştı: «O bir tuhaf konuşan Froest Gateli ana babalar önünde eğilirken, insan kendisini kraliçenin önünde eğiliyor duygusuna kaptırır...» derdi.

Yatağa pantolonunu ve çoraplarını çıkarmadan girdi. Lissner onun gevezeliklerine bitiyordu: «Al sana koca bir kusur. Şu koca bıyık, Bologna sosisi gibi parmaklar. Düşünebiliyor musun? Benim, garip giysilerle sırıtarak votka götürüşüme ne dersin? O zamanlar şu zenci vardı. O da uyuzlardandı. Yukarı Volta mıdır nedir hani oralı. Garip kokusu vardı. Ağlamaya da başlamaz mı..... Bazıları pek sıkıcı oluyor... Sevgilim,» diye konu değiştirdi birden soluk soluğa «pantolonum biraz ıslandı...» Ve sonra baldırları ayrıldı. Güzel, anlamsız, eğitim görmüş yüzünün orta yerindeki ağzı açıldı alabildiğine. Göz kenarlarındaki boyanın üzerinde ve şakaklarında ter birikmişti. Yüzündeki boya... Lissner kızı yumruklarıyla ezmeye can atıyordu. Boş verdi. Vazgeçmişti. Çocukça bir duyguydu bu. Yirmi yıl öncesinin yoksulluğundan, halı ticaretinde çalıştığı günlerden kalma sınıfsal bir duygu.....

Aldığı zevkin uç noktasına ulaştığı halde «İlk

gün» diye devam etti taşan bir enerjiyle «kiraladıkları yatta Miss Flower dördümüzün üstüne yüksek memurları saldırttı. Yattakilerin yarısı düzüşüyordu. Herkes çıplaktı. Kadının yüzü korkudan kül gibi olmuştu. Sonra şu adam geldi. Isa hepinize kızacak. Utanmıyor musunuz, dedi. Biz hepimiz, evet, dedik. Sheila topal olduğunu, kendini kötü hissettiğini söyledi. Adamın gözleri fıldır fıldırdı... Saat kaç? Aman Wolfe, tatlı çocuk, beni acıktırıyorsun.»

Lissner perdeleri açtı. Yolun karşısında sütunlu, alçı sıvalı, kocaman ve şimdi dairelere bölünmüş tipik Londra evleri vardı. Zemin katta oturan adam duruyordu evin önünde. Elli yaşlarında, sefil bir herifti. Sırtına bir balıkçı kazağı geçirmişti. Kemikli suratı bir karış sakallıydı. Üzgün, düşünceli ve yorgun olduğu yüzünden okunuyordu. Bir zamanlar birilerini tanıyan, şimdi hiç kimsesi kalmamış yitik tiplerden biriydi. Londra'da bu başarısız, yitik insanlardan sürüyle vardı. Hepsi alkoliktiler. En sert protesto gösterilerine gençlerle birlikte katılır, bir süre sonra bundan vazgeçip, tozlanan eski ev eşyaları gibi yitip giderlerdi. Ölüm, yaşlılık, hastalık, başarısızlık ve kötü talih hepimizi bekliyordu. Lissner'in hayatta — geçen hafta kaybettiği dörtbinin dışında — Kıriki lira, birkaç takım elbise, plakları, bir film makinası, satılacak bir kutu dolusu uyuşturucu madde ve bir de Amerikan altıpatlarından başka şeyi yoktu işte... Kat da onun değildi. Ama gene de kendine güveni vardı.

Sekize dört kala Mr. Burrows telefon etti. Anlaşılan tedirgindi.

«Dinle beni Buz,» dedi Lissner. «Her şey hazır. Parayı aldın mı? Iyi. Bana getiriver... Hayır. Senin otele gelemez. Izin vermezler. Hem de kız huzursuz

olur. Korkunç bir kız. Anlıyor musun? Prenses gibi bir şey... Bak. Sen beni ne zamandır tanıyorsun? Birkaç saat oldu. Sana hiç yalan söyledim mi? Seni üç kâğıda getirdim mi? Bu soylu bir kız. Ama eğlenceden hoşlanıyor. Senin istediğin her şeyi yapar. Tatlı bir kız... Ne? İri bir kız. Uzun boylu. Korkunç. Tavşan kız gibi giyinecek. Artık gerisi sana kalmış. Tabii. Üç kağıt yok. Öyle şeyler de hayal etme. Katın anahtarını alıp içeri kapanırsınız. Eğer kızı tanırsan tanıdığını söyleme. Rosa dersin yeter.»

Telefonu kapadı. Hemen patladı «Bu aşağılık Amerikalılar amma titiz herifler ha. Avukatını da getirmediğine şaştım doğrusu.»

On buçukta Lissner iki yüzlüğü cüzdanına çoktan atmıştı ve lokantadaydı. Rosa da Mr. Burrows'un karşısında, halı üzerinde dansediyordu. Burrows bulut olmuştu çoktan. Geceyarısı Rosa ile Burrows, ayrı ayrı yollarına düzüldüler. Herkes yatağına gidiyordu. Lissner yatamazdı. Bütün günü iki yüzlüğü bir araya getirmeye çalışmakla geçmişti.

Yeni güne başlamak için asansörle aşağı indi...

ÜÇ

RİVALRY CLUB, Earl of Chair'in taşra evinden bozma bir yerdi. 1817'de taştan yapılmış güzel bir yapıydı. 1914 felâketinde ailenin kökü kurumuş, bu büyük savaştan sonra başka işler için kullanılmaya başlamıştı. İkinci Dünya Savaşının ardından da evi harabe olmaktan yüksek memurlar sendikası kurtarmış, bir erkekler kulübü olmak üzere onartmışlardı. Döşemeler sağlam, odalar çok iyi, kısacası uygun bir yerdi... 1960'da işletenler topu atmıştı. Aynı yıl kumar tarihinde olağanüstü bir yıl olmuş, DCM konsorsiyumu evi satın aldıktan sonra kendilerince «dekorasyon» dedikleri şeye 48 bin İngiliz sterlini harcamışlardı. Birkaç yıldan beri kulüpteki hissenin çoğu ise Ortadoğu petrol milyone-

ri Mr. Çhammus'un elindeydi. Ve söylendiğine göre, serseri takımıyla Amerikan kumarhanelerine de yatırımlar yapmış biriydi. Belki Mafia'dandı. Şimdi Britanya'da dondurulan Amerikan filim paralarını daha da çoğaltma peşindeydi... Tabii ki bu işin içinde Mafia'nın yönettiği Las Vegas kulüplerinden gelenler ve Castro'dan önce Küba'da yaşayan Londralı kumarbaz serseriler de vardı.

Yıllık üye aidatı on ingilizdi. Ve kulübün üç bin üyesi vardı. Her gece 18 bin İngiliz el değiştirir, çek olarak da 15 bin lira dönerdi. Üniformalı, kibar yaşlı adamlar müşterilere canlılık vermek amacıyla içki, içi yumuşak çikolatalar ve bol kahve koştururlardı. Tabii Rivalry hiç de öyle hafif bir yer değildi. Hele çocuk oyuncağı, hiç değildi. Krupiyeler otuz yaşlarında, okuldan ayrılma kişilerdi. Ve de oynayanları çileden çıkaracak, inletecek kadar yetki sahibiydiler.

Kulüp yöneticisinin gösterişli, ağır tokmaklı bir kapısı olan bir yeri vardı. Burada kapalı devreli televizyonlardan üç katın altı odasında oynanan oyunlar ayrı ayrı izlenebiliyordu. Rulet — öğleden sonra 5.30'da başlardı, erkenden — şimendifer, black jack, barbut ve bakara oynanırdı. Bir zamanlar Ball of String'de çalışan Sue Chevalier, şimdi burada çok iyi bir lokanta işletiyordu.

Ortalıkta esen hava gerçekten on sekizinci yüzyıl kulüplerini aratmayacak gibiydi. Önceki yönetici üç tanık ve de 25 bin İngiliz garantiyle üye kabul ediyordu. Ama şimdiki yönetici sadece dertsiz para kazanmaya bakıyordu. Bu nedenle kulüp isteyen herkese açıktı.

Robert Matthews kırk iki yaşında, orta sınıftan bir polis müfettişiydi. İri yapılı değildi. Yüzünde duy-

gulu bir anlam vardı. Parmakları bir piyanistinkilere benzerdi. Kolunda karısı Mary ile içeri girdi. Mary otuz yedisinde, öğretmenliği bırakmış bir kadındı. Bir zamanlar Chair ailesine ait olan büstlerin ve yağlıboya tabloların sıralandığı geniş merdivenleri çıktılar. Matthews buranın adamı sayılmazdı. Yüzünden de anlaşılıyordu bu. Başı dik, alnı açıktı. Mary de burada, böyle bir yerde eğlenecek kişilerden değildi. Normal ve insan bir kadındı. Kendinden emindi. Gene de sinirli olduğu hemen anlaşılıyordu.

Matthews kumar masalarının bulunduğu odalara girmeden önce, Mary'yi lokantaya götürdü.

«Bir içkiye ve yemeğe ihtiyacın var,» dedi karısına.

Mary kocasına açıkça «Uykuya ihtiyacım var,» dedi. «Emin ol çok yorgunum.»

«Çocuklar dışarı çıkacağını öğrenince bütün günü zehir ediyorlar sana.»

«Aslında çamaşır yordu. Bir türlü kurutamadım. Sonra da o rüzgârda ip koptu. Hadi, yeni baştan yıkadım hepsini... Kusura bakma,» dedi özür dileyen bir tavırla. «Aslında sızlanmıyorum... Şu karşıdaki her zaman televizyonda boy gösteren parlâmento üyesi değil mi?»

«Draycott.»

«Nefret ediyorum ondan, çok aşağılık konuşmaları var.»

Matthews gülerek «Sosyalisttir,» karşılığını verdi. «Bir söylenti var.»

«Neyse ne ama, onun hakkındaki dedikodular doğrudur mutlaka.»

«... adı bir rezilliğe karışmış.»

Matthews, sağa sola pek bakmıyordu. Ama, ki-

min kimle olduğunu, topluluğa yeni katılanları tanımaya gelmişti. Lokantada iki parlâmento üyesi daha gördü. Bunlar Draycott'tan hoşlanmazlardı. Eski bir kral, iki tanınmış adam, bir cerrah, birkaç diplomat, ve ara sıra da sabıkalıları korumağa çalışan kambur bir avukat vardı.

Mary birden «Güney Afrika'ya meraklı olan adam,» diye Matthews'e bilgi verdi.

«Kim?»

«Draycott denilen adam. Her zaman televizyona çıkar. Sanki ondan başka çıkacak adam yokmuş gibi. Rezalet yani.»

Mary'nin Rodezya'da bir kızkardeşi vardı. Mektuplarını eksik etmediği halde, merak ediyordu. At, yüzme, çiftçilikle ilgili fotoğraflar gönderirdi Mary'ye...

Abbachio Alla Romana, ardından da «ev işi» kuş üzümlü dondurma yediler. Bu arada iki pop şarkıcısıyla bir fotoğrafçı boy gösterdi lokantada. Marijuana içiyorlardı. Dumanın tatlı kokusu ortalığa yayıldı.

Matthews de yorgundu karısı gibi. Sabahın dokuzundan beri çalışıyordu. Beş millik bir yoldaydı işi. O karakol senin bu karakol benim, kimlik tespiti için akşamı etmişlerdi. Onun ekibi sık sık dolaşırdı zaten. Birini görmek için Londra'nın o trafiğinde kırk yedi mil yol tepmişlerdi. On altı telefon etmiş, meyhanede bir muhbirle bir saat konuşmuştu. Şöyle uzaktan, Londra'nın doğu yakasında bir şeyler döndüğü kulağına çalınmıştı. Rivalry kulüpte de elebaşıların bulunduğunu biliyordu. Bu nedenle o da üyeydi kulübe.

Pop şarkıcısıyla fotoğrafçı orta büyüklükteki lokantanın öbür ucunda, karikatürlerle süslenerek bira bahçesi görünümü verilmiş yerde şamata edip duruyorlardı. Nasıl etmesinler diye acı acı düşünüyordu

Matthews. Onların çöplüğüydü burası. Oysa taşrada yaşayan gençlerin böyle eğlenmeğe hakları yoktu. Elden de bir şey gelmezdi. Tanrıya ve sevgiye yer olmayan bir toplumda yaşıyorlardı. İnsanlar etlerinde duydukları ateşi söndürmek, kafalarındaki iğrenç tutkuları tatmin edebilmek için kalabalıkta oradan oraya çılgınlar gibi koşturuyorlar; sonunda bu işten de usanınca, ellerine ne geçerse parçalıyorlardı. Trenlerdeki sıraları, telefon kulübelerini. çalınan spor arabaları, bir adamın yüzünü, bir kızın yüreğini.

Sevgili karısı Mary, daha şimdiden bir şeyden utanıyormuşcasına kendi kabuğuna çekilmişti. Bir an önce gitmekten başka şey düşünmüyordu. Eskiden öğretmendi. Sıradan, ama hoş bir kadındı. Ve oradaki kadınların korkunç bakışları altında eziliyordu. Gerçekleri değerlendirme konusunda tam bir İngiliz'di. Draycott durmadan ucuz ilkelerinden söz ediyor, yayın organları da onun avukatlığını yapıyorlardı. Ama iş başa düşünce aydınlar da, ateşli tipler de ortalıkta görünmüyordu. Onların yerine sıradan insanlar yükleniyordu sorumluluğun yükünü...

«Şimdi gidemez miyiz?»

«Üç saat daha kalmak zorundayız.»

«Üç saat mi?» diye çıkıştı Mary. «Sevgilim, ayaklarımda derman kalmadı. Dayanamıyorum. Bugün iki saat çamaşır yıkadım. David gömleklerini ne yapıyor, biliyor musun? Havlıları sömestr boyunca okuldan eve getirdiği yok. Bir görsen, yüz değil, yer silmiş sanırsın. Jennifer de her şeyi yerlere atıyor. Sana bir de not yazmıştı. Unutmadan vereyim.»

Mary dörde katlanmış kâğıdı çantadan çıkarırken ellerine bakarak, ne kadar çirkin, diye düşündü. Elleri eskimişti. Matthews de yorgundu. Üç saatten ne çıkardı sanki.

Kâğıtta, lütfen seloteypi yukarı yollayın, David'i azarlamaktan da vazgeçin, sevgiler... Jennifer, diye buyurulmuştu.

«Yanlış, değil mi?»

«Evet. Dün geceden kalma.»

Lokantanın dışındaki bir masada üç kişi oturuyordu. Biri çay içiyordu. Matthews onu hemen tanımıştı. Vic Dakin'di bu. Çay, diye düşündü Matthews. Sapık, homoseksüel sabıkalıların en iğrenciydi. Alkolün damlasını ağzına koymaz; ne küfürden ne de televizyondaki seks gösterisinden hoşlanırdı. Bir keresinde bir memuru kıçından kılıçla yaralamıştı. Onun yanında oturanı da yıllar öncesinin afişlerinden gözü ısırıyordu. Adını hatırlayamamıştı, ama motorlu araçlarla bir ilgisi olmalıydı. Altmış yedi kişiyi dolandırmış, bir günde aynı Humber arabayı üç ayrı kişiye satmıştı. Bunların hiç biri de aldıkları şeyi görmemişlerdi. Ayrıca motorlarla uğraşan üç şirketten de 70 bin Ingiliz borç almıştı... Masadaki üçüncü adam, kuzey Londra'nın en büyük cinayet şebekesinin patronu Frank Fletcher'di.

Mary «Gene iş tavrını takındın,» diye serzenişte bulundu. «Doğru dürüst bir yemek bile yiyemiyoruz artık.»

Aslında yakınma değil, tatlı bir gevezelikti Mary'ninki. Çünkü tatil günlerinde bile Matthews, gözünü park etmiş arabaların plâkalarından ayırmazdı pek. Çalınmış bir araba arardı gözleri. Dinlenmeye, tatile çıksalar üç gün geçmeden telefonla kocasını ararlardı...

«Haydi,» diye çekiştirdi Matthews. «Görünmek istemiyorum.»

Bir inanca göre, kumar oynamak bir çeşit kendi

kendini tatmindi. Hattâ Dostoyevski de karısına, rulette kaybettiği zaman cinsel doyuma ulaştığını söylememiş miydi? Dostoyevski bunlardan sadece biri değildi tabii. Kumar tutkusu olan kişinin para kaybetme korkusunun verdiği zevkten dolayı, dayanabildiğince devam ettiği söylenirdi. Çünkü masayı ya da yarış yerini terkettiğinde, dayanılması imkânsız bir korku bekliyordu onu. Başka bir görüşe göre de, azılı kumarbazlar zarları ezerken, kartları yırtarken, ağızlarına yanan mumları sokup eşyaları kırıp dökerken büyük bir kin ve düşmanlıkla «haklı» bir çılgınlığın zevkini tadarlardı.

Ama Rivalry'nin odalarında, havanın gergin olmasına rağmen, böyle şeyler olmazdı. Şimdi Londra'da binleri bir çırpıda harcayabilecek, binlerle oynayabilecek, bu zevki tadacak çok insan vardı. Böylece kendilerine göre James Bond ayaklarına yatıyorlardı. Bu arada sabıkalılar da para savurmak için can atıyordu. Onların olağan züppeliğiydi bu. Garsonlara verilen bahşişlerin çokluğu, olağanüstü giysiler ve mücevherlerle «başarılı» olduklarını ispatlıyorlardı.

Bakara oynanan bölümde Matthews Lissner'i gördü. Otuz yaşını geçmemiş, orta yaşlı görünen, pahalı giysilerinden göbekleri taşan birtakım gençlerle oynuyordu. Görmüş geçirmiş insan pozlarında, hepsi de ağızlarını yayarak konuşuyorlardı. Lissner'in hiç sabıkası yoktu daha. Ama Matthews onun, Vic Dakin'in oğlanlarından biri olduğunu ve Strand'da bir kulüpte görüldüğünü biliyordu. Okuldan sepetlenmiş bir yelkenci kulüp açmaya kalkmış, ama iki gün içinde iki adam haraç almaya gelince kapatmak zorunda kalmıştı... Kumar belâlı işti. Bir bakardınız, bir kadın polis, kadınlar helâsında erkeklerle oynaşan kızlar üze-

rine zar atıyor... Ya da rulette mıknatıs kullanılıyor. Ya da Rivalry'deki şimendifer masasında, altın sıratışlı Yunanlıların üç kâğıtçılığı almış yürümüş.

Biriken bay ve bayanlar topluluğu oyuna girmek için can atıyordu. Kaybetmeyi nasılsa göze almışlardı. Mesele değildi bu onlar için. Şeffaf amber fişleri sürüyorlar, bir yandan da arkası mermerli kartlardan alıyorlardı. Kazananlar her keresinde krupiyeye 5 İngiliz tosluyor veya çay, konyak getiren çocuğa on şilin bahşiş atıyorlardı. Masanın çevresinde duran genç erkekler ucuz, cakalı bakışlar yöneltiyorlardı sağa sola. Gözlerinden yorgunluk ve doygunluk akıyordu. Onların yanı sıra, bir de boy göstermek dileğindeki dişiler vardı. Bu kendini beğenmiş soylu kadınlar, oturduklarında, fildişi bacaklarını ilgi çekmek için alabildiğine açıyorlardı. Ama herkes kumara dalmıştı. Kimsenin bacakla geçirecek vakti yoktu.

Takma gözlü, mavi elbiseli, üç parmağı eksik, saçları briyantinli pis bir Kıbrıslı da, kazandığı 5 İngilizlik fişi sürüyordu sopasıyla. Akdenizli fedailer, şehirde bir yerdeydiler. Sigara izmaritiyle dolup taşan tablalar ve köpüren acı tatlı içki dolu bardaklarla saat biri bulmuştu. Bunun gibi daha yüzlerce yerde, dökülen içkilerle ve heyecandan terleyen parmaklarla yapış yapış olan kartlar el değiştiriyordu. Ve azılı haydutların en saldırgan oldukları saat gelmişti. Polisle alay edercesine ortalıkta cirit atabilirlerdi artık.

Tabii, kâğıt düzen birtakım eli çabuk hergeleler de vardı ister istemez. Bunları ne oyuncular, ne gözü açık krupiyeler, ne de oyunu izleyenler yakalayabiliyordu. İyi kâğıt düzen biri desteyi karıştırırken yeniden iki kızı bir araya getirir ve oyunun gidişini değiştirirdi. Ya da ayakkabı bu işe uygun düşüyordu. Ama

buna ancak bir el için başvurulabilirdi: O da oyunun en kritik anında. Ya da 100 İngiliz karşılığı göze takılan mercekler vardı. Bu merceklerle, tırnaklanan kartlar rahatça izlenebiliyordu. Boyalı ya da ışık geçiren kartlar bile vardı...

On beş bin kadar müşterek bahis dükkânı ve sayısız gazino; hepsi de suçlara ortaktı. Azgın kumarbaz borcunu ödemek için para bulmak ya da vurdum duymaz olmak veya en iyi şartlarda, kimsenin kendisiyle konuşmayacağını göze almak zorundaydı. Bu yüzden masadan kalkmak olanaksızdı.

Bu artık ne polisin ne de devletin işiydi. Çünkü tırnak atılmış kartların, dopingli köpeklerin ve atların, tehdit edilen boksörlerin, zinanın, ayrılmanın, terkedilen çocukların, soyguniarın ve yaralanmaların alıp yürüdüğü bir dünya, ister istemez kumarda kazananları da etkisi altına alıyordu. Kumar borçları mahkeme önünde de ispatlanamayacağına göre, bunların tahsil edilmesinde göz korkutmak kadar, kulüplerin soyulması da geçerliydi. Ve kulüpler belâya karşı kendilerini korumak zorundaydılar. Bu yüzden tanık bulmak, kumarla ilgili bir cinayeti ortaya çıkarmak imkânsızdı hemen hemen. Kumarda her çeşit düzenbazlık bu oyunun doğal ve kaçınılmaz kuralıydı.

Matthews korkmuyordu, ama ortalıktakileri görünce de şaşırmaması olanaksızdı. Bunlar onun değerleri ve anlayışı ötesinde yaşayan ayrı insanlardı. Mary bitmişti. Gitmek istiyordu. Bir yandan da kendini dayanmaya zorluyordu. Çalar saat, çocukların okul çantası, saçlarını fırçalamak, sabun ve saflık, testler ve heyecan onun dünyasıydı. Peki temiz kalmak isteyen insanlar ne yapacaktı? Nasıl becerilecekti kirli işlerden uzak durmak? Ne biçim dünyaydı bu?

Mary buradan hiç hoşlanmamıştı. Sadece Bob'a yardımcı olmak için oradaydı. Burada insanlar aşırı bencildi ve bencillikleri saldırgandı. Bob'un böyle «az tehlikeli» bir yerde çalışması bile onu korkutuyordu. Korkmanın da ötesinde bir şeydi bu. Hele daha tehlikeli yerlerde çalışması kimbilir ne zordu. Mary'nin hayatı Matthews ve çocuklarından ibaretti. Oysa Bob bir de onlarla uğraşmak zorundaydı, onlar da Bob'un sorumluluğuna ekleniyordu.

Bob polisti. Mary televizyonu açıp da birtakım soytarıları, orospuları, homoseksüelleri veya bir «protestocuyu» koruyarak polisi kötülediklerini ya da bir piyeste adaletle alay edildiğini gördükçe sinirleniyordu. Gazeteciler veya profesyonel polis düşmanları, polisin şiddete başvurmasını hayatın tek gerçeği gibi gösterdikçe Mary'nin canı sıkılırdı. Çünkü adaletin, korkunç yorgunluklardan sonra nasıl hayal kırıklığına uğradığını çok iyi bilirdi.

«Pişman oldum,» dedi Matthews. «Seni buraya getirmemeliydim.»

«Senden yana olduğumu biliyorsun,» dedi Mary. «Surat mı asıyorum? Buna mı canın sıkılıyor?»

Matthews karısının kaşlarını çatarak güzel yüzünü bozmasından hoşlanmıyordu.

«Eğleniyorum,» dedi tatlı bir yalancılıkla. «İlginç aslında burası.»

Mary ne zaman bir dükkânda alışveriş yapmaya kalksa, çıkışta omuzuna bir elin dokunup «Özür dilerim hanımefendi. Ama...» diye kendisini yalandan hırsızlıkla suçlayacaklarını düşünür ve ödü patlardı. Böyle bir iftira Bob'un mahvolması demekti. Bu yüzden hep, parayı tam olarak verdiğine emin olmak isterdi. Üstünü vermeseler de ses çıkarmazdı.

Fazla para almış olmakla suçlarlar, diye korkardı sadece. Bob ne zaman kırk saatlik nöbete gitse Mary'yi bir türlü uyku tutmazdı. Yatağının yanında cop ve düdük bulundururdu. Matthews bilirdi bütün bunları. Ciddiye almazdı. Ama Mary'nin kendisi için ne denli korkular geçirdiğini bilmezdi. Polis karısı olmak bir hayli dertliydi. Alay eden akrabalarla, arkadaşlarla da ara sıra tartışmayı gerektiren bir sorundu. Çocuklarından birinin okuldan küçük bir kurşun kalem yürütmesi, onun gözünde öteki kadınlara oranla daha çok önem taşıyordu. Her suç işlenişte bir sürü tartışmaya katlanmak zorundaydı. Bob yetişkinlerin çocuklara karşı işledikleri suçların en hafifini anlatsa, Mary çocuklarını düşünür ve tüyleri diken diken olurdu.

Matthews, altmış kişinin bulunduğu yerde Mary'le yapayalnız olduğunu biliyordu. Bir olay çıksa, ne buradakilerin, ne de öteki odalarda bulunan birkaç yüz kişiden birinin; ne kendisi ne de Mary için kılını kıpırdatmayacağını çok iyi biliyordu. Bunun korkuyla falan ilgisi yoktu. Bir gerçek varsa o da polisten nefretin yaygın oluşuydu. Buradakiler, banliyöde ya da başka semtlerde oturan halktan kişilerdi aslında...

Esnediğinde ağzı duman, ter, kaybetme korkusu, hanımların krem kokuları, ciğerlerden boşalan yüzlerce metre küp kirli ve ağır havayla doluyordu. Yeşil çuha masaların çevresindeki insanların suratları heyecandan kıpkızıldı. Okulu terkedip kumarda da topu atan ahlâksız genç, şimdi baştaki masaya krupiye olmuştu, tatlı sesi kısılmıştı. Çıplak kollu genç kadınlar fiş için uzandıkça, şamdanların ışığında ak gömlekler de yanıp sönüyordu.

Matthews'un arkasında Draycott vardı. Her zamanki gibi, birisiyle ağır ağır konuşuyordu. Kalın se-

sinden belliydi Draycott olduğu. Matthews Draycott'un yanındakini de tanımıştı. Bu avukat Remington'du. Birden bir an için gözgöze geldiler. Tanıklık, şu ya da bu mahkeme falan... İkisinin de belleği yanılmazdı. Hemen birbirlerini tanımışlardı. Hatırlamasıyla gözbebekleri kısıldı. Amma da iş. Alt tarafı bir polisti Remington'un karşısındaki. Bundan ne çıkardı...

Kurallara uygun olarak yalan söyleyen, kendine özgü ahlâklı biri vardı Matthews'un karşısında. Mr. Remington'un kişiliğinde, suç işliyenlerin geniş hakları güvenlik altına alınıyordu. Mahkemede polise sataşmanın en iyi politika olduğunu bilen bir avukattı. «Avukatım gelmeden konuşmayacağım,» dendi mi tamamdı. Suçluları Londra'da her zaman için savunan bir avuç avukat vardı. Ve bunların içinde en çok iş alan da Mr. Remington'du. Mr. Remington'un bundan fazlasıyla hoşlandığı söylenemezdi. Şimdilik adalet terazisinin ibresi suçludan yana ağır basıyordu. Mr. Remington'un da işi buydu. Tabii şartların iyi değerlendirilmesine bağlı bir şeydi suçlunun paçayı kurtarması. Bu arada olan tanığa olurdu, Mr. Remington ve onun gibilerin görevi, tanığı mahkemede aptala çevirerek zararsız hale getirmekti.

Halk yalnız gev-gev ediyordu; kulağını açmak, gözünü açmak aklına gelmiyordu hiç. Kanuna saygı kalmamıştı. Şehir halkı bir kaza, bir adam kaldırma ya da birini şişleme olayına tanık olmaktan kesinlikle kaçınıyordu. Bu işlere bulaşmak istemiyordu hiç kimse. Bir suçun işlenmek üzere mi, yoksa işlenirken mi görüldüğünü bilmeye yanaşmıyorlardı. Toplumun kendisinden de haklı olarak korkuyorlardı. Çünkü toplum, polisi hor görüyordu. Bir keresinde Matthews'u iki kişi evire çevire döverken kalabalık toplanıp, bir güzel

seyretmeye başlamıştı da, onu bu zor durumdan sabıkalı bir çocuk kurtarmıştı.

Hor görmek, eğlenceliydi aynı zamanda. Polisi yem olarak kullanmak büyük gangsterler için az şey değildi. En azından geceleri şehir dışında, kumsalda seks partileri düzenlemek polise karşı durmaya eş değerde bir işti. Gündüzleri bile korku içinde yaşıyordu halk... Birtakım olaylarda, protestocular yürürken ya da Whitehall'da toplu halde oturduklarında polise sakin olması, cop kullanmaması emrediliyordu. Bu arada gazeteciler ve televizyoncular saatlerce bekliyorlardı, yorgun ve nefret dolu bir günün sonunda polisin olay çıkarması ve çıkacak olayları ertesi günkü gazetelere yetiştirebilmek için. Bir çatışma oluyordu. Flâşlar patlıyordu. Al sana haber. Gerçek buydu işte, fotoğraflarda oldugu gibi görülüyordu. Sonra iş parlâmentoya yansıyor, önergeler veriliyordu. Fotoğraflar yalan söyleyecek değildi ya. Uydurma da değildi bu olanlar. Hayır efendim. Olmuştu işte.

Mary anlamıştı meseleyi. «Şu kız,» dedi. «Şu Hampstead Heath'deki kız...»

«Onunla uğraşmıyorum.»

«Kim uğraşıyor?»

«Bir Alman kızı. Cl. uğraşıyor o meseleyle,» dedi Matthews.

Mary iki çocuklu bir anaydı. David sekiz, Jennifer on bir yaşındaydı. Mary öldürülen kıza, analık duygusunun verdiği bir ilgi duyuyordu. «Delinin biri mi bu işi yapan?» diye merakla sordu. 1960'ların Londra'sıydı bu. Mary evden durağa kadar dört yüz adım olduğunu biliyordu. Bu dört yüz adımlık uzaklık onun için bir savaş alanından farksızdı.

«Sanmıyorum,» dedi Matthews. «Bir adam var

işin içinde. Bir işveren. Normal. Kütüphaneci. Üç çocuklu.»

Belki de kütüphaneci çok kitap okumuştu.

İki saat sonra Matthews kapıdan çıkarken, Mary'yle kendisini kulübün yöneticisi Mr. Barzun durdurdu. Barzun otuz yaşlarında, uzun boylu, genç bir adamdı. Ömrü kapalı yerlerde geçtiği için ölü benzi soluktu. Kaba konuşmasına rağmen kumar salonlarında geçirdiği zorlu günler onu eğitmişe benziyordu.

«İyi bir akşam geçirdiniz umarım. Mr. Matthews? Ya siz Mrs. Matthews? Eminim, evin masrafını kumarda kaybetmemişsinizdir, değil mi?»

Mary'nin canı sıkılmıştı. «Oyun oynamadım,» karşılığını verdi.

«Ama lokantamızı sevdiniz.»

«Çok çeşitli üyeleriniz var...» dedi Matthews.

«Hoşlanmadığınız biri yoktur umarım?»

«Bir derdiniz yok ya?»

Mr. Barzun sesini alçaltarak, «Dert mi?» dedi. Bu kelimeyi başkalarının duymasından pek hoşlanmıyormuş gibi bir hâli vardı.

«Ne idüğü belirsiz birkaç tipe rastladım da.»

«Yılda elli bin lira,» diye dert yandı Barzun. «Hükümete bu parayı ödemek zorundayız. Kolayca çıkarılacak bir para değil Mr. Matthews. Ama şimdiye dek, haraç istemek için ne telefon edildi, ne de biri geldi.»

«Hiç karşılıksız çek çıktı mı?»

«Oynamak istemeyenleri oynamaya zorlamayız biz... Las Vegas'ta bile bizim gösterdiğimiz konukseverliği göremezler. İyi bir gazino aynı zamanda karınızı da alıp gidebileceğiniz bir yerdir. Öyle değil mi Mrs. Matthews?» dedi.

Mary donuk bir şekilde «Öyledir sanırım,» dedi.

«Eğer bir çekin karşılığı yoksa,» diye devam etti Mr. Barzun, «normal yoldan üyeye telefon eder ve onu nazikçe parayı ödemeye davet ederiz. Her zaman böyle olur.»

Matthews gülümsedi. Saçmaydı bu. Burada borcunun üstüne yatmaya kalkanlara ne olduğunu iyi bilirdi çünkü. Mr. Barzun elini sallayarak devam etti: «Bundan sonra da başka şey olmaz. Sadece çekleri burada kabul edilmez artık.»

«Mahkemeye vermez misiniz?»

«Reklam iki ağızlı keskin kılıca benzer, Mr. Matthews. Bizim ise işimiz başımızdan aşkın. Sadece çeklerin yüzde beşi fire verir bizde.»

Matthews, Barzun'u itiraf külfetinden kurtarmak ve bir an önce çekip gitmek amacıyla, «İşleri karşılıksız çekleri satın almak olan bayları buna mecbur etmek için yetmez mi bu?» diye sordu.

Edgar Lowis «Nedir dalganız?» diye sordu.

Vic Dakin de hemen «St. Martha Cray'de bin kişiden fazla işçi çalıştıran bir fabrika,» dedi. İşleri buydu. Rivalry'de bu yüzden bir yuvarlak masa toplantısı yapıyorlardı. Parlak bir iş olacağını ummaktaydılar. Yoksa burada ne işleri vardı.

«Yeni mi bu?»

«Yapılalı üç yıl oluyor.»

«Sen gördün mü Vic?»

«Pazar günü önünden geçtim.»

«Sana kim söyledi?»

«Zararsız bir kâtip.»

«Onu kim buldu?»

«Rawlinson.»

«Rawlinson nereden bulmuş?»

«Bir batakhanede.»

«Bu kâtiple konuştun mu Vic?»

«Evet. Fabrikadan bir mil uzakta bir yerde.»

Sonra Vic masadaki iki adama Mr. Brown'u, Zodiaclıları ve büyük Wolseley arabaları, Krabbs'ın iki üç hafta sonra kullanmaya başlayacağı zırhlı araçları, arabayı süreni, öteki adamları ve ele alınca fırlayan telleri olan çantaları bir bir anlattı.

«Adamı görmeseydin de olurdu,» dedi Lowis suratını ekşiterek. «Geri kalanını nasıl olsa izleyerek öğrenirdik biz. Hoş gene de ödeme gününü, paranın hangi bankadan alındığını, hangi yolların kullanıldığını öğrenmemiz gerekecek ya...»

Vic anlatmaya çalıştı: «Tabii ki gidip onu görmek zorundaydım. Belki yeni bir şeyler öğrenmiştir. Onu satın almak ya da ikna etmek gerekiyordu. Bizim yollardan habersiz namuslu bir vatandaş olup kıl heriflere haber de salabilirdi. Ya zengin, ya tedirgin ya da hem zengin hem de tedirgin olması gerekiyordu. Eğer konuşursa başına gelecekleri de göze almalıydı...»

Şimdi anlaşılmıştı mesele. Bir sessizlik oldu. Kimsenin Vic'in görüşüne itirazı yoktu. Bu da onun her zaman dinlenen ve sözü geçen biri olduğunu gösteriyordu.

Bir garson Lowis'e ve üçüncü adam olan Frank Fletcher'e içki getirdi. Aynı zamanda, kulaktan kulağa haber taşıyan bir tipti garson. Vic'in kulağına eğilip «Pislik burada. Beşinci masada,» diye fısıldadı.

Vic tepsiye on teklik attıktan sonra beşinci masaya bakmadan bir süre öylece durdu. «Pislik» sözcüğü «polis» için kullanılan bir argoydu. Vic Dakin

Matthews'i tanımıştı. Rivalry kulüp'e polisler hemen hiç uğramazlardı. Yanındaki kadın da hanım hanımcık olduğuna göre, ya karısıydı ya da kadın polisti. Ama kadın tedirgindi. Vic şöyle bir belleğini yokladı. Ona en son rastladığında Tottenham Court Road'da CID çavuşuydu. Bölge cinayet masası ekibine ya terfi etmiş, ya da atanmış olmalıydı. Ekip nerede iş tutuyordu acaba? Hangi ekipteydi? Vic bunu merak etmişti; üzerinde durulacak bir mesele de değildi aslında. Adamları her polis arabasının plâkasını biliyordu nasıl olsa. Eğer Matthews hâlâ Tottenham Court Road'daysa, mesele yoktu. Eğer orada değilse, tedbir almayı gerektiriyordu. Herhalde buraya boşuna gelmemişti. Çünkü yanındaki pilicin eğlenmediği apaçık meydandaydı.

Yemek ısmarladılar. Lowis sahanda yumurta söyledi kendine. Garson bir şey demedi. «Miden ağrıyor mu gene?» diye sordu Vic.

Fletcher de «Yiyecek her şey bitti de yumurta mı kaldı yine?» diye araya girdi.

Lowis güldü. Ama akıl hocasına ihtiyacı yoktu. «Ülserim var da,» diye açıkladı nedenini, «her iki saatte bir yemem gerek.»

«Çok rahatsız ediyor mu seni?» diye sordu Vic.

«Hiç. Nereden çıktı şimdi bu mesele de. Kaç adama ihtiyacımız var, Vic?»

«Üç dört araba ayarlamamız gerekiyor,» dedi Vic. «İki araba değiştirmemiz gerekecek. Demek beş araba. Bunlardan sadece biri bizim. İki tane çok iyi sürücüm ve istediğiniz kadar fedaim var.»

«İsterseniz size hiç sabıkası olmayan bir fedai getirebilirim,» diye araya girdi Fletcher de.

Lowis «Arabalardan birini ben kullanırım,» dedi.

Birden Vic'in yüzü değişti.

«Sürücün yok mu?» diye sordu Lowis'e.

Lowis açığı yakalanmış gibi kızararak «Büyük ihtimalle perşembeleri demiştin,» dedi. «Benim adamların perşembeleri işi oluyor.»

«Eğer ülserin varsa?»

«Yıllardır sürüp gidiyor, Vic,» diye üsteledi Lowis. «Öyle ağır değil. Size de ne oluyor yani? Arabalardan birini kullanmamı istemiyor musunuz?»

Vic biraz imalı: «İşverenin, emekçinin işini yapması pek normal değildir,» dedi.

«Benden bu işi yapmamı istemiştiniz,» diye hatırlattı Lowis.

Vic hayal kırıklığına uğramış, sinirlenmişti. Lowis'ten pek hoşlanmazdı. Ama böyle bir işte birkaç profesyonelin daha bulunması alışılagelmişti. Lowis'e danışmış olmaktan pişmanlık duyuyordu şimdi. Fletcher'le kendisi veya adamlarından birkaçı da bu işin üstesinden gelebilirlerdi pekâlâ...»

Lowis'ten nefretini gizlemeğe çalışarak açıkça: «Senin olduğun yerde ben de olacağım,» dedi.

Kötü bir sessizlik oldu. Sonra Fletcher sırıtarak: «Neden olmasın? Ben de geleceğim,» dedi.

Vic'in, işin içinde olmaktan bir nebze bile çekindiği yoktu. Yalnız vur-kır işlerine üç yıldan beri girmiyordu. Son birkaç yıldır planları o yapıyor, adamları da uygulamakta kusur etmiyorlardı planlarını. Lowis'in olduğu yerde en iyi adamlarından birkaçıyla bulunmakta kararlıydı. Lowis işleri berbat edebilirdi.

Sağlam kazığa bağlamak istiyordu Vic.

«Birkaç not defteri alacağım,» dedi Lowis.

«Paranın kamyonetle mi, yoksa arabayla mı taşınacağını biliyor musunuz?» diye sordu Fletcher.

«Bir hususi arabayla,» dedi Vic.

Üstüne gitmiş olmalarına sinirlenen Lowis: «Amma da kıyak iş ha,» diye karşılık verdi.

Zaten bu iş böyle olmalıydı, tam bir profesyonel eseri. Birkaç hafta pusuya yatıp gözetlemek ve malûm fabrikanın personelini bellemek; onun kadar önemli bir diğer iş de, polisin dikkatini çekmemekti. Çünkü o sıralarda bölge cinayet masasından ekipler halinde kol gezen aynasızlar, suç belirtileri bulmak için cirit atıyorlardı; boş gezenleri, otomobilli çirkefleri kolluyorlardı. Görüldükleri zaman işi hemen bırakıyorlardı. Örneğin çalınacak sigaraların ihraç malı olduğu, yani kolaylıkla satılacak ihraç malı kutularında bulunduğu öğrenilmişse, haftalarca gözetlenen bir kamyondan bile ümit kesiliyordu.

Gözünü sevdiğimin hayatı, fabrika da yerinden kalkıp başka yere gidemezdi ya! Bir bankayla iş yapıyordu mutlaka. Ve fabrikayla banka arasında da izlenen belirli birkaç yol vardı. Ofisteki memurlara parayı çek olarak ödeyebilirlerdi. Binlerce işçi kilometrelerce kuyruk yapıp para almak istemezdi nasıl olsa. İşten çıkar çıkmaz harcamak ya da ailelerine koşturmak için parayı iş saatlerinde almak isterlerdi mutlaka... Tabii idare de soygun tehlikesini biliyordu. Bu tehlikeyi göze almak zorundaydı. Ayrıca ne kadar tedbir alsalar, tedbirin de bir sınırı olurdu kuşkusuz. Sonunda nasılsa birtakım adamlar bankadaki kasadan bu paraları çekeceklerdi ister istemez...

Oyun salonu gerçek, ya da kendini öyle gösteren genç aristokrat serserilerle doluydu. Genç olmalarına rağmen korkaktılar. Yüksek tabakadan olmanın verdiği rahatlığı, yeşil çuha üzerinde kaç para kaybederlerse etsinler, bozmaya niyetleri yoktu. Rivalry tıklım tık-

lımdı şimdi. Çaycı denilen garson kızların cırlak sesleri Vic'in kulağında çınlıyordu. Bu kızların önem verdiği tek şey paraydı. El kol hareketleri yaparak Vic'e gülümsüyorlardı. Ve Vic'in ne olduğunu bildikleri yoktu. Ona viski ya da sandviç sunmaya çalışırken, göğüslerini gösteriyor, gerdan kırıp duruyorlardı. Oynayan kızlarsa, kendi çevrelerinde olmanın verdiği rahatlıkla, kısa eteklerini ak baldırlarını gösterebilmek için daha da yukarı çekiyorlardı.

Bu kızların hiç biri Vic için bir anlam taşımıyordu. Vic, Wolfe Lissner'i arzuluyordu sadece. Kızlar varken rahatsız oluyordu. Ve iki saat sonra çok güzel bir çaycı kız ona gelip de, «Mr. Dakin? Arkadaşınız Mr. Matthews taksiyle gitti,» dediğinde bile ona anlamsız gözlerle bakıyordu. Bir erkeğin rahat bir onluğu vardı böyle habere. Ama dişi bir haberci sadece nazik bir «Okey» alıyordu haberin karşılığında. Kız kulüp işinde tecrübeli olmasına rağmen, onun garip bakışları karşısında nedenini bilmeden öfkelenerek kızarıyor, çılgına dönüyordu.

Vic, Lissner'in birkaç kıçıkırık kolejli oğlanla kağıt oynadığını gördü. «Nasıl gidiyor Wolfe?» dedi. Lissner'den çok hoşlanıyordu, tüyleri ürpererek arzuluyordu onu. Wolfe dik başlı, uzlaşılması güç bir çocuktu. Boyun eğmezdi. Yumruklarını da çok iyi kullanmayı bilirdi üstelik. Son zamanlarda hep onu düşünür olmuştu. Vic'in karşısında buz gibi oturuyordu. Dakin'in haracını iç ettiğini unutmamıştı. Dakin'in de bunu unutmadığını biliyordu. Başka biri olsaydı korkudan altına etmişti çoktan. Ama Lissner, Vic'in meydan okumasına pabuç bırakacaklardan değildi.

«Seni arıyordum,» diye devam etti Vic.

«Öyleymiş,» dedi Lissner. «Köpeklerini üstüme salmak zorunda mıydın?»

«Beni tanırsın,» dedi Vic gülümseyerek. «İkna etmeyi bilirim.»

«Anan nasıl?»

«İyi, iyi. Teşekkür ederim sorduğun için, Wolfe.»

Kolejli oğlanlardan biri Vic'e: «Susar mısınız?» dedi.

«Kim bu hergele?» diye terslendi Vic.

«Kendini oyuna vermek istiyor,» dedi Lissner.

«Ben konuşurken o konuşamaz,» dedi Dakin ve çocuğa baktı. Oğlan başına gelecekleri anlamıştı. Daha fazla konuşmadı.

«Seni sonra görür müyüm?»

«Dörtten önce olmaz,» diye ricada bulundu Lissner.

«Bana gel,» dedi Vic. «Bir şeyler yaparız.»

Bunun anlamı belliydi. Ama kağıt oynayanlardan biri bile ağzını açmaya cesaret edemedi. Lissner teklifi kabul etmişti. «Kabul Vic. Dört civarında gelirim.»

Matthews ile takıntısı, taksiyle çekip gitmişlerdi. Aslında pek önemli değildi, ama gene de Vic gibiler arabanın markasını ve plaka numarasını öğrenmesinler diye arabasını evde bırakmıştı. Belki de Matthews, burada araba park etmenin güçlüğünden almamıştı arabasını. Ya da araba bakımdan geçiyordu. Kimbilir?

Helâda Draycott'la karşılaştı Vic. Draycott'un yüzü kül gibi oldu, önünü çabucak ilikledikten sonra: «Merhaba Dakin. Nasılsın?» dedi.

Hiç bir şey Dakin'i, karşısındaki insanda gördüğü korku kadar kızdıramazdı. Olanca gücüyle parlâmentonun East Steeltown milletvekili Draycott'un aya-

ğına bastı. Draycott can havliyle yalvardı; «Ne olur Vic yapma.»

Dakin adamın kolunu da büktü bu kez. «Sana da ne oluyor?»

«Hiç bir şey, Vic. Hiç bir şey.»

Dakin öfkeden çılgına dönmüştü. «Seni sarı çıyan seni!» diye bağırdı. Draycott'un kafasını musluğa sokup sıcak suyu açtı. Bu ara kapı açılıp içeri biri girince, diziyle Draycott'un karnına vurarak bıraktı adamcağızı. «Saçını niye yıkıyorsun?» diye sordu içeri giren. «Oyunda talihin açılsın diye mi?» Ve güldü. Draycott'un korku dolu gözlerini görünce, orta yaşlı adam da korkudan sapsarı kesildi.

Korku bulaşıcıydı. Vic insanları bundan vazgeçirmek istiyordu. Ama sebepsiz yere korkuya kapılan insanlardan da nefret ediyordu. Aslında Draycott'a zarar vermek gibi bir niyeti yoktu. Yıllar önce Draycott'un bir yatakta kıvranışını hatırlamıştı. Acı acı sırıttı. İçeri giren herifte de, Draycott'un neden inleyip ağlayarak başını kirli havluya kuruladığını soracak yürek yoktu.

Draycott, Vic Dakin'den züppe olduğu için korkuyordu. Vic'le on beş yıl önce altı kere karşılaşmışlardı. Bunun da dördü aynı odada olmuştu. Draycott şimdi o odanın kime ait olduğunu pek hatırlayamıyordu. O zamanlar Londra'daki parlâmento basamaklarında yeni yeni emeklemekteydi, Vic'i de birinin evine giderken görmüş ve merak etmişti. Ama şimdi Draycott, Dakin gibi birisiyle arkadaşlığa cesaret edemezdi. Adam gangsterin teki olup çıkmıştı. Draycott parlâmentodaki konuşması sonucu milletvekilliğinden ola-

bilirdi. Biri çıkıp «Ama bu adam suçludur...» diye yaygarayı basabilir ve Draycott'un da ayağını kaydırabilirdi.

Şimdi Draycott'un yeri çok sağlamdı. Hayalleri olduğu gibi gerçekleşiyordu. Bir önceki kuşağın aşağılık duygusuna tutsak, sol kanat parlâmento üyesiydi. Ama Güney Afrika'da basın ve konuşma özgürlüğüyle sansür konularında etkin bir grubun sözcüsü olunca kendine güven geldi ve İşçi Partisi'ne doğru kaydı. İşçi Partisi güçlenme çabaları içindeydi o zamanlar. Şimdi güçlüydü. Artık Draycott, kırk sekiz yaşında, yeterince önemli bir kişi olmuştu. Ve devlet yönetiminin kesinlikle eline geçmesini isteyecek yaştaydı. Posta idaresinden gönderilecek memurların odasına özel telefon çekecekleri heyecanlı günü bekliyordu. Bu telefonu sadece bakanlar ve üst düzeydeki sivil memurlar kullanabilirdi; gene aynı gün büyük, kırmızı deri kaplı, üstünde kraliyet arması olan bir çantayı ona teslim edeceklerdi. Bu çantayla gizli evrakı taşıyacaktı. Damarlarında kan yerine yükselme tutkusu dolaşıyordu alev alev. Dedikoduya ve olayların kendi çevresinde dönmesine bayılırdı. Bir zamanlar gazetecilik yapmıştı; şimdi de bu dedikoduları basındaki arkadaşlarından, Avam Kamarasının oturma odasından ve öğleden sonraları içki içmek için açık bulunan Royal Palace'daki barlardan derlerdi. Ama Draycott'a bu da yetmiyordu. Bakan olmak, kabineye katılmak istiyordu. Sadece yirmi kişinin vereceği kararlarda kendi tuzunun da bulunmasını arzuluyordu. Güçlü olmaya bayılıyordu. Baskılar, aşırı çalışma onun için mesele değildi. Çökmek üzere olan bir insan için korkunç enerjik bir adamdı. Üstü deri kaplı bir pufa ayaklarını koyup koltuğuna yaslanmak, yandaki odada onun

kararlarını uygulamak için çalışan insanları, ak saçlı hademeleri koridorlarda koşturmak, insan yığınlarını kapısında bekletmek, Trafalgar Square ile Westminster Abbey arasındaki yarım millik taş binanın tek sorumlusu olmak, yüksek sütunların, mermer merdivenlerin içinde kral gibi yaşamak istiyordu. Hele Downing Street'teki garip sütunlu beyaz bakanlar kurulu odasında oturup pardesüyü de üstünde «Foreing Secretary» yazan askılığa asmak ne korkunç olurdu... «Bu konuda Başbakanla hemfikir değiliz sanırım...» gibilerden birtakım havalı laflar ederek... Tabii daha böyle bir şey yoktu. Ne olur gel diye peşinden koşturmuyorlardı onun. Posta kutusundan haftada doksan mektup, birtakım kitaplar, bildiriler, broşürler çıkıyordu. Açılan kampanyalardan ya da baskı gruplarından geliyordu bu mektuplar. Ve genellikle hafta sonlarını şehir dışındaki küçük ofisinde, birtakım insanların dertlerini dinlemekle geçiriyordu... Ama kendi çapında oldukça önemli bir kişiydi. Parlâmentoya ilk girdiği günlerdeki şaşkınlığı, neyin ne olduğunu, nerede olduğunu sorma çekingenliğini çoktan yenmişti. O zamanlar meclis binasında bir Muhafazakârlar kulübü, buna bağlı olarak yatçılık, atıcılık gibi birtakım eğlenceler vardı. Ve devlet okullarında okuyan Draycott'u bu durum huzursuz ediyordu. Tutucular her zaman oradaydılar. Koridorlarda fısıldaşarak bu küçük odaya gelirler, burada da yüksek sesle konuşmalarını sürdürürler, konuşan kişiye doğru saygıyla eğilirlerdi. Draycott'un sözü her ne kadar «Sayın üye »diye geçerse de, onun geçmişini bilirler ve bundan dolayı da aşağılık bulurlardı. Draycott önceki gün çaya muzla gelmişti. Bunu da bilirlerdi...

Ama Draycott bir şeylerin çürümekte olduğunun

hemen farkına varmıştı. Bunlara saldırmak, bunlarla uğraşmak gerekirdi. Tutucuların arasında öyle koca odalar dolduracak kişiler yoktu. Oldukları yerde sayıyorlardı. Draycott yavaş yavaş, bir ölçüye kadar kabul edilen ve öyle olduğu sanılan tutuculuğun, aristokrasinin üstünlük ifade etmediğini görmeğe başlamıştı.

Bu hava içinde palazlanmaya koyuldu. Korkunç tartışmalar, sol basının meclisi yerden yere çalması, yapılan bir sürü bağışlanmaz hata; bunların hepsinin suçunu yükleyecek biri falan... Şimdi altmışların ikiyüzlülüğü ve bekleyişi içinde bu hengâme böylesine sürüp gidiyordu. Artık günlük yaşantının bir parçasıydı bütün bu dolaplar.

Ingiltere eski gücünü yitirmişti. Çöküş başlamıştı çoktan. Ingiltere alıngandı, huysuzdu. Aydınca bir kendini beğenmişliği vardı kendine özgü. Ilişkilerinde son derece titizdi. Hiç kimse basında ya da televizyonda liberal aydınların saldırısına uğramadan bir şey yapamıyordu. Sosyalizme bile açık bu toplumda kimsenin, Londra'nın o koca tezgâhında çalınan çeneden başka şeylere niyeti yoktu. Halkın istekleri onlar için sözkonusu değildi. Böyle bir şeyin varlığından bile haberleri yoktu. Bunların hepsi başkentte oluyordu. Yeni yeni güç kazanan solcu muhafazakârların, liberal gazetecilerin, öğrencilerin, South Bank kilise adamlarının, pop şarkıcılarının, profesyonel hicivcilerin, aydınların öne sürdükleri görüşleri hükümet kabul ediyordu. Çünkü bunların herhangi birine bile karşı durmak akıl alır iş değildi.

Draycott bu arada iyiden güç kazanmıştı. Artık yeri sağlamdı. Sınıf kavgaları çeşitli görünümlerde oluyordu. Ve Draycott her zaman kazanan bir züppeydi...

Batı Londra'da dokunaklı ve sert bir konuşma yapmıştı bugün. Güney Afrika'yı hedef alıyordu konuşması. Ağır suçlamalar yöneltmişti. Güney Afrika'da bulunan Rodezya'daki, Avusturalya ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki beyazlardan nefret ediyordu. Kini vardı onlara. Aydınca ve duygusaldı konuşması. Ama nefretinin nedeni pek belli değildi. Ilk başlarda, tutuculardan korkmasına ve onlardan iğrenmesine bağlıydı nefreti. Tutucular kral taraflısıydılar. Artık ayakta duracak güçleri kalmamıştı. Draycott kuzeyden, işçi sınıfına mahsus devlet okullarında okumuş bir çocuk olduğu için imparatorluktan nefret ediyordu. Imparatorluk endüstrisi kenar mahallelerde hiç bir şey ifade etmezdi. Uzun yıllar boyunca Orta Afrika Federasyonuyla uğraşmıştı imparatorluk. Ve sonunda tutucular Süveyş olayının verdiği suçlulukla, imparatorluğa ihanet etmişlerdi. O yıllarda uzun bacaklı Afrikalı politikacılar, kışkırtıcılar, gazeteciler Draycott'un yanına sık sık girip çıkar olmuşlardı. Bunlar heyecanlı ve Draycott'un da önemini arttıran yıllardı kuşkusuz. Uzun süreden beri Birleşmiş Milletler'de görevliydi. Afrika'daki beyaz adamlara duyduğu nefreti üniversitelerde, profesyonel kadınların arasında ve derneklerde yaygın hale getirmişti. Ve bu sorun artık aydın çevrelerde iyiden iyiye benimsenmişti. On yedi yıldan beri Johannesburg'a bir kere olsun uğramamıştı aslında. Ne Rodezya'ya ne de Avusturalya'ya gitmişliği vardı. Ama gene de televizyon kameralarına ve öğrenci topluluklarına ateşli söylevlerini dinletiyordu. Bu konudaki fikirleri çok değerliydi.

Amerika'ya karşı, tiyatro oyunlarının da her zaman için yanındaydı. Bu oyunlar hakkında basında televizyonda uzun yorumlar yapıyor, bunların yalnız

oynanmakla kalmayıp, aynı zamanda alkışlanması gerektiğini söylüyordu. Lancashireli bir demircinin kırk sekiz yaşındaki oğlu olduğunun bilinmesinden korkuyor gibiydi. Tek başına yaşıyordu. Gerçi birtakım insanlar onu seviyorlardı ama, ona uzun süre katlanacak bir insan da bulunamazdı.

Bazıları, televizyonda onun yorgun yüzünü görmekten, hafif kuzeyli şivesini duymaktan hoşlanıyorlardı. Ama bazı kişilerin de kendisi için: «Biraz kendini beğenmişin biri» ya da «Gülünç bir adam,» benzeri laflar ettiklerini bilse mutlaka alınırdı. Ve tabii polisten nefret ediyor, mahkûmların haklarının genişletilmesini istiyordu...

Bu tür davranışlar gençliğe güven veriyordu. Gençler Draycott'a saygı duyuyorlardı. Kendine olan güveniyle birlikte kendini beğenmeğe de başlamıştı artık. Tıklım tıklım dolu salonlarda gençlerin gösterilerine karşılık veriyor, günün modasına uygun davranıyordu. Ve her zaman onun büyüklüğü karşısında çılgına dönen bir avuç insan vardı. Evi kitaplarla, cicili bicili broşürlerle dolup taşıyordu. Piyeslerin gala gecelerine gider, yapılan röportajlardan cümleler söylerdi. Bu, gelen giden ikinci sınıf oyun yazarlarının hoşuna giderdi. Ve tabii böylesine dolu bir yaşantıda — kendini beğenmiş o biçim kızlar da olsa — kız bolluğu vardı. Bu kadar kızı ne maarif okullarında, ne de küzeyde, bir arada görmemişti hiç. Daha o akşamüstü konuştuğu kürsünün yakınında duran Afrikalı entellektüel bir dişiyle yüz yüze gelmişti. Kız şaşırtıcı bir çekiciliyteydi. Hele iri gözlerinden birini kırpınca iyiden allak bullak etmişti Draycott'u.

O cumartesi öğle yemeğini evinde yedi. Yemekte Remington'la Jacobs adında başka biri vardı. Ja-

cobs, Johannesburg'da İngilizce yayınlanan liberal bir gazetenin muhabiriydi ve komünistti. Ama Draycott için onun komünistliği şakıncalı değildi. Güney Afrika'nın tutumuna karşı olması birlikte bulunmaları için yeterli nedendi.

Telefon çaldığında yemeğini bitirmek üzereydi.

«Özür dilerim,» diyerek aceleyle telefona koşturdu. Kafası Afrikalı kıza takılmıştı. Telefon edenin o olmasını diliyordu. Bir an kızın korkusuz iri gözlerini, taş gibi vücudunu, yürürken sallanan kalçalarını hayal eder gibi oldu. Ama hayır. Bunu istemiyordu. Fazlasıyla Afrikalı, fazlasıyla zengindi. Gülerken dişleri ve yüzü bir maymunu andırıyordu. Nijeryalıydı belki de. Kast dışı biriyle yatabilirdi günün birinde. Ama kaloriferli yatak odası bu kızın teriyle çekilmez olabilirdi... Bir keresinde kızın biri telefon etmiş, «Mr. Draycott, bugün konuşmanızı dinledim...» demiş ve üç saat sonra da Draycott'un yatağına dalıvermişti... Londra'nın yeni havası bu gibi şeyleri artık çok rahatlıkla kaldırıyordu... Meclisin terasında Folkestone'dan ya da herhangi bir yerden, etine dolgun, sıradan, terbiyesiz, baldır-bacak bir kızla çay içebilirdi... Öteki mebuslar kıskançlıkla ve anlamlı bir şekilde omuz silkerlerdi. Draycott'un ne mal olduğunu biliyorlardı nasıl olsa...

Telefondaki tatlı, orta yaşlı bir kadın sesiydi.

«Mr. Draycott?»

«Evet,» diye doğruladı. Rahatsız olmuştu. Bu taşralı sefil seçmene numarasını kim vermişti acaba?»

«Ben Mrs. Simpson.»

Addan bir şey çıkaramamıştı. Biraz bekledi.

«Yani parlâmento üyesi Mr. Draycott mu?» diye ısrar etti aptal kadın.

«Evet, Mrs. Simpson.»

«Marjorie hakkında görüşmek istiyordum sizinle.»

Draycott birden bozulmuştu. Bu tip salakları kışkırtmanın tehlikeli olacağını iyi bilirdi. Banliyöden ya da taşra kasabalarından olan ana babalar ahlâkî değerlere çok önem veriyorlardı..

«Marjorie mi?»

«Kızım.»

Draycott şöyle bir yokladı: «Size yardımım dokunabilir mi?» gibisinden. Aptal kadının neler bildiğini öğrenmek istiyordu.

«Onun arkadaşlarından mısınız?»

«Öyle çok insanla karşılaşıyorum ki.»

«Evet. Fakat bu özel bir arkadaşlık. Bir keresinde mektup yazmıştınız.»

Evet doğruydu mektup yazdığı. Bir yanlıştır olmuştu. Ama kız: «Bir kere yaz ne olur. Yoksa beni sevdiğini söylemekten korkuyor musun? Ne olur sevgilim. Bir hafta ayrı kalacağım senden. Çok uzun gelecek bana...» diye yalvarmıştı. Foto-roman ağzıyla konuşuyordu Marjorie.

«Marjorie UMI'de mi çalışıyordu?»

«Çalışıyor muydu» demekle hata etmişti aslında. Aptal kadın farkına varıp kızının...

Duvara vuran ışıktan kapının açıldığını anladı Draycott. «Girebilir miyim?» diye sordu Remington başını uzatıp. «Evet. Ne duruyorsunuz. Buyrun. Porto şarabı çok iyi. Alsanıza.»

Mrs. Simpson Draycott'un kızını tanıyıp tanımadığını çıkartmaya çalışıyordu. Kadının sinirli, tanınmış bir aileden olduğunu anlamıştı. O saçma mektupta neler yazmıştı acaba?

«Evet, orada çalışıyordu.»

«O zaman görmüşümdür bir iki kere. Cecil Sparrow'un partisinde. Koyu saçlı, uzun boylu bir kız mı?»

Kızın kalçalarını ilk elleyişini hatırlamıştı; bir yabancı gibi şöminenin yanındaki kitaplığın önünde duruşunu, vahşi fakat razı bakışını, sonra gene süslü kitaplığa göz gezdirişini. Kızın soluğu kesilmişti kalçasına elini koyduğunda. Hırıltılı, boğuk sesiyle: «İyi olmasına iyi, ama elleriniz öyle soğuk ki...» demişti.

«Şimdi hasta Mr. Draycott. Hepimiz merak içindeyiz.»

«Öyle olduğuna üzüldüm. Yapabileceğim bir şey var mı? Sağlık Bakanı yakın arkadaşımdır.»

«Uyuşturucu madde kullanıyordu.»

«Of ne kadar kötü.» demişti demesine ya, kızı ilk olarak nasıl kandırdığını da hatırlamıştı: «Korkuyor musun? Burası banliyö sevgilim. Bir kereden ne olacak. Dene. Alışkanlık yapmayan türden. Tepişmek için iyi derler.» Hâlâ giyimli uzun gövde Draycott'un gövdesine dolanmıştı. «Tatlı kaçık. Tepişmek için yardıma ihtiyacım yok benim.»

«Korkunç bir halde,» dedi Mrs. Simpson acı içinde.

Telefonun saati dolmuştu. Sinyal düdüğü çaldı.

Kadın aceleyle: «Telefonu kapatmayın. Ne yapacağımızı bilmiyoruz. Avukata veya polise...»

Draycott donakalmıştı. Bu aptallar tehlikeli olurdu. Yapılacak tek şey meseleyi unutmaktı. «Niçin?»

«Yasak değil mi?»

«Öz kızınıza leke mi sürmek istiyorsunuz?» diye çıkıştı.

«Ama çok hasta. Biri bundan sorumludur mutlaka.»

«Anlıyorum,» dedi Draycott. «Mrs. Simpson; yapabileceğim bir şey varsa yapacağımdan emin olunuz. Doktor, psikiyatr... Çok tanıdığım var...»

Kadın yenik düşmüştü. Sesinden belliydi. «Çok iyisiniz. Sağolun,» dedi.

«Bir şey değil. Benim görevim ilgilenmektir.»

«Size haber veririm.»

«Evet lütfen. Hoşça kalın.»

Marjorie'nin başına gelenleri çok iyi biliyordu. Korkmuştu önce. Kızı son gördüğünde intihar edeceğini söylemişti... Draycott'un yanındaki kadın koluna girmiş, kendisinden emin bir kıskançlıkla kıza; «Yapma şekerim, bu adama değmez,» demişti. Kadının da Draycott hakkındaki düşünceleri değişmişti sonradan; ama onun niyeti başkaydı. «Senin, oradan oraya dolaşan küçük bir züppe olduğunu biliyordum,» demişti kadın. «Ama kadınların göbeklerine basa basa yükselmek durumunda olduğunu hiç bilmiyordum.»

Kadının kendi isteğiyle çekip gittiğini gören Draycott, kahkahayı basıvermişti...

Sigara dumanı, pahalı kadın ve traş losyonu kokan yerde fişlerini yeşil çuhaya koydu. Krupiye fildişi topu ruletin fildişi oyuğuna attı ve tunçtan silindiri döndürdü. Tekerlekle top ayrı yönlerde dönmeye başladı. Döndükçe, kırmızı, siyah çizgiler birbirinin içine giriyordu. Sadece toptan çıkan ses duyuluyordu tekerlek yavaşladıkça. Gergin bir sessizlik vardı. Top yirmi yedi numaraya düştü ve krupiye sakince «Vingt-sept, rouge et passe» (*) dedi. Draycott'un fişleri tek

(*) Yirmi yedi, kırmızı ve pas.

sayılı kırmızı bölmede duruyordu. Tek sayılı bir para kazanmıştı. Gene on yediye koydu Draycott. Ve krupiye gene sert bir sesle «Dix-sept, rouge, ün pair et manque (*) dedi. Draycott bire otuz beş kazanmıştı. Şimdi birkaç yüzlük daha zenginleşmişti. İnsan kendini kontrol edemeyip de gebe kalan ya da uyuşturucu maddelere alışan sürü sepet aptalları nasıl düşünebilirdi? Kendini kontrol etmek eğlencenin anahtarıydı. Bu nedenle de oyunu bırakıp gitti. «Çok iyi. Jacobs küsecek sana,» dedi Remington. Jacobs kulüpten nefret ettiği için gelmemişti. Politikasını özel hayatına bile sokuyordu. O ise artık böyle davranmıyordu.

Draycott Lissner'i arıyordu. Döner merdivende rasladı ona. Lissner şaşırmış gibiydi.

«Wolfe. Bir dakika.»

«Ah, Draycott.»

«Sana biraz borcum vardı.»

«Önemli değil,» dedi Lissner. «Nasıl olsa kazanıyorum.»

«Kırk İngiliz önemlidir,» dedi Draycott. «Yalnız biraz daha bulabilirsen...»

«Tatlılardan mı, yoksa lokomotiflerden mi?» diye sordu Lissner.

«Önceki gibi olsun Wolfe. Vivian'la görüşüyor musun? Gelecek ayın on ikisi için bir şeyler söylemişti.»

«Telefonda anlattı.»

«Neden olmasın? Şehir dışında bir hafta sonu tatili sana da iyi gelir.»

«Şaka ediyorsun,» dedi Lissner yorgun bir sesle. «Demek kazanıyorsun?»

(*) On yedi, kırmızı, tek.

Lissner de bir masoşist gibi, «Şimdilik,» deyip rulet masalarına doğru yürüdü.

«Kim bu?» diye sordu Remington.

«Lissner. Iyi bir çocuktur.»

Oyun seyretmek için kâğıt oynanan yere geçtiler. Hava iyiden iyiye kararmıştı. Soluk ışıkta sadece erkeklerin kol yenleriyle kadınların omuzları, güzel kolları ve sürülen kâğıtlar görünüyordu. Bir süre sonra Draycott'un gözleri ışığa ve dumanlı odaya alışmıştı. Tanıdık var mı diye şöyle bir bakındı. Kimse yoktu.

Masanın birinde bir kadın hep kazanıyordu. Önü ışıklıydı ve kadının olağanüstü güzel yüzünü görmeğe yetiyordu. Nefisti. Draycott heyecanlanmıştı. Birden yorgunluğu falan gitmişti. Kendini beğenmişliği onu düşündürüyordu. Kadının kazanmasından hoşlanmıştı. Bir de Amerikalı vardı masada. Amerikalıların küstah, genizden gelen, rahat haliyle konuşuyor, kâğıtlarını açıklıyordu. Draycott birden iğrendi bu Amerikalıdan. Aslında herhangi bir Amerikalı onun için dayanılması imkânsız bir işkenceydi.

Kadında gözü kalmıştı. Gözleriyle soyuyordu nerdeyse. Zaten göğüsleri olduğu gibi meydandaydı. Iki parmak daha açılsa olduğu gibi ortaya fırlayacaktı, besbelliydi. Bu Draycott'un dünyasıydı. Kimse kendisini ona karşı koruyamazdı. Onun için bir kız kaldırmak, sepetten bir meyva almak gibi bir şeydi. Bütün Londra onun kişiliğinde ve gözünde maddeden başka şey değildi. Draycott'u ilgilendiren şey meydan okuyan, görünüşte hoş, hafifçe soylu ucuz başarılardı. Hiç bir zaman sevgi söz konusu değildi. Kuzeyde bir yerlerde sevebileceği, o yorgun ortamda kendisini sevebilecek aptalın biri vardı tabii ki. İşi gereği yıllar önce bu evliliğe son vermek zorunda kal-

mıştı. Norah gibi salağın birini Westminster'e de getiremezdi ya...

Draycott bu karanlık, sessiz ve sıcak odada duyduğu hayranlığı gizleyecek halde değildi. Kadının onu hissedip başını kaldırarak bakması, yüzünü hemen tanıması, kırlaşmış saçlarının ve yüzünü çevreleyen tecrübeli hayat çizgilerinin farkına varması tabii ki önemliydi.

«Kim bu kadın?» diye sordu. «Herhalde...» Ama Remington hemen: «Nan Rizzolo,» diye kulağına fısıldayıp, Draycott'un kadınla ilgili olarak söyleyeceği hoş sözleri ağzına tıkadı. «Çok hoş bir kadın,» deyince, Remington gene: «Sana göre değil, Draycott. Frijidliğiyle ün salmış biridir o,» diye fısıldayarak ümitlerini suya düşürdü.

İkisi de güldüler. Ama kocasından ayrılmış ya da ayrılmak üzere olduğu anlaşılan uzun boylu güzel başını kaldırıp bakmadı. Can sıkıcıydı. Sıkıcılıktan da öteydi. Belki de duymamıştı onları. Gene kazandı. Belki de tek kelime bile duymayacak kadar kendini oyuna kaptırmıştı. Draycott kadına karşı dayanılmaz bir açlık duyuyordu. Yolunu bulup bu işi bir an önce halletmek istiyor, ayakta dikilmiş uygun bir fırsat kolluyor, başka yollar deniyordu.. O kadına raslamalıydı... Onunla tanışmalıydı. Onun direncini zekâsıyla, kahkahası, kültürü, parası, durumu, uyuşturucu haplarıyla yatağa götürecek biçimde kırmalıydı. Yatakta da en az başka erkeklerle eş değerde olduğunu göstermeli, kendisi de bundan emin olmalıydı.

Tabii bu doğru olamazdı. Henry, çamur atmak için böyle söylemişti mutlaka. Doğrusu Henry'den de

o kızın frijid olduğunu söylemesi beklenirdi. Nan Rizzalo'nun kocasıyla mahkemesi hâlâ sürüyordu. Kocasının işkenceden hoşlandığını ileri sürüyordu kadın. Ve mahkemede karşılıklı saçma sapan şeyleri dinliyorlardı. Avukatları, ayağı gıdıklanınca Nan Rizzolo'nun duyduğu sıkıntıları anlatıyorlardı. Henry'nin avukatları ise adamın, karısının ayağını gıdıklamaktan hoşlandığını iddia ediyorlar, bu yüzden gıdıklanınca gülmek kendiliğinden mi gelir, yoksa bu bir işkence midir, gibilerden uzun süre tartışıyorlardı. Henry'nin adamları haklarının kadın tarafından çiğnendiğini öne sürüyorlar, bu sefer de evliliğin ilk dört ayında kadının haftada dört kere yatmak isteyecek kadar azgın olduğu konusunda karşı taraf uzun uzun konuşuyordu. Ama mahkemede hiç kimse ağız kavgalarından, nefretlerden, kadının Henry'yi yatağında isveçli bir **au pair** kızla yakaladığından söz etmiyordu... Tabii yargıç da baba havalarında. «İki zeki insanın mutsuzluklarından ve ikisinin de hiç bir zaman evliliğin kutsallığına saygı duymadıklarından...» söz ediyordu. Nan'ın, yaşlı kaplumbağanın bir bakıma haklı olabileceğini kabul etmesi gördüğü eğitimin bir sonucuydu. Yirmi dört yıllık hayatında hemen her şey St. Clare'de edindikleriyle belirlenmişti. Garip, çok eğlenceli bir okuldu bu. Zengin bir hayat sürülüyordu o sıralar. Tabii çoktan iflâs etmişti okul. Ana babalar şikâyetçi olmuşlar, okulu parayla desteklemekten vazgeçmişlerdi... Ahlâklı ve disiplinli bir geçmişi olan kızlar disiplinsizlikle karşılaştılar diye davranışlarını doğrulamak istemişlerdi.

Ve şimdi bu mısır sarısı duvarlı, yeşil muare ipek örtülü, mermer masalı, koltukları yaldızlı garip odada bulunması bile St. Clare'da bir süre yaşamış olması-

nın sonucuydu. Ne zaman, nerede durulacağını bilmeyen şirket müdürleri ve böyle bir sınıra gerek duymayan kiralık, mektepli kızlar. Otuzunu geçmiş bitik suratlı, yapılacak tek şey bu olduğundan para harcamaya hazır adamlar dikilmişler, «tam» bir Londralı olduklarını ispatlamak için su gibi para kaybediyorlardı. Hiç biri de kaybetmeye başlayınca, tek kurtuluş yolunun ortaya konan parayı arttırmaktan geçtiğini bilmiyordu. Hiç biri Nan kadar yürekli değildi.

Nan, Las Vegas'ta, Monte Carlo'da bulunmuştu. Las Vegas, eğlenceli ama yorucuydu. Söyledikleri gibi, hiç de rezil bir yer değildi. Fakat insandan para sızdırmak için her numara dönüyordu. Havuzun kenarında oyun oynanıyor, terasta ruletler dönüyordu, ayrıca yemek odasında borsa oyunlarıyla ilgilenenler için telefon vardı. Ama seçkin bir yer sayılmazdı. Sadece bolluk ve gösteriş vardı orada. Monte Carlo'ya gelince, her ne kadar eskisi gibi değilse de, gene zarif bir yerdi. Ilkinde Isviçre'den geçmişti oraya. Asıl gazino, kumar oynayan burjuvalarla tıklım tıklımdı. Ancak kış bahçesi bölümünde hava kusursuz inceliklerle doluydu. Garip bir yer olmasına rağmen, bütünüyle güzeldi. Yeşil salon sigara içmek için özel olarak yapılmıştı. Tavanda Galleli'nin tabloları vardı. Resmini yaptığı çıplak kadınların parmaklarına sigara yerleştirmişti. Babası onu 10.000 yeni franktan aşağı oynamayan Özel Salon'lardan birine götürmüştü. Ve **Banque tout va** diye bilinen bakara masasında bir elde 10.000 Ingiliz lirasının gittiğini görmüştü. Bu da onu kumarda züppeleştirmişti. Fransızca'dan başka bir dil konuşulmuyordu kumar masasında ve önemli paralara bahse giriliyordu. Nan ingilizceyi bile, sanki gerekliymiş gibi, Fransız ağzıyla konuşuyordu...

Sevgili Baba. Anası ölünce onu St. Clare gibi bir yere, sonra da Isviçre'ye göndermek zorunda kalmıştı. Ve sonunda adamcağızın sevgisi hayal kırıklığıyla karşılaşmıştı.

Bunu hatırlamak gerçekten acı veriyordu. Nan, güzelliği ve davranışlarıyla bir şehir kızı olmasına rağmen, aslında taşralı bir kız olarak doğmuştu. İki yıl önce sonbaharda babasıyla ilişkileri kopmuştu.

«Baba, başım dertte,» demişti. Konuşurken sesindeki titreklik kendisini de rahatsız ediyordu.

«Öyle olduğunu biliyorum. Gene ne oldu? Para mı gerek?»

«Çocuk aldırmam gerekiyor.»

Adamcağızın şaşkınlıktan soluğu kesilmişti. «Televizyon açık oturumlarına katılanlar gibi konuşuyorsun,» demişti sonunda.

Yaşlanan suratı incelmişti. Damarları atıyordu. Derisi kırışmıştı ve mavimsi, yer yer de kırmızıydı. Nan, saçma, diye düşündü. Ne diye telaş ediyordu? Ve niçin bu mesele böyle çok dokunuyordu onlara?

«Adamla evlenemez misin?» diye sormuştu babası.

«Tatlım, trende oldu bu iş.»

«Ne aptallık, ben de seni büyümüş sanıyordum. Şu boyuna bak...» demişti adam da.

Ve kendini tutamayıp ağlamıştı.

Bu, gizliden gizliye kızın hoşuna gitmişti. Ama aralarındaki her şey de kopmuştu. Mesele buradaydı. Şaşırmanın, ağlamanın ne gereği vardı. Sakin olmalıydı. Ağlamak uyuzlara, koca aramak için dolaşan orta tabaka bebeklerine mahsustu.

Hatırladıkça gülmemek elde değildi.

Ispanya ya da benzeri bir yerden dönüşte, Pe-

nelope'yi görmek için York'a trenle gidiyordu. Karanlıktı. Geç olmuştu. Üç havacıyla birlikte yolculuk ediyordu. Biri ötekilerden daha yüzsüzdü. Gece. Yağmur. Yakıcı sıcak. Adam bakıp bir şeyler mırıldanmıştı. Nan da kontrolunu kaybetmiş, alevler içinde kıvranıyordu. Neden olmasındı? Neden olmamalıydı? Böyle iriyarı birisiyle de bir kere olmalıydı bu iş. İki yıl önce çenesiz bir serseriyle zaten olmuştu olan. Ondan sonra partilerde ya da partilerden sonra üç kişi daha hayatına girmişti. Bradfordlu ağzıyla, başka bir dünyanın adamıydı bu havacı. Ama hemen anlamıştı. Elleri kirli sıranın üstünden omuzlarına indi. Boynunda dolaştıktan sonra karanlıkta koltuk altını buldu. Adamın arkadaşlarından biri uyuyordu, öteki de dönen filmin farkında sandviç yiyordu. Nan kararını vermişti. Başka insanların önünde olacaktı bu iş. Birtakım eğlentilerde, başkalarının gözü önünde yapıldığını duymuştu. Bakışlardan istekler anlaşılıyordu. Adamın önü sıcaktı. Ve kızın yüzü istekten kıpkırmızıydı. Yanıyordu. İstediği kadar kaba olsundu. «Işığı söndürelim» demişti de karacı arkadaşına, uyumayan arkadaşı şaşırmıştı. Üç çeyrek sürdü. Karanlıkta elleriyle sütyenini koparmıştı. Daha hiç bir söz etmeyen dudaklar birleşti. «Biri gelirse?» diye fısıldadı kız. Aslında pek aldırdığı yoktu ya. İşte, laf olsun diye. Adam perdeleri çekti. Ayak bileklerine ışık düşüyordu. Öteki iki kişide ses soluk yoktu. Kaba parmaklar çoraplardan yukarı pantolonun içine girdi. Sakin olmanın mümkünü yoktu. Elbiselerin hışırtısı dışında çıt çıkmıyordu. Bunu, pis sıranın üstündeki kaygan hareketler ve solumalar izledi. Tren bir istasyondan geçerken camdan içeri birden ışık doldu. Kızın oralı olacak hali yoktu. Öteki adamın gözleri olan-

ca şaşkınlığıyla parlıyordu. Şimdiye kadar böylesine heyecan tatmamıştı kız. Bunu ilerde zevk duyarak ve utanarak hatırlayacaktı. Adamın yağlı ağırlığını karnında duyuyordu. Uzamış sakalı suratını acıtıyordu. Ve kara tırnaklı pis elleri her yanını yokluyordu.

Üç saat sonra üçü de çekip gittiler, iki arkadaşı şaşkın ve kıskanç bakakalmıştı. Biliyordu, kahvelerden, barlardan kız kaldıran, Nan Rizzolo'nun ölü ya da sağ kaldığına aldırmayan ucuz havacının tekiydi. Ona adını bile sormadan hayatından çıkıp gitmişti. Gebe kalana kadar pişmanlık duymadı. Ama gebe kalınca cinsel heyecan diye bir şey olmuyordu insanda...

Baba parayı verdi.

O da babasını kaybetmekle karşılığını ödedi.

Babasından 400 ingiliz almıştı. Sonra da birkaç psikiyatra gidip onlara kendini bilmediğini kabul ettirdi, onlar da işin gerekliliğinde karar kıldılar.

Cenevre'den döndüğünde hâlâ olayın bunalımı içindeydi. Şimdi bunun sadece fiziksel bir mesele olduğunu anlamıştı. Dehşete kapılarak, ben bir hiçim diye düşünmeye başladı. Partilerde ısrarla aranan, yüzlerce mil uzaklıktan okul piyeslerinde görebilmek için gelinen bir kızdı. Babasının yemeğe çağırdığı yağlı suratlı adamların yalvarışlarını hatırlıyordu. Sanatı, televizyonu, gazeteciliği, sahneyi bahane eden zeki ve iğrenç niyetli heriflerin ihanetini hatırlıyordu. Kızlığı onlar için amma da ulaşılmaz bir değer taşıyordu. Çıldırtacak ölçüde sıkıcıydı. Başlangıçta hayatın bu olduğunu, kolayca herkesi yenik düşürdüğünü, kazançlı çıkanın kendisi olduğunu sanıyordu. Yatma istekleri her zaman için iğrenç gelmişti ona. Onlardan kaçmış, atlatmıştı. Ama şimdi birden korku-

ya kapılmıştı işte. Yaşlanıyorum, diye düşünüyordu, yirmi iki yaşındayım ve batağa saplandım kaldım. Evlense nasıl olurdu acaba? Belki kurtuluş yoluydu? Şimdi bile, oturup evlenmek tek çıkış yoluymuş gibi ad listesine baktığını, kimlerle evlenebileceğini nasıl düşündüğünü hatırladı.

Henry de tuzu biberi olmuştu bütün bunların.

Şimdi acı duyuyordu. Bütün erkeklerden nefret ediyordu. Bu leş gibi odada kendine hayranlıktan sarhoş, gürültü eden; burada, Rivalry'nin pahalı kasvetinde bile önemli kişiliğini ortaya koymaya çalışan, kendisi tarafından farkedilmek ve bir yatakta üstüne çıkmak isteyen bir serseri duruyordu... Loş ışıkta adamın yüzünü, parlayan kır saçlarını görmüştü. Her zaman gazetelerde rasladığı bir suratti bu.

Kumar onu her şeyden uzaklaştırıyordu. Tek meşgalesi kumardı. Bir keresinde onu buraya Jeremy getirmişti. Şimdi yalnız geliyordu artık. Böylece saatler, günler geçip gidiyordu. Heyecan vericiydi. Ama duygusal olmaktan çok uzaktı. Bundan yakınmıyordu. Bir yıl önce kendisinin olan 8000 ingilizi vardı. Henry ve kötü talih yüzünden 4000 kalmıştı. Şimdiye kadar bir kere bile parayla yenilmemişti. Para her zaman oradaydı. Her zaman artıyordu. Kumar masasında çekişmekten zevk alıyordu. Erkekleri yenik düşürmek, onları güzelliği ve talihiyle harcamaktan çok hoşlanıyordu. Talih bir tanrıça, bir dişiydi. Kadınlar kaprisli yaratıklardı. Ama Nan bunu kabul etmezdi. Kafasını kullanarak tam profesyonelce oynuyordu. Aynı zamanda atların ve jokeylerin kırdığı rekorlar hakkında da bilgi sahibiydi.

Zaten dünya koca bir kumar sahnesiydi. Kâğıtlarla, zar atarak, yazı turayla, şehirde birtakım maki-

nelerle ve hükümetlerin tutumları üzerine oynuyordu insan. İnsanın hayatı, parası nasıl deve, kanguru ve at yarışlarında harcanıyorsa, arabalarda, jetlerde de böyle harcanıyordu. Çark döndü. Ve sen kaybettin. Henry'le evlendin. Yine dene. Aydınca bir deney bu. Burada, Rivalry'de züppelik ve masoşizm bu. Üstünlüğünü, kadınsal sezgini, korkunç kandırıcılığını ispatla ve kazan. Onlara kaybettir...

Ama ihtimal hesaplarının, insanlar gibi dişisi erkeği yoktu. Bir saat sonra Nan kaybetmeye başladı. Amerikalı da hâlâ oynuyordu. Bu arada birtakım işadamları ona karşı para koydular ve üçe beş kaybetti. Krupiye aldığı bahşişleri masanın solundaki çekmeceye, orta silindirde kullanılmış kartlarla bankoda kazanılanları da sağındaki ortak kumbaranın içine atıyordu. Kartları kürekle, bir pul meraklısının cımbızla pul tutuşu gibi, hafifçe kaldırıyordu. Pırıl pırıl giysileriyle ayakta dikilen görevliler de fiş veren ya da yönetici kadar sonunda kimin kazanacağını biliyorlardı... Sandalye için ödenen yüksek ücret bu masada, el başına 5 ingilizdi ve Nan artık kaybediyordu.

Tek çıkar yol parayı durmaksızın yükseltmekti. Bunu bir yerde okumuştu... Boşanma dâvası için de avukatına para ödemesi gerekiyordu. Ama insan avukatlara para takabilirdi. Her zaman bu konuda sabırlı insanlardı onlar. Bütün mesele Henry'den yakayı sıyırmaktaydı.

Gene kaybetti.

Yenik düşmeyi aklı almıyordu bir türlü. Nan Rizzolo gibiler bu duruma düşemezdi. Kesin yenik düşmek. Sonra babasına yalvaracak mıydı? Hayır. Ve adam böyle bir olaydan mutlaka zevk duyacak, ona söz söyleme hakkını kendinde bulacaktı.

Sabahın üçü olmuştu. Şaşkınlıktan ne yapacağını kestiremiyordu. Yaklaşık olarak 5000 ingiliz içeri girmişti. Oysa daha iki saat önce bütün gözler ondaydı. 2000 ingiliz önde götürüyordu oyunu.

Oyun, sabahın dördünde son buldu. Elinin kolunun kesildiğini, sırtının kaskatı olduğunu, her yanının uyuştuğunu ancak farkedebilmişti. Odanın ağır sıcak havasını, etrafta kül tablalarını dökmek, bardakları, sandviç kırıntılarını toplamak, pencereleri açmak için bekleyenlerin olduğunu da yeni farketmişti. Kelimenin tam anlamıyla, buraya onların aylıklarını, bahşişlerini bırakmaya gelmiş aptalın tekinden başka bir şey değildi.

«Aman hanımefendi, ne kadar rahat karşılıyorsunuz durumu,» deyince Amerikalı, bundan pek hoşlandı. Ama mesele adamın gördüğü kadar basit değildi. Rivalry'ye şimdi 5.300 ingiliz borçluydu ve bankada bu kadar parası yoktu. Üstelik ertelenemezdi de. Ne olursa olsun ödemek zorundaydı. Lâmı cimi yoktu işin. Bu, toplumsal hayatının sonu demek olurdu. Bankada ne kadar parası olduğunu da bilmiyordu. Belki borcundan fazlası vardı. Eğer şimdi bilmiyorsa borcunun karşılığında bir çek yazar, Jeremy ya da başka birinden bir binlik borç alır ve bankasının bundan haberi olmazdı.

Borcuna karşılık bir çek yazdı ve kasadaki adama uzattı. Kasadaki adam çeki alırken: «Talihiniz kötü gitti bu akşam Mrs. Rizzolo,» dedi. «Talih bu. Gelir gider. Bir saat daha sürseydi mutlaka kazanıyordum,» cevabını verdi Nan da.

«Bir dahaki sefere talihiniz açılır inşallah,» dedi anlamsızca kasadaki adam.

Haklıydı. Bu işin başka seferi de vardı. Çünkü

Nan iki bin borç alacak, bunun biniyle borçlarını temizleyip, öteki biniyle kaybettiği binleri geri alacaktı.

«Gel de bir yerlerde bir içki iç?» diye öneride bulundu Amerikalı. «Bir içkiye ihtiyacın var.»

Nan güldü ve teklifi kabul etti. «Pekâlâ, iyi fikir,» dedi. Bir yandan da Amerikalı'ya kaç parasının geçtiğini merak ediyordu.

Lissner, Rivalry'deki oyuncuların hiç birine benzemezdi. Onlardan daha kafalıydı. O ne aristokrat, ne okuldan sepetlenme bir kadın avcısı, ne de bankada 2500 ingilizi olan biriydi. Düzenli bir geliri yoktu. Ve boyca falan da oradakilerin birçoğundan kısaydı. Ama her şeye rağmen o da bir üyeydi. İyi bir çenesi ve para harcama itilimi vardı. Kulüp yönetimi de onun alaycı tavrını, kaybetmeye karşı duyduğu ilgisizliği kabul etmişti ve içeri girmesine izin veriyorlardı.

Bir zamanlar Vic Dakin'in haracını toplardı. En azgın heriflerin Alzas köpeklerini peşinden koşturur, onları duman ederdi. «Bağışlanmaz bir hata. Gel aklımızı başımıza toplayalım. Bu pılı pırtı sigortalı mı?» gibilerden lâflar ederdi. Ve genellikle sinirlerine hâkim olmayı çok iyi bilir, her şeyi diliyle hallederdi. Hatta karşısındakiler ona güvenirlerdi bile. Bir köşede elinde bıçağıyla bekleyen korkunç zencileri bile, «Karşında televizyon kamerası falan mı var sanıyorsun? Dinle bak. Sana bir teklifim var. Gazetelerde fotoğrafının çıkmasına ne dersin? Ben ayarlarım işi. Lagoslu tatlı çocuk, Lagos'tan değil misin yoksa? Nerelisin? Tanzanya mı? Ben bunu yaldızlı kâğıttan bir şey sanmıştım. Dinle bak...» gibilerden sakin gevezeliğiyle allak bullak edip zararsız hale getirmeyi bilirdi.

Nasıl kazandığını çoktan unuttuğu iki yüz ingiliziyle, şimdi bakara masasında oturuyordu. Tavanda yaldızlı, iki süslü lamba asılıydı. Yaldızlı bir sandalyeye oturmuştu. Ve krupiyenin arkasında da yaldızlı bir parmaklık vardı. Döşeme on sekizinci yüzyıl tarzı süslenmişti. Ayak işleri görenler yeşil giysileriyle dikiliyorlardı. Birinin elinde manzarayı bozan bardaklar vardı. Lissner, çene derileri zımparaya benzeyen Kıbrıslılara; iri yarı, lamba ışığında Palm Beach güneşinde yanmış tenli, testereyi andıran sesi ve And dağları üstünde uçuşan kartallar gibi tırnaklı Amerikalı kadına bakarak, amma da eğlenceli, diye düşünüyordu. Ufak piliçler göğüslerini neredeyse ortaya savuruyorlar, genç erkekler ise görmezlikten gelmeye çalışıyorlardı. Fransızca konuşuluyordu hava atmak için.

Hemen hiç kimse yüzdeli, blöflü ya da bir el daha gerektiren oyunlardan oynamıyor, bunun yerine rulet tipi şeylerde talihlerini deniyordu. Profesyonel bakara şöyle dursun, Snap denen oyunun yanından bile geçmiyorlardı.

Lissner'in belleği, her Yahudininki gibi sayılara karşı çok duyarlıydı. Ve sakin sakin düşünürdü. Bakarada kullanılan 312 kartın birçoğunu akılda tutabiliyor, son birkaç elde çekeceği kâğıdı bekliyordu bilerek. Böylece de tek sayılardaki dalgalanmaları kazanacak biçimde iyi ayarlayabiliyor, bir kart daha çekme ihtimalinin ne kadar olacağını biliyor, süreceği parayı buna göre dengeliyordu.

Bir de psikolojik avantajı vardı: Yalnızdı. Ötekilerin hava atacakları kız arkadaşları, konuşacakları, bir şeyler açıklayacakları herifler, yenildiklerinde gülecek kuyrukları vardı. Ya da sadece züppelik için bu-

rada bulunuyorlardı. Film yıldızlarıyla ya da kiralık kızlarla çene yarıştırmak, giysilerini sergilemek, sarsılmadan para kaybettiklerini göstermek için buradaydı çoğu. Lissner'in böyle şeylere metelik verdiği yoktu. Oyun oynamak için oradaydı... Banko ona geçince, bundan hemen faydalanıyordu. Lissner, öteki oyuncuların ne kadar kazanıp ne kadar kaybedeceklerini ya da ortaya ne süreceklerini kestirebiliyordu. Ve oyunda tereddüt denen şeyi bilmezdi.

İki saat içinde ikiyüz lirası altıyüzkırka yükseldi. Kendini oyuna öylesine vermişti ki, Vic'in gelip konuşması bile televizyonda çok önceleri gördüğü bir adamın izlenimlerinden daha rahatsız edici olamamıştı.

Rulet salonunu hareketlendirmeye karar verdi. Merdivenlerde Draycott'la karşılaştı. Draycott heyecanlıydı. Çünkü birkaç yüzlük kazanmıştı. Draycott kırk lira olan borcunu ödeyince, birden kendisini harcamaya, yok etmeye hazır dış dünyanın varlığını hatırladı. Vivian ayın on ikisinde pis bir numara hazırlamasını istiyordu. Draycott yorgun eğlentileri için uyuşturucu madde peşindeydi. Vic de birkaç saat sonrasını kendisiyle geçirebilmek için ısrarla bekliyordu. Birden, o anlık gerilime dönmek büyük rahatlıktı aslında.

«Bana üçte haber ver. Gitmem gerek,» dedi rulet oynayan yerdeki yavruya. Sabahın üçünde yapacağı işlerin yükünü omuzlarında hissetmeye başlamıştı. Telefonlarda verdiği sözler üzerine kurulu karmaşık hayatı kimsenin işini ertelemesine neden olamazdı. Rosa'dan sonra şimdi fiziksel bir yorgunluk duyuyordu. Ama gene de enerjisi tükenmemişti. Daha dayanması da gerekti ayrıca.

Lissner, Cardon'un ihtimal kanununa uygun olarak rulet oynuyordu. Uzun sürede her oyuncunun kazanma şansı aşağı yukarı eşitti. Bu da bir gecelik oyuna değil, gecelerin oyununa bağlıydı. Lissner de mümkün olduğunca çok oynuyordu. On bin ellik yazı turada yazılar yüzde bir ihtimalle daha çok geliyordu ve oyun sayısı arttıkça yazılarla turalar arasındaki dengesizlik artıyordu. Ama pratikte, dengeyi sağlayan durum pek geçerli değildi. Yoksa Lissner masa başında yıllar geçirmek zorunda kalırdı. Kumarhane yönetimi açısından o ve ötekiler, sayısız bahislerin simgesi olan gerçek teorik düşmanı, zamanı ve parayı yenebilmek için, çarkta sıfırı bulmak zorundaydılar. Kumarhane de her oyundan ve sandalyeden para alıyordu. Ve aynı zamanda da kayıplara uğruyordu. Sonsuzluğa dek oynanan oyunda kulüp yöneticileri kaybedenlerden bile kazanamazdı. Çünkü bu arada kaybedilen kazanılanı dengelemiş olacaktı. O yüzden de çıkan tek sayıya gerekenden az para ödüyorlardı ve bunu hesaba katmıyordu. Ve ona karşı olan bu dengesizlik gittikçe artıyordu, çünkü sürekli oynuyordu. Bu gece bir servet kazansa ertesi gece kaybetmeye gelecekti. Ve ölümsüz de olmayacağına göre kârlı çıkmayı bekleyemezdi...

Böylece bir saat geçti gitti. Krupiye çarkı döndürüyor, «Rien ne va plus» (*) dedikten sonra topu atıyor ve ellerinin boş olduğunu göstermek için avuçlarını açıyordu.

Lissner dört sayılı kare üzerinde oynamaya başladı. Dört sayıdan biri beşti. Beş çıktı. Bu Lissner'in bire sekiz kazanması demekti. Sonra kendi karesin-

(*) Artık para konamaz.

deki dört sayıdan biri olan dördün üzerine bastı. Ama dört gelmedi. Beşin nasıl çıktığını görmek için heyecanlanmıştı. Sinirleri gergindi. Ve talihinin yolunda olduğundan emindi. Orijinal kare'nin dörtlüsünden sekizin üstüne bir 100'lük koyup çarkın sadece bir dönüşüyle 3500 lira kazanmıştı.

Artık biliyordu. 8 uğur sayısıydı. Bütün açık kapıları kapadı, bütün ihtimallere oynadı.

Bu sefer sekiz çıkmadı. Ama para koyduklarından bazılarını kazanmıştı. Gene üst üste 8 sayısının bütün ihtimallerine oynadı.

Masa heyecandan bitmişti. Hava gergindi. Şimdiye kadar sessiz sakin duran Lissner'den kaba elleri olduğu, BBC ağzıyla konuşmadığı, Yahudi olduğu için nefret edenlerin tutumu birden hayranlığa dönüşmüştü. Gazinoyu duman etmesini istiyorlardı. Bir sırada üst üste üç kere çıkan sayılara karşı teklerin gelme ihtimali 46656'ya birdi. Ama salondakiler Lissner'in bıçağın ağzında olduğunu çok iyi biliyorlardı.

Sekiz çevresindeki kombineler üzerine oynamaya devam etti. Her keresinde de bir yakın ya da alternatif sayılarda kazandı. Elinde binlerce lira vardı şimdi.

Sonunda sekiz kazandı. Artık bir servetin sahibiydi.

Paranın çoğunu gene sekize bastırmıştı. Çevredekiler çılgına dönmüşlerdi. Öteki odalardan buraya koşuyorlardı. Eğer gene kazanırsa Rivalry iflâs ederdi mutlaka.

Krupiye öylesine şaşkına dönmüştü ki hata yaptı. Çarkın döndüğü yönde topu atmıştı yanlışlıkla. Lissner çileden çıktı. «Sersem köylü!» diye bağırdı. Ve masaya bakan şef çarkı durdurdu. çevreden homurtular yükseldi.

Lissner şamataya başlamıştı. «Talihimi döndürdün.»

«Aman efendim, lütfen sakin olun.»

Lissner önündeki fişleri öfkeyle masadan aşağı savurdu.

Fişleri yerden toplarken, bir yandan da çarkın dönüşünü izlemeye başlamıştı bile.

Sekizde durdu.

Çılgına dönmüştü. Dumandan gözgözü görmeyen, kesin bir suskunluğun hüküm sürdüğü odada kazandığının tümünü orjinal kareye bastırdı.

Çark gene döndü. Krupiyenin suratı asıktı ve endişeliydi. Topun yavaşlayarak 36,11,30 ve 8 numaraları geçip 23'de duruşunu gülerek ve kıskançlıkla izledi. Herkes sempatiyle karışık derin bir soluk aldı. Ve Lissner gene kayıplara karıştı.

«Saat üç, efendim» dedi kız ve Lissner onu bitkin bakışlarla süzdükten sonra evine döndü.

Bir anda bütün gece onun olmuş ve kırk beş dakikada gene beş parasız kalmıştı. Londra suskundu. Gene de bir dolu insan kaldırımlarda yürüyor, taksilerle gidiyordu. Saatlerce takma kirpikleriyle sigara dumanlarının sıcaklığında dikilen ve dışarı çıkınca soğuk terleri bedenlerinde kuruyan striptizci kızlar evlerine dönüyorlardı. Batakhanelerden çıkan bar karıları şimdiden aptallaşmış kocalarıyla leş gibi yataklarına dönüyorlardı. Yorgun gangsterler, diplomatlar, televizyon yıldızları pahalı yerlerin kadife görüntülerinden dışarı uğramışlardı. Lissner'le birlikte, diskoteklerden çıkan eğlence düşkünleri bir kalabalık halinde Wardour Street'de Firaball'dan dışarı döküldüler. Başka bir klüpte eğlenceye devam etmek üzere yola düzülmüşlerdi. Göz bebeklerinde kalçalar, bu-

lut gibi sigara dumanı ve Pretty Boy'da durumu iskandil eden profesyonel fedailer. İmzaya gerek yok. Çantalarınızı kontrol edin piliçler. Sabahın dördünde bile şamata eden uzun saçlı çoluk çocuk. Acıyordu Lissner bunlara. Ortalıkta dolaşan orta yaşlı uyuşturucu müptelâları, bir haylaziar grubuyla haşır neşir olmaya çalışıyorlardı. Modellerin, dok işçilerinin, deri ceketli oğlanların çığlıkları yükseliyordu. Hintliler gürültüden ne olduklarını şaşırmışlardı. Ancak donlarını örten mini etekli kızlar, karanlıkta yiyecek için çığlık çığlığa bağrışıyorlardı. Bunaltıcı bir sıcak vardı. Dışarıda, insanın kötü duygularını körelten hava öylesine kullanılmış, öylesine sigara dumanıyla ağırlaşmıştı ki ortalık neşeli bir cehennem görünümündeydi. Lissner kırık cam parçaları üzerinden geçti. Bu gürültüde oğlanın biri siyah gözlükleri takmıştı. Zavallı, diye düşündü Lissner çocuk için. Ama çocuk Lissner'i tanımıştı. «Wolfe. Seni gördüğüme memnun olayım mı? Gene mi aynı işler?»

«Benim değişmek için mi burada olduğumu sanıyorsun?»

«Çocukların bir kısmı dayanılmaz oluyor.»

«Şaka ediyorsun,» dedi Lissner. «Dinle bak. Bu çocuklar bir anlığa kodese kapatılsalar kaçmazlar bir daha. Bunlar yollu psikopatlar. Saldırgan, ufak yaratıklar sadece. Methadone kullanıyorlar herhalde.»

«Kaç para?» diye sordu kara gözlüklü çocuk.

«İki bin.»

Çocuk Lissner'e parayı ödedi. Lissner bu işin satıcılığını yapıyordu. Sonra çekti gitti. Bir saat önce, birkaç dakikalığına bile bir milyon 60 bin İngilizlik adamdı. Ama şimdi beşliklere düşmüştü...

Dışarıda gene yağmur yağmaya başlamıştı. Kal-

dırımlar bekleşen insanlarla ana baba gününe dönmüştü. Bir sürü insan. Sanki biraz sonra yürüyüş vardı. Yağmurluk giymiş orta yaşlı adamlar kendileriyle yatacak kadar eli açık yalnız kızlar arıyorlardı. Bütün mesele saldırganlıktı, seksti. Aman bunlar uyuşturucuya ihtiyacı olan ve açlıklarını gidermeye çalışan aptallar topluluğundan başka şey değildi Lissner'in gözünde.

Doktorlar bu işe çıldırıyorlardı. Yetkililer de aciz kalıyor, bir şey yapamıyorlardı. Bu, çocukların devrimiydi. Büyük bir ülkenin uç noktasına ulaşan hastalığıydı. Lissner bunları suçlamıyordu. Konuşulan dili ve cevap verilecek ihtiyaçları biliyordu. Bunu sağlayan gangsterlerin arasında yaşıyordu. Bunun önünü almak «ahlâkın» çöküşünü engellemek için birkaç tedbir almak, daha çok polis tutmak hiç bir zaman yeterli olamazdı.

Çocukların arasında sapıklar, uyuşturucu satıcıları, cumartesi gecesinin saldırganlığıyla ümitsizliğe düşmüş oğlanlar ve Draycott gibi aydınca ilişkiler kurmaya çalışanlar fır dönüyorlardı. Bu arada eğlenmeğe gelen papazlar ve vuruşmak için can atan tatlı piliçler de vardı.

Toplumsal çöküntüye bağlı bir kargaşalıktı bu. Bu arada kimin ve neyin gerçek olup olmadığı da belli değildi. Ama uyuşturucu düşkünlerine ilgi duyuyordu Lissner. O sadece hapları satmaya bakıyordu. Onların dilinden anlıyordu. Bunlar iyice kafayı bulsalar, korksalar, psikiyatri koğuşuna düşseler, gebe kalsalar, Piccadilly'deki eczanelerin önünde kuyruk olsalar, paraları bitse, zatürreye tutulsalar, ya da Liverpool, Manchester veya Swiss Cottage'deki evlerine gitseler, orospuluk yapsalar, hırsızlığa başlasalar, u-

yuşturucu almak için zora başvursalar veya satılacak her şeylerini satsalar da Lissner'in umurunda değildi. O işine bakardı. O da yaşamak, geçinmek zorundaydı...

Böylesine düşkün bir toplumda yoksullar Batı yakasının fiyatlarına ayak uyduramıyorlardı. Bir mahzene üç yüz kişi doluşup kalça sallıyor, orgazma ulaşana kadar çılgınca tepişiyorlardı olanca güçleriyle. Biri burayı ayarlamıştı. Beat müziği duvarları yıkacaktı neredeyse. Ve uyuşturucu tüttürmekten sesleri kalınlaşan Amerikalı zencilerle Liverpool'dan gelen uzun saçlı oğlanlar alabildiğine tepiniyorlar, kendilerini duvardan duvara çarpıyorlardı. Saat sabahın dört buçuğu olmuştu. Çoluk çocuk hâlâ oradaydı. Ter içindeydiler, suratları sapsarıydı. Kızların bazıları çırılçıplak kalmıştı. Saçları terden sırılsıklamdı ve havasız yerde soluk alabilmek için ağızlarını alabildiğine açıyorlardı. Müziğin ritmine kendilerini koyvermişler dilediklerince dansediyorlardı. Çünkü onlar binlerce, milyonlarca insandı. Ve galibiydiler başkaldırmanın. Orta yaşlılar artık pes etmek zorunda kalmışlardı. Bunun dışında her şeyin canı cehennemeydi. Ritmin çılgınlığı ve kolların, bacakların çılgın orgazmıyla saatler birbirini kovalıyordu...

Sadece Lissner gibiler böyle bir topluluğun içine sızabilirlerdi. İşte gene bulmuştu burayı. Ve onlara önce biraz gırtlakları yakacak, ama sonra canlılık verecek, aldatacak, hoplatıp zıplatacak şeyi de beraberinde getirmişti.

Sonunda, asık suratlı bir başkaldırı kâbusuyla Londra'da sabahın beşi olmuştu. Başlarını kaldıracak halleri yoktu. Hafta sonu kafayı çekip Londra'ya işe gidecekler gibi hurdahaştılar. Ama zaten uzun zaman-

dır evsiz, barksızdılar. Ve bunlar, bu topluma ve yardım eline hayır diyen çocuklar, sonunda gerçeğin pençesinden kaçamazlardı. Dansedilen kulüplerde konsomatris olarak, batakhanelerde striptizci olarak, gececi kahvelerinde garson olarak çalışmak zorunda kalırlardı. Ve evleri de burası, beton tabanlı mahzendi. Kutuların, sıraların üstünde sızıp kalırlardı. Polis yasalarına göre böyle yerlerde uyumak yasaktı. Bu yüzden de geceleri sabaha kadar ayık kalmak zorundaydılar. Aslında bu hayattan memnundular. Ama yorgun ve zayıf düşüyorlardı. Sonunda hap kullanmak zorunda kalıyorlardı... Gündüzleri de soluğu sinemalarda, yeraltı tünellerinde ya da yıkık yapılarda alıyorlardı. Birlikte yaşamak gün geçtikçe zorlaşıyordu. Çamaşır yıkamak çok güçtü. Amfetamin'ler keyif veriyor ama pahalıya patlıyordu. Çalışmaktan nefret ediyorlardı. Çalışmak ana - babaların, polisin, hükümetin, kilisenin, iyilikçilerin, sistemin işiydi. Günde yetmiş seksen tablet gidiyordu. Bu tabii, normalin üstünde bir durumdu. Ama ihtiyaç duyuyorlardı. Ya da işi daha da azıtıyorlar, eroin veya kokain kullanmaya başlıyorlardı.

Lissner bitmişti yorgunluktan. Kumar onu tüketmişti. Güne beş kuruşsuz başlamış, Rosa'nın sırtından 200 lira kazanmış, Draycott'tan alacağı 40 lirayı almıştı. Daha sonra 60.000 Ingilizin sahibi olmuş ve sonuç olarak eve 480 lirayla dönmüştü. King's Road' da bir Jaguar 420 durmuştu. Yanında Webb vardı. «Haydi yürü. Vic bekliyor. Bir saatten beri buradayım. Beklemekten hoşlanmaz Vic,» dedi.

«Bırak da pijamalarımı alayım bari,» dedi Lissner.

480 papeli cebine attı. Çok yorgundu. Bu yüzden bir hap da kendisi attı.

Vic sırtında ipekli geceliğiyle, lüks sofada oturmuş sıcak süt yudumlayarak Lissner'i bekliyordu.

«Neden geç kaldın? Dörtte gelirim demiştin.»

«Turnayı gözünden vurdum. Sonra kaybettim. Başkalarını görmeye gittim bu yüzden de.»

«Bir şey iç.»

«Canım istemiyor Vic.»

«Bir şey iç.» diye ısrar etti Vic.

Lissner viski içmeğe koyuldu.

Yatak odasında Vic: «Çok gürültü etme ne olur? Anam uyuyor,» diye yalvardıktan sonra Lissner'in karnına yumruğunu gömdü.

Ters'enmenin gereği yoktu. Bağırmanın çağırmanın da bir yararı olmazdı. işler iyiden boka gidebilirdi. Yumruklama devam etti. Yatağın başucundaki abajurun ışığında Vic «O yüzlükleri yürüttün. Ne demeye yürüttün?» diye fısıldadı. Yalan söylemeye gerek duymuyordu Lissner. «Kumarda kaybettim Vic. Bunu gelip söylemekten de utanıyordum.»

«Senden çok hoşlandığımı biliyorsun, Wolfe?»

Gülünçtü. Lissner'inkinden daha güçlü elleriyle onun bileğini büküyor, hoş sözler söylüyordu. Omuzlarını yumruklamaya devam etti. «Dinle Wolfe. Salıya şehre ineriz, giyecek alırız. Sana Cholette'den iyi elbiseler alayım. Elli takım. Ve gömlek diktirelim. Nasıl hoşuna gitti mi?» diye fısıldadı heyecanla.

«Hayır!» ya da «Ben özgür olmayı yeğlerim,» demenin gereği yoktu.

Etin ete sürtünmesinden çıkan ses duyuluyordu vahşice. Sonra iç geçirmeler, titreyerek kıvranmalar. Lissner bu sefer de paçayı kurtarmıştı. Hiç değilse bir süre için. Ama gene de korkuyordu. Vic'ten kaçamazdı ve Vic onu seviyordu. Nasıl olsa Vic, Lissner'in bu

işi yapmadığının farkına varacaktı. Ve tatlı sözler söyleyen ağzı susacak, gözleri donuklaşacaktı. Lissner de kulaklarından olacak ya da şekli değişecek veya hayatı Thames'in sularında son bulacaktı.

Bu arada 480 kâğıt kârdaydı. Birkaç gün içinde Vic onu paraya boğacaktı. Bu yazısız bir anlaşmaydı. Lissner'in yapması gereken şeyse sakin olmak, onu eğlendirmek, inlemeden biraz acıya dayanmak ve azıcık da gevezelik etmekti... Ama Lissner hayatında ilk olarak böylesine korkuya kapılıyordu.

DÖRT

MATTHEWS barda Danny'yi görmüştü. Çevresinde İç Gelirler Dairesi'nden bir sürü adam vardı. Bağrış çağrıştan geçilmiyordu içeride. Barda çalışan kızların kafaları kazan gibiydi. Danny bir seksenlik, çift porsiyon, sefil, ön dişleri kırık bir adamdı. Şiddete baş vuramazdı. «Şiddetle işim yok benim,» der dururdu sık sık. Özellikle şiddete başvurmuyor havalarındaydı. Ama aslında yüreksiz olduğundandı bu. Dairenin önde gelen memurları tezgâhın yanında eğilip doğruluyorlardı. Kendi aralarında, top atıp şişe benzeri tahtaları devirme oyunu oynuyorlardı anlaşılan. Matthews, Danny'nin, bir memurun eline sürüyle kâğıt kalem tutuşturmaya çalıştığını gördü.

Şaşırtıcı derecede kolay bir işti bu. Woolworths'a girer, desteyle kalem-defter alır, sonra da herkes geç saatte kafayı bulup Noel'in yakın olduğunu sanmaya başlardı. Ama ne pazarlıktı ha. Hilda'nın çocuklarına alınacaktı bunlar ve kadın hiç bilmeyecekti. Her şeye rağmen Noel zamanıydı, pazarlık ve çekişme için biçilmiş kaftan... Pek de önemsiz bir üç kâğıt sayılmazdı bu iş. Verilmiş ya da satın alınmış ayakkabılar da satardı ara sıra. Danny her zaman bunları meyhanelerde okuturdu. Burası onun çöplüğüydü. Sağda solda ilişkileri olan, halının üstüne sigara atan ya da yere tüküren sinirli bir tipti. « Sence ne eder bunlar?» diye sordu. «Doksan şilin mi? Olmaz. Dinle bak. Doğru söylüyorum. On papele bir çifti helâlinden al sen. Yalan yok bizde. Al şunları. Yoksa ben giyeceğim.» Ama şimdi gündüz gözüyle satış yaptığından ya da memurlar oyunda heyecanla sıralarını beklediklerinden olacak, Danny'nin işleri kötü gidiyordu.

«Baylar!» diye yüksek memurlardan biri bağırdı. Herkes susmuştu. «Hepiniz yemek yediniz mi? Hazır mısınız? İçkilerinizi de spor odasında için...» İç Gelirler Dairesi'nin memurları vücutlarının ısısını, sigara dumanını, yerde ezilmiş börek parçalarını ve otuz boş içki kadehini bırakıp dışarı fırladılar.

Danny kendisine sürtünerek ve bağrışarak gidenlerin ardından boş gözlerle bakakaldı.

Matthews onun söylediklerini duymak için eğilmek zorunda kalmıştı. Eksik dişlerinin arasından konuşuyordu. Konuşurken sözcükler karnından konuşanlarda olduğu gibi, ağzının kenarından dökülüyordu. Cezaevlerinde tutuklular da böyle anlaşırdı.

Gider ayak, memurlardan biri bardaki kıza: «Bir sürü MC işi yaptın,» diye açıklamada bulundu.

«Hello Mr. Matthews» diye karşıladı Danny, Matthews'i gülümseyerek. «Ne içeceksiniz?»

«Benden olsun,» dedi Matthews de.

Biralarını karşılıklı yudumladılar. Matthews, Danny'nin uzun bir süreden beri orada oturduğunu anlamıştı. Zorla içiyordu birayı çünkü Danny.

«İşler nasıl gidiyor Danny?»

«Her zamanki gibi işte. Bilirsiniz Mr. Matthews.»

«Bu sabah avludaymışsın?»

«Bir yanlış anlaşılmadan çıktı hepsi Mr. Matthews. Çok iyiydi ama. Meraktaydım biliyor musunuz. Sabıkası da var. Bir sürü ebleh, diye düşünmüştüm. Ama çok iyi çıktı. Tam yirmi beş papel.»

«İşi yaptın mı?»

«O, Evet Mr. Matthews. Şikâyetim yok. Ama çok iyi çıktı gerçekten.»

«Son zamanlarda kimseyi gördüğün var mı?»

«Ne gibi, Mr. Matthews?»

«Vic Dakin, Fletcher, Harris veya Grumber.. Bunlardan birini falan?»

«Dakin'den uzak durmak istiyorsunuz. Azılı bir adam. Şiddetten hoşlanmam, Mr. Matthews. Bunu siz de bilirsiniz. Her zaman çok iyisiniz. Ne varsa aynasızlarda var. Bir takım insanların, Alzas türü bir köpek yüzünden avluya giremediklerini duydum. Peki Mr. Matthews, o avluya girmek için siz ne yapacaksınız?»

«Azgın bir Alzas piçi bulacağım, Danny?»

«Ahh....» diye göğüs geçirdi. Danny.

«Hikâyeyi satmaya uğraşırlarken yakaladık hepsini, Danny.»

«Siz şimdi şehir dışına çıktınız, değil mi?» diye sordu Danny. «O zaman, Surrey yolunda yüksek ge-

rilimli kablolara tel atan herifi de biliyorsunuzdur. O da bunlardan biriydi.»

«Evet, Danny, cesedi iki gün sonra bulmuştuk.»

«Belki sonra söyleyecek bir şeyim olur.» dedi Danny kısa kesmek ister gibi. «Heriflerle Spanish Club'da buluşmam gerek. Akşam buralarda olacak mısınız Mr. Matthews? Ringside'de ya da civarında falan? Biliyor musunuz, Ringside'a yeni bir striptizci gelmiş? Marion'dan kurtulmak zorundaydılar zaten. Çok iğrenç bir kadındı. Ter pis derisinden aşağı akarken beyaz çizgiler çizerdi. Gerçekten öyleydi Mr. Matthews.»

Matthews birden uyardı Danny'i: «Sana yardımım dokunduğu oldu mu, Danny?»

«Tabii oldu Mr. Matthews. Öteki adamı tuttuğunuzu da hiç bir zaman unutmayacağım. Ad vermeye gerek yok, siz biliyorsunuz kimden bahsettiğimi. Yakalanınca her zaman teskin olurum. Ne yalan söyleyeyim, Bob, ama bu herif... Neyse bırakalım. Şimdi çok önemli bir kişi oldu. Ancak ben unutmuş değilim daha...»

Matthews Danny'yi gençken, bir çavuşla birlikte enselemişti. Danny o olaydan bahsediyordu. Sabahın üçünde o garip evde çavuş Danny'yi yumruklamaya başlamıştı da Matthews ona engel olmuştu. Sözü geçen adam şimdi baş müfettiş olmuştu. Aslında Matthews'e kızmıştı ama meseleyi uzatmamıştı. Matthews şimdilerde, onunla yılda ancak bir kez karşılaşırdı ama adamın gözlerinden bozukluğu hâlâ okunurdu.

«Sana yardım edeceğim gene,» dedi Matthews. Bu akşamki işe bulaşma Danny. Canlarına okunacak.»

Danny rahatlamıştı. «Kötü bir iş olduğunu onlara söyledim, Bob. Bana karşı çok iyisin. Nancy'ye de

söyledim bunu. Bob olmasaydı başım belâdan kurtulmazdı dedim. Öyle dedim aynen. Her seferinde bir teklik, iki teklik verip bana yardım etmeye hazır olduğunu söyledim.»

«Nancy nasıl?»

Danny suskundu. Sonunda dayanamadı: «Nasıl olduklarını sen daha iyi bilirsin,» diye yakındı.

«Seni bıraktı mı?»

«Geri dönecek,» dedi Danny. «Bir yanlış anlaşılma oldu.. Ona bakmak konusunda... Ama geri gelir gene...»

«Onu dövdün mü?»

«Kaba kuvvete hiç başvurmam Mr. Matthews. Bir şey olmuyorsa olmuyordur. Gerisini düşünmem.»

«İriyarı bir adam mı?»

«Yok canım. Doğru söylüyorum Bob,» dedi Danny kırık dişlerinin arasından. «Şimdi Spanish Club'a gitmem gerekiyor. Sizi sonra görür müyüm?»

«Ringside de mi?»

«Dakin mi dedin? Fletcher mi? Tabii Fletcher'in... Bana birkaç teklik borç verebilir misin? Çok iyiydi. Bir sürü bokluk. Sabıkam da vardı. Bu yüzden beş yıl yiyeceğimi sanıyordum. Ama yirmi beş teklik gerçekten koyuyor.»

Matthews Danny'e üç İngiliz verip saçını kestirmeye gitti. Ama burada bile kuralların ve düzenin sonsuz çekişmesinden yakasını sıyıramıyordu. Bir sandalyeye oturup eline bir berberlik dergisi alarak beklemeye koyuldu. Başka insanların alışverişleriyle ilgilenmek artık alışkanlık olmuştu. Dergide bir parfümün sahteliğine dikkat çekiliyordu. Ticaret odası bu konuyu iki yıldan beri araştırmaktaydı. Matthews daha iki yüz adım atmadan bu şişeleri görüyordu. İşi

başından aşkın olmasına rağmen bu da göreviydi. Hadi bakalım işin yoksa dükkâna gir, ne zaman, nereden, kaç kere alındığını, hangi arabaların getirdiğini uzun uzadıya sor soruştur. Bir sürü sorgu sual... Ve çok geçmeden de ülke çapında bir araştırma, bir şeylerle geçiştiriliyor, bundan iki ay sonra biri çıkıp 307 hakaret meselesinin gözönünde bulundurulması gerektiğini söylüyor ve sonra da o biri yüzlerce lira ödemek ya da kodesi boylamak zorunda kalıyordu.

Şeytanın işi miydi, neydi bu? Yoksa yüzündeki yenikliğe bakmak için sonucundan sıyrılmak mıydı? Bir sürü polis, profesyoneller büyük işler çevirirken, çalınan fotoğraf makinalarının, soyulan dükkânların peşinde koşturup duruyordu. Suç oranı gün geçtikçe artmaktaydı. Buna karşılık, polisin suçluyu yakalama olanağı da gittikçe azalıyordu. Serseriler polisin çalıştığı bölgeleri, polislerin yüzlerini ve kullandıkları arabaları tanıyorlardı. Hiç ipucu bırakmıyorlardı arkalarında. Yakalandıklarında da her şey bitmiş olmuyordu. Bunların herbirinin yerine havlayacak bir köpek, yani bir avukat on dakika içinde olay yerine damlayıveriyordu. Ve suçlunun hiç bir kaygusu kalmıyordu. Mr. Remington gibi birini mahkemeye getiriveriyordu. Paçayı hemen kurtarmakla da kalmıyor, mahkemeden ellerini kollarını sallayarak çıkarken de insanın yüzüne gülüyorlardı.

Mahkemede suçlu kadar polis de yargılanıyordu. Hayatlarını, hiç bir tehlikeye girmeden veya silâhlı bir adamla boğuşmak zorunda kalmadan sürdüren avukatlar kanunlardaki boşlukların, iyi uydurulmuş iyi tezgâhlanmış yalanların ardına saklanıyorlar ve hiç istiflerini bozmadan kanunların uygulanıp uygulanmadığını sorabiliyorlardı. Polis müfettişi Matthews suçluya

üç kez, şüpheli durumdayken, soru sorarken, soruya başlamadan önce uyarıda bulunmuş muydu? Jüri her on dâvanın dördünde savunmanın kanunda bir boşluk bulması, polisin dil sürçmesi veya inandırıcı olamaması nedenleriyle takipsizlik kararı vermek zorunda kalıyordu. Sadece ahmaklarla eski serserilerdi kodesi boylayan. Buna karşılık suçlu oldukları halde caniler mahkemeden ellerini kollarını sallayarak çıkıyorlardı. Sonra da Mr. Remington'un ücretini ödeyip en lüks otelde akşam yemeğine, o iş de bitince Rivalry'de birkaç saat kâğıt oynamaya gidiyorlar, pop yıldızlarıyla, modellerle, kraliyet ailesinin yakınlarıyla, şaraptan şikâyet ederek gülüşüyorlar sonunda da Rolls Royce'larıyla evin yolunu tutuyorlardı.

Kanunu polisler düzeltemezdi ya. Onlar kanunun sık sık kurbanı oluyorlardı. Gene karakola ya da şehir dışındaki baskınlara gidiyorlar, hiç bir şey olmamışcasına sonu gelmeyen yeni bir işe başlamak zorunda kalıyorlardı. Kurbanlar, korkudan ne yapacaklarının şaşkınlığı içinde, artık kendi evlerine giremez hale geliyorlardı. İşçi sınıfının en cefakâr kadınları bile, bu çöküntüye dayanamayıp başka bir semte taşınıyorlardı.

Parliament Street'te koşturan atlardan saçılan pislikler korkunç yolun sonunda, yüzlerce odalı yerde, kibirli küçük adamların rahatsız ettiği sarayda son buluyordu. Papazlar yarı boş katedrallerde ötüşüyor, yeni toplumun ihtiyaç duyduğu uygun gürültüleri çıkarıyorlardı: Kendileriyle olmanın gerekliği, delilikleri onaylamanın ya da gelecek yenilgileri kabul etmenin gerektiği üzerine. Mr. Remington ve ötekiler mahkemelerde, hiç bir şeyi ispatlamayan sözlerle pinekierken bir yandan da Draycott ve benzerleri seslerini

yükseltiyorlar, ve inancın coşkusunu dile getiriyorlardı. Nefrete ilişkin yüzlerce sözcük gazetelerde, televizyonda birbiri ardına durmaksızın tekrarlanıp duruyordu. Herşey lafta kalıyordu sadece. Çok daha umut verici sonuçlar bekleyen militan öğrenciler hayal kırıklığına uğruyorlar, polisi sanki kanun onlarla birlikmiş gibi suçluyorlardı. Bu aslında hastalıktan doktoru sorumlu tutmak kadar garipti.

Bir yanlış vardı ortada. Londra kim kime dumdumaydı, millet birbirini yiyordu. Matthews da bunun böyle olduğunu biliyordu. Sadece karışıklıklar birbirinden farklıydı. Bir de bunlar birleşecek olsaydı... İnsan, boktan bir takım şeylerin dönmediğini bilmezlikten gelemezdi... Dedikodular, sızlanmalar, şikâyetler bir Allah yolu, bir doğruyu arayış, bir ölçüydü ve İngiltere bunun bunalımı içindeydi. Londra balta girmemiş bir ormana dönmüştü. Ve bu ormanda insanlığın çığlıkları duyuluyordu... Adalet isteyen insanların çığlıkları... Son çare de, gerçek nerede Allah aşkına diye feryad etmekti. Aydınlar bile bundan vaz geçememişlerdi.

Öğle vaktiydi. Bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. Binlerce kız çığlıklar atarak, gülüşerek bisküvi fabrikasından dışarı fırladılar. Dar bir yoldan geçip tatlıcı dükkânlarına, sefil kahvehanelere doluştular. Gelip geçen arabalar su birikintilerinden çoraplarına zifos sıçratıyordu. Korkunç pis bir yerdi. Balyalarla kâğıt yığılmıştı oraya buraya. Parçalanmış, hurdahaş olmuş araba parçaları yığın yığındı. Yukarda bu görüntüyü eski kiliseler ve kararmış bacalar sınırlıyordu. Küçük bir patika, buna karşılık yüzlerce park etmiş araba ve koşuşturan insanlar.

Karakoldan yarım mil ötede, otobüs durağında

Matthews bir adam görmüş, daha doğrusu adamın sırtındaki palto dikkatini çekmişti. 65 papellik bir paltoydu bu. Ne çevrede görülmüştü böyle bir palto ne de bu adam giyebilirdi. Matthews ıslak kaldırıma sıçrayıp adama yetişti.

«Bir dakika.»

«Önüne baksana,» diye terslendi adam. Korkmuştu. Biliyordu başına gelecekleri.

«Ben polisim.»

«Ben de otobüs biletçisi sanmamıştım nasılsa.»

«Ne güzel bir palton var. Nereden aldın bunu?»

«Dericiler çarşısında yürürken, adamın biri Rolls Royce'unu durdurup. Ulu Tanrım, dedi. Donuyorsun. Neredeyse öleceksin soğuktan...»

«İyi bir hikâye. İnanmıyorum. Sen ve iki kişi Bethnal Green Road'daki dükkâna girip paltoyla birlikte otuz üç Japon malı radyo, iki de Hasselblad fotoğraf makinası arakladınız sanıyorum. Kim vardı yanında? Bugler mi?»

«Fazlaca televizyon seyrediyorsun anlaşılan.»

«Gel de bunu Mr. Armitage'e de söyle bakalım.»

«O kimseye inanmaz ki.»

«Niye inansın? Seninle iddiaya girerim ki daha etiketini bile kesmemişsindir.»

Adam geç kalmış, «Kestim» diye ağzından kaçırmıştı bir kere.

«Neşeni bulmuştun,» dedi Matthews. «Paltoyu sırtına geçirmeseydin enselenmezdin.»

Mr. Armitage bölge polis karakolu komiseriydi. Iriyarı ve yeni takmaya başladığı gözlüklerine alışmaya çalışan biriydi. Gözlüğünü, durmaksızın bir takıyor bir çıkarıyordu. Kendisi de farkındaydı işin. Yüzündeki değişme gerçekten şaşırtıcıydı. Tombul genç su-

ratı, gözlüklerini burnunun üstüne yerleştirince yaşlı bir adamınkine benziyordu. Armitage bu boktan karakolda epeydir çalışmaktaydı. Bu yöreyi ve serserilerini çok iyi tanıyordu. Ekiplerde görevli on adamı geri göndermişti. Bir sürü ziyaretçileri oluyor, telefon hep onlara işliyordu. Bu da yetmiyormuş gibi, arkadaki küçük park yerini hep arabaları işgal ediyorlardı. Armitage büyük suçların bu bölgede işleneceğine inanmıyordu. Neden işlenecekti? Öyle bir şey de olsa, üstesinden gelmeyi bilirdi nasılsa.

Küçük karakol, Dickens çağından kalma dedirtecek kadar haraptı. Duvarlar cezaevi ya da hastane duvarlarının soğukluğundaydı. Giriş katında iki sandalyeli, formlarla dolu masasıyla ifadelerin alındığı oda vardı. Duvarlarda, renkleri atmış birtakım bildiriler asılıydı. Koridorlar bugünkü polislere göre dardı. Herhalde daha ufak tefekti eskinin polisleri. Demir trabzanlı taş merdivenleri vardı. Sanki burası, bırakılmış anahtarlarla eski kâğıt dosyalarının durduğu bir depoydu. Sorgu masası, kararmış eski teneke tepsilerden yapılmış gibiydi. Bu masa da adaletle birlikte eskimiş gitmiş sanırdı insan. İçeri gelen herhangi biri, masanın üzerinden eğilip Birinci Şubenin herhangi bir olayla ilgili niyetlerini rahatlıkla izliyebilirdi. Herşey öylesine sereserpeydi. Mürekkep lekeli eski tezgâhın ardına bir çavuş geçmiş, eski bir Remington' la yazı yazıyordu ağaçkakan misali. «İmpressment nasıl yazılırdı?» diye bağırarak bir kelimenin yazılışını sordu. Bu polisin de gözlük vardı gözünde. Yılların rüzgârı ve yağmuruyla yaşlanmış bu suratta, onun gözlükleri de bir garip duruyordu.

Çavuşun yanında bir de sivil vardı. Sivil başını kaldırır kaldırmaz çakmıştı manzarayı. «Ne güzel

palton var. Bize de böylesi gerekli.» dedi. Matthews hırsızı teslim etti. Sonra üçüncü kata tırmandı koşarak. Burada, elden düşme bir daktiloyla, düşmanla savaştı. Şaşıracaklardı. Nefret edeceklerdi. Matthews'un çalıştığı eski yer şimdi bir kat olmuştu. Gaz sobası ve soluk çiçekli duvar kâğıtları yerli yerindeydi eskisi gibi. Bir takvim, büyük bir güney-doğu Ingiltere haritası, eski, oradan buradan gelme masalar, sandalyeler falan vardı. Ayrıca iki telefon, birkaç kâğıt yüklü dosya ve bir de suyu renk değiştirmiş surahi. Camdan dışarı bakınca park etmiş on iki araba, ölü bir ağaç, bir oto parklık, bombalanmış yer ve et satış kooperatifi dükkânlarının arka yanı görünüyordu.

Yazışma diye bir şey yoktu pek. Buna karşılık telefonlar durmadan işliyordu. Telefonda sözler veriliyor, buluşma yerleri konuşuluyordu. Matthews, çoğunluk millerce uzaklıkta, bir telefon kulübesinde duran muhbiri dinliyor ve odasına girdikten hemen sonra gene dışarı fırlıyor, Waterloo'ya, Cable Street'te bir meyhaneye, bir bekleme odasına veya herhangi bir yol kavşağına bir şeyler çıkarabilmek umuduyla koşturuyordu. Kadın korkunç para harcıyormuş. Demek birlikte yaşadığı adam bir iş çevirmiş... Bir teklif almış adam. Ama o işi yapmaktan da vaz geçmiş... Belki daha kötüsü, adam bir kamyon dolusu çayın çalındığını bilerek pazara çay almaya gidiyordu. Ve cesaret edebildiği kadar yolunu bulmaya bakıyordu.

Muhbirlerin adı ne mahkeme önünde ne de başka birine verilemezdi. Böyle bir tehlikeyi ancak büyük suçlarda ve birtakım insanlar göze alabilirdi. Örneğin, bazı adamlar çalınan malları saklamak için çiftlik satın almışlardır. Böyle bir zulaya tanık olanlar ya görmedim hakim bey, duymadım hakim bey demek

ya da bir arabanın altında ezilmek veya yüz değiştirmek zorunda kalıyordu. Matthews'un bir polis olarak herhangi bir adama ihbarı mahkemede tekrarlama riskini çekici hale getirmek için hiç bir olanağı yoktu. Ancak sigorta şirketleri birtakım bilgileri satın alabilirler, birtakım ayakları telefona çekebilirlerdi. Matthews'un evindeki ve buradaki telefonları tanıdıklarından başka kimse kullanamazdı. Bu yüzden emindi.

Mary'ye telefon etti.

«Geç kalacağım ben.»

«Oh, Bob, ben de ümidediyordum ki...»

«Meraklanacak bir şey yok.»

«Kaçta öyleyse?»

«Gece yarısından sonra.»

«Biftek almıştım.»

«Yazık. Bifteği çok severim.»

«Adamlar TV için geldiler.»

«Gerçekten ciddi bir iş değil.»

«Her zaman öyle dersin zaten.»

«Sadece Danny. Danny'yi hatırladın mı?»

«Onu hapiste sanıyordum?»

«Evvelsi gece çıktı.»

«Nöbeti hiç değiştirmezler mi?»

«Değiştirselerdi şimdi burada olmazdım.»

«Iyi öyleyse. Birşeyler ye... Aa, David'in yirmi dakika hikâye okuması gerekiyor her gece. Kelimeleri pek iyi okuyamıyor.»

«Ne iyi ettim de bir öğretmenle evlendim.»

«Bazan...»

«Biliyorum, biliyorum. Bir aynasızla evlenmemiş olmayı düşünürsün bazan...»

Masraf günüydü o gün. Matthews'un duygusal anlar yaşamaya vakti yoktu. Benzine bir sürü para ver-

mişti. Birden uzun boylu, kahverengi saçlı öğretmenin sınıftan çıkışını hatırladı. Küçük hızlı adımlarla yürüyordu. Başı dikti. Herhangi bir otoriteden korkusu falan yoktu; çünkü hayatında kanun dışı bir şey yapmamıştı. Elinde tebeşir tozu, bakışlarında çekingenlik vardı. Bu çoluk çocuğun ortasında adamın biri, onun yokluğundan yararlanarak bağırıyordu. İkinci bir kez seslenmeye fırsat bulduğunda, kız birden kızarmıştı çocukların arasında. Neyse hatırlandığını anladı ve kendini toparladı adam. Kız onun ilgisinin farkındaydı. İkisi de çok uzak yerlerde oturuyorlardı. Aralarında millerce mesafe vardı. Ne yapabilirdi ki? Üstelik dansa gitmiyor, içki de içmiyordu.

El ele tutuşmuş geri dönüyorlardı. O yöredeki en iyi restorana da sinemaya da birlikte üçüncü gidişleriydi. Matthews bir arabanın çılgınca geçip gittiğini görmüştü birden. Bir ağacın altında Mary'yi öpüyordu. Mary'nin yüzü ateşler içinde yanıyordu. İlk olarak vücutları birbirine değiyordu. Mary ayaklarının üstünde dengeyi bulmaya çabalıyordu. Kıpır kıpırdı. Araba iki yüz metrede o hızdan sonra kazıklandı kaldı. Matthews bunun çalınmış bir araba olduğunu farketmişti. Daha öyle pek de eski polis sayılmazdı, fakat biliyordu numarayı. Adam arabanın ışıklarını söndürdü Bir yandan Mary'nin dudaklarından öperken gözleriyle de adamı izliyordu. Mary kendinden geçmişti. «Bob» diye tatlı tatlı mırıldanıyordu. Ürpertilerle «Bob, sevgilim,» diyordu. Fakat Bob artık dayanamadı. Adam arabadan dışarı çıkmıştı. Matthews «Bir dakika Mary, bir şeyler oluyor,» diye rica ederek onu olduğu yerde bıraktı öylece. Bu arada o anın, Mary'nin yirmi iki yaşı için nasıl önem taşıdığını da bilmiyor değildi. Bacakları hafiften titriyor, yüreği yanıp tutuşuyordu. Ciddiydi

Mary. Erkeğinin gücünden duyduğu çekingenliği de güçbelâ yenmişti henüz. Ve artık onundu. Onu seviyordu. Matthews ise onu öylece bırakıp çekip gitmişti.

Matthews arabaya yaklaşırken, adam arkası ona dönük sigara içiyordu. Mary sarsılmıştı. Onun adama yaklaşmasını izledi. Sonra ağladı. Az sonra ağlaması öfkeye dönüştü. Koşarak uzaklaştı... Adam arabayı çalmadığına yemin ediyordu. Matthews karakola telefon etti. Bir yandan adamın rahatlığına içerliyor bir yandan da kendi davranışına ve Mary'den ayrılışına çıldırıyordu.

Karakoldan arabanın kayıp listesinde olmadığını söylemişlerdi... Matthews o bir çeyrek saatin nasıl geçtiğini anlayamamıştı. Sonunda arabanın sahibi de karakola, biraz önce garaja gittiğini ve arabasının çalınmış olduğunu bildirmişti... Fakat olan olmuştu. Araba kovalayalım derken Mary'den olacaktı neredeyse. Mary iki gün onunla konuşmamıştı... Nişanlanmadan önce Mary'ye bir polisin hayatının nasıl olacağını anlatmıştı. Yarıda kalan yemekler, gece çıkan işler, günlerce süren nöbetler falan... Fakat bunları anlatırken Mary çoktan abayı yakmıştı ona ve hattâ onun işinden gurur bile duyuyordu: «Nişanlım, Bob Dedektiftir.»

Günün kurbanlarından biri olan Mr. Owen Griffiths'e sadakatinizi inkâr edemezsiniz. Kendi halindeki işini yoluna koymak zor olabilirdi. Bir inşaatçının yanında kalfalık yapıyordu ve Aberdovey'den Cambrian ekspresine binmişti. Trenin içi sıcak ve pisti ama pek kötü sayılmazdı. Rahattı da. Fakat Mr. Griffiths sinirliydi. Trenle Londra'ya beş saatlik bir yola çıkmak az buz iş değildi. On altı yıldan beri bu şehre uğrama-

mıştı. Anlarsınız ya, önemli özel bir işti. Matbu bir davetiye ile çağrılmıştı. Ama talihi yaver gitmedi. Tünelde üç genç koluna girip cebini jiletliyerek cüzdanını, mendilindeki bozuklukları bile almışlardı. Orta yaşlı bir kadın oğlanlara çantasıyla karşı koymaya çalışmış, sonunda bir güzel dayak yemiş, üstelik çantasından da olmuştu. Kadının çantasında 30 İngiliz vardı ve görgü tanığı yoktu. İkisi de şaşkına dönmüşlerdi.

Sonra üç adam daha hafif bir iş yapmışlar, bir kasayı uçurmuşlardı. Öyle iyi becermişlerdi ki, patlamayla fırlayan kasa kapısı adamlardan birinin iki bacağını ezmişti. Diğer ikisi de onu bıraktıkları gibi toz olmuşlardı. Aslında normal bir ihanetti bu ve Matthews'e garip gelen bir yanı da yoktu.

Ayrıca papazlarla alışverişi olan biri daha vardı. «Ben homoseksüelim ve bundan utanç duyuyorum. Birlikte dua edelim..» İyiliksever papaz da bir ekmek koparmış ama bu arada gümüş şamdanlıklar yürümüştü...

Hergün çalınmış eşya listeleri tutuluyor ve insan ne biçim bir toplumda yaşadığına şaşıyordu. Transistorlu radyolar, piller, iki gömlek, beş TV, bir Hillman marka araba, bir Canon fotoğraf makinesi, biraz yakacak odun, on altı şişe süt, beş bavul... Bunların hepsi Matthews'un oturduğu iki millik bir alan içinde oluyordu. Ve tabii ki çalan, bir sokağın bir ucundan girip öbür ucundan çıkıyordu. Arakladıklarıyla tatmin oluyordu işe yarasın yaramasın...

Bir avlu dolusu kereste bütün gece boyunca yanmıştı. Yangın birkaç yerden başlamıştı. Aslında alev yukarı doğru daha çabuk, yana doğru daha ağır giderdi. Bu Arson'un işi olmalıydı. İngiltere'nin ekono-

mik krizinin psikolojik nedeni bu çeşit yangınlar olabilirdi. Belki de birinin kanı emilirdi başka birinin ona olan gıcığından dolayı. Ya da sırf cinsel doyum sağladığı için yangın çıkarabilirdi. İşin şaşılacak yanı bir sürü davranışın kökeninde kendini tatmin isteği yatıyordu.

Mrs. M, elli üçünde bir kadın... Kent ve Sussex yörelerine son zamanlarda dehşet saçan bir adamın kurbanıydı. Güpegündüz kapıları çalıyor, kadınların ağzına eterli bez tıkıştırıyordu. Sonra da kadını bağlayıp yumrukluyor, alışılmamış biçimlerde ırzına geçiyor ve bu iş bitince de etrafta ne varsa araklıyordu. Bozuk para, asprin, şişelerle cin, pasaport, giyecek, sigara... Mrs. M. şimdi hastanedeydi ve bu gidişle de pek çıkacağa benzemiyordu...

Telefon çaldı. Ödemeli. Birmingham Forceful Metals. Şey soruyordunuz. A, evet. Soygundan sonra bir şey unutmuşlardı. Kilit keskisi. Evet biz yapıyoruz onlardan. Peki üstünde BFM markası var mı? Evet. Çok satıyor musunuz? Evet. Londra'da bir çok yere mi? Hayır. Bir yere aslında. City Road'ı biliyor musunuz? O, evet. Çok iyi. Grimmels öyleyse. Londra'daki tek yer orası. Yardımınıza teşekkürler...

Matthews Grimmells'e açtı telefonu. Polis. BFM damgalı kilit keskisi mi satıyorsunuz? Hayır. Biraz acaip. Son satışınız hakkında bilgi verebilir misiniz? Özür dilerim efendim, bilmiyorum. Neyse önemli değil. Genellikle kimlere satarsınız? Büyük firmalar alırlar. Şahısların aldığı pek olmaz değil mi? Olmaz ama alan olursa satarız. Eğer biri bunlardan ararsa bana telefon eder misiniz? Gelen adamı tarif etmeye çalışın olmaz mı?

Biri Matthews'in önüne bir bardak çayla iki sand-

viç bırakmıştı. Başını kaldırıp baktı Matthews. «Teşekkürler, Daphne. Kim geldi?»

Daphne uzun boylu, kızıl saçlı, iyi yürekli bir kadın polisti. Matthews'a «Hepsi içeride. Hesaplaşıyorlar.» dedi.

Gece yarısı Ringside klübün önünde yağmurun altında polis şefi Binney'le Matthews birlikte beklemeye koyuldular. Tom Binney iri, daha çok enine genişlemiş, yirmi yaşlarında, kendine güvenen geleceği parlak bir gençti. Güleç yüzlü bir çıraktı kısacası. Birbirlerine güvenleri vardı ikisinin de. Buralarda bir okulu bitirmişti. Asık suratlı, toplum dışı taraklarda bezi olan gençler ona merakla sorarlardı: «Merhaba, Tom. İşler nasıl gidiyor?» Ve konuşma sırasında farkında olmadan suçluların kullandıkları yeni yolları ağızlarından kaçırırlardı. Konuşurken hemen araya «Tim nasıl? Yakında gördün mü?» gibisinden sorular sıkıştırırlardı. Eğer Tim sevilmeyen biriyse ki mutlaka sevilmiyordu hemen gerçeği öğrenirlerdi: «Liverpool'a gitti. Adams'la birlikte sürtüyor. Sid Adams'ı hatırladınız mı?» Binney Adams'ı karşısındankinden daha iyi tanırdı. Herhangi okul müdüründen daha ilgiliydi bu tiplerle...

Ringside klübü iki depo binasının arasında bir yerdeydi. Taş basamaklarla bir üst kata çıktılar. Yağmur enselerine vuruyordu.

Bateri sesi kapıların dışına taşıyordu. Ortalığı küf ve çürük sebze kokusu kaplamıştı. Hava buz gibiydi. Dikiz deliğinde bir çift göz belirdi. Binney defteri imzaladı ve içeri girdiler. Yeni striptizci on beş metre ötede, duman perdesinin arkasında kan ter içinde sahnedeydi. Uzun masalarda kızlar birileri gelip götürsün diye bekleşiyorlardı. Dansa, içkiye, ya da ke-

nefe sürüklenmeye hazırdılar. Girişte boksörlerin, şarkıcıların, striptizcilerin, sırayla sahneye çıkacakların resimleri asılıydı. İşçi sınıfına ait bir yer sayılırdı. Güzel bir barmen kız sağa sola bira yetiştirmekle meşguldü. O mahalleden birkaç genç, kızlarıyla birlikte kendilerinden geçmiş striptizi seyrediyorlardı. Kızın bacakları kısa, kalçaları kocamandı. Eteklığini, iç çamaşırlarını çıkarışı utanç vericiydi. Mikrofona ağzını dayamış, soyunurken bir yandan da kalın sesiyle şarkı söylüyordu. Tabii o biçim şarkılardan birini. Hoş olmaktan çok tuhaftı. Çünkü aslında burası kavgada dürüst olmaya çalışanların yeriydi. Bunlar bahse girişir, söver sayar, hır çıkarırlardı. Yandaki odada kumar oynanıyordu. Duvarlar ise kimsenin adını duymadığı boksör resimleriyle süslenmişti.

O sıra Binney birini gördü.

Kendine yol açarak ileriedi ve koca pençesini bir omuza kondurdu. Dört beş sarhoş surat Binney'e döndü. «Ooo, Tom Binney. Nasılsın?»

«Gördüğün gibi; sizler kadar iyi sayılmam... Bu altın saati nereden buldun? Arkadaşım Bob Matthews...» Ve birtakım tipler Mattehews'un elini sıktılar. Hoş geldin diye şamata ettiler. «Nasılsınız? Ne içersiniz? Gösteriyi nasıl buluyorsunuz? Aman allah siz önceki numarayı görecektiniz. O karıyı nereden bulduklarını anlayamadım.» Bu arada Binney başka birine seslendi. «Cyril. Cyril» Sanki hep birlikte eğlenmeye gelmişlerdi. Kimsenin hatırı kalsın istemiyordu sanki. Matthews'tan daha uzun, eli ayağı düzgün bir adam çıktı geldi. Çiçekli gece elbisesi vardı sırtında. Buranın sahibiydi. «Sizi Bob'la tanıştırayım. Arkadaşımdır.» Cyril, «Keyfiniz yerinde ya?» diye ilgiyle sordu. Sanki aralarında eğlenemeyen ya da mut-

suz biri vardı. «Bir şey yemek ister misiniz? Reggie Marsh çıkacak sonra. İyi, gerçekten iyi bir heriftir. Tom'la birlikte mi çalışıyorsunuz?»

Striptizci kız yüksek topuklu ayakkabılar giymişti. Göğsünde ve apışarasında küçük birer bez parçası vardı. Çok ağırdan alıyordu, ayakkabıları tahtada ses yapıyordu. Matthews eğlenenlerin arasında kendini yabancı hissediyordu. Ses etmeden birasını yudumlarken üşüyordu. Onların aklını çeliyormuş gibi görüyordu kendini. Pudralanmış bir cesede benzeyen acı bakışlı, ince dudaklı kadın taburesine dimdik tünemiş okulda ilâhiler çalıyormuş havalarında piyanonun tuşlarına vuruyordu. Kadın —nesi varsa artık— hastalıktan yere devrilecek gibi bitkindi. Sahneye pek matrak olmayan komedyen çıkmıştı. Elindeki mikrofonu sıkı sıkı tutuyordu. «Haydi gidelim» dedi Binney. «Gazinoya bakalım bir de. Burada bir numara yok.»

Ama gösteri bitip de tek tük ışıklar yanınca Danny'yi gördü.

Sol kolu kesik, kısa boylu bir moruk üç kızla birlikte oturuyordu. «Rowlands bu!» diye tanıdı adamı Binney. «Dört yıl yattıktan sonra yeni çıktı kodesten. Silâhlı soygundan girmişti içeri.» Oysa herif, silâh ve zor kullanamıyacak kadar şişkoydu. Binney tutuklamıştı onu. Ama Rowlands eski bir dost gibi karşıladı onu. Binney de onun boynuna kolunu doladı. «Bill Rowlands,» dedi «Bir şey içer misin? Demek gene sahneye çıktın?» Rowlands çabucak «Birkaç gösteriyle.» dedi.

Kızlar gülüştüler. Hepsi de genç ve çelimsiz görünüyordu. Sanki solgun yüzleri boyayla sıvanmış, küçük takma göğüsler takmış, müdürü kızdırmaktan korkan, çekingen bakışlı beşinci sınıf öğrencileriy-

diler. Rowlands kızları tanıştırmak için ayağa kalktı: «Kızlar, bu arkadaş Tom Binney ve —Bir daha söyler misiniz?— Bob Matthews... Diane, Choloe ve Pauline.»

Kızlar başlarını kaldırıp şöyle bir baktılar. Yirminin üstünde olmadıkları halde her şeyi biliyorlardı. Bir şey yaptıkları yoktu tabii ki! Saygı duymak... Kanuna karşı... «Merhaba» demeye, matrağa alınmaya hazırlandılar. Bakışları Matthews'unki kadar dikkatliydi.

Rowlands şüphesiz Choloe denen, arasında sarı tellerin bulunduğu kahverengi saçlı kıza baltaydı. Ayaktayken kızın göğüslerini görmek için öne doğru eğiliyordu ikide bir. Zaten uçları bile rahatlıkla görülüyordu. Fakat kızın koltuk altları, boynu, elbisesi, çorapları ve ayakları da kirliydi. Yıkanmamıştı. «Müsaade eder misiniz?» diyerek yerine oturtmak istedi Rowlands'ı. Aslında onun bakışlarından rahatsız olduğu yoktu. Istediği kadar bakabilirdi. Onu ırgaladığından değil de... Laf olsun diye...Rowlands da sakat elini kızın çıplak omuzuna koyarak «Dans etmek ister misiniz?» diye sordu. «Sizinle değil» dedi kız açıkça. Ama sinirli falan değildi aslında. Pauline dansı kabul etmişti hemen.

Yaşlı kadın piyanoyu bırakmıştı. Ufak, yaşlı bir adam elektrikli orgla acıklı parçalar çalıyordu. Bayağı iyiydi org çalışı. O da taburesine dimdik tünemiş hayatını kazanıyor, ter dazlak kafasından ip gibi süzülüyordu. Rowlands kendisini, baloda dans ederken hayalliyor, ara sıra kendisinden üç parmak daha uzun Pauline'ya sımsıkı sarılıyor, kimi zaman da bir kol boyu uzaklaşarak, eski sessiz bir filmdeki Rudolph Valentino'ya özenerek küçük adımlarla bir ileri bir geri

gidiyor; aslında kızdan iki misli ağır olmasına rağmen çok daha hafif dansediyordu. Büyük havalardaydı Rowlands. Uçuyordu. Choloe, Matthews'e nefretle bakıyor, Matthews ise Rowlands'la bir iki saat sonra kimin yatağa gireceğini çok iyi biliyordu.

Danny'nin gözü mosmordu. Yanağı yara bere içindeydi. Matthews'a «Benim de geleceğimi söyleyince hoşlarına gitmedi.» dedi.

Garipti.

Polisin bu akşam çevirecekleri dolabın peşinde olduğunu Danny'nin iki herife söylemeyeceğini biliyordu Matthews. Söylerse artık muhbirlikten elini çekti demekti. Bu gece hepsi enselenecek ve kodesi boylayacaktı. Bunun başka yolu yoktu. Onların dünyasında ihanet beklenen bir olaydı. Hapisten ancak iki ya da beş yıl sonra çıkabilirlerdi. O zaman da Danny ile uğraşacak halleri olmazdı. Eğer Danny ayak altında bir yerlerde olursa gene bir gözünü morartırlar, belki de kaburgalarını kırarlardı. Fakat herhalde Danny de ayak altında olmazdı. Belki de içerde olurdu onlar çıktığında.

Danny kırık dişleri arasından, «Dakin'in bu gece Truvalı Helena'da bir parti verdiğini duydum.» diye fısıldadı. «Kendine yeni bir oğlan, bir sevgili bulmuş..»

Binney hemen «Ben de oraya üyeyim. Gidebiliriz.» diye atıldı.

Dışarıda hâlâ yağmur yağıyordu. Arabayı Truvalı Helena"ya yakın bir yerde park etmekte güçlük çektiler. Bu kulüp de, Ringside'ın hemen aynıydı. Fakat müşterileri ve numaraları daha başkaydı. Aynı taş merdivenlerden burada da vardı. Ama bu sefer aşağı iniliyordu. İkiden fazla dikiz deliği görülüyordu. Binney gene imzayı çaktı. Kızın biri bir tezgahın ardın-

da paltoları alıyordu. Yüzlerce palto sıralanmıştı. Binney «Parti mi var?» deyince kız güldü. Önemli kişilerin buraya gelmesi iyi oluyor, işler artıyordu. «Oh, evet. Saatler oluyor başlayalı. İçki bedava. Siz de için.»

Burası adına uyacak biçimde alçıdan yapılmış bir dekorla süslüydü. Numaralar Ringside'dekinden çok farklıydı. Parasız içki içme dışında bir işe yaramıyordu. Bir sürü ufak karanlık oda vardı. Bunlardan birinde koyu renk elbiseli gençler saatlerdir kumar oynuyorlardı. Yalnız tek bir masada lamba yanıyordu. Binney her zaman kendine güvenirdi, bu gece nedense canı hiç kimseyle konuşmak istemiyordu.

Geniş iyi aydınlanmış bir odada, o bölgenin doklarda, metal işlerinde, bina yıkıcılığında çalışan genç işçileri, ucuz masalarda oyun oynuyor, hafif içkiler yudumluyorlardı. Bunlar birbirini pek tanımayan, dayanıklı, dürüst çocuklardı. Yaşadıkları yeni ve üstün bir hayattı. Doğu yakasının kendine özgü bir yaşayış zevki, ayrı bir havası vardı. Artık Dakin gibilerinin saldırganlığına muhtaç olmayan bir yerdi.

İçerde kabare bölümünde önünde salata artıkları, her zamanki gibi çayını yudumluyordu Dakin. Anası da yanındaydı. Kadın başına kâğıttan bir şapka giymişti. Öbür yanına ise Lissner yerleşmişti. Oturan ya da dikilen iyi giyimli elli kadar avenesi de onunla birlikteydi. Bunlar saldırı birliğiydi Vic'in. Binney şaşkınlığını gizlemeyerek Matthews'un kulağına «Olacak iş mi? Baksana. Belediye Başkanını da buraya getirmişler.» diye fısıldadı. Gerçekten de öyleydi: Anasıyla karşıda oturuyordu. Gerçi masonların eğlentisinde ya da noel yemeğinde de bulunabilirdi aynı rahatlıkla. Ama burada oturmaktan hiç de utanmıyordu. Çünkü bu yö-

re Londra'nın en kızıl yöresiydi. Bölgenin yönetiminde komünistler çoğunluktaydı.

Amma girgirdı ha! Lissner için veriliyordu bu parti. Diğerlerinden üstün durumdaydı şu anda. Yeni oğlandı. Vic'in şanar oğlanı olduğu kadar firmanın da yeni üyesiydi. Beleş içkilerle kan çanağına dönmüş gözler çekemeyen pis bakışlarla süzüyordu Lissner'i. Bir çırpıda hepsini saf dışı etmiş, hop Dakin'in yatağına dalmış, onun güvenini kazanmıştı. Ve artık Dakin'in bankadaki hesabını bir kurt gibi kemirebilirdi... Hepsi şüpheleniyordu ondan. Lissner de biliyordu böyle olduğunu. Akıllı olduğu kadar bühyece de cesaretliydi. Yüzünden de okunuyordu bu. Kırk elli göz onun üstündeydi. Paradan yana derdi olmayacaktı artık. Ama gene de Vic'in gözünden düşeceği gün gelecek ve o zaman da Lissner bu kurtlara yem olarak atılacaktı...

Üye olmayan dok işçisi çocuklar, şimdi tatlı piliçlerle piste doluşmuş dansediyorlardı. Kendilerine Hell Bent Jazz dedirten bir grup çalıyordu sahnede. Eski Şikago müziğini iyi kıvırıyorlardı. Gürültüden neredeyse duvarlar çökecekti.

Son numaralar başlamıştı. Bir şarkıcı Irlanda halk şarkıları okuyordu. Birtakım adamlar doğu yakasının sabahın beşinde gölge gibi dolaşan yaşlı oğlanlarıyla dans ediyorlardı. Salon sigara dumanı, yiyecek ve insan teri kokusundan kırılıyordu.

Vic ayağa kalkıp bir konuşma yaptı. Tabağa bir bıçağın vuruluşu herkesin susmasına yetmişti. Dans eden çocuklar bile dansı bırakmışlardı. «Sayın Belediye Başkanı, arkadaşlar...» Lissner'i avanesiyle tanıştırmak ve piyango biletlerini satmak için kısa bir konuşma yaptı. Gelirin bir kısmı Belediye Başkanının

özellikle yakınlık duyduğu bir derneğe yardım işine yarayacaktı. Lissner ağzını açmadı. Zaten ondan böyle bir davranış da beklendiği yoktu. Vic en son, on sekiz ay önce kendi halinde bir cam silicisi olan sevgilisi için, o delikanlı için parti vermişti. Meseleyi çoktan unutmuştu. Öylesine gariban oğlandı ki aylar sonra işi bitince, belini kırıp sepetlemişlerdi... Belediye başkanı da kalın boru gibi sesiyle bir teşekkür konuşması yaptı. Kimse kimsenin yabancısı değildi. Matthews bundan önce Lowis'i Londra'nın doğu yakasında hiç görmemişti. Bunda bir iş vardı kuşkusuz.

Binney ayrılmadan önce içki ısmarladı. Barmen otuz yaşlarında tatlı bir kadındı. Binney'e durumu bildirmekten keyif duyarak «içkiler Mr. Dakin'dan» dedi.

Matthews'un terslemeye pek niyeti yoktu. Ama Binney yüksek sesle «Bunlar olmaz.» diye dikildi.

Fedailerden biri barmen kadına beş şilin tutuşturarak tehdit yollu «Polis ve arkadaşı için,» dedi.

Binney'in tepesi atmıştı. Şimdi her zamanki hoşgörüsü kalmamıştı. «Ondan para alma,» dedi. Kadın da ne yapacağını şaşırmıştı.

Fedai «Belâ mı arıyorsun? Arıyorsan söyle,» diye dayılandı.

Matthews araya girerek «içki içmesek de olur,» deyince işi inada bindiren Binney uyandı. Elli azgın herif vardı bulundukları yerde. Buna karşılık yalnızca Belediye Başkanıydı tereddüt yaratacak. «Pekâlâ. Haydi gidelim öyleyse...»

Matthews, Dakin'in kırk adım öteden kendisini izlediğini gördü. Soğuk ve mantıklı bir biçimde iş teklifi yapmakla meşguldü Dakin. Matthews'un burada ne işi vardı ki? Kendisini Rivalry de gördüğünü hatırlamıştı.

Binney'in Cortina'sıyla başka bir gazinoya gittiler. Yağmur hâlâ yağıyordu. Matthews'un ayakkabıları su almıştı. Truvalı Helena'dan bir mil ötede bir sokağa vardılar. Dükkânları, yüncüleri, boks stadyumunu sabah sessizliğinde geçtiler. Yine taş merdivenlerden yukarı tırmandılar. Bu kapıda dikiz deliği yoktu. Orta tabakaya has eli ayağı düzgün bir bardı bu. Barmen kadınlar daha çekiciydi. Kızlar oturmuş yorgunluk gideriyorlar, gevezelik ediyorlardı. İçerisi kapkaranlıktı. Sandalyeleri topluyorlardı.

Pistte tek bir çift dans ediyordu. Sanki bütün gece pistin boşalmasını beklemişlerdi de şimdi rahat rahat dansedebiliyorlardı. Delikanlı sakallıydı, zayıftı, yorgundu. Gömleği terden sırılsıklam olmuştu. Fakat kızın oturmaya niyeti yoktu. Durmadan dansetmek istiyordu. Böyle bir kızın gecenin bu saatinde burada olması şaşırtıcıydı. Çünkü çarpıcı, fidan boylu ve tatlı geniş kalçalı bir orta sınıf kızıydı. Sırtında siyah bir elbise vardı. Dans ederken tuhaf kaçacağını düşünüp ceketini atmıştı. Müzisyenler yorgunluktan dökülüyor, sadece ikisi için çalıyorlardı. Müzik hızlandı, beat çalmaya başladılar. Belki de ikisini yorup eve gitmek istiyorlardı artık. Vay anasını. Çalmaya başladıklarında pazartesiydi. Öyle mi?

Gazinonun müdürü ufak tefek, sırtında koyu bir gece elbisesi olan, soluk benizli, açık yeşil gözlü, kumlu kirpikli bir adamdı. Suratı, bir ölünün ya da dayak yemiş bir adamınkini andırıyordu. Fakat insanı oyalamasını bilirdi. Burayı yürütmek için o borç bulurdu. Ödleğin de tekiydi... Binney'i gördüğüne memnundu. Binney'e karanlık, giz taşıyan bir havayla «Hayır, Mr. Binney. İşler yolunda Vukuat yok...» diye fısıldadı. Fakat bir sürü kirli herifin masallarıyla yüreğinin kabardığı belliydi.

Matthews herifin haraç ödediği sonucuna vardı.

Neyse, görevi bitmişti artık «Kurt gibi de acıktım,» diye itiraf etti. Bütün benzerleri gibi adı Tony olan gazinonun müdürü, saatin sabahın ikisine yaklaştığını, kızların esnediklerini görmemezlikten geldi. Kanunun ve herkesin kendisinden yana olmasının telaşı içindeydi, «Pirzolaya ne buyurulur?» diye sordu. Matthews duraksadı; saatin geç olduğunu söyleyerek, ayakkabılarını çoktan fora etmiş kızın tatlı gülümsemesiyle karşılaştı gözleri... «Ciddi söylüyorum, gitmem lazım Tony» «Dur, bir dakika bekle öyleyse.» (Tony, onların da kendisinden yana olmalarını istiyordu. İki korkulu yıl boyunca herkes kendisinden yana olursa, birini temizleyecek, sonra da çekip Cotswolds'a gidecekti: Sandviç satan bir taşra büfesi açmaya. Canı cehenneme Smoke'un!)

Tony, gözlüklü ve iri kalçalı kızı kastederek, «Bunlar daha bir saat devam ederler,» dedi. Kız bu sırada profesyonel bir kabare dansözü gibi kalçalarını kıvırıp duruyordu. Matthews bunun üzerine Binney'le beraber sabahın ikisinde pirzola, salata ve patates kızartmasının başına çöktü. Böylece hiç olmazsa Mary'nin «Aç kalma» tembihini yerine getirmiş oluyordu. Geçen sabahın dokuzundan beri görevdeydi, ama bunun için fazla mesai almıyordu. Ufak bir dedektiflik ödeneğinden başka. Ama önemli olan bu değildi. Bir savaşın içindeydiler ve savaş alanında kopuk sürüsünün ne zaman, hangi saatte boy göstereceği belli olmazdı.

BEŞ

SALI günü de dinmedi yağmur.

Fletcher, Dakin'in Jaguar'ını kullanıyordu. Vic de yanındaydı. Arkada iki fedai Frank ile Henry ve Edgar Lowis oturuyordu. Ağızlarını bıçak açmıyor, kimse sigara bile içmiyordu.

Yağmurda ilerliyorlardı. Trafik sıkışıktı. Londra'nın doğusuna şöyle bir bakacak olsalardı etrafları bacalar ormanıydı. Ninem zamanından kalma kasaba binalarının eski bakır damları lahana rengindeydi. Yüzme havuzlarını geçtiler. Bu sıkıcı ıslak alanlar, eski köprüler, kararmış pencereler bir zamanlar güzeldi kuşkusuz; hiç değilse etkileyiciydi. Bu dar alan az sayıda insan için yapılmıştı. Parklar, küçük oyun

sahaları burada barınanların onda birine bile yetişmiyordu artık. İnsana otuz yıl sonra burada toplanacak kalabalığı düşünmek ürperti veriyordu.

Fakat artık sıkışıklık, üstüstelik sona ermişti. Şehir planlamacılarının deyimiyle durum «iyiye» gidiyordu. Ağaçlanmıştı ortalık. Arabalar iki yönlü yollarda ilerliyor, Fletcher Jag'ı bastırıyordu. Her şeyi yınlayarak geçiyorlardı. Ve yeni lafa göre «banliyö» geliyordu. Trenler her gece buralara, Victoria'dan binenlerle dolu, vıcık vıcık gelirlerdi: İşçiler, baldırbacak kızlar.

Bu kalabalık sadece burada oturmuyordu. İş yerleri de aynı yerdeydi. Barakalar, garajlar, super marketler, okullar, margarin deposu, yapı malzemesi satan yerler. Birkaç da fabrika vardı bu yörede. Vic'in ağzını sulandıran da buydu ya işte... Burası Londraydı. Fakat Vic'in anladığı Londra değil. Onun sinsi, alaycı görüşüne göre, eğer bir Çin lokantaları, bir bowling salonları, bir de erkekler kulübü olsaydı, başarıya ulaştıklarına inanacaklardı.

Bir perşembe günü şıp diye yirmi binlik sayacak kadar büyük bir şubeye benzemiyordu hiç. Acaba ev kadınları bekletilmekten şikâyetçi olmazlar mıydı?

Lowis kara yolları haritasına bakıp «Sola sap şurdan,» diye yol gösterdi. John Ruskin caddesinden kuzeye, Kent Avenue'ye saptılar. Oradan da John Ruskin caddesine paralel olan New Cross Avenue'ye girdiler. Sonra yeniden kuzeye dönüp South ve North Canberwell sokaklarını geçip Churchill Road boyunca ağırdan yukarı çıktılar. Churchill Road'un tepesinde batıda bir tuğla fabrikası doğuda da bostanlardan başka ev namına bir şey yoktu.

Fedai Frank «Fena sayılmaz,» dedi «Kıyak bir iş olabilir.»

Çünkü Churchill Road'un hafif yokuşundan aşağı inerken yol kır yoluna benziyen bir T kavşağı halini alıyordu. Buranın asıl adı Orpington Lane'di ve iki yıl sonra binlerce ev mantar gibi bitebilirdi, ama şimdi bomboştu. Yolun güneyinde tuğla fabrikasının duvarı dört yüz metre kadar uzanıyordu. Kuzeyi ise, yıkık su kemerine kadar uzanan mezbelelik bir araziydi. Bu boş alan su kemerinin ötesinde demiryoluna ve istasyona kadar sürüyordu. Burada düzenlenecek iki-üç dakikalık şiddet eylemi için tren yolunun öte yanı pek önem taşımıyordu. Vic oranın da boş olduğunu çoktandır biliyordu. İstasyondan aşağıya, ana caddeye bir sokak iniyordu. Trafik tepenin ardında kalıyor ve burada kopacak şamatayı duyamıyacak kadar hızlı akıyordu...

Şimdi gittikleri yoldan, yani Churchill Road'dan kuzeye doğru çıkıp, sağa yani doğuya, Orpington Lane'e sapınca yarım millik bir açık arazi başlıyor du gene. Bu açıklığın sonunda da Krabbs fabrikası yer alıyordu.

Lowis «Bu haritaya göre kuzeye, Orpington Lane'e Churchill sokağından başka bir sokak çıkmıyor. Öteki yol da bir mil doğudaki Viaduct Lane.» diye bilgi verdi.

Vic «Arabayla bir milin lafı olmaz» dedi.

«Yirmi yüzlüğü tokatlayınca öyledir abiler...»

Frank ile Hanry gülüştüler.

«Görürüz» diye kabullendi Lowis.

«Dur bir dakika,» diye emretti Vic. Sonra «Siz, burada kalın çocuklar.» dedi.

Lowis ve Fletcher'le birlikte yağmurda dikildi.

Sekiz yüz metre öteden New Cross Avenue'deki ilkokuldan çocukların gürültüsü geliyordu. Sıcak süt. Öğretmenin bir angaryası. Sonra yeniden sınıfa.

Vic tuğla yığınlarını göstererek «Orası hâlâ kullanılıyor mu?» diye sordu birden.

«Bilmiyorum Vic. Kullanılıyora benzer» dedi Fletcher.

«Ben Orpington Lane'de park edeceğim» dedi Lowis. «Churchill Road'dan sağa döner dönmez peşine takılacağım...»

«Ben sokakta olacağım ve fabrikanın oradan geleceğim,» dedi Vic. «Frank, sen bankadan ayrılır ayrılmaz onun önünde gidersin. Sen önde, Edgar arkada, ben de onun sağ yanına rampa ederim. Benim araba batıda olmalı ki, hasar görmesin. Sonra mangırları, bagajı geniş bir araba bulur, ona atarız. Şehre doğru hemen kirişi kırarız, olur biter...»

Lowis «Şehire doğru mu, Vic?» diye sızlandı.

«Öyle olmalı,» dedi Vic. «Şehir dışına giden yolların hepsini keserler. İlk aktarmayı kordon altına alınmış bölgede yapmak zorunluğu var. İkinci aktarma da diyelim ilkinden beş mil ötede olur; birkaçımız iner yürürüz, otobüse biner ya da tünelle toz oluruz....»

«Ortalık ana baba günü Vic.»

Vic kararlı bir şekilde «Dert değil,» dedi. «İçeri süreriz. İki kere çabucak aktarma yaparız. Oradan Belgravia'ya da Cromwell Road'a vururuz. Trafik orada öyle sıkışık ki, durdurmaya fırsat bulamazlar. Batı Londra'yla havaalanını felce uğratırlar... Biz Wolfe'un yerine gideriz. Büroların bulunduğu yerde Wolfe'nin yeri.»

Fletcher «Tam da Kings Road'un üstünde ama» diye itiraz etti.

«Arkadan bir girişi olmalı.»

«Araba parkı var mı?»

«Bakarız.»

Vic, Fletcher ve Lowis'le birlikte Krabbs'a doğru yürüdü. Buraya önceden de gelmişti. Ama yanındakiler ilk geliyorlardı. Bu yüzden çevreyi kolaçan ediyorlardı durmadan. Kırmızı tuğlalı su kemerinin yıkık yüksek kemeri, teneke yığınları, araba hurdaları... Orpington Lane'in kuzeyinde çalılık bir arazi uzanıyordu. Orpington'da ne bir insan ne de bir araba vardı. Sadece Churchill Road'un aşağısında bir ekmek arabası duruyordu.

Silahlı bir soygun için her şey tam tamına uygundu, soygun yeri de Sloane Square'den on beş mil uzaklıktaydı. Lowis ağzı sulanarak mırıldandı, «Ne tatlı olur Vic, eğer gerçekten buradan getirirlerse...»

Krabbs fabrikası 120 bin metre karelik bir alanı kaplıyordu. Plastik elektrik araçları yapıyorlardı. Nasıl çıkarıyorlardı bunları? Kamyonlara yükleyerek mi? Yolun kamyonlarla tıkandığı gün olmuyor muydu? Olması gerekirdi. Belki de başka bir dümen. Belki de demiryoluyla gönderiyorlardı. Anlamak gerekirdi bunu. Buraları ve bankanın oraları daha günlerce incelemeleri gerekecekti.

Ofis bölümü cam ve çimentodan yapılmış sekiz katlı büyük bir binaydı. Beyaza ve parlak maviye boyanmıştı. Binadaki ofislerin hepsinde floresan lambalar yanıyor, radyatörlerin üstünde kuruyan havlular görülüyordu... Beşinci katta iki kız, kocaman bir pencerenin önünde duruyordu. Okulların bahçelerini, sokakları, demiryolunu ve istasyonu, millerce uzayıp gi-

den evleri, her şeyi görüyorlardı. Her şey ayak altındaydı. Olayı da görebilirlerdi. Vic sinirlenmişti. Bu kızların ne işi vardı da, orada aylak aylak duruyorlardı. İşleri güçleri yok muydu? Fakat bu ona engel olamazdı. O gün her şey başka olacaktı. Park yerinde yetmiş beş kadar araba duruyordu. Ve park alanını, sanki fabrikasının en değerli malı bu Fordlar, Daimlerlermiş gibi, dikenli tellerle çevirmişlerdi.

Kömür tozu kaplı yol boyunca blok binaları geçip tren istasyonuna yarım mil yaklaştıklarında öğle paydosu düdüğü çaldı. Krabbs birden canlanmış, hareketlenmişti. Yüzlerce kız fabrikadan fırladı. Gençler kirli saçlarını tarayarak dışarı çıkıyorlar, yaşlı adamlarsa spor haberlerini okuyorlardı gazetelerinde. Pis hava birden bir kurtuluşa, kaçışa, gülüşmelere, çığlıklara dönüştü. Yüzlerce düşmandı bunlar Vic'e göre. Vic, Jaguarla durdukları Orpington Lane'den aşağı yürüdüklerini gördü. Yüzlerce göz pahalı arabayı da içindeki iyi giyimli beş haydudu da görebilirdi. Araba görülecekti çaresiz. Ve Vic'lerin varlığına bir delildi. İnsan bunlardan bir kaçına göz payı, birkaçına göz dağı verebilir ve hattâ bir ikisini de temizleyebilirdi, ama gene de olaya tanık olanların hepsinin üstesinden gelemezdi ya.

Vic kuşkuyla, bu kömürlü yolda iki yüz adım kakadar gerilerinden de kimlerinin gelmekte olduğunu gördü. Birkaç dakika sonra gürültücü yırtık kızlar onlara raslayınca Vic'in buranın adamı olmadığını anlayacaklar, kıkırdaşacaklardı. Sırtındaki yüz İngilizlik kostümü görünce, beat ticaretiyle şehir konser salonunda, TV'de ya da palavra dergilerde sersemleri uyutarak keselerini dolduran uzun saçlılar güruhundan olduklarına kalıplarını basabilirlerdi.

«Sallan» diye terslendi korkuyla. «İstasyona yürü durma.»

Yolu kıvrılıp, yağan yağmurdan ıslanmış ikinci platforma doğru yürüdüler. Soğuk, ıslak havada duvarlardaki afişler ziyanı zebildi. Güney Afrika veya Ispanya'ya ait afişte Cornwell parlak renklerle verilmişti. Bir sigorta şirketinin acı gerçekleri dile getiren bir afişi vardı: Insan gençken kendini düşünmez. Fakat Vic düşünmüştü kendini. Düşünüyordu da. Yumruklarını, usturayı, vahşeti ve kanı... Hepsini kullanmıştı gençliği için. Kuvvetli olmak kadar mangır sahibi olmak da gerekiyordu. Yoksa adamı duman ediyorlardı. Britanya başka bir afiş asmış, şamata çıkaracak başka bir konu bulmuştu. Yağmur, yoksul kasabalar, dükkânlar, leş gibi trenler, bir sürü araba... Kendini bir bok sanan şamatacı insan seli... Gazetelerde yüksekten atanların ve prensibin 'p' sinden nasipleri yokken prensiplerden söz eden, bağırıp çağıran çirkin politikacıların fotoğrafları... Burada, Krabbs'da aşağılık plastik araçlar yapan aşağılık herifler.... Avam kamarasındaki Draycott gibi dava savunucuları. Ne demeye getiriyorlardı bunlar? Neyi protesto ediyorlardı?

«Kaç kişiler dersin?» diye sordu Fletcher.

«Haklıymış» dedi Vic neşeyle. «O bücür Brown haklıymış. En azından bin kişi var. Kupa finali sanki.»

2 No'lu platformun eski, pis bekleme odasının penceresinden, soyacağı kilometre karelerce insana baktı şöyle bir.

Perşembe günü yağmur yağmıyordu; ama hava soğuktu. Çarşamba günü yağmur altında, kuşku için-

de, Krabbs'dan gelecek koca Wolsoley'i veya Zodiac'ı boşuna beklemişlerdi bir buçuk saat. Saat on birle on iki arası Mr. Brown'un anlattıkları doğrulanmıştı. Şimdi gene beklemek zorundaydılar. Bu sefer Churchill Road'un aşağısında arabayı park etmişlerdi. Dükkânlara inen iki üç ev kadınının acaip bakışlarını sineye çektiler ister istemez. Bugün Fletcher'in kirli paslı Austin marka arabasıyla gelmişlerdi. Hiç dikkati çekmiyordu. Mr. Brown'a sövüp sayarak beklemeğe koyuldular. İhanet miydi yoksa bu? Brown'un söylediklerine uygun bir şeye rastlamamışlardı henüz, Fletcher yarım mil ötede, John Ruskin Road'ı bir aşağı bir yukarı arşınlıyor, Barclays Bankasını kolluyordu.

Bu arada Lowis gezmeğe giden okul çocukları gibi bir paket çıkardı ve yemeğe koyuldu.

Vic sinirli sinirli «Ne yaptığımızı sanıyorsun? Gezintiye mi çıktık?» diye söylendi.

Lowis bir yandan atılarak «Mide ağrısını kesiyor,» diye açıklamada bulundu.

Frank, kara Zodiac'takiler duyacakmış gibi «işte bu» diye arkadan fısıldadı.

Kâtip kılıklı dört yolcusu ve direksiyon başındaki kalın, siyah yağmurluklu adamla, gelip geçti araba; Vic başka işlerde, şöför rolü oynadığı zamanlarda giydiği ve İngiliz sınıf sistemini karıştıran herkesin kendisine «Sir» demesine yol açan kırmızı işareti bile gördü sivri şapkasının üzerinde. Araba lastiklerini acı acı gıcırdatarak beklediği gibi sola, New Cross caddesine saptı.

Bir yandan Zodiac'ın plaka numarasını yazarken Edgar'a da «Sen Barclays Bank'a doğru yollan da bak bakalım arabayı nereye park ediyorlar. Öğren

hele Barclays'e girip oradan da Krabbs'a gidiyorlar mı? İşin bitince çık git. Frank'la ben bir trene atlayacağız. Ben şimdi Krabbs'ın oralarda dolaşacağım. Onlar parayı alıncaya kadar oradan geçmeliyim. Frank'a istasyona gelmesini söyle....» talimatını verdi.

«Okay, Vic.»

Lowis ağzına lop yumurtadan bir parça sokuşturup Austini sürdü. Vic sallanarak Churchill Road' dan yukarı doğru yürüdü. Hava temizdi, iyi gelirdi insana temiz hava. İnsan kendini kırlarda hissediyordu. Sessizdi. Biraz çimen ve İtalya'nın turistik bölgeleri gibi bir de yıkık dökük su kemeri vardı. Uzaklardan bir yerlerden belli-belirsiz sesler geliyordu. Kulaklarına kadar gelen sesler insanı uyuşturuyor, hattâ bu iş imkansız diye düşündürüyordu. New Cross Avenue'deki ilk okuldan aynı çocuk sesleri, bir köpegin kesik kesik havlamaları geliyordu. Trafiğin uğultusu duyulmuyordu. Aslında taşıt sesinin yokluğuna alışkın değildi Vic. Trafik gürültüsü bütün gün açık unutulan bir radyo gibi fon müziği olmuştu hayatı boyunca. Arabasız bir sokak onu son derece rahatsız ediyordu.

Orpington Lane'de Krabbs'ı geçeceği ya da sola dönüp tren yoluna çıkan sokağa sapacağı yol ayrımına geldi. Tren istasyonuna giden yolu seçti. Çünkü bu yolda Krabbs'ın sahasında park eden otomobiller, çitler ve demir yığınları görünmeden yürümesini sağlıyordu. Ve gene bu yoldan sadece ofislerin sekiz katı Orpington Lane'e bakıyordu. Buradan Krabbs'ı daha rahat gözetleyebilirdi. Korkunç bir girişi, içeri zorla girmeyi önleyebilecek beş geniş basamağı vardı.

Kömür tozlu yolun sonuna geldi ve 2 No.lu platformda birkaç kişi gördü. Bunlar kendilerini trenin bir iki dakika bekletmesine dayanıksız bir Ingilizliğin garip tavrı içindeydiler. Yüzleri Krabbs'a dönüktü. Vic ne yapacağını pek kestiremediğinden biraz ter döktü. Yirmibinliğin sayılması ve yüklenmesi ne kadar sürerdi ki? Bankanın titizliğine güvenip yüzlük demetler halinde mi sayıyorlardı? Yoksa her demeti tek tek mi? Böyle yapacak olurlarsa saatler alırdı bu iş. Oysa Mr. Brown sayım işinin bir saati bulmadığını söylemişti. Onu böyle bekletmenin karşılığını birisi fazlasıyla ödeyecekti mutlaka. Gerisin geri Orpington Lane'de yürüdü. Yolda Dalmacya köpekli bir kadınla karşılaştı: Cinsiyetsiz ukala tavırlı, fikirleriyle ve hatırladıklarıyla herkese saldıran tiplerden birine. Krabbs'ı geçerken bir de baktı, Zodiac, Orpington Lane' den dönüyor. Sonra araba ofis bloğunun ardında durdu. Dört adam çantaları arabanın bagajından çıkardılar. Dikkatle baktı Vic, dört koca çantaydı, adamlar taşırken ter döküyorlardı. Eğer kutuların içinde para varsa eşek yüküyle para var demekti. O da Krabbs'ı soyduklarında bu kutuların taşınması için yanına beş altı adam almalıydı. Adamlardan biri Zodiac'a döndü ve üç sopa çıkardı. Vic sırıttı. Bizim sopalardan da iyi bir şeylerimiz olacak diye düşündü: Amonyak, biber, balta sapı, zincir ve de gerekirse bir tabanca olacaktı o gün yanlarında....

Trenin gidişini duyana kadar birkaç dakika bekledi. Trenle birlikte görgü tanıkları da gitmişti. Sonra 2 No.lu platforma döndü. Bir çeyrek geçince Fletcher geldi bekleme odasına ve etrafına bakındıktan sonra «çok kıyak bir iş olacak, Vic.» dedi. Para destelerini o çantalara tıkıştırmaları bile on dakika sürdü.

Aslında büyük bir ihtimalle kıvıracaklardı işi. Ama plan üzerinde biraz daha çalışmaları gerekiyordu; arabaların başka hangi yollardan gidebileceklerini çıkarmak, öteki arabanın yani koca Wolsoley'in de plaka numarasını almak gibi. Bu arada haftadan haftaya onların uyguladıkları programı da bilmeleri gerekirdi. Belki çarşambaları da almaya gidiyorlardı. Krabbslı kâtiplerin niyetlerinin bankaya gitmek olduğunu tekrar tekrar görmek ve bölge cinayet masası ekipleriyle mahalli polis memurlarını dikkatle gözlemek zorundaydılar.

Ekipçiler perşembelerle cumaların tehlikeli olduğunu biliyorlardı mutlaka. Bu nedenle de fabrikanın ya da bankanın dolaylarında arabayla bekleyen veya dikilen dört beş adamla bağlantı kurabilirlerdi. Bunun dışında fabrikanın adamları ve kendileri için, başka başka yollarla bölge trafiğinin hangi saatlerde sıkışık olduğunu da hesaba katabilirlerdi.

Vic ve takımının en büyük avantajı, bankanın yerinin özelliği, Krabbs'den oraya tek yolla varılabilmesiydi. Vic'in bildiği kadarıyla o da bir arka sokaktı. Vic'in takımı eğer Orpington Lane'in doğu kesiminden dönmek isterlerse, fazladan iki mil yol arşınlamak zorunda kalacaklardı. Böylesi onlara, tuğla fabrikası, okul ve çöplüğün önünden geçen bir millik sessiz banliyö sokaklarından daha tehlikeli ve saçma görünüyordu. İşin girgırı adamlar, uzun sopalar taşıyorlardı. Bir soygun olabileceğini biliyorlardı. Fakat gene de dikkati çekmemek için böyle bir şey beklemiyorlarmış havalarında boş Orpington Lane'de bile ağırdan sürüyorlardı arabayı. Onlara bir şey olmazdı. Çünkü ayrıcalıkları vardı. Dört kişiydiler, şöför ve sopalar da cabası. Bagaj da kilitli miydi yoksa? Bu,

arabadaki adamlara bir rahatlık sağlıyor, sanki gerçek bir sokaktan geçmiyorlardı da TV kamerası karşısında boy gösteriyorlardı....

Vic pişmanlık, korku nedir bilmeyen, vicdan azabı diye bir şey tanımayan bir çılgındı. Arada sırada aydınların, soygunlar üzerine yazdıkları kitapları okur, ya da tiyatro oyunları, Mr. Remington gibi adamlarla aynı konuyu konuşup tartışırdı. Aslında saçma bir şeydi bu. Suçluluğun nedenleri, çocukluğa kadar dayanan kökenleri; bunalım, gençlik çağından kalma kültür, toplum etkisi gibi konularda anlamsız bir tutkuları vardı. Aydınlara özgü gevezeliklerdi bunlar. Yaşamı dışardan, kitaplardan tanıyan biri inanabilirdi ancak bu palavralara. Suçlu, kendi başına buyruk, bağımsız bir yaratıktı. Patronların havasına ve suyuna ayak uyduran başkalarıysa, birer sömürücüydü. Sigortadan dem vururlardı. Vic, hayat sigortasının karşılığını çoktan çekmişti. Hem de sigorta şirketlerinin ödediği en yüksek prim üzerinden... Sömürücüler! Sayıları milyonları buluyordu böyle yaşayan, arabalı, küçük insanların. Polisi hep peşlerinde sanırlardı. Dürüst aynasızlar.

Leş gibi tren Victoria garına yaklaştıkça Vic'in içi içine sığmıyordu. Tren, yüzyıllık dumandan ve kuş pisliğinden bombok olmuş kasvetli binaları geride bırakıyordu. Her suçlu gibi o da, polislerin, hem de inanılmayacak ölçüde aşağılık ve namussuz olduğuna kalıbını basardı. Onların, 250 papel kaybettiğini söyleyene, 350 buldukları halde ses çıkarmayıp bir yüzlüğü cebe indirdiklerini duymuştu. Ya da 5 papeli yan cebe atarlar, bir evin soyulacağını haber alınca kendileri soygunu hırsızdan önce beceririrlerdi... Bunları duyunca haksızlığın ve kötülüğün saflığını his-

sederdi. Kanunu ve düzeni böylesi şartlarda bir yana itmeyi, korkunç arayışlardan sonra şeytani bir papaz bulup da ona «Tanrı yoktur» diye bağırmak gibi haklı buluyordu kendince. Vic'in bu seferki işi işti. Yirmi binlik yatıyordu bu işin ucunda. Önce de yapmıştı buna benzer işler. Organizasyon meselesiydi bu. Arabaları yoklamak, içine nasıl girileceğini, motorun nasıl çalıştırılacağını, nerede bırakılacağını bilmek... Arabaları araklamadan önce sahte plakalar sağlamak. Bir araba için plaka satın alırken mülkiyet belgesine ihtiyaç yoktu. İşin icabına bakılmış sayılırdı artık. Geriye biraz gözlem ve biraz sabır kalıyordu....

Fletcher sesli düşünüyordu sanki «İnanılmaz bir iş değil mi? İçeri girdiler. Çantaları yirmi binlikle doldurdular ve hâlâ dikkati çekmeyeceklerine inanıyorlar.»

«Küçük bir banka mı?»

«Dışarıdan göründüğünden daha geniş içersi.»

«Kaç vezne var?»

«Dört.»

«İçeride kim vardı?»

«Iki kadın ve bir de çekleri veren adam.»

«Sen ne yaptın?»

«Adamlar gelmeden içeri girdim,» dedi Fletcher. «Onlar geldiklerinde ülke dışı çekleri soruyordum. Ben çıkarken çantalara paraları tıkıştırıyorlardı.»

«Bir daha içeri girme.»

«Yanına bile yaklaşmam.»

«Gidip bir kroki çizelim ve ne kadar zaman alacağını hesaplayalım» dedi Vic. «Bakalım ne biliyoruz. Önce bir taksi bulalım. Pislikten midem ağzıma gelecek neredeyse.» İşi gereği ikinci sınıf bir tren-

de yolculuk yapmak zorunda kalan bir iş adamı gibi konuşuyordu....

Fletcher «Aktarmayı nerede yapacağız?» diye sordu.

Fletcher'i düşündüren de buydu. Londra'nın merkezine gitmek istemiyordu. Duyguları, sezgisi ve önceki olaylardan kazandığı tecrübe kaçmayı gerektiriyordu. Kaçmak da, **dışarılara** kaçmak demekti.

Vic «En azından, bildiğim iyi bir yer var,» diye teminat verdi ona.

Sözünü ettiği yer, bir memuru elektrik direğine bağladığı eski köprünün altıydı. Adam, ağzı mendille tıkalı olduğu halde bile bir hayli gürültü çıkarmış; neyse ki kurtarmaya gelen çıkmamıştı. Birden taksi şoförüne döndü, «Hey...» diye seslendi. «Sola dönmek zorunda değildin.. Yolu bir mil daha uzatıyorsun....»

«Demek yolları biliyorsun, usta?» diye çıkıştı şoför. «Beanfort sokağının tam orta yerinde su patlamış. Onu da biliyor muydun?»

Vic için cevap yeterliydi, özür dilemeğe de niyeti yoktu. Hiç özür dilemezdi ki. «Sana inanıyorum» dedi sadece.

«Yirmi üç yıldır direksiyon sallarım. Acemisi değilim abi»

Vic öne eğildi. Bir elini uzatıp adamın kulağını büktü. «Talihine güvenme babalık yoksa daha fazla yapamazsın.»

Taksi durunca kaldırımda birbirlerine bakıştılar. Neyse ki şoför görmüş geçirmiş bir adamdı. Vic'in çirkef olduğunu anlamıştı. Meseleyi uzatmadı. Hiç beklemediği bahşişini alıp bastı gitti.

Vic keyiflenmişti.

Kendini daha rahat hissetti birden. Beanfort sokağında ana su borusunun patladığından ne haberi vardı, ne de umursuyordu bunu. Fakat babalık herhalde bir-iki hafta aklını başına toplayamazdı.

«Gelin içeri» dedi, «Bir iki kadeh atar, bu arada da planı çizeriz. Lowis senin arabayla nereye cehennem olup gitti?»

Eski evden içeri on adım bile atmamıştı ki bir törpü sesi duydu.

Oturma odasında anası yerde yatıyordu boylu boyunca. Gözleri alabildiğine açıktı. Oğlunu gördüğüne sevinmişti sanki. Ağzı da açılmıştı ve havayı neredeyse emmeğe çalışıyordu. Soluğu kesilmiş, sağ yanına yatmıştı. Boşta kalan kolu çırpınıp duruyordu. Saatlerdir orada öylece kalmış olmalıydı.

Vic, Fletcher'e «Bir doktor bul,» diye bağırdı. Fletcher holde telefonun başında dikilmiş sormaya cesaret edemediği için kendi kendine bir numara aranıyordu. Böyle durumlarda soru sormak Vic'i çılgına döndürebilirdi. Sonunda bir numara buldu ve çevirmeye koyuldu.

Vic, gavur ölüsü gibi ağır yaşlı vücudu kucaklayarak kaldırdı. Kadın hâlâ soluk alamıyor, terler şakaklarından boşanıyordu. Gözleri kan çanağı gibiydi, kaymış kalmıştı.

İşte Vic'in hesabında olmayan tek şey buydu. Bunun için birini öldürebilirdi.

«Ne oldu?»

Ama kadın sadece vantuz gibi hava çekmeğe çalışıyordu içine.

«Ne zamandan beri?»

Konuşmak istiyordu. Yaşlı gözler konuşmak için zorlanmaktan kayıyordu.

Vic çılgın gibi odada dolandıktan sonra kağıt-kalem buldu. «Yaz şuraya» diye bağırdı. Neden bağırmak ihtiyacı duyduğunu kendisi de bilmiyordu pek. Kadın soluk alamıyordu yalnızca. Kulaklarından zoru yoktu. Ama gene de bağırmıştı. Çaresizlikten işte. Kadın yazmaya çalıştı beçeremedi.

Fletcher de odanın ucundan eli ayağına dolaşmış halde «Dışarı çıkmış. Bir saatten önce dönmezmiş.» dedi.

«Ver şu telefonu,» diyerek Fletcher'i tersledi Vic. İki mil ötedeki kıza avazı çıktığınca bağırıyordu: «Ne demek gelmeyecek? Hırsızlık değil bu. Ciddi mesele. Bu benim anam ve neredeyse.» Az kaldı anam ölüyor diyecekti. Ölüyor... Ölmesi... Olacak iş değildi bu. Ölemezdi. Ölmemişti zaten... «Ne yapıyor o herif? Golf mu oynuyor? Yeminli değil mi? Bulun onu öyleyse.»

Kız sakindi. İlgisiz bir tavırla «Nerede olduğunu bilemeyeceğim. Fakat dedi ki ..» Kıza göre bu aptallar yellenecek olsalar ilkyardımlık bir iş sanırlardı hep.

«Seni aptal inek.» diye bağırdı Vic. Çileden çıkmıştı artık. «Eğer bilmiyorsan orada ne işin var? Başka birini bul. Başka birini. Harley Street'ten birini gönder. Paranı öderim...»

Öfkeden çılgına dönmüştü. Tirtir titriyordu. Ve korkuyordu da üstelik. Evet korkuyordu. Adalet diye bir şey yok muydu? Anası böyle çaresizlik içinde kıvranmak için ne yapmıştı?

Arkasından kelen boğuk ses kesilmişti. Beynine kan hücum ettiğini hissediyordu. Kendisi de hastaydı. Anası ölmüştü. Her şeyi kırıp döküp ağlamak istiyordu.

Sonra kadının sesi duyuldu: «Şimdi iyileşirim Mr. Fletcher. Görüyorsunuz ya... Vic, tatlım, iyiyim artık. Doktorla uğraşmayı bırak»

Haşladığı kız telefonda anasının hastalığına inanmaya başlamıştı. Bu yüzden adresi soruyordu şimdi. Vic telefonu masaya bıraktı.

«Ne oldu anne?»

«Şimdi iyileşirim, sevgilim.»

«Evet, ama nasıl...?»

«Soluğum tutuldu anlaşılan»

Kadın Vic'ten on kez daha sakindi.

«Bir muayene etsin bakalım» diye diretti Vic. «Hey Allahım! Ne herifler be! Duydun mu şıllığı? Dur hele sen, ben gösteririm onlara!»

Yeni gelen Lissner'e acı acı sitem etti: «Nerelerdeydin? Niye burada yoktun? Anam hastalandı. Her şey olabilirdi. Sana elli gömlek, on takım elbise alıyorum ve sen hâlâ burada değilsin...»

Doğruydu. Ikisi birlikte gidip bir araba yükü giyecek satın almışlardı Lissner'e. Fakat gene de Vic'in suçlaması acaipti. Lissner'in bir anahtarı vardı. Vic'in evine gene de sadece şamar oğlanlığı yapmak, bir de o biçim işler için geliyordu.

Lissner soğukkanlılıkla gerekçesini söyledi: «Özür dilerim Vic. Nereden bilebilirdik?»

Fletcher yatıştırmak amacıyla «Doğru» dedi.

Vic «Bugün kalsın Frank. Sabahleyin Edgar'la birlikte gelin.» dedi.

«Tabii, Vic.»

Anasının hastalığı ve geçirdiği şok Vic'i bitirmişti. Anası sakinleşmişti. Geçmişti hastalığı. Merak edecek bir şey yoktu. Ama Vic çok tedirgindi. Yanlış giden bir şeyleri düzene sokmak istiyordu. Işin özün-

de paranın birtakım şeyleri değiştirmeyeceği gerçegi yatıyordu. Bu da onu çileden çıkartıyordu. Kadıncağız ölebilirdi. Ve o ölürken sevgili Vic'i yanıbaşında çaresizlik içinde, belki de yüzündeki haksızlığa uğramışlık ifadesini görerek dikilmek zorunda kalacaktı. Hele telefondaki aşağılık karı... Vic, başarısızlığın bilincini parayla göğüslemek istiyordu.

«Ne istersin anne? Çay içer misin? Yoksa Konyak mı? Perdeleri kapatayım mı? TV'yi mi açayım? Birkaç aspirin alır mısın? Sana ilaç bulabilirim. Özel. Seni uyutacak...» Oysa bu onu ürkütüyordu. Kadının uyanık kalmasını istiyordu. Uykusu ebedî olabilirdi.

İpin ucu kaçmıştı artık. Ölümü de haraca bağlayamazdı ki. Belediye başkanına, Kızılhaç'a, mahallenin futbol takımına, felakete uğrayanlara yardımda bulunabilirdi, polisin dışında herkesi yola getirebilirdi bunlar: Vatandaşlık, hattâ önemli bir mevki satınalmasına bile yeterdi. Can acıtmakta, adam yaralamakta, bayıltmakta, birini fikrinden caydırmakta, düşüncelerini belirli bir yöne çevirmekte, baş kaldıranları veya bağımsızlık isteyenleri ezmekte büyük tecrübesi vardı, ama ölüme çare bulmakta acizdi.

Korkunç bir ortalığı dağıtma eğilimi duyuyordu. Olayları kendisi yönetirdi. Başkasının boyunduruğu altına girmemek için yanıp tutuşurdu. Eğer aşağılık bir taksi şoförü Londra'yı avucunun içi gibi bildiğin halde seni kazıklamaya kalkarsa ya da orospunun teki kıçını, oturduğu deri koltuktan kaldırmadan ananı ölüme mahkûm ederse işin sonu nereye varırdı? Karı, ertesi günü işten atılmalıydı, bilemedin onun yerine bir başkası çekmeliydi orospunun cezasını.

O sıra başka bir şey takıldı aklına. Rivalry'de ve Truvalı Helana'da sık sık gördüğü bir surat geldi gö-

zünün önüne. Polis karakollarına telefon etmeğe başladı. «A, burası Daily Express gazetesi. Mr. Matthews'e birşey söyleyecektim. Yok mu? Nerede bulabilirim acaba?» Kimsenin bildiği yoktu nerede olduğunu. Yorulmuştu aramaktan. Krabbs'a rahatsız edecek ölçüde yakın, yani on beş mil uzakta St. Martha Cray'deki batakhaneyi denedi. «Dışarı çıktı. Size telefon etmesini söyleyeyim mi?» Vic de «Evet söyleyin» derken Matthews'in, Daily Express'ten birinin telefon edip etmediğini anlayamayacağını düşünüyordu. Vaz geçti telefondan. Onun telefon etmesini bekleyebilirdi pekâlâ.

Sakindi. Iş düşünüyordu. Yarın çocuklardan biri St. Martha Cray'e gitsin de orada ne kadar arabanın park ettiğini, polis karakoluna kimlerin girip çıktığını öğrensin diye karar verdi. Bir kız yollamak daha doğru olurdu. Eğer karşıdakiler bölge ekipleriyse Vic Dakin'in işlerine burunlarını soktuklarına pişman olacaklardı. Sabırla gülümsedi.

Vic, Jaguar'ını Waterloo köprüsünden güney-doğuya doğru sürerken radyoyu dinliyordu. Solunda Thames kıyısında demirlemiş olan gemiler kara kalemle çizilmiş gibiydiler. Durgun, gri bir sabahtı. Vic'in tasarladıklarına uygun bir sabah.

Sabah haberlerinde kendisini ilgilendiren bir şey yoktu. Afrika ve Asya kaynıyordu. Kargaşalık yalnız oralardaydı. Bu da kendi bilecekleri işti. Güney Amerika'da bir hava faciası olmuştu. Uçağın içinde hiç İngiliz olmadığına göre bu da dert değildi. Yağışlar İrlanda'ya, Wales bölgesine ve Batı Midlanlara doğru kayıyordu. Birleşmiş Milletlerdeki Mali delegesi,

Ingiltere ve Birleşik Amerika'yı «yeni sömürgecilik» denen ekonomik bir tuzak hazırlamakla suçlamıştı ve ille de içtenliklerini dünyaya ispatlamaları istenmişti.

Her şey planladığı gibi yürüyordu. Beş arabanın dördü çalınmıştı. Jaguar'dı çalınmayan beşinci araba. Buydu işte, Vic'i bagajda yirmibinlikle muzaffer olarak eve götürecek. Üç arabayla her iş halledilecek ve olay yerinden toz olunacaktı. Dördüncü arabaya ilk aktarma, beşinci araba olan Jaguar'a da ikinci ve son aktarma yapılacaktı. Bu işin gereğiydi. Çaresiz. Başka bir Jag daha vardı son kaçış için. Bu arabanın plakası dün akşam takılmıştı. Diğer üç arabanın plakaları da ne aranan arabaların ne de araklananlarınkilere benziyordu. Ama bunlar da çok görülen arabalardı: Bir Austin Westminster, bir Vauxhall 101 ve Ford Zephyr.

Jaguar'ını, yıllarca önce altında bir memuru bıçakladığı demiryolu kemerinin yanında park etti. Ilık ve duygusal bir anıydı bu. Herifi yaralamak için pantolonunu indirdiklerinde, korkudan tir tir titreyen bacaklarını Duncan ve Webb zaptetmişti. Bir an şok geçirmişlerdi. Çünkü karanlıkta adamın bacaklarını bulamıyorlardı. Fakat Vic başarmıştı. Eline akan ılık kan tatmin olmasına yetmişti Vic'in. Böyle bir kenar mahallede, ağaran göğün altında yepyeni Jaguar'ı bırakmaktan huzursuzluk duyuyordu. Son zamanlar yakınlarda bir yere yeni bir fabrika kurulmuştu, küçük bir fabrika. Kimsenin arabayı çalmayacağından emindi. Araba çalmak için günün en uygunsuz zamanıydı çünkü. Gene de yoklayabilirlerdi.

Vic, fabrikanın yolunu tutmuş olan işçilerin arasına karıştı. Batı Londra'ya geri dönmek bir saat çe-

kiyordu. Yeraltı treninin hıncahınç sıcağında yüzlerinden yorgunluk akan ve daha günleri başlamadan yenik düşen aptallarla yanyana olmaktan da nefret ediyordu.

Anası bir gazete istemişti. Vic de elindeki gazeteyi, açıp bakmayı akıl etmeden taşıyordu kırk beş dakikadır. Politikacıların aldıkları kararlar hiç bir bok ifade etmiyordu ona. O kendi kararlarını kendi verirdi. Gazeteye şöyle bir göz attı ki ne görsün, önemli haberlerin arasına sıkışmış küçük bir haber vardı:

Plastik Fabrikalarında 1000 işçi grevde? Dikkatini çeken sayı olmuştu. Mr. Brown bin demişti. Demek her şey doğruydu. Kan beynine sıçramıştı. Şimdi ne yapacaktı. Grev Krabbs'daydı. Patron saldırganlığından dolayı adamın birini sepetlemişti, buna karşılık bin tane zirtapoz karınca da greve gitmeyi düşünmüştü.

Onlara karşı duyduğu kızgınlık sonsuzdu. Işine engel olabilirlerdi. Aslında ülke bölünüyordu gün geçtikçe. Yöneticilerin onlara «Sir» diye seslenmeleri, bir bekçi gibi «Konuşmama izin verir misiniz, Sir?» demeleri yakındı, Vic'in kendisi yöneticiydi. Onun işletme gibi sorunları yoktu. Kendisine yol göstermeğe kalkanlar doğru hastaneyi boylarlardı.

Şaşırtıcı olduğu ölçüde çıldırtıcı bir olaydı bu. Dördü araba kullanan altı adam, silahlar, eldivenler, suratlarına geçirecekleri kadın çorapları.... Bunların hepsi saniyesi saniyesine programlanmıştı. Tek rezillik Krabbs'dan çıkıyordu. Her hafta bir çeyrek saat fark ediyordu. Webb'in dünkü gözlemi büyük ölçüde doğru olmasına rağmen gene de yirmibinliği dört perşembe arka arkaya almalarına karşılık, bu hafta para işini bir gün önce çarşamba günü başka bir sa-

atte yapmış olmaları ihtimali vardı az da olsa. Üstelik Vic, Krabbs'ın şimdi çalışıp çalışmadığını da bilmiyordu. «Grevi göz önüne alarak,» çalışmaya başlamış olabilirlerdi.

Vic'i rahatsız eden meselenin kuralıydı. Kitaplarda rastlanan veya Avam Kamarasında geçerli kurallardan değildi bu. İşi düzenlemek için bir sürü adam kiralamış, birkaç araba araklamıştı. Zevk için de yapmıyordu bunu. Gerektiği için yapıyordu. Asıl kural burada yatıyordu. Anası için, fedailerin paraları, sigorta giderleri, alınacak ihtiyaç maddeleri için yapıyordu.... İşçilerle Krabbs arasındaki ilişkinin bozulması yüzünden Krabbs dümenini de iptal edemezdi ya insan. Kimle uğraştıklarını sanıyorlardı hırbolar! Vic Dakin'in tırmanma eğrisini mi düşüreceklerdi? Buna hakları olduğunu mu sanıyorlardı yani?

Ama kızgınlığı birden adalete dönüşüverdi (yani gerçeğe). Üstelik kendisinden yana bir gerçeğe. Bu da parayı memurların bugün bölüşecekleri demekti. Bir hafta daha geçerse o zaman iş değişirdi.

Kahvaltı etmek için eve gitti. Anası kahvaltısını yapmıştı. Sosis, domuz jambonu, tost ve kahve. Yaşlı kurt gene formundaydı. Önünde ne varsa saldırmış, silip süpürmüştü. Boğulmak da neydi. Hastalığın canı cehennemeydi. Onun iştahla yiyişine imrenmemek elde değildi. Agobun kör kazı gibi. Vic de iştahla sildi süpürdü masada ne varsa. Korkunun bacaklarına bir etkisi olmazdı. Korkunç heyecanlıydı. Memurları görecekti. Dört kişiden üçü hiç değişmiyordu. Hepsi de uzun boylu yağ tulumlarıydı. Şişmanların vurdumduymazlığını taşıyorlardı. Çöplükten alınmış da giyilmiş gibiydi elbiseleri. Gene de kirletecekler diye

ödleri patlıyordu. Hiç biri otuz beşini geçkin değildi. TV seyretmekten, bira içip sigara tüttürmekten her cumartesi karılarını sıkıştırmaktan kıçları nasır tutmuştu. Bu yüzden Vic onlardan nefret ediyordu. Çünkü hiçbiri de kalkıp başka bir potada çelikleşen birine çatmak yürekliliğini gösteremiyordu.

Fakat onun da kendine özgü korkuları vardı.

«Senin için endişeleniyorum, ana.»

«Biliyorum Vic. Bu da hoşuma gidiyor.»

«Biraz güneş yüzü görmek ister miydin diye düşünüyorum da... Meselâ Madeirana veya İtalya...»

«Londra bana yeter oğlum. Her zaman için de yetti. Gelecek haftaki işine boş verdin bakıyorum.»

«Seni öyle çaresiz görmek korkunç bir şeydi.»

«Ben yaşlı bir kadınım artık.»

«Yaşlı bir hanımefendi.»

Mrs. Dakin güldü. «Amma çok kompliman yapıyorsun. Onu bunu bilmem ama Vic, iyi yiyeceklerden hoşlanıyorum. İyi bir hayat sürdüm.»

«Sanki bitmiş gibi konuşuyorsun.»

«Bunların gerçek olduğunu bilmen gerek, Vic. Sızlanmamı istemezsin değil mi? İyi bir ömür sürdüm... Fakat bir tek şey var,» diye yakındı. «O da yakılmayı istemiyorum ölünce. Korkunç geliyor bana bu. Doğaya aykırı bir şey.»

Vic allak bullak olmuştu.

«Daha çok günler göreceksin. Dinle beni. O seni ne zaman görecek?»

«İki buçukta.»

«Ben de gelebilseydim.»

«Gelemezsin. Kadın işi bu. Mrs.Harvey bakacak.»

«Bana bir iyilik yap, ana.»

«Ne var, Vic?»

«Onu alıp buraya getirme. Hele bu gece geç saatte hiç olmaz.»

«İş meselesi mi?»

«Çocuklar gelebilir.»

Kadının buruşuk, yuvarlak ağzından öptü, günlük işlerine başladı. Ofisindeki kasayı açtı. Altı patları, amonyak püskürtücüyü, içine kırık jilet parçaları yerleştirilmiş ve hâlâ biraz kan kokan alçı muştayı aldı ve hiç kadın bacağı görmemiş bir naylon çorap çıkardı.

Saat onda fedai şoför Henry plakası bir önceki gece değiştirilen çalınmış Jaguar X ile Charing Cross İstasyonunun önünden Vic'i aldı. Metal mavisi kız gibi bir arabaydı doğrusu.

Vic «Çok iyi bir araba bu Henry. İyi düşeş.» dedi.

Henry de «Gerçekten iyi Mr. Dakin. Depoyu da doldurdum. Gazetelere baktınız mı?»

«Grevi mi diyorsun? Bizim işimize engel olacağını sanmıyorum Henry.»

Sanki bir toplantıya gidiyorlardı. Öylesine rahattılar. Vic hangi memuru harcıyacağını kafasından geçiriyordu. Bu da iş miydi yani. Sadece bir surat bozulacak, birkaç göz kör olacaktı. Belki de eller işin içine girerdi. Onun için önce elleri safdışı etmeliydi. Dört memur da kaçmayı isterlerdi herhalde. Istiyebilirlerdi. Oysa suratları darmadağın olmadan kaçamazlardı....

«Sen ne aldın Henry?»

«Keser sapı Mr.Dakin.»

«İyidir.»

«Frank'ta bir demir çubukla öteberi var.»

«Nasıl yapıyoruz?»

«Biraz erken gideceğiz, Mr.Dakin.»

«Yollar kaygan yağmurdan.»

«Tatlı idare ediyor işi, Mr.Dakin. Öyle isterdim ki böyle şeyleri.»

Trafik ışıkları...Islak binalar...Çocuk arabalarıyla yolu geçen kadınlar... Henry okulun önünde efendice durdu ve yirmi kadar öğrencinin geçmesini bekledi. Okul müdiresinin kaşları kayguyla çatıktı. Gene de Henry'ye gülümsedi.

Sırayla Victorian yapıların önünden geçtiler. Koca bir yüz yılın isiyle kararmış kırmızı tuğlalı şehir kütüphanesini, başka bir çağın katedrallerini, havralarını ve bunların ak yapılarını da arkada bıraktılar. Daha sonra çarşının orta yerinden, antikacı dükkanlarının, ordu deposunun önünde kuyruk olmuş gömlekli yaşlı adamların arasından süzüldüler. Kaldırımda eski gardroplar ve yaldız çerçeveli tablolar satan sefil adamın önünden de geçtiler. Adam kendisine aldırış etmeden akıp giden trafiğe acı gözlerle bakıyordu. Bir yerde memurlar, para almak için kuyruk olmuşlardı. Kahkahalarla gülüp, itişip kakışıyorlardı. Londra'nın bu Nuh Nebiden kalma mahallesinde her bir köşede bir meyhane vardı.

Daha sonra dev mağazaların, kereste depolarının, araba hurdalarının yığıldığı alanlara geldiler. Bu mahalle de 1920'lerde kurulmuştu. Hâlâ o günleri yaşıyor denilebilirdi. Trafik hâlâ sıkışıktı ve durmadan akıyordu. Vic omurgasında aşağıdan yukarı doğru yükselen bir ürperti duydu. İnsanın, on dakikalık yolun ötesinde, hurdaların, tuğla yığınlarının ve Orpington Lane'in doğal suskunluğunun bulunduğuna inanası gelmiyordu.

«İşte Mr. Lowis,» dedi Henry.

Yayla gibi Victor 101'i, Lowis'le Webb'in kafalarını arkadan görmek zevkliydi. Vic, Lowis'in ülserinden ve boyuna tıkınmasından endişeleniyordu...

Henry, yine rahatlayarak görevlileri gösterdi, «İşte oradalar.»

Vic sağına baktığında, dört memurun Barclays Bankasından dolu, ağır çantaları taşımakta olduklarını gördü. Fakat bugün hangi arabayı kullanacaklarını göremedi.

Eldivenini muştasının üstüne giydi. Trafik ışıklarının orada Lowis'in ardında iki araba vardı. Lowis'in sola, Kent Avenue'ye döndüğünü gördü. Bu arada bir ambulans canavar düdüğünü çalıp ışıklar saçarak ters yöne saptı ve gözden kayboldu. Vic içeri biraz hava girsin diye camı araladı. Jaguar'ın içindeki hava ağırdı. Radyatör de koku yapıyordu.

Kavşakta tıkanan trafik seli birden ok gibi ileri fırladı yeşil ışıklar yanınca. İlk birkaç mili yaşlı adamların sürdükleri yirmi kadar arabayla birlikte katettiler. Morukların gözleri zayıftı. Yorgunlular. Bronşitleri vardı. Baş ağrısından kurtulamayan, huysuz, kalplerinden hasta tiplerdi. Arabalarının ön camları bile kirliydi, lastikleri allahına yan bakıyordu. Fakat burası İngiltere'ydi. İnsan bu şamata arasında hayal kırıklığına uğramadan asfaltta kendine bir yol açmak zorundaydı.

Henry, yolun orta şeridinde sıkışmıştı. Krabbs'a ve Orpington Lane'e çıkacak tek yol olan Viaduct Lane'e sapmadan çeyrek mil önce sola dönüş işareti verdi. Vic araba sola saparken arkadaki yük kamyonunun freninin gıcırtısını duydu. Anlaşılan kamyon şoförü birinin sağa sola dönüş yapacağını bile düşü-

nemeyen hırtın biriydi. Kamyonun arkasında bir araba daha vardı. O da kamyon şoförü kadar şaşkındı. İkisi de sağdaki kulvara girmekte tereddüt ediyorlardı. Henry'nin güvenliği düşünüp geri dönmesi söz konusu değildi artık. Her şey üç dakikanın içine sıkıştırılmıştı.

Henry freni topuklayıp köşeyi ok gibi döndü. Bu arada Jag biraz savrulmuştu. Allahtan karşıdan bir araba falan gelmiyordu. Yoksa doğru arabanın içine dalarlardı bu hızla.

Kamyon rahatlamıştı. Sol kulvara girdi. Zaten o kamyona da kimsenin sağ kulvarı bıraktığı yoktu ya. Olacak iş değildi. Yapamazlardı böyle bir şeyi. İki saniye içinde zincirleme bir kaza olabilirdi. Fakat Vic'i ırgalamıyordu böyle şeyler. Vic'e göre böyle olaylar olağandı. On beş millik yoldan sonra dikkati çeken şey sessizlik ve boşluktu. Yolun biraz ilerisinde Krabbs'a giden demir yüklü bir kamyona rastladılar. Bir mil ötede de güneş ışığında yüzlerce penceresiyle parlayan fabrika duruyordu kabak gibi.

Henry kamyonu yavaşça solladı ve Churchill Road'un köşesine elli, altmış metre kala Orpington Lane'de arabayı durdurdu. Motor hâlâ çalışıyordu. Henry'nin tam karşısında, kavşağın öbür ucunda öteki otomobilin içinde de Lowis'le Webb bekliyordu. Köşeyi döner dönmez Krabbs'dan gelen arabaya balta olma işi Fletcher'in omuzundaydı.

Köşede, Krabbs'dan onlara doğru gelen iki kız belirdi.

Vic çılgına dönmüştü.

Saniyelik bir işti bu. Eğer kızlar hemen çekip gitmezlerse işin boku çıkacaktı. Kızlar arabanın yanın-

dan geçecek olurlarsa iki suratı, hattâ bu suratların naylon çorapla örtülü olduğunu bile göreceklerdi.

Tetikte ortalığı kolaçan ediyordu şimdi: Kızlar, Lowis, gene kızlar, Victor. Şöyle arkaya kaçamak bir göz attı ne var ne yok diye.

Yumurcakların sesi duyuldu bu arada. Süt içenler, bağrışmalar, gülüşmeler, birbirlerinin canını acıtanlar, yarılan bir diz ve en sonunda zil. Kızlar. Victor, araba. Lowis ahmağı insana benzeyen birine el sallıyordu. Zayıf haşat suratlı, kaba tenli, eteği kıçının tepesinde bir kızdı bu. Henry de bakıyordu. Bu kız Vic için bir anlam taşımıyordu. Aşağılık kaltağın biri işte. Tehlikeliydi ama. Şamata anını şakıyacak bir çene. Oysa Henry için karşısına alıp çene çalabileceği, içki içip bir araba kanepesinde yumulacağı bir kızdı. İkinci kızda kalmıştı Henry'nin gözü. Kız da bunun farkındaydı. Kendisine duyulan hayranlığın kokusunu almıştı hemen. Arkadaşına dönüp kıkırdadı.

Vic, öteki arabanın farlarının yanıp söndüğünü görür görmez Henry'yi «Haydi hokkabaz,» diye tersledi; tam o sırada köşeyi Fletcher'in araklama Zephyr'i yerine siyah Zodiac döndü.

Ağır aksak ilerliyorlardı; seyranda gibi.

Kızlar bir metre kadar ilerlemişlerdi. Saniyeler geçiyordu. Kızın biri başını çevirip baktı, kendisi için ilginç bir şey olup olmayacağını bekliyordu. Baygın gözlerle kendisini süzen direksiyondaki adamın başına bir şey geçirdiğini gördü; olduğu yerde kalakaldı. Ağzı bir karış açık şaşkın şaşkın bakınıyordu. Hayranlığı korkuya dönüşmemişti daha.

Vic de el çabukluğuyla çorabı başına geçiriverdi. Dünya birden açık kahverengiye büründü. Henry hayatî önem taşıyan birkaç saniyeyi boşa geçirdiğinin

farkındaydı. Berikilere yetişmek için çabucak Jag'ın gaz pedalını kökledi.

Başından hataya düşmüşlerdi.

Fletcher'in Zodiac'ın önüne geçmesi gerekirdi.

Vic'in işi Zodiac'a yandan bindirmek, Jaguar'la sapasağlam çıkarak Churchill Road'dan aşağı inmeye hazır olmaktı. Fletcher'in sahneye girip girmediğini de bilmiyordu.

«Bindir şuna,» diye bağırdı.

Fletcher gibi bir ibneyi takacak değildi ya.

Henry, Zodiac'ın önünü Jaguar'la kapamak için arabayı savurdu. Zodiac'ı süren, maskeleri görmüş olmalıydı. Ya da bir kaza olmasın istiyordu. O da Zodiac'ı sağa savurdu. Henry Jag'ı hasara uğratmak pahasına Zodiac'ın üstüne sürdü.

Öte yandan Fletcher'le fedaileri de Zodiac'ı arkadan izliyorlardı. Aslında geç kalmışlardı. Arabayı geçmeye çalışıyorlardı. Zodiac'a önden bindirdiler.

Vic'ler onları şaşkına döndürdüklerinden avantajlıydılar. Zodiac'daki dört memur da aptallaşmış, başlarına gelecekleri bekliyorlardı. Yaralanan olmamıştı. Fakat gene de her şey ağırdan gidiyordu. İki kız savrulan arabalardan canlarını kurtarmak için birkaç adım geriye attılar kendilerini. Şimdi de durmuşlar, soluksuz bakıyorlardı.

Vic dışarı fırladı. Jag'dan çıkar çıkmaz Zodiac'ın kapısının dibinde buldu kendini. Kapıyı zorladı. Kapı kilitliydi.

Henry camı kırıp kapıyı açtı. Fakat Jaguar yüzünden kapı, birinin girip çıkmasına elverecek ölçüde açılmıyordu.

Kapının yanındaki memur yavaş yavaş şoktan kurtuluyordu. Sopasını aramaya başladı. Vic onun göz-

lerinin içine ve yanındakinin de suratına amonyak fışkırttı. Ikinci, kafasını hızla çevirmişti. Birinci adam ise, acı içinde gözlerini oğuşturuyordu. Vic ikinci adamın suratını muştalı yumruğuyla dağıttı. Yüzü şerha şerha yarılmıştı; ne olduğunu anlayamadı adam. Elindeki sopayı sağa sola sallamaya başladı. Henry keser sapını gözüne dürtünce arabanın içine kaçıp ters taraftan çıkmayı denedi.

«Jaguar'a dönün,» diye emretti Vic. Fakat Henry hâlâ adamı dışarı çıkarmaya uğraşıyordu. Bir yumrukta soluğunu kesmişti bu arada. Herif Zodiac'tan aşağı, yere yuvarlanmıştı.

Bu arada şoför işini becermişti, elindeki uzun sopayla dışarı atlamış, Fletcher'in suratını darmadağın etmişti. Lowis'in de hakkından geliyordu nerdeyse, o sırada Vic yetişti ve bir vuruşta ense derisini yüzdü. Kan kırlaşmış saçlarından aşağı süzülmeye başladı. Ellilik biriydi. Sendeledi. Lowis de elindeki demir boruyu çenesine yakın bir yere yapıştırdı. Adam gene de sadece dizlerinin üstüne çökmüştü.

Webb ise öteki ikisiyle boğuşuyordu. Adamlar sopalarını yitirmişlerdi. Hiç de fena döğüşmüyorlardı. Fakat kurallara uygun vuruşuyorlar, yumruk sallıyorlardı sadece. Henry ile Vic birbirine kenetlenmiş boğuşan üçlüye yetiştiler. Henry elindeki keser sapını savurunca, birinin ağzındaki dişler olduğu gibi kırıldı. İki büklüm olan adam, acıyla, insanlık namına, ne olursunuz yapmayın, acıyın bana gibi laflar ediyordu. Henry soluk soluğaydı. Acelesi vardı. Vic'in de gözüne girmek istiyordu üstelik. Aslında yaptığı işin kötülüğünün farkındaydı. Ama artık ok yaydan fırlamıştı... Keser sapını bir daha salladı adamın acılı suratına; ellerine rastladı. Bir daha. Bu kez de ku-

lağına inmişti. Adam yere yıkıldı. Hâlâ kendindeydi ama. Sırtüstü yere serilmiş inliyordu...

Lowis ile Fletcher önlerinde bütün bir gün varmış gibi boş boş bakınıyorlardı oysa. Vic, «Haydi be aptal piçler,» diye bağırdı. Fletcher'in yüzü kan içindeydi. Birden kendine geldi ve işin henüz başında olduklarını farketti. Lowis de midesini tutuyordu. Vic bağırınca o da Zodiac'ın bagajına koşturdu.

Bagaj kilitliydi.

Henry de Jaguar'ı geriye getirip bagajını açtı. Çok sakin bir fedaiydi doğrusu. Vic ondan çok memnundu. Şurada işe yarayan tek adamdı.

Memurun biri kaçıyordu. Bu piçleri çoktan unutmuşlardı. Vic kendini bagaj işine kaptırmıştı. Soluyordu ağır ağır. Ama adamın kaçmasına da meydan veremezdi. Peşinden koşturdu. Adam onun ne yaptığını görmek için geriye bakıyordu arada bir. Vic bir yandan koşarken, tabancasına asıldı; elindeki muştayı ve eldiveni çıkardı. Kızlar çığlık çığlığaydılar. Bağrışıyorlardı. Görünürlerde de kimsecikler yoktu. Vic ateş etti. Adam yere düştü. Altıpatların çıkardığı ses Vic'in kulaklarını sağır etmişti. Barut kokusu burnuna gelince pek keyiflendi.

İşler gene çatallaşmıştı. Lowis ve Webb yarı baygın yaralı adamın ceplerini araştırdılar. Bagaj anahtarını arıyorlardı. Bulamadılar.

Vic öylesine öfkeliydi ki, kızamadı bile. Saklanan memuru ayaklarından tutup sürüdü, adamın pabucunun biri elinde kaldı bu arada. Fedailerinden Frank da yardımına koştu. Lowis ile Fletcher aptal aptal dikilmiş duruyorlardı. Kısmetlerine ne çıkacağını bekliyorlardı.

Memurun suratı arabanın çeliğine sürtünerek

sıyrıldı ve kafası yere çarptı. Bu, yüzünü amonyaktan kaçıran adamdı. Amonyak kurumamıştı henüz. Arabaların çarpışmasından bu yana sadece iki buçuk dakika geçmişti. Adamın sağ gözünü duman etmişti Henry. Vic'in çılgınlıklarına dayanıp da yaşayacak olsa bile, tek gözü yerinde olmayacaktı.

Vic adamın kollarına diziyle çöküp kafasını geriye doğru kanırdı.

«Anahtar nerede?» diye bağırdı.

Adamın canı öyle yanıyordu ki, cevap verecek halde değildi. «Sırtım acıyor. Gözüm. Aman allahım. Gözüm...»

«Anahtarı aşağılık herif! Şu arabanın bagaj anahtarı!»

«Bende değil.»

Vic alçı muştayla adamın kafasına vurdu. Kırık jilet parçaları deriyi yüzdü. Adam çuval gibi yığılıp kalmıştı. Ya acıdan ya da korkudan.

Vic gene sordu «Anahtar nerede?»

Bu arada Henry de Vic'e bağırıyordu, «Anahtara gerek yok» diye. Bagaj kilidini kırmıştı.

Dört çantayı Jaguara yüklemek için sürüdüler. Birden çelik teller fırladı ve çantanın birinden inanılmaz bir yaygara yükseldi.

Web telleri koparak iki çantayı Jag'ın arkasına atmıştı bile. Sonra üçüncüyü attı. Fakat dördüncü çantadaki alarmı ne yaptılarsa susturamadılar.

«Boşalt şu boku.» diye bağırdı Vic. «Kır da boşalt.»

Çantayı yere vurup demir çubukla araladılar. Saniyeler akıp gidiyordu. Kaçamamak korkusu tüketmişti hepsini. Tuğla yığınlarının oralarda birtakım insanlar belirdi. Churchill Road'un kadınları sokağa çıkmışlar-

dı. Sabahın sessizliğinde bu gürültü de ne oluyordu. İki kız korku içinde soluk soluğa Krabbs'a doğru kaçıyorlardı. Artık dişiliklerini kullanabilecekleri herifler olmaktan çıkmıştı bunlar. Yüz metre bile koşmadan, yolun karşısına geçerler ve kapıdaki adam her şeyi anlatırlarsa durum boka sarardı. Ve hele kapıcının telefonu doğrudan dışarıya bağlıysa polisler üç dakika geçmeden Orpington Lane'e damlarlardı.

Dördüncü çantayı sonunda hakladılar. 100 İngilizlik kâğıt paralar Jag'ın bagajına oluk gibi dökülüyordu. Şimdi alarm mekanizmasını anlamışlardı. Frank ve Henry üstünde tepiniyorlardı, fakat ses korku yaratmakta devam ediyor ve bir türlü kesilmiyordu...

«Gir içeri allahaşkına.» diye üsteledi Vic.

Önde oturuyordu. Henry direksiyona geçti. Fletcher, Web, Lowis ve Frank da arkaya doluştular. Fletcher'in suratı hâlâ kanıyordu. «Kusura bakmayın tutamıyorum,» diye özür dileyerek iki dizinin arasından kusmaya başladı.

Henry Jaguar'ı geri çevirdi. Yolda cam kırıkları şangırdadı.

«Hadisene.» diye terslendi Vic. «Gazla şu inek arabasını.»

Henry de «Çekişi iyi değil Mr. Dakin. Ön tekerlekler sönüyor. Pervane de kırık üstelik. Isı göstergesine baksanıza.» dedi.

Vic öfkeyle «Bu piçin malını satın alacak değilim.» karşılığını verdi. «Beş mil gitsin yeter de artar bile.»

İki araba tıkamıştı yollarını. Bu yüzden de Krabbs'ın önünden geçmekten başka çıkar yol yoktu. İki kız da oradaydı. Tereddüte düştüler. Fabrikanın önünden geçmeyip çimenlik arsayı, kestirmeyi seçtiler. Bu iyi

olmuştu işte. Biri polise haber vermeden önce beş dakika kazanmışlardı.

Lowis, Fletcher'in ekşi ekşi kokan kusmuğuna rağmen tıkınıyordu. İki katı yumurtayı soydu ve açlıktan ölüyormuş gibi yemeğe koyuldu. Diğerlerinin bu işe bozulacaklarını da hesaba katarak haklılığını açıklamağa çalıştı. «Ne yapayım. Midem tuttu gene.»

Viaduct Lane'den aşağı yetmiş mille indiler. Yeterli değildi bu hız. Zaman yitiriyorlardı. Çünkü kaçış yolu olarak Churchill Road ve Kent Avenue'yi hesaplamışlardı. Trafik lambaları sayesinde Londra trafiğine John Ruskin yolundan dalabileceklerdi. Ama burada hem gidiş, hem geliş yönünde trafik yetmiş mille akıyordu ve kimsenin Viaduct Lane'den çıkacak bir otomobil için durmaya, hattâ yavaşlamaya niyeti olmazdı. Kimse beceremezdi zaten bunu. Gerçek buydu. Yarım dakika da, diğer otomobildekilere sövmek ve yürekten nefret etmekle geçirdiler. En sonunda Henry, birkaç saniye içinde arabanın sağ yanını akan trafiğe verdi, tehlikeli bir iki sapmadan sonra, yolunu kestiği otomobillerin seline katılıverdi. Adamlar öfkeyle kornaya bastılar, ama kim aldırır?

Frank arkaya bakarak «Bir şeyler akıtıyoruz.» dedi.

«Sudur,» dedi Webb «Sudan başka ne olacak.»

Vic sakin bir şekilde «Gazla şu boku yahu.» dedi. Birkaç dakika daha gecikmişlerdi.

«Tamam mıyız dersin?» diye sordu Lowis.

Vic tiksintiyle «Şu yalak ağzın doluyken konuşma bari.» dedi. «Çok iyiydin.»

«Daha burada mıyız?» diye sızlandı Lowis.

Fedailerden Frank da «Fena bir iş sayılmaz. Şu ibne alarm da olmasaydı,» dedi.

Henry tatlı bir dille ve belki de et kafalığından olacak «Lastikleri ayarlamamız gerekiyor Mr. Dakin.» diyerek durumu bildirdi.

Şimdi trafik ışıklarının oradaydılar. Solda Braclays Bankası vardı. Hiç bir şey olmadı.

Fletcher «Bu çılgınlık. Şehre giriyoruz gene.» dedi.

Vic de ona «Sen suratını gösterme,» dedi. «Suratın kan içinde. Kıpkızıl.»

Fletcher suratındaki kandan söz edilince sesini kesti. Heyecanlanmıştı.

Lowis «Aman allah. Çok fenayım.» diye yakındı.

Henry birden ana caddeden saptı.

Vic donakalmıştı.

«Sen delirdin mi?»

«Lastiklerden biri sönük Mr. Dakin.»

«Eeee ne olmuş sönükse?»

«Öbürü de iyice indi.»

«Ne yani yol üstünde meşveret mi kuracağız!»

Henry Jaguar'ı durdurdu. Hepsi de donakalmıştı. Kapana kıstırılmış ve hiç kaçamayacaklarmış gibi geldi. Bağrıştılar. Yüz metre ilerde birkaç kişi yürüyordu kaldırımda.

Vic bile paniğe kapılmak üzereydi.

«Arabadan çıkamayız.» diye itiraz etti.

«Tekerleği değiştir,» önerisinde bulundu Fletcher.

«Vakit yok.»

«Tekerlek paranın altında.»

Henry haklı olarak «İki patlak lastikle ve — birinin suratı kanayan — altı adamla Jaguar'da gidemeyiz böyle. Dikkati çeker.» dedi.

Karşıdan bir kamyon geliyordu. Vic, Fletcher'e «Yat aşağı.» diye bağırdı.

Gelen Turing Kulübü'nün servis arabasıydı. Araba geçip gidecekti. Fakat Jaguar'dakilerin bakışları lastiklerin patlak olduğunu farketmelerine yol açtı. Zaten ağır giden araba durdu. Kapı açıldı ve eline eldivenlerini giyen hâki üniformalı bir adam karşıdan salınarak geldi. Düşük devirli bir filim gibi hareket ediyordu. Adamın gelip dikileceği ve kendi öneminden dem vuracağı besbelliydi.

Jaguar'a yaklaşınca «Yardıma ihtiyacınız var mı?» diye sordu.

«Biz üye değiliz» dedi Vic.

Adam terslendiğini anlamıştı. Resmîleşti.

«Öyleyse işareti takmamanız gerekir» dedi. İlle de yardım etmek istiyordu onlara. «Fakat gene de yardım isterseniz...»

Vic adamı o anda gırtlaklayabilirdi. «Hayır. İstemiyoruz diye hırladı.

Adam kıpkırmızı olmuştu. Bu cevabı beklemiyordı. «Eyvallah öyleyse.» dedi. Arabasına döndü. Fakat çekip gitmedi. Arabada oturmuş belki de radyoyla şikâyetlerini bildiriyordu. Üye değillermiş. Ne kalabalık. Jaguar X'de, numarası, dur bir dakika...

Vic öfkeyle «Sür» dedi.

Henry canı sıkkın «Okay Mr. Dakin,» dedi. Vic'in kara defterine geçmişti artık...

Lowis «Öyle kaba davranmamalıydın,» diye posta attı.

«Canı cehenneme» diye terslendi Vic.

«Adam....»

«Sen çeneni kapayacak mısın?» diye hırladı Vic. Sonra da «Sür şu boku.» diye Henry'ye emretti. «İki

mil gider paçayı kurtarırız. Öteki arabayı nereye bıraktın?»

«Size söyledim Mr. Dakin...» diye itiraz etti Frank.

«Bir daha söylesene.»

«Köpek yolunun orada.»

«Aman ne iyi!» dedi Vic sırıtarak. «Bir yerde harita var mı?»

«Hayır yok, Vic.»

Birbirlerinden tiksinerek suskun oturuyorlardı. Sönük iki lastikle gene altmışın üstünde gidiyorlardı. Sonunda ilk aktarmanın yapılacağı kenar mahalleye geldiler.

Aslında durum Vic'in sandığından da iyi çıkmıştı. Arabanın park ettiği yer, umumî helâların, isten kararmış demiryolu kemerinin ve iki yol tünelinin yanındaydı. Kaldırımda yüzlerce insan tren istasyonuna sel gibi akıyordu. Ama Henry, Frank'ın tarif ettiği yolu izleyince Austin Westminster'i dün geceden kalma yüzlerce biletin arasındaki isten kararmış tuğla kemerin dibinde kolayca buldular. Gözden uzak bir yerdi burası. Her an biri geçebilirdi gene de.

Frank, Henry ve Webb yürüyüp gittiler.

Fletcher'in gene hastalığı tutmuştu. Lowis de paradan alacağı pay için kuşkulanıyordu. O da kaldı.

«Durun bir dakika» dedi Vic sertçe. Kızgındı. Üç fedai bir an duraksadıktan sonra geri döndüler.

«Anahtarlar, sersem tavuklar. Biriniz de açıktaki paraları taşısın.»

Para demetlerini ve çantaları başka bir arabaya tıktılar.

«Şimdi basın,» dedi Vic.

Arabayı kendisi kullanıyordu. Benzin deposunun hemen hemen boş olduğunu farketti.

Fletcher arkada yatmış inliyordu. Lowis anlamsız bir şekilde «Mecburum Vic,» deyip pantolonuna doldurmağa koyuldu.

«Ne bok yiyorsun?» diye sordu Vic. «Aklını mı oynattın allahın belâsı?»

Böyle kendi pisliğinden iğrenip de bacaklarını ayıran bir herifin yanında araba sürmek de belâlı işti hani. Bütün işler ters gidiyordu zaten. Fletcher Zodiac'ın önüne çıkacağı yerde arkasına düşmüştü. Memurlar çılgınca sağa sola koşturmuşlardı. İşi hallederken Vic'in istediği gibi dakik de olamamışlardı.

Korktuğu falan yoktu. Memurların suratları ezilmişmiş, yok gözleri patlamış ya da biri ölecekmiş... Bu onu hiç ırgalamıyordu.

Kendi Jaguar 420'si orada duruyordu. Önünde ev arkasına arabalar park etmişti. İşte bu da işin kötü yanıydı. Yüzlük demetleri yolun karşısına geçirmek zorunda kalacaklardı.

Jaguarı parke taşlar üzerinde zorladı. Kemerin üstünden bir yük treni geçiyordu. Bir surat eğildi kendisine baktı. İki dakikası vardı bu işin. Sonra buradan da toz olacaklardı. Parmakları pantolon ceplerini aradı. Beyninden aşağı kaynar sular dökülür gibi oldu. Kanter içinde kalmıştı. Koltuk altlarından, şakaklarından ter boşanıverdi. Anahtar cebinde yoktu.

Lowis neredeyse zevkten dört köşeydi. «Ne var? Ne oluyor?» diye sordu.

«Anahtar yok. Herifle boğuşurken cebimden düşürmüş olacağım.»

İşler sarpa sarmaya başlamıştı. Büyük bir ihtimalle anahtarda parmak izleri vardı. Öyle olunca da beş mil sonra bu arabayı atmak gerekecekti.

Lowis hafifçe gülümseyerek «Bunlar mı?» diye sordu. «Arabada yerde duruyordu.»

Vic hiç bir şey söylemedi.

Bu sarsaklığı birisine pahalıya ödetecekti. Artık kabağın kimin başına patlayacağına da sonra karar verirdi.

Çantaları karşıdan karşıya taşırken iki kamyonla köpekli bir kadın geçti. Köpek tasmasına asılıp dişlerini göstererek Vic'e hırladı. Vic köpeği tekmelememek için kendini zor tutuyordu. Bir tekme patlatabilseydi günün gerginliği kalmazdı. Vic sağ ayağını geriye doğru kaldırmıştı bile. Güçlükle tuttu kendini.

On dakika içinde King's Road'da olmuşlardı. Burada, teorik olarak başarılı geçen günün buruk tadı, tatsızlığa dönüşüyordu. Jaguar'ını Lissner'in oturduğu evin arkasındaki ofislerin oraya, önceden ayarlanmış uygun bir yere park ettiler. Lissner gece olana kadar evde yoktu. Neyse Fletcher'i de kimseye göstermeden asansöre tıkabilmişlerdi sonunda.

Bir de baktılar Lissner'in katında şıllığın biri katın tapusunu kendine vermişler gibi sereserpe oturuyor. Üstelik kızın krem kokuları, daha kötüsü kendi ağır kokusu odaya sinmişti. Vic sigara içmezdi. Hele genç kadınlara karşı korkunç bir tiksinti duyardı. Kadınla ilgili ne varsa tüylerini diken diken etmeğe yeterdi. Burun delikleri kızın vücudundan giysilerinden yayılan kokuyla gerilmişti. Kıçının, koltuk altlarının ve teninin kokusu keskindi. Lissner gömlekleydi. Yarım saat önce mutlaka bu şıllığı üstüne çekmiş olmalıydı.

Buna resmen ihanet derlerdi. Vic bundan emindi... Lissner gene her zamanki gibi sakin ve neşeliydi. Fletcher'in kan revan içindeki suratı ise Rosa denilen kızı ırgalamıyordu.

«Bir doktor bul Wolfe. Uygun birini tanıyor musun?»

Lissner de hemen telefona seğirtti. Vic yatak odasına gitti. Fakat yatak topluydu. Belki de yanılmıştı. Zorlu bir sabah geçirmişti çünkü.

Mutfakta Lissner'in kulağına «Kim bu süprüntü? Burada ne işi var? Bizim geleceğimizi biliyordun.» diye fısıldadı.

Lissner açıkladı «On dakika önce geldi. Zararsızdır. Ara sıra ona iş bulurum. Sosyete karısı. Anlıyorsun ya. Vivian'ın takımından. Motor.»

«Çabuk onu defet.»

«Tamam, Vic.»

Yirmibin Ingiliz lirası yürütmüşlerdi.

«Evening News» gazetesi bu haberle doluydu. Beş kişi ağır yaralanmıştı. Hepsi hastanelik olmuştu birinin kaburgalarına kurşun saplanmıştı.

O gece saat on sularında para bölüşülmüş ve dağıtılmıştı. Başka hiç kimseyi işe karıştırmamışlardı. Kimsenin haberi yoktu.

Yirmi altı saat sonra, cuma günü gece yarısı Vic, Lissner ile Rivalry'deki lokantada balık yerken komi Vic'i telefona çağırdı.

Karşıdaki Fletcher'di. Soluk soluğa «Lowis'i tutuklamışlar.» dedi. Sesinde bu Vic'in suçuymuş ve suçunu temizlemesi gereken oymuş gibi bir suçlama seziliyordu.

Sarsıcı bir haberdi bu.

Aralarından birinin enselenmesi için hiç bir sebep yoktu. Kimse konuşamazdı. Rosa denen şıllık?

Yok. Hayır. Onu ne ilgilendirir bu? Ya Lowis? Hepsi eldiven kullanmıştı. Endişe vericiydi durum. Lowis kayguları olan, kindar bir insandı. Hakaret de işitmişti. Belli olmaz, çenesi çözülebilirdi. Polise ipucu, ya da delil vermeden, Lowis'den çok daha önemli insanlar çimento çuvalıyla Thames'in dibini boylamıştı. Fırına bile atılanı olmuştu.

Eğer konuşan biri varsa o da o bücür Brown'du mutlaka. Vic, Mr. Brown'un ikiyüzlüğü eritip eritmediğini anlamak için birkaç yere telefon etti. Naughty Boy'dakiler bilmiyorlardı. Barda kızlarla çene çalan Brown gibi öyle çok erkek vardı ki. Acaba yine arayacaklar mıydı kendisini? Arayabilirlerdi. Kulüptekiler gık bile diyemezlerdi. Çünkü Vic'in çetesi tarafından korunuyorlardı.

Sonuç çabuk alındı.

Vic, cumartesi öğleden sonra kendi başına yürüyordu. Charing Cross Road elleri bayraklı insanlarla doluydu.

Naughty Boy'un boğucu havasıyla birkaç adam tezgaha dayanmış kızlarla çene çalıyordu. Taşralılar bu koca memeli, koltuk altları terli sefil Rum karılarıyla ciddi konularda konuşmaya çalışarak kendilerini aldatıyorlardı.

Konsomatrislerden hiç biri Vic'le konuşmadı. Onun idareye karşı kaba tutumunu biliyorlardı.

Bücür Mr. Brown pek de öyle fena yapmamıştı. Galonlarla ucuz şampanyayı etraftakilerin burunlarına dayamıştı. Parayı da bastırmıştı tabii. Brown'a yaslanan güzel kollu güzel omuzlu kızın çekici bir yüzü vardı, bir Akdenizli yüzü. Tabii onun neden söz ettiğini anladığı falan yoktu. Krabbs'la ilgili laflar ediyor, futboldan, kendisini çıldırtan karısından dem vuru-

yordu... Kadının evine dönmüş, talihi yaver gitmiş ve birleşme sırasında rahatsız eden olmamıştı. Ama ikincisinde kız coşmuş, çılgına dönmüştü.

Krabbs'daki soygunun son otuz yıl içindeki en matrak soygun olduğunu düşünüyordu Brown. Bunu anlatmak da kendince ona değer kazandırıyordu. Dünkü tutuklamayı duyduğunda epeyi korkmuştu gerçi, ama artık iyiden temize çıkmıştı.

«Biliyor musun Boo Boo,» diyordu — Kız kendi kendisine bu adı takmıştı. Ve kıza bu adla seslenmek Mr. Brown'un ürkek kişiliğini doyuruyor, çocuklara karşı duyulan bir şefkati dile getiriyordu — «Biliyor musun Boo Boo seni niye sevdiğimi? Korktuğum gibi katı çıkmadın...»

«Öyle mi?» diye sordu Boo Boo. Hep böyle derdi, çünkü İngilizceyi pek iyi bilmiyordu. Sadece gider ve sırtına vurarak «Öyle mi?» der ve kıkırdardı.

Vic öfkeyle «Yaylan sürtük. Onunla konuşmak istiyorum.» diye emretti.

Boo Boo «O benim arkadaşım.» diye diklendi. Fakat barmenin kaş işaretini görüp parmak şaklatmasını duyunca Brown'a «Ben yine gelirim» deyip çekti gitti. Brown'un klüpte ödediğinden başka çok yüksek bir para almıştı ondan: 40 İngiliz. Diğerleri gibi kötü değildi...

Mr. Brown korkusuz olacak kadar sarhoştu.

Pek anlayamamıştı ama bir sarsıntı geçirdiğinin farkındaydı.

«Meraba Mr. Bellamy... Sadece bir saatliğine buraya uğradım...» biçiminde anlamsız bir açıklamada bulundu; açıklama yapmak zorunda olduğunu anlamaya başlamıştı neyse.

Vic «Lowis'i tutukladılar,» dedi.

«Sizi tutuklamadıklarına sevindim,» dedi Mr. Brown.

«Biri konuştu.»

Mr. Brown başlangıçta pek anlayamamıştı. «Öyle mi?»

«Matrak olmak zorunda değilsin.»

«Öyle olmaya çalışıyorum. Dinleyin Mr. Bellamy..» Brown karşısındakinin düşmanlığını sezmişti. «Ben yapmadım. Mr. Bellamy. Aptal olmam gerekti...»

«Kim yaptı öyleyse?»

«Ben kimseyi tanımam ki.»

Mr. Brown öylesine korkmuştu ki güçlükle soluk alabiliyordu ve son bir saat içinde içtikleri kasıklarını zorlayıp işeme isteği doğuruyordu.

Korkusu, içerinin boğucu sıcaklığında, gözlerine vurdu ve yüzünden ter olarak boşandı. Tombul bacaklarını radyatörün demirlerine yapıştırmıştı. Krabbs'taki memurların başına gelenleri çok iyi biliyordu. Hiç bir şey söylemedi. Konuşamayacak kadar kurumuştu ağzı. Ve Vic onun konuştuğunu anladı. Polisle sıkı bir pazarlığa oturmuştu mutlaka. Bu işe bulaştırılmıyacağına, mahkemeye sürüklenmeyeceğine ya da Vic'in çetesinden birinin fiske bile vuramayacağına dair söz almıştı polisten.

Aslında çürük bir mantıktı bu. Polise olaydan önce ihbar etmiş olsaydı Krabbs'in soyulmasına ve beş adamın ağır yaralanmasına meydan vermezlerdi. Fakat gene de kanunun ve düzenin bu işin aslını bildiğine inanmak gerekti. Vic bu işi hale yola koymalıydı. Üstelik Brown soygundan sonra da ötmüş olabilirdi.

On adım ötede insanı yukarıya, caddeye, kurtuluşa, futbolseverlerin sel gibi aktığı caddeye çıkaracak merdivenler vardı. Geçici bir güven sağlayabilir-

di insana ne de olsa. Fakat Mr. Brown'un kaçmaya değil ayağa kalkmağa bile mecali yoktu. Kendini bilen bir İngilizin soğukluğu ve uyuşukluğu içindeydi. Kendi başına da aynı şeyin geleceğine inanmadığı halde gelene kadar bir tavşan gibi olduğu yerde bekleyecekti. Bardaki iri yarı adamları, ters kadınları ve korkunç barmeni ekarte edip kaçmağa cesareti yoktu. Olsa bile bir vuruşta işini bitirirlerdi. Üstelik konuşmamıştı da. Bunu anlatabileceğine inanmıyordu. Fakat sadece yanlışlıkla hırsızlıktan dolayı suçlanan, kızaran, utanıp-sıkılan, ağlayan ve büyüklerin suratındaki ifadeden suçsuz olduğunu neden sonra anlayan saf bir okul çocuğundan farksızdı...

«Tuvalete gitmek istiyorum,» dedi. «Şimdi gelirim. Bir içki içer misiniz?»

«Git git» diye yüreklendirdi Vic onu.

Mr. Brown aceleyle boş taburelerin, masaların, halıların, şarap şişelerinin, saygılı orospuların bulunduğu yerden dışarı, koridora dar attı kendini. Leş gibi taş merdivenlerden aşağı inerek ömründe şimdiye kadar görmediği pislikte bir tuvalete girdi. Oturulacak yerler öylesine eskimişti ki hurdalaşmıştı. Tavandan örümcek ağları sarkıyordu. Yerlerde boş şarap şişeleri, bardak kırıkları, eski kâğıtlar duruyordu sidik içinde. Tavan bütünüyle çatlaktı; ama pislik yüzünden sıva parçaları yerlere dökülüyordu belki.

Öylesine midesi ağzına gelmişti ki tiksintiyle bir adım geriden işmeğe başladı.

Vic de arkasından geldi. Duyacağı zevk olanca ılıklığıyla omurgasından yukarı tırmanmağa başlamıştı. Artık hiç bir şey engel olamazdı ona. Mr. Brown konuşmamış olduğunu ispat etseydi bile Vic için ok

yaydan fırlamıştı. Bu onun en zayıf noktasıydı. Acı verme zevkini tatmak zorundaydı.

Mr. Brown'un önce böbrek üstüne, sonra karnına, sonra da açıkta kalan hayalarına ardarda yumruklarını indirdi. Brown pis bir kapıya ve beş yıldır kullanılmayan bir lavaboya tutunmaya çalışarak dizlerinin üstüne çöktü. İnledi acıyla. Artık bitsin istiyordu. her şey. Olan olmuştu. Bir şey demedi. Vic adamın ellerini topuklarıyla ezdi. Suratını parçaladı. Mr. Brown çaresizliği içinde «Gitmemiştim, ama şimdi gidip her şeyi anlatacağım» dedi demesine ya gideceği falan yoktu aslında. Aynı duruma bir daha düşmeyi istemezdi. Yerde kendinden geçmiş yatıyordu. Vic Brown'u lavabonun altına tıkıştırıp bastı gitti. Brown'un yüzünden akan kan yerdeki pisliğe ve sidiğe karışıyordu. Artık bir daha Boo Boo'yu istemeyecekti. Ve artık tatmin olmak diye bir sorun kalmamıştı onun için. Kimseyi arzulayamıyacaktı...

ALTI

PERŞEMBE sabahı saat 3.30'da Rivalry Club'un oyun odasının boğucu havasında Nan Rizzalo hayatının dönüm noktasına geldiğinin farkına vardı. Sütyenin içine oluk gibi ter boşanıyordu. Gözleri yorgun düşmüştü. Saçına da başkalarının içtiği sigaraların kokusu sinmişti. Zaten bu yüzden eve döner dönmez saçlarını yıkadı.

Elinde avucunda ne varsa yitirmiş olması yetmiyormuş gibi, üstelik bir arkadaşına da borçlanmıştı. Jeremy'den aldığı 2000 borçla kumarhaneye çek karşılığı 1300 lira borçlanmıştı. Bu gece Rivalry'ye, sadece 700 İngilizi olduğunu bile bile gelmişti. Ve şimdi Rivalry'de sabahın ilk kahvaltı kokuları ve yorgun

esneyişleri arasında 4000 Ingiliz kaybetmiş bulunuyordu. Sonuç olarak da 5300 Ingiliz içerdeydi. Jeremy telâşlıydı. Telefon etmişti. Telefonda parasını isteyişi yapmacık bir heyecanın üstünde bir olaydı.

«Nan sevgilim, perşembenin gelip geçtiğini biliyorsun?»

«Oh Jeremy,» diye cırlamıştı Nan. «Kusura bakma sevgilim. Aptalca bir imza meselesi yüzünden erteliediler.»

Yaşamı yalanlar üzerine kuruluydu. Yalanlar üzerine de kumar oynuyordu. İşte şimdi binlerle lira içeri girmişti. Artık çek de imzalayamayacaktı. İmzalayabilirdi imzalamasına ya, banka ve Rivalry ile başı belâya girerdi.

Bir an için kendi acıklı halini düşündü. Avazı çıktığı kadar bağırabilirdi. Onların hepsinden, bu masadaki düşmanlarından nefret ediyordu. Biri komisyoncuydu. Twit bir ceket vardı üstünde. Yüzünden düşen bin parça oluyordu. Midlands'dan buraya bir konferans ya da sergi işi için gelmişti. Başka biri, avcı kılığındaydı. Askerî bir boyunbağı takmıştı. Onu yatağa sürükleyip zevklerini tatmin etmek isteyen gözlerle bakıyordu tatlı tatlı. Sıskacık bir genç daha vardı. İlkokul çocukları gibi kekeliyor, üstelik de çok konuşuyordu. Bir de kızıl saçlı, ak, yuvarlak omuzlu bir kadın. Kadının mavi gözleri Nan kaybettikçe vahşi bir sevinçle parlıyordu. Nan'ın eriyip gitmesi ne hoştu kendisi kazanırken.

Nan, kendini iyice bitkin hissederken bebek kızlardan biri «Jambon ve yumurta ister misiniz kahvaltı için Mrs. Rizzalo?» diye sordu. Uyanık birkaç aşağılık, göstermelik arkadaşı ona karşı ilgisizdi. Ama eğlenmiyorlardı da onunla.

Hele Kengsington'da veya Chlesea'nın sıkıntılı dünyasında sürten, gözleri alabildiğine boyalı birkaç kikirik pilicin süzgün bakışları altında ezilmek çok rahatsız ediciydi. Onların kumarla alıp verecekleri yoktu. Dişi görünmek kaygusuyla giyinmişlerdi. Sırtlarında, etekleri bellerinde canlı pembe ve yeşil giysileri vardı. Küçük sefil göğüslerini şam tatlısı gibi açıkta bırakmışlardı. Anita Loos'un romanlarından kalma kızlardı sanki.

Nan kendi kendini aldatmıştı. Ötekilerin kumar oynamak zorunda olduklarını sanıyordu. Bu durumda olan kendisiydi oysa. Nan bu parmakları yüzüklü şıngır mıngır, kara elli ter torbası Rum karılarından ve buruşuk omuzlarını gösteren, başka erkeklerin altında yatarak yatak teriyle kazandıkları paraları har vurup harman savuran, kocalarından ayrılmış kadınlardan iğreniyordu... Kendisinin güzel ve üstün biri olduğunu düşünüyordu. Bu pis yere gelip, bu aşağılık insanlara bankadaki parasını sömürtmek canına tak demişti artık. İliğini kurutmuşlardı. Ekşi ter kokuyordu ortalık. Hamam gibiydi. Bir sürü bedenden yükselen yemek, konyak, sigara dumanı kokusu sidik kokusundan farksızdı.

Nan yorgunluktan ve baş ağrısından tükenmişti. Kasaya gitti. Mr. Barzun'u görmek istediğini söyledi.

Mr. Barzun gömlekliydi. Oyun odalarını gösteren TV'lerin orta yerinde oturmuştu. Nan, TV'lerin birinde biraz önce kalktığı oyun masasını görünce bir tuhaf oldu. Mr. Barzun gerçekçiydi, yemek yiyordu. Çalışma sırasında karnını doyururdu. Pek de öyle okumuş bir havası olmamasına rağmen gene de tavırlarında öyle bir özenme vardı. Tabağının yanında bir akşam gazetesi duruyordu: KRABBS'DA SOYGUN: YAKINDA YENİ TUTUKLAMALAR OLACAK MI?

Hemen TV'nin üstünü örtmeye davrandı. Dekora, Sue Chevalier'in menü'süne ve yüksek masaya, görmüş geçirmişlik havası uygun düşüyordu. Nan'ın kaybettiğini biliyordu kuşkusuz...

«Bir sorununuz mu var Mrs. Rizzalo? Lütfen oturun.»

TV'leri kapattı. Her şey bitmişti. Önceki bir sorundu bu artık.

«Para tabii Mr. Barzun.»

«Bütün paranız gitti öyleyse Mrs. Rizzalo. Kötü talih.»

«Sandığınızdan da kötü. Sadece benim şanssızlığım sayılmaz bu.»

«İçerde misiniz, ne kadar?»

«Bu gece dörtbin.»

Mr. Barzun'u ırgaladığı yoktu bunun. Ama gene de «Şansınız kötü gitmiş,» gibilerden bir laf etti. Mecburdu kadına yardımcı olmaya. Yirmidörtbin kaybettim de deseydi tepkisi gene aynı olacaktı. «Ne kadar paranız var şimdi?»

«Sanırım yediyüz.»

«Onun için size bir çek yazalım en iyisi. Geçen seferki çekiniz tamamdı.» dedi Barzun.

«Şimdiye kadarkiler tamam değil miydi?»

Bir süre sustuktan sonra Barzun «Peki 3300 işini nasıl halletmeyi düşünüyorsunuz?»

Nan açık açık «Bilmiyorum,» dedi. «Bu kadar kaybedeceğimi tahmin etmemiştim.»

Mr. Barzun hemen herkese yapmak zorunda kaldığı yorucu, uzun, kalıplaşmış konuşmaya başladı:

«Tabii bu bir oyun. Hayatınızı kazanma yolu değil. Terden yapış yapış olmuş aşağı yukarı bir milyar beş yüz bin elin kazanma olasılığı var.. Her seferinde

de kazanamazsınız tabii ki.. Aklı başında insanlar şans oyunlarından bir sonuç beklemezler; buna bel bağlamazlar. Ayrıca bunda adalet de aramazlar. Eğer bütün hayatlarını buna bağlasalardı aç bırakmamak için çocuk yapmazlardı. İnsanlar araba kullanacakları zaman içki içmezler. Üstelik böyle bir dünya için kişiliksiz politikacıları seçerlerdi. Günümüz politikacılarının sizi veya beni ümitsizliğe sürükleyecek ve korkutacak şekilde kumar oynadıklarını hiç düşündünüz mü?»

«Şey düşündüm... bir kez daha belimi doğrultmayı.» dedi. «Ve borç aldım... Mr. Barzun şimdi ben ne halt edeceğim?»

Barzun genç bir adamdı. Gerçi çevresi kadını biraz pohpohluyordu. Ve kadın ona karşısında bir komisyoncu varmış gibi davranıyordu. Adamı ise para ilgilendirdiğinden sempatik davranmağa, gülümsemeğe çalışıyordu. Ama aslında başkasının adına böyle davranmak zorundaydı; yoksa kendi adına olsa bu kızları çekmezdi Barzun...

Rivalry'nin sahibi Mr. Barzun değildi. Nan Rizzolo gibilerin sorunlarıyla ilgilenmeyecek heriflerin hesabına çalışıyordu. Nan sahtekarlıktan mahkemeye sürüklense, ya da canına kıysa işverenleri ve dolayısıyla Barzun'u ırgalamazdı bu.

Zaten bu yüzden gevezelik ediyordu. Bu da zaman alıcıydı. İşi birtakım nazik davranışları gerektiriyordu. İşin düzeni de burada yatıyordu. Nan ya parayı ödemek ya da acı çekmek zorundaydı. Güzel bir kadındı. Toplumun açmazına düşmüştü. Fakat gene de dikkatli bir biçimde onu tehdit etmek gerekirdi.

«Kanuna göre bahse girmek ve kumar oynamak serbesttir.» diye başladı Barzun, «Fakat elbette bah-

se girmek için anlaşma imzalanmaz. 1845 tarihli yasa buna imkân vermiyor. Hepimiz sadece karşımızdakinin dürüstlüğüne güveniyoruz ve buna bağlıyız. Bir kumarbaz kaybettiği parayla birlikte toz olsa, onu hırsızlıkla suçlayıp mahkemeye verebilirsiniz. Ama yine siz kaybedersiniz. Bul karayı al parayı; üç kâğıtçıların oltasına düşünce de onları suçlayamazsınız. Bu insanların ardında daha başkaları vardır ve insanın başı her an belâya girebilir... Rivalry'ye olan borçlarınızı unutacak olursanız — ki sizin niyetiniz tabii ki bu değildir. Mrs. Rizzalo — sosyal mevkiinizin sarsıldığını görürsünüz. Yoksa zor bir duruma düşmeniz mesele değildir. Kanunlardan daha da insafsızdır toplumsal baskılar. Burada gene oyun oynamak istersiniz, değil mi Mrs. Rizzolo? Ve de herhangi bir çirkin duruma meydan vermek istemezsiniz herhalde? Öyle değil mi?»

Tehdide, cüret edebildiği ölçüde yaklaşmıştı Barzun. Kadın önemli biri olabilirdi. Kesip atmadan önce bunu da göz önünde bulundurmak gerekirdi. Dört tane binlik öyle çok da bir şey sayılmazdı.

Nan «Size ve arkadaşıma olan borcumu bir an önce ödeyememenin çaresizliği içindeyim. Şimdilik bu işin altından nasıl kalkacağımı da bilemiyorum.» dedi.

«Başka arkadaşlarınız yok mu yardım edecek?»

«Pek sanmıyorum.»

«Kocanız?»

«Ayrıyız. Benden nefret eder.»

«Bu ilginç işte. Biz ondan almayı deneyelim mi?»

«Caninin biridir. Sizi öldürebilir.»

«Denemek zorundayız. Ona baş vurmalıyız.»

«Sizi geri çevirmekten çok hoşlanacaktır.»

«Anlıyorum,» dedi Barzun. Bayağı ilginçti. Çün-

kü güzel bir kadındı. Bir olup bitti olasılığı denenebilirdi. Fakat önce araştırmak gerekirdi. Klübün geleceğini tehlikeye sokmadan birtakım kişilerle konuşmak gerekirdi.

«Sabahın üçü oldu Mrs. Rizzalo. Eve gidin ve uyuyun. Bir çare bulursunuz. Ya da biz buluruz,» diye konuşmasını bağladı.

«Çok iyisiniz,» dedi Nan.

Fakat anlaşılan Barzun'un yitirilecek zamanı yoktu. Barzun telefon ettiğinde, Nan gözleri açık sıcak yatağındaydı. Uyku tutmamıştı bir türlü. Huzursuz bir geceydi. Alacakaranlıktı. Barzun bu işle uğraşıyordu.

«Mrs. Rizzalo sanırım bir hal yolu göründü. Siz Lissner'le konuşun bir kere. Size ilgi duyan insanları temsil ediyor kendisi..»

«İlgi duyan mı?» diye sordu Nan. Şaşırmıştı.

«Sizin düşündüğünüz başka bir yol var mı?»

«Hayır,» dedi.

«Lissner'le konuşun öyleyse. O sizinle ilişki kuracak.»

Ve Barzun telefonu kapattı.

Lissner Nan'ı kadının oturduğu blokların yakınında bir yerde buldu. Nan geç kalmıştı. Kötü bir haldeydi. Bir şeylerin olmasını bekliyordu. Bir buçukta beklemekten vaz geçti ve lokantaya gitmek için asansörle aşağı indi. Bir şey içerken barmenle konuşan adamı gördü. Barmen de parmağıyla Nan'ı göstermişti adama.

Adam telaşsızdı. Üstüne sefil bir yağmurluk giyip yola düzülmüştü. Çok uzun değildi ama geniş omuzluydu. İyi bir takım elbise ve güzel bir gömlek giymişti ama aklıyla yaşadığı her halinden belliydi. Sigortacı olsaydı, Nan onu belki geri çevirirdi ve ko-

nuşmazdı. Ama adam kurnaz bir çetin cevize benziyordu.

Pek de soru sayılmayacak bir tonda. «Mrs. Rizzolo?» dedi Lissner. «Buyrun yemek yiyelim. Ben Lissner'im. Wolfe Lissner.» Lissner kendinden emindi. Hemen vaziyetini almıştı. «Ulu tanrım. Biftek ve havuç. Burada sık sık yemek yer misiniz?»

«Burada oturuyorum ben. Çok iyi bir yer.» diye açıkladı Nan.

«Treacle muhallebisi» diye Lissner listeden okudu. «Okul günlerinde yerdim. O zamandan beri hiç yemiyorum.»

«Siz nerede yemek yiyorsunuz?» diye sordu Nan. «Rowton House'da mı?»

Bir hayli şaşırmıştı Lissner. «Orası daha iyi.» diye kabullendi. «Biz de insandan sayılırız işte.»

Nan, Lissner'de çekici bir yan olduğunu farketmişti. İnsanı ürkütmüyordu. Sigorta ajanlığı yapan biri gibi adınıza çalışacak ve hayat hikâyenizi dinlemeye hazırlıklı bir hali vardı.

Kelimeler ağzından tane tane dökülüyordu. Bu da anlamayı güçleştiriyordu. Nan böyle konuşmasının nedeninin kendisini eğlendirmekle mi, yoksa önceden konuşulmuş pazarlıkla mı ilgili olduğunu çıkarmakta güçlük çekiyordu.

«Dükkânlardan bir şeyler kaldırmak üçlü bir çalışmaya bağlıdır» dedi Nan'a. Sanki Nan'ın zamanla öğrenmesi gereken bir yoldu bu. «Giyecekleri arkaya, domuz topu gibi torbaların içinde atarlar. Bütün arabayı tıka basa yüklerler. Günde iki yüz adet. Maggie Crabb'ın bu işle uğraşan altmış kadını vardır. Oxford Street'te parasını alır. Ve buna karşılık eşyaları onarlık partiler halinde yollar. Yemek vaktinde. Şimdi

anlıyorsunuz ya... Pantolon tezgâhında bir şamatadır, bir kargaşalıktır gider. Elbette, umursamazlar bile. Hepsi vakit geçirmeye gelmiş kenar mahalle dilberleridir. Diploma bile alamayacak insanlar olduklarından, cicili-bicili şeyleri toplarlar. Fakat sakın bunu bir Yahudi mağazasında denemeye kalkışmayın. Yoksa kolaydır iş. Bazan yakayı ele verirler ve sepetlenirler. Şöyle bir. 'Nasıl cüret ediyorsun sen be?' gibisinden diklenmeye kalkışırlar. Yürüttükleri şeyin bedelini ödemeyi teklif ederler. En sonunda çekip gitmek zorunda kalırlar. Hem de sözde rengine bakacağım bahanesiyle de değil. Ama artık böyle örgütlenmiş işler becerilmiyor. Biraz yağmur serpeledi mi...»

Adam hiç durmadan konuşuyordu ve buna rağmen yemeğini kadınla aynı hızda yiyordu.

«Ustaysanız, işin içinden sıyrılabilirsiniz,» diye Nan'ı kuşkulandırarak devam etti: Çünkü Nan'ın borçlarını ödemek için hiç de arakçılık yapmaya niyeti yoktu... «Örneğin mücevheratı alın ele. Sizin gibi bir kız, tatlı diliyle girişebilir işe. Kusurluları göreceğinizi söyleyin. Suçortağınız malı araklayıp, üçüncü ortağınıza aktarırken, siz adamları çeneye tutun. Kız da çekip gitsin. Yüksek sesle konuşun. Zamanımızda en geçerli akçe, yüksekten atarak konuşmak. Kimse aldırmıyor nasıl olsa. Çocuklar bu işi adam uyutmak için yapıyorlar... Fena mı, ha? Dünya yıkılsa, kimin umurunda? Hır çıksa bile, kimsenin ruhu duymaz. Üçüncü ortak beklemekten yorulduğu için çekip gitmiş zannedilir... Birinin çarpıldığını, bir kadının çantasının yürütüldüğünü anlaması için, dünya kadar vakit geçer aradan...»

«Düzenlemeye bakar bu» diye düzensizlikten yakınan bir yönetici gibi konuştu Lissner. «Bazı kadın-

lar tehlikeli oluyor. Bunu biliyor muydunuz? Holloway'dekilerin hepsi ödlektir. Büzüğüne güvenen bir kızın yemek vakti bütün ofisleri soyması işten bile değildir. Girin içeri, bir daktilo makinesi, ya da buna benzer ortalıkta ne varsa kaldırın ve elinizi kolunuzu sallayarak dışarı çıkın. Bu işin ustaları Continental otelinde iş tutuyorlar. Ya da yüksek tabaka kızı havalarında, telefonla işler çeviriyorlar. — Polislerin CIA araçlarını kullandıklarını biliyor muydunuz? — veya bu kızlar bir madam aracılığıyla bir çek defteri ya da posta paketi kaldırırlar. Çek defterlerini hiç bir zaman atmaz bu işin yapıcısı... İçinde on çeklik olan defterler halinde satar... Sakın Harrods'un kapısını çalmayın,» diye de öğütte bulundu sonunda. «Adam kertmeye çalışan uyanık çok piyasada.»

«Neden bahsettiğinizi bir türlü anlayamıyorum,» dedi Nan.

«Bir taksi tutarız» dedi Lissner.

«Ne için?»

«Burada da oturabiliriz.»

Nan açık açık «Sizinle bir yere gidemem,» dedi.

«Dinleyin» diye yalvardı Lissner. «Ben otuz beşinde bir köylü, bir Yahudi çocuğuyum. Biraz güçlüyüm. İyi yürekliyim. Ben vurmam. Fakat bu adamların maşasıyım. Biraz da buluğ çağı sonrası homoseksüelliğim var. Ve bu adamlara bulaştınız mı, bir daha kurtaramazsınız kendinizi ölene kadar. Nerede okudunuz.»

«St. Clare'de. Kâğıt oynamayı da...»

«İyi bir yer orası,» diye düşüncesini belirtti Lissner. Kahvesinden yudumladı. Bir parça tırnak kemirdi. Endişlenmişti. «Vivian Keywood'u tanır mısınız?» Kadın başını salladı. «Marki olan. Yolunu sapıtmış

nazlı bir oğlandır. İlk oğlunu parça parça ettiler. Sayfiye eviyle, kontlar merkezini karıştırmamalı insan. Burun buruna gelmekten çılgına dönmeler, Hunt Balls'ta, Cambridge'deki Godfrey'in yerinde ve Priscilla'da eğlence partileri kendisine sekizyüziüğe patladı. Bir de kenar mahalle semtlerinin cilalı parlaklığı. Bu herifler sahiden böyledir. Gözlerini kırpmadan adamı öldürürler, üstelik zengindirler. Bense yalnız bir seyahat acentesiyim. Dolaşırım. Eğlenceler düzenlerim. Bu kirli herifleri süprüntülerle eğlendirmeyi çok iyi bilirim. Ben düzenlerim sahneyi,» diyerek en sonunda Nan'a ne mal olduğunu açıkça anlatmış oldu.

«Demek beni de kiralıyorsunuz?»

«Bu zaman öldürmenin bir şeklidir. Aralığın 12' sinde. Kırk beş dönümlük bir alanda yetmiş odalık bir evde, bir hafta sonu tatili. Bir farkla ki Vivian entellektüel bir artist süprüntüsüdür. Uşaklara ve tilkilere merakı olmasaydı, erkek kardeşi fena sayılmazdı. Yine de mahvoldu. Aristokratça yaşamanın sadece bir yönü bu. Bir çeşit acıya karşı dayanıklı olmak gerek. Sonunda babaları öldü. Woolwich piskoposu canını bir hayli sıkmıştı. Geriye yirmi sekizinde, Notting Hill'de har vurup harman savuran, Sussex'de bir yeri, dört milyonu ve yüz dört hizmetçisi olan Vivian kaldı. Tabii hepsi gittiler. Çok şaşırtıcıydı. Siz bilemezsiniz. Vivian size bütün senaryoyu hazırlar, kapıda Rollce-Royce araba, iriyarı bir fedai, akşam yemeği için özel giysiler. Bir sürü sululuk... Fakat eğer o sahne için kiralanmışsanız sahne arkasına gidersiniz ve sanırım orasını eğlenceli bulacaksınız. Şenlikli filmler, bir parça düzüşme... Yani onun, daha doğru misafirlerinin ilgisini ne çekerse... Ben bir kere orada akşam yemeğine kalmıştım — kuliste demek istiyo-

rum yani — ve bizi bekleyen on iki zenci kız vardı. Havva kılığında elbette. Ingiltere çöküş devrini biraz zorlu geçiriyor sanıyorum. Vivian sanatının erbabı kuşkusuz. İşte onunki de bu çöküş İngiltere'sinin sanatıdır. Gerilim ve gerçek sahneleri. Onun çizdiği tablolar Dublin'de, Melbourne'da ve Bournemouth'da sergilendi. O günün modasına uygun şeylerdi. Hiç onun şeylerinden birini gördünüz mü? Yanlışlık emareleri gösteriyor derler. Asıl kalça...»

Lissner soluklanmak için ara verdi.

Nan «Sanırım bir taksiye binmek istiyordunuz.» diye atıldı.

«Önemli değil... Ben sizi Rivalry'de gördüm.»

«Kötü bir yer sayılmaz» dedi Nan pişmanlıkla gülerek. «Olanları düşünemiyorum bile. Dürüst insanlardır oradakiler. Değil mi?»

Kumar üstüne konuşmaya başladılar. Lissner zeki olmasına rağmen hastasıydı bu işin. Nan'ın Monte Carlo ve Las Vegas anıları onu epeyi sarsmıştı. Lissner de Baden'e gitmişti. Nan, Lissner'le olan ilişkisini düşündü. Sadece arkadaşlık bağı olabilirdi aralarında.

«Ne olur, eğer ben sahneye çıkarsam?» diye sordu Nan.

«Çıldırırlar.»

«Nasıl olsa onları takmam...»

«Ben öyle yapmazdım,» dedi Lissner.

Nan biraz korkmuştu.

«Oh?»

«Mrs. Rizzolo size açıkça söyleyeyim. Aslında siz bir hiçsiniz. Bu çok mu kaba geliyor size? Yani demek istiyorum ki birkaç oğlan sizi parçalasa kimin umurunda olur bu? Kim bunun hesabını sorar. Sizin için kıllarını kıpırdatmazlar. Kompliman yapmak de-

ğil bu, fakat gerçekten çekicisiniz. En aranılan ve beğenilen tipsiniz. Harcanırsanız yazık olur. Bu günlerde, bilemezsiniz, insanlar daha bir kabalaşıyor, Londra'yı pek bir şey ırgalamıyor artık. Meselâ daha dün biri bir tavşan kızı temizledi zorla para isteyip de alamayınca. Mümkündür ki...»

«Biraz düşünebilir miyim?» dedi Nan. Çok şaşırmıştı. Telaş içindeydi. Çünkü Lissner'in kendisinden hoşlandığı belliydi. Fiziksel olarak bile kendisine ilgi duyuyordu. Vahşi bir çekiciliği vardı Lissner'in. Lissner tırnağından bir kıymık kopardı gene. Nan için korkuyordu. Böyle bir şeyin başına gelmesini istemiyordu. Ve bu da olabilir demekti.

Nan, Lissner'in anlatmak istediklerini çok iyi anlamıştı. Biri onun, yüksek tabaka eğlentilerinden birinde yatağa sırtüstü yatmasını istiyordu. Buna karşılık da para alacaktı. Bir yatak peşrevine üçbin ingiliz lirası? Ne anlamı vardı bunun? Nan'ı tiksindirmiş, kötü bir şekilde korkutmuştu. Fakat gene de işin içinde belli bir ölçüde mazohizmin çekiciliği yatıyordu. Bu Nan'ın kitabında olmayan bir sözcük değildi. Fakat kim? Nan ter dökerek çıkarmağa çalışıyordu. Midesindeki biftek ağzına geliyordu.

Lissner, Nan'ın aklından geçenleri okurcasına «Bir parça baldır bacak, falan filan yani.» dedi.

«Başka kim olacak orada?»

Lissner güldü. «Ben olacağım. İki yatı, beş sürat teknesi ve bir de özel adası olan bir Yunanlı centilmen. Yolunu sapıtmış bir Fransız yazarı. Vakitlerini Barbados veya Rene'nin yerinde ya da saygıdeğer yeni zenginlerle yatakta geçiren zengin kızlar. Birkaç önde gelen dük. Birkaç da parlamento üyesi. Hemen hepsi de genç ya da genç havalarında kişiler. Sizin

bütün yapacağınız göz alıcı olmak ve kendi çıkarınız için mümkün olduğunca az konuşmak olacak.»

«Beni düşündüren o değil...»

«Mrs. Rizzalo, eğer zekice durumu idare eder de oradakileri eğlendirirseniz kaybedecek bir şeyiniz olamaz. Bu piçlerin derdi, sizin ahlak görüşleriniz ne olursa olsun, eğlenip eğlenememektir. Bunun dışında hiç bir şey ırgalamaz onları...»

«Fakat bütün bu işlerin Rivalry ile ya da gangsterler tarafından yönetilmekle ne ilgisi var? Aristokratlıkla falan uzak yakın ilişkileri de yok bunların...»

«Burası İngiltere,» dedi Lissner. «Herkes dümenine bakıyor. İşte böyle. Gansterler ve pop şarkıcıları ya da buna benzer tipler kazanıyor, ne kazanıyorsa. Başka kimseye de yapacak iş kalmıyor. Yapılacak ne var ki zaten? Vivian'ın aristokrat tipleri de çok paralı, her yeri gezmiş ve görmüş kişileri temsil ediyor. Gönüllerini eğlendirmek istiyorlar. Açık saçık kitap olarak ne varsa yani belden aşağı filan, ne varsa okumuşlar, görmüşler. Artık canlı eğlence istiyorlar. Gözlerinin önünde et-kemik görmek istiyorlar... Çırılçıplak... Vivian herhangi bir kumsalda bir oğlana rastlasa ona hemen 'Bir Grek tanrısından farkınız yok' der. 'Bir şeyler içer misiniz benimle?' Ve oğlanı birlikte götürür. Atölyesinde büker oğlanı. Atölyesinin altında da eğlence odası vardır. Burada bir aristokrat tarafından düzülmek isteyen sürüyle Amerikalı milyoner bulunur. Hele daha başka bir eğlence isterse. Bir de afet gibi sekreteri vardır. Ona hiç dokunmaz. İşlerini o yürütür. Çeneyi o çalar, o da kendi aleminde yaşar. Eğlenceden hoşlanırlar. Manchesterli bir orta tabaka kızıdır. Mangır erbabıyla konuşmasını bilir, bir resim çektirmek için on ya da yirmi yüzlük keser...»

Nan'ın canı sıkılmıştı. «Çok kötü.» dedi.

«Rezil bir iş,» diye onayladı Lissner de. «Fakat kim takar? TV artistlerini, Pazar alemlerini ya da yoldan çıkmış papazları kim takar? Burası İngiltere Mrs. Rizzolo. Siz ne diyorsunuz. İşler gün geçtikçe kötüye gidiyor. Kumar oynamaktan hoşlanıyorsunuz, ama bu yüzden işleriniz altüst olmuş... 1423 yılında kâğıt oynamak öylesine yaygınmış ki Sienalı St. Bernard bir ayinde, iskambilin şeytanın kendisi tarafından icadedildiğini söylemiş. O zamanın papazları şimdikinden çok daha zorluymuş. Roma'da, Paris'te yığınlarla oyun kâğıdı imha ederlermiş halkın önünde yakarak. İngiltere'de, on sekizinci yüzyılın barok devirlerinde kadınlar da erkekler de şimdiki Holywood misali kumar oynarlarmış. Gerçekten korkunç kumar dönermiş. Mal-mülk ne varsa kumara yatırırlarmış. Bu da tarımsal gelişmeyi geciktirirmiş. Borçlar oyuna konan şeyin cinsinden ödenirmiş. Gelirinden fazlasını kaybeden tarlasından da olurmuş. Herkes birşeylerini rehin verirmiş. Tabii kadınların rehine koyacakları başka şeyleri olurmuş. İşte böyle. Kaliteli kadınlar borçlarını bedenleriyle karşılarlarmış. Seksüel marifetlerine göre de bir tarifeleri varmış. Eski günler. Kumarla ahlaksızlık eleleymiş o yüzyılda. Anlıyorsunuz ya, işte bu yüzden... Şimdilerde sadece aristokrasi ve para yitip gitmiyor; İnsanlar eriyip gidiyor kumar yüzünden...»

Nan pek de alaycı olmayan bir tavırla «Sizi ilgilendiriyor mu?» diye sordu.

«Biraz,» dedi Lissner.

«Peki beni arzulayan kim Mr. Lissner? Vivian mı? Bir orta tabaka kızı arayan it takımından birisi mi?»

«Draycott'u tanır mısınız? Sosyalist bir parlamento üyesidir. Kuzeyli, iyi eğitim görmüş kültürlü biri-

dir. Güney Afrika aleyhtarı eylemlerle uğraşır. Amerika'ya veriştirir. Pazar gazeteleri onun sözleriyle doludur. Üst düzeyde açık-saçık basın için özgürlük ister. Kaypak bir solcudur. Aşırı bir yayınevinin yöneticisidir de. Bildiğiniz hikâyeler. Koğuşturulur falan. Oxford'dan, Fleet Street'ten ve TV'den bir keskin zekâlı heyacan grubu vardır. Mahkemelerde konuşur. Tanınmış ibnelerle düşer kalkar. Polisi aşağılar. Sansür, demokrasi, özgürlük ona göre tehlikelidir. Davayı kazanır. Üç milyon basar. Büyük filmlerin haklarını savunur. Nobel Ödülleri filan... Eskiden çoluk çocukla gösteri yürüyüşlerine katılırdı. Fakat artık çabuk yoruluyor. Bu yüzden onlarla yatıyor artık. Gözüne kestirdi şimdi de...»

«Neyi?»

«Sizi.»

«Hey tanrım. Rivalry'den hatırlıyorum da. Fakat Mr. Lissner bir kalemde yatak odası hikâyesi için benim borcum olan üç bini karşılayacağını da söyleyemezsiniz ya?»

«Tam anlamıyla değil belki,» diye Nan'ın fikrine katıldı Lissner de. «Gene de sizin bu konuya duyduğunuz ilgiye bağlıdır bu...»

«Herhangi bir kimse bu konuyu yazacak falan olmasın?»

Lissner gülümsedi. «Yok canım.»

«Borcumun temizlendiği nereden belli olacak?»

«Bir dahaki sefere birkaç yüzlük için başınız derde girdiğinde Rivalry'deki kredinizin eskisinden de fazla olduğunu göreceksiniz...»

Nan «Sanırım gelmem gerekiyor» derken, Lissner kendisinin korku ve gönülden razı bekleyiş dolu

gözlerini görmesin diye bakışlarını başka yere çevirdi. Garip duygusunun anlaşılmasını istemiyordu.

Lissner haklıydı.

Nan şehir dışına giden bir trenle on dört istasyon geçtikten sonra on beşincide indi. Kendisinden başka da inen olmamıştı trenden. İstasyonda kimsecikler yoktu. Öteki platformdan aşağı doğru bakıldığında uzanan yeşillik ve ağaçlık arazi görünüyordu. Göz alabildiğine bakımlı bir araziydi. Ve birinin özel malı olduğu belliydi. Gerçekten de kendisini kara bir Rolls-Royce bekliyordu. Şoför şapkasının siperliğine elini götürüp Nan'ın bavulunu aldı.

Arkada yeri korkunç rahattı. Fakat sinirliydi. Rolls Royce kesin sessizliğin egemen olduğu ve bir yanı demir parmaklıklı dar yolda ilerliyordu. Vivian'ın yeriydi burası. Binlerce dönümlük geniş bir arazi. Kestane ağaçları, meşe ağaçları, göl. Gölün yanında otlayan hayvanlar. Hepsi çok güzeldi. İnce işlemeli bir kapıya gelince araba yavaşladı. Kapının üstünde arabanın üstündekinin eşi olan bir arma vardı. Ve Vivian'ın taştan yapılmış evi, yirmi kadar Gotik pencereli ve on, on iki basamaklı kemerli girişiyle karşısındaydı. Akıllara durgunluk verecek ufak çapta bir saraydı işte. Rolls-Royce'un tekerleğinden çıkan fren sesiyle birlikte basamaklarda çizgili pantolonuyla siyah ceketli bir uşak belirmişti.

Nan çekici olmak, buraya kendini yabancılaştırmak istiyordu. Fakat beceremiyordu. Korku vericiydi. Hikâyeyi teorik olarak biliyordu. Bavuluna dokunmadan büyük kemerin altından uşağın yanısıra seğirtti. Bir şeyler söylememek elde değildi. «Taş oyma en-

fes değil mi?» ya da «Boş kalınca, yani işler bitince ne yaparsınız?» gibilerden. Yüzünde hiç bir anlam taşımamayı, ihanetle yüzyüze kalınca öğrenmişti. Bu yüzden hiç konuşmadı. Sustu. Kendine güveni olmalıydı. Eldivenlerini düşündü. Trende kirlenmiş miydi acaba?

Taş kemerin ardında sekizgen bir galeri vardı. Nan'dan önce gelenlerin bavulları, birkaç tüfek, balık oltaları, üç çift de postal duruyordu burada.

Yüzyılların cilâsını taşıyan iki kat tahta merdivenden sonra orta boy, kırka yirmi beş ayaklık bir resim odasında Vivian'la konukları vardı. Geniş beyaz sofalardaki binlerce lira değerinde tabloların, masaların, lambaların ve İran halısının serili olduğu yer, davranışlarına özenen ve Nan'a dönüp bakmamaya çalışan genç erkekler ve kadınlarla doluydu. Fakat Nan'ı çoktan farketmişlerdi. Vivian onu karşılamak için ötekilerden ayrıldı. Aristokrat olmaktan çok entellektüel ince bir sesle «Mrs. Rizzolo?» diye sordu. «Nan değil mi? Ne güzel bir isim. Ne iyi ettiniz de geldiniz. Yolculuğunuz iyi geçti mi? Gelin bir şeyler için. Konuklarımla tanışın. Bu giysi size pek yaraşmış. Sizi sunalım bakalım. Burada kimseyi tanıyor musunuz? Bakın bir. Ama tanımasanız da mesele değil. Çünkü sizin çekiciliğinizle hemen çarpılacaklar...»

Aslında yapmacık olabilirdi söyledikleri. Fakat ev sahipliğini her halukârda iyi beceriyordu. Nan onun iyi bir ev sahibi olduğunu hemen anlamıştı. Bu hafta sonu kır evinde hiç bir konuğunu ilgisinden uzak tutmamayı çok iyi beceriyordu.

Vivian bir deri bir kemikti. Bu da ona ayrı bir hava veriyordu. Lissner yanılmış olmalıydı. Nan'a kalırsa Vivian'ın dengeli bir cana yakınlığı, açık bir iç-

tenliği ve korkunç bir zekâsı vardı. Lissner'le Vivian'ı karşılaştırınca Lissner çok kaba, fazlasıyla Yahudi ve uyanıktı; acaipti. Lissner'in söylediklerine inanmıyordu artık.

Tanışma faslı başlamıştı. Nan'a rahatlıkla bakabiliyorlardı. Birinden diğerine geçiyordu. Suratlar flaş halinde önünden geçiyordu. Bunlar gazetelerde, magazinlerde, TV veya sahnede rastladığı tiplerdi. Fakat değişik isimler kullanıyorlardı. Bu yüzden de kimin kim olduğunu çıkarmakta güçlük çekiyordu.

Draycott hiç de fena görünmüyordu. Çok şişmandı. Buna karşılık yaşlı sayılmazdı. Üstelik kırlaşmış saçları etkileyici bir hava yaratıyordu karşısındakilerde. «İnsanı büyülüyorsunuz» diye karşıladı Nan'ı. Nezaketi, dengeliliği ve iki yüzlülüğü bir arada yürütmesini çok iyi beceriyordu. «Sanırım sizi kumar masalarında görmüştüm...»

Tanışma törenini kısa kesip üniversitelilerle ilgili dört beş kişilik tartışmasına döndü.

Nan da ortalıkta dolanıyor, hem dinliyor hem konuşuyordu. Nan'ın sözü sohbeti çekilir cinstendi. Komplimanların, eski sanat yapıtlarının, dedikodunun ve tatlı bir piçliğin karışımıydı onun konuşma şekli. Buna karşılık da tanınmış politikacıların veya yarı-saraylı, hiç değilse onlarla yakından ilgili kişilerin görüşlerini duymak da olağanüstü hoş bir olaydı.

«Üst baş değiştirmenin sırasıdır,» dedi Vivian.

Hep birlikte resim odasından ayrılıp galeri basamaklarını tırmanmağa koyuldular. Bir hizmetçi kız Nan'ın eşyalarını hazırlıyordu. Bu kendi halinde, iyi yürekli taşralı bir kızdı. Gözlerinden öyle eğlentilere katılacak tipte olmadığı anlaşılıyordu. Öyleyse neydi bu olup bitenler? Nan'ın ne işi vardı burada? Belki

de sadece Londra'da birtakım numaralar düzenletecek olan Draycott gibi tiplerle tanışmak için buradaydı.

Akşam yemeği de aynı takımla yendi. Yirmisi birden masaya çöreklendiler. Bu arada Fransız oyun yazarı şiirden, bir parlamento üyesi de işlettiği galeriden söz etti. Kadınlar sahneye çıkmış insanlara özgü yapmacıklı davranışlarını sürdürüyorlardı. Vivian hepsini ayrı yerlere yerleştirmişti. Nan baktı ki kendisine ayrılan özel yer iki buçuk gün süresince herkesle yeterince konuşacak şekilde ayarlanmıştı. Uşak işlerini gören iki adama uzun karanlık masanın iki yanına gitmelerini söyledi. Masa mum ışığıyla aydınlanıyordu. Çiçekler özenle yerleştirilmişti. Duvarda Zoffany'den bir, Richard Wilson'dan da iki tablo vardı.

Başını şöyle bir çevirince Nan masanın öbür ucundan kendine yönelen Draycott'un ısrarlı bakışlarıyla karşılaştı. Birisi bir söz etti. Yağlı suratlar kahkahalarla parladı. Salonun akustiği kahkahaları daha da çoğalıyordu. Fakat uşakla ayak işlerini görenler mum şamdanları arasında suskun, dönen dedikoduları anlıyormuşcasına, bir papaz edasıyla dolaşıyorlardı. Draycott'un bakışları Nan'ı yakalamıştı. Heyecanla ve tatlı tatlı gülümsedi. Nan da adamın küstahlık yüklü bakışlarının farkındaydı. Hafiften yüzü kızardı. Yoksa olacak mıydı bu iş? Pek olacağa benzemiyordu.

Saatler geçti. Artık mesele kaçınılmazlık ve başı boşluk taşıyordu. Oyunun bir parçasıydı bu. İçilen içkiden sonra herkes bir uykuya dalmıştı. İnsanın kalkıp da «Ben böyle bir şey yapamam. Trene binip eve dönmek istiyorum,» diye bağırması biraz cesaret isteyen bir işti. Böyle bir karşı koyma ancak dayanılmaz çığlıklarla yüklü acımasız alayları sürüklerdi pe-

şinden. Aralarına katılmak daha kolaydı karşı koymaktan. Bir an önce geçiştirmeye bakmalıydı. Ne de olsa bir borç vardı işin ucunda ödenen.

Ondaki tadılabilecek zevkler için başka eller de uzanıyordu. Acaip bir talep vardı Nan için. Nan da havayla ısındıkça bu durum onu daha tatmin eder olmuştu. Fakat haklı olarak Nan'ın kendisi için ayrılan bir parça olduğunu düşünen Draycott'tu...

Sadece bir kaç kişi sofalardaki rahat, derin koltuklarda oturuyordu. Işıklar sönüyordu yavaştan ve gece son çırpınmalarıyla bastırıyordu. Gene de biri çevredeki görülecek şeyleri görebilsin diye yeterince ışık yanar bırakılmıştı... Çok yakınlarda bir yerde biri sırıtıyordu. Soluğu kesilmişti adamın. Nan'ın tüyleri ürpertiyle diken diken oldu. Artık fazla önemsediği yoktu. İyiden boşvermişti her şeye. Zevkin en üst noktasına ulaşmak istiyordu sadece. Giysilerinin altında kalan karanlık, nemli katların olduğu yerler karıncalanıyordu. Utanç diye bir şey duyduğu yoktu. Öylesine duygusuzdu utanca karşı. Ve şu Draycott denen adam okşamağa başlamıştı dizlerini. Zavallı yaratık kanter içindeydi. Yeni enselenmiş bir kurt gibi uysallaştırmak amacıyla okşuyordu Nan'ı. Nan kendini iyiden kapıp koyvermişti. Draycott'un her dokunuşu ayrı bir eğlenceydi. Hele elinin göğüslerinde dolaşması. «Gıdıklıyorsun» diye itirazda bulundu Nan. Bunun üzerine Draycott daha bir heyecanlanmıştı. Okşayıcı gıdıklamaları daha saldırgan bir hal aldı. Şirin ufaklık «Aman tanrım, ne hoş, ne güzel» gibilerden burjuva ağızları kullanıyordu durmaksızın. Kadının kalçalarından tutarak «Dönsene,» diye inledi. Nan'ın da umurundaydı sanki. Kalçalarından aşağı doğru inen ağırlık trendeki tatlı an kadar heyecan vericiydi. Ve yıl-

lardan bu yana orgazma eriyordu. Bu antika yatakta hem eğlenceli hem de tatlıydı.

Nan'ın bildiği kadarıyla kendilerinden başka kimse yoktu orada. Bir tek bu şişko ve kendisinden başkaca... Draycott «Bana Gerald de» dedi ısrarla. Nan birkaç adım öteden birilerinin sesini duydu. «Nan. Ağdayı sarıp mı yersin?» Nan'dan ter boşanıyordu. Şaşkınlıktan kurtulamadı. Ve adamın gövdesi altında ezilirken ellerini uzattı. Bu kez karşı duramıyordu artık. Daha fazlası için uzanıyordu. Nan yapmacıktan «Çok komiksin.» derken — ki Draycott gerçekten de komikti — Vivian'ın orada olduğunu, kendilerini seyrettiğini ve unutulmayacak bir bale temsilini tesbit edercesine odanın loşluğuna rağmen bir makinayla filme alındıklarını biliyordu. Gerilimli ve gerçek pozisyonları sonradan Vivian keten beze döktürüp, ayak işlerini gören sekreteri de on yüzlükten piyasaya mı sürecekti? Yoksa ileride gelecek konuklarını eğlendirmek için mi yapıyordu bu işi? İşin bu yanı Nan'ı ırgalamıyordu. Eninde sonunda nasıl olsa, ha şimdi ha başka bir zaman, onu seyreden biri olacaktı bu durumda. Henry'nin iki yıllık başarısızlığını bu yağ tulumu Draycott'ta gidermeye çalışıyordu. Kendini iyiden bırakmıştı artık... Ne olacaksa olsundu...

Sabahleyin uzaktan gelen tüfek sesleriyle uyandı Nan. Bir gece önce olanları olduğu gibi hatırlıyordu. Fakat her şey müthiş garip geçtiği ve bir borç karşılığı olduğu için kendisinin bir payı olmadığını hissetti.

Kahvaltıdan sonra ormanda gezintiye çıktılar. Vivian saygıdeğer konuğuna kısa bilgi verdi. Ağaçlara meraklıydı. Sadece buradakiler değil Ingiltere'nin her yerindeki ağaçlar onu ilgilendiriyordu. «Ağaçları top-

rak kazanmak için deviriyorlar,» diye yakındı. «İngiltere bu gidişle kel bir tarlaya dönecek.»

Draycott'un soluğu soğuk havada buhar olup dışarı fışkırıyordu. «Londra'da da buluşur muyuz sizinle? Avam Kamarasında? Benim yerim pek öyle uzak sayılmaz. Tiyatroya, lokantalara, kumar oynanan yerlere falan gider miyiz? İkimizin de ortak yanı çok...» Eğer adam sözünü «sevgilim» diye bitirmiş olsaydı Nan mutlaka tokadı patlatırdı.

Draycott'un suratına karşı gülüyordu Nan. Çok garip ve saçma sapan bir adamdı. Gülünmeyecek gibi de değildi hani. Sonra da kuşkuyla «Bu da ödemeye dahil mi?» diye sordu.

«Ödeme mi? Ne ödemesi?»

«Bu da bir bölümü değil miydi?»

«Anlamıyorum.»

Nan pot kırmıştı. Yanlış konuştuğunu farketmişti. Adam da her şeyin neye karşılık olduğunu bilmiyorsa neydi bu dönen üç kâğıt? O zaman Nan'ın 3500 liralık borcunu kim ödeyecekti tanrı aşkına?

«Benimle karşılaşacağınızı biliyorsunuz sanıyordum.»

«Sizin de burada olabileceğinizi söylemişlerdi. Fakat hiç bir zaman ümit etmeye cüret etmedim ki...»

Nan, Draycott'a pişmanlık dolu gözlerle baktı. Adamın yüzü yorgunluktan çökmüştü bu sabah. Gözleri kanlanmıştı. Nan suçlu bir tatlılıkla Draycott'a gülümsedi. O da kendisi gibi bir kurbandı. Bastırdığı paranın karşılığını alacaktı. Ama açık olan şuydu ki borcu Draycott ödemeyecekti. Nan ıslak eğrelti otları arasında yürürken Vivian'ın evine hayranlıkla bakıyordu. Ve karnının acıktığını hissetti.

Beş gün sonra da tası tarağı toplayıp Draycott'la birlikte yaşamağa gitti.

YEDİ

NAN gizli bir ahlaksızlıkla neden Draycott'un metresi olduğunu iyi biliyordu. Pis arzularını tatmin etmekten öte bir görevi olmayan sıradan bir hiçti Draycott. Belirli bir statüye ve göstermelik bir kültüre sahipti. Fakat doğduğundan bu yana kültürün içinde yaşayan bir kız için aşılması kolay engellerdi bunlar. Doyurucu bir ilişkiydi; çünkü ona işkence edebiliyordu. Henry'nin kaba laflarına karşı duramazken birtakım sözlerle Draycott'un canına okuyabiliyordu. Henry onu adam yerine koyup da ağız kavgasına girişmezken, o Draycott'u yalvartabiliyor sonra da istediği çılgınlıklara alet ediyordu adamı. Henry haklıydı aslında. Belirli durumlarda soğuk bir kadındı. Denk bir

kafa karşısında eğilmesini bilmiyordu. Draycott'un hiç birşeyi taktığı yoktu oysa. Rahat herifin biriydi. Trendeki adamın yerini almıştı sadece. Hepsi o kadardı...

Nan'ın da istediği buydu. Henry gibi, onun her davranışına anlam veren üstünlük taslayan biri olmamalıydı. Kendisine ilgi duysun ya da duymasın, karşısında gerileyecek, teslim bayrağını çekecek biri olmalıydı. Draycott'la işi işti. Dırdırla canına okuyor, ona hakaret ediyor, yerin dibine geçiriyordu. Yoksa yatakta bile söz hakkı onun olurdu. Züppe tavırlarını takınarak veya TV'de konuşur gibi konuşarak ona hükmetmeğe kalkardı. Yılların yüklediği, önemsenmeye dayanan namussuz bir yanı vardı Draycott'un. Sevişirken Fransızca konuşacak, en olmayacak zamanda psikolojik bir kitaptan birkaç cümle aktaracak tiplerdendi. Aşk oyunlarının erbabı, ağzının tadını bilen biri olduğunu, Nan'ın önceden tatmadığı zevkleri ona tattırdığını ispatlama çabası içindeydi. Kısa zamanda Nan bu konuda da canına etmişti.

Draycott için bu durum bir zaferden de öteydi. Sanki soylu ve çekici kadın resimleri dolu bir magazini karıştırıyordu da Nan da sayfadan fırlayıp hakaretlerine başlıyor; eşsiz, erişilmesi güç bir kadın gibi ortaya çıkıyordu. Onun gözlerinin çoraplarında beceriksizce dolaştığını, kendisi hakkında kendi odasında hayaller kurarak «Şuna bir sahip olabilsem.» diyerek kendini avutan bir oğlan gibi olduğunu biliyordu. Ve daha sonra bu oğlan düşünmekten çılgına dönüyordu. Şimdi karşısındaki baldır-bacak sevişmeğe hazır, delice doyuran, haftalarca kandırmaya çalışması sonucu kendini beğenmiş kadını tiyatrola-

ra götürerek, hediyelere boğarak elde etmiş değildi. Hemen oluvermişti bu iş. Meşakkatsiz tarafından.

Biraz şaşırtıcı, yorucu, büyük ölçüde ahlaksız olmakla da kalmıyordu bu kadın. O, altında bulunan bir mal değildi. Draycott'u öylesine arzuluyordu ki sabahın on buçuğunda taksiyle çıkageliyordu nesi varsa toplayıp. Şaşırtıcıydı, inanılmazdı. Öylesine arzulanan bir şeydi ki Draycott onu geri çeviremezdi. Onun dünyasını altüst eden bir kadındı. Ama bu kadar ulaşılmaz, bu kadar büyük görülen ve karşı duramayacağı ölçüde arzuladığı kadın artık can sıkıcıydı. Çekilmez olmuştu. Kaçınılması gereken bir ilişkiydi bu. En aza indirmek istediği bir ilişki...

Nan bunu bir hayli geç anlamıştı. Bir zamanlar ister alışverişteyken, ister tiyatroda, lokantada ya da seviştikten sonra yatakta yorgun yatarken olsun «Sana yardım edebilirim. Birkaç yüzlükten fazla para veremem ama... Bir ellilik kazandım Rivalry'de... Yani orada beni kıramazlar. Onlara dünyayı zindan ederim. İstersen onlarla konuşurum» diye yardım teklif ediyordu. Böyle konuşurken söylediği şeylere kendisi de inanıyordu. Nan ise «Ama sevgilim,» diye cevap verirdi. «Artık karışık durumda değilim eskisi gibi... Jeremy'ye olan iki bini saymazsak.» Bu Draycott'a karışık geliyordu. Fakat günler geçtikçe artık yardım lafı etmez olmuştu Draycott. Yardım etmek istemiyordu. Yenmek istiyordu.

Çünkü Nan katıydı. Artık Güney Afrika, Vietnam, sansür, yeni anlaşmalar falan gibi şeyleri rahatça düşünmekten uzak kalmıştı. Kafası dinç değildi. Kadın bir şeyler kuruyordu. Kendisi de bu işte bir araçtı. Draycott onun kendisini tüketeceğini biliyordu. Fakat iliği kuruyana kadar da kopamıyordu ondan. Pek

de eğlenceli bir iş değildi bu artık. Kadın, ne olursa geri çevirmekten hoşlanıyordu. Onunla alay ediyordu. Draycott'un içini dışını biliyordu, onu toz duman edebilirdi. Yemek yerken bile kendisine güldüğünü yakalardı. Konuşurken sinsice bakardı sadece. Ve Draycott da kendisinin öyle tartışmasından — entellektüel açıdan değil de — sarsılmaz üstünlüğünden nefret ettiğini bilirdi. Kazanmak, yenik düşürmek zorundaydı, ama beceremiyordu bir türlü. Şimdiye dek yenildiği olmamıştı. Kızları sepetlemeden çok önce onlardan bıkmış olurdu. Eski nefretlerini doyurmuş, gidermiş olurdu böylece. Fakat bu seferkinden iğreniyordu. Bunu kendisi de biliyordu bilmesine ya, kadının her lafında hazan yaprağı gibi sarsılıyordu. Kadın onu kendine özgü yollarla yiyip bitiriyordu. Tartışma düzeyinde falan yıprattığı yoktu aslında. Esneyerek ya da yorgun bir şekilde «Sahi mi? Ne kadar zekisin?» gibi laflar ederek yıpratıyordu. Draycott da bu açmazdan bir türlü kurtulamıyordu. Onu utandırmaya çalışıyor, yerin dibine geçiriyordu. Hele yatakta cılkını çıkarıyordu. Kadın bundan da hoşlanıyordu işin kötüsü. Keyfine diyecek yoktu. Draycott iktidarsız düşmeye bile razıydı. Bu da olacağa benzemiyordu. Artık gırtlağına gelmişti bıkkınlık.

Hiç bir zaman onunla öğünç duyduğu da yoktu Draycott'un. Çünkü sadece aptal, ya da kendi pozisyonuyla öğünecek ahmak, züppe kadınlara karşı ilgi duyacak kadar yaşlanmıştı. İki yılını barlardan kız kaldırmakla geçirmişti. Marjorie o zamanlar kaldırdığı kızlardan biriydi. Nan Rizzalo manyağını gösteriş olsun diye yanında taşıyordu artık. Her şey kötüydü. Yavaş yavaş eriyor, yitip gidiyordu. Yakın bir gelecekte ketum olacaktı, ama şimdilik değildi daha...

Marjorie'nin ailesinden bir mektup almış, biraz korkmuştu. Fakat pek de öyle korktuğu gibi çıkmamıştı. Mektupta gerçek namına bir şey yoktu. Titreyen parmaklarıyla mektubu yırttı attı ve sabahın sekiz buçuğunda tekrar kendini beğenmiş ak et yığınının koynuna döndü.

Günler sonra telefon gene çaldı. Sevişmeğe yeni başladığından rahatsız olmuştu. Nan'a İsa'dan iki yüz yıl önce yaşamış olan Hegesilochus'un, arkadaşlarıyla nasıl Yunanlı cariyeler üzerine zar atıp, kaybedenin kızı yakalayıp kazanana getirdiğini anlatıyordu. Nan'ı pek sarmıştı bu kumar şekli. Kendileri için de bunun değişik bir şeklini önermişti Nan. Ve gecenin yatak oyunları üzerine kâğıt oynarlarken çalmıştı şu bela telefon.

«Mr. Draycott mu?»

Sesi hemen tanımıştı Draycott. Bu arada Nan ile oynadığı oyundaydı kafası. Bir gece sonrasına oynuyorlardı. Kazanmalıydı oyunu.

«Evet, evet ben Draycott'um.» dedi kendinden emin. «Ne istiyorsunuz?»

«Ben Mrs. Simpson'um.»

«Evet, biliyorum.»

Kadın şaşırmıştı. «Nasıl bilebilirsiniz?»

Aslında kadına «Çünkü baykuş gibi sesiniz var,» demeyi çok isterdi ama «Önceden de telefon etmiştiniz,» diye açıklamada bulundu.

«Ama bir ay önceydi...»

«Bir şey mi istiyorsunuz,»

«Ben Marjorie'nin anasıyım...»

«Evet, onun da önce söylemiştiniz, ben de demiştim ki...»

Nan'ın gülümseyerek kendisine yaklaştığını gör-

dü. Nan biliyordu her şeyi. «Başın gene dertte mi sevgilim?» diye fısıldayarak ensesinden öptü.

Karşıdaki ses, «Marjorie'yi hatırladınız mı?» diye ısrar etti.

«Pek çıkaramıyorum. Bir partideydi değil mi?»

«Onu iyi tanıyordunuz.»

«Sanmıyorum. Sparrow'un partisinde olmalı.»

Nan'ın soluk uzun parmakları pantolonunu tırmalıyordu. «Çabuk ol sevgilim,» diye fısıldadı gene. İki ateş arasında kalmıştı. Karşıdaki kadın da, «Onu bal gibi tanıyorsunuz,» diye ısrar ediyordu öte yandan.

Draycott, «Beni yalancılıkla mı suçluyorsunuz?» diye bağırınca Nan da gülerek, «Tabii yalancısın Gerald. Ona politikacı olduğunu ve tam bir piç olduğunu anlatmalısın,» diye hırladı. Draycott, «Beni dinleyin. Meselenin ne olduğunu hiç bilmiyorum... Sanırım beni suçlayıcı bir mektup atmışsınız. Mektupta maalesef üzücü şeylerden söz ediliyor. Tehdit ediliyorum gibime geliyor. Eğer bu böyle sürüp giderse avukatıma başvurmak zorunda kalacağım...» diye konuşmasını sürdürdü.

Mektubu atmış olduğunu hatırladı birden. Nan kısık bir sesle, «Ben bir as çektim. Demek ki...» diye söylendi. Draycott as çekmenin ne demek olduğunu çok iyi biliyordu. Karşıdaki kadının sesini kesmesini bekliyordu. O zaman kâğıt oynamak neymiş gösterecekti. O zaman kimin kimi üflediği anlaşılacaktı...

«Kızım ameliyat olacak. Bilmek istersiniz sanmıştık,» diyordu Mrs. Simpson. Bu kadın nereden telefon ediyordu acaba? Evinden mi? Telefon kulübesinden mi? Yoksa arkadaşının evinden mi? Ve niye şimdi gecenin on buçuğunda ediyordu üstelik? TV

seyrettiği için ya da yatacak birini buldu diye cesaret mi gelmişti kadına? Marjorie'nin ameliyat olması onun için hiç de mesele değildi. Fakat karşıdaki aşağılık fare, «Arkadaşı olduğunuza göre, ki arkadaşı olduğunuzu da söylediniz sanırım?» diye cırlayınca işler değişmişti.

«Ona bir partide rastladığımı söyledim...» diye alttan aldı bu kez.

Fakat kadın son birkaç haftada her şeyi öğrenmişti. Bu yüzden de cesaretlenmişti. Hattâ öfkeliydi bile. «Sizi çok iyi tanıdığını söylüyor...»

Bu Marjorie'nin karakterine uyan bir davranıştı. Ailesinden nefret eden bir kızdı. Draycott'tan oluk gibi ter boşandı.

«Size diyorum ki...»

«Evet fakat o da diyor ki... Üstelik mektup da var...»

Draycott korkuyla bağırdı, «Ne istiyorsunuz öyleyse?»

«Gerçeği bilmek istiyoruz.»

«Ne gerçeğini?»

«Marjorie'nin başından geçenleri ve kullandığı uyuşturucu hapların ne olduğunu.»

«Ben size bu konuda ne söyleyebilirim tanrı aşkına.»

«Bizim tek çocuğumuz. Yirmisinde. Güzel de bir kızdı. Şimdi görmelisiniz onun ne hale geldiğini. Bir hastane köşesinde yatakları parçalıyor...»

Aptal kadın ağlıyordu. Anlaşılan sözü bitmişti ya da bitmek üzereydi.

Nan yanıbaşında dikilmiş, hâlâ Draycott'u gıdıklayarak, «O aşağılık kadınla konuşmayı kes artık,» diyordu. Draycott karşıdaki kadına çaresizlik içinde,

«Size yardım edebileceğimi söyledim ya. Tanıdığım bir sürü insan var. Sağlık bakanı, milletvekilleri... Bir ameliyat demiştiniz,» derken gerçekle yüzyüze geldi. İlk olarak duygulanmıştı. «Ne ameliyatı bu?» diye sordu.

«Bize pek bir şey de söylemiyorlar aslında.»

«Kim onlar?»

«Sinir kliniğinde şimdi.»

«Çok üzgünüm buna,» dedi Draycott. Fakat rahat bir soluk almıştı. Draycott'u Marjorie'nin sinir sistemi ırgalamıyordu.

«Bu durumun sürekli olarak aşırı uyuşturucu kullanmanın sonucu olduğunu söylüyorlar. Doğru dürüst konuşamıyor şimdi. Anlıyor musunuz? Sadece bir şeyler karalayabiliyor ve başını sallıyor. Hepsi o kadar. Üstelik sizin adınızı yazdı...»

Draycott perişan olmuştu. Demek şu hastane köşesindeki kadınla yatmıştı. «Peki ameliyat nedir?» diye sordu.

«Beyinden olacak. Ameliyatın gerekliliği konusunda kesin bir karara varamadılar henüz. Pek bilmiyorlar ne yapacaklarını... Ne olup bittiğini bir bilebilsek... Üstüste sizin isminizi yazıyordu. Pek açık bir mesaj sayılmaz. Anlıyor musunuz? Biz de bunun üzerine 'onu görmek ister misin?' diye sorunca başını salladı.»

Eğer Gerald Draycott «anlamasaydı» böylesine ilgilenmez, duygulanmazdı. Marjorie denen karı aptalın biriydi. Böyle bir aptal için insanın yırtınması doğru olmazdı. Üstelik Nan Rizzolo onu cezalandırabilirdi de bu iş için, her ne kadar şimdi sadece yalvarıyor idiyse de.

«Yanılıyor, beni birisiyle karıştırıyor olmalı,» de-

di. «Bir partide. Bir kez. Mümkün mü? Partide bir kez karşılaştığım birini görmeye gelemem.»

Karşıdaki yorgun ses ona bunun partilik iş olmadığını, bir partiden sonra böyle bir mektup yazılamayacağını kuşkuyla hatırlatmak istercesine, «Mektubu geri ister misiniz?» diye sordu...

«Önemi yok,» dedi Draycott. Ama aslında numara yapıyordu. Yoksa mektubun önemli olduğunun farkındaydı.

Rahatlıkla merhametli olabilirdi. Bu konuya karşı duyarlık gösterebilirdi. Kendisi için de hayırlı olurdu böyle davranması. Böylece kancığın birinden kurtulmuş olurdu. Sapına kadar gerçekçiydi. Güçlülüğü, kendini beğenmişliği de önemli değildi. İdealizmi ve acıması olan bir kuzey çocuğuydu. İşlerini de böyle yürüterek yükselmişti. Hastalığın, yoksulluğun hüküm sürdüğü millerce uzayan kenar mahalleleri görmüştü. Orada yaşamamış olup, sadece görmüş olmakla kalsaydı bile, öyle yerlerin varlığından rahatlıkla söz edebilirdi. Biraz acıma duyması için oradaki yoksulluğu hatırlaması yeter de artardı. O zaman anası mesele olmazdı. Kıza da yardımcı olabilirdi. Fakat gene de kendini sonuna dek savunmalıydı. Kuşku altındaydı zaten. Altından çapanoğlu da çıkabilirdi bu işin. Kendisini seçen insanların kendilerine acımasız, ilgisiz davrananları bağışlamadıklarını, öyle olanlardan iğrendiklerini biliyordu. Aristokrasiden nefret etmemek gibi bir aptallıkları vardı kendisine oy verenlerin. Onun yerine bu seçmen kitlesi cıvıklığa ve ahlâksızlığa karşı acımasızdı. Çünkü Draycott'un kendisi bir aristokrat değildi. Onların aristokratlara bir gıcığı yoktu. Draycott onların arasından çıkmış biriydi ve ona güvenleri vardı... Hayal kırıklığına dönüşmemesi

gereken gizli tutkular da vardı işin içinde. Toplumda en üst kademelere sızmak niyetindeydi Draycott. Pop şarkıcıları, ikinci sınıf artistler bunu bal gibi başarmışlardı da... Buckhingham Palace'da görevli bir tanıdığı vardı Draycott'un. Gold Stick, Master of the Horse, Equercy to HM (*) gibi acaip mertebelere ulaşmak istiyordu. Sarayın içine girip yarım millik koridorları, bahçeyi, altı yüz odayı ve üç yüz duvar saatini görmek istiyordu ki majestelerinin yirmi kişilik bir öğle yemeğinde bilgiçlik taslayabilsin, hava atabilsindi. Bir şövalyelik, hükümette bir görev istiyordu. Artık geri dönülmesi imkânsız bir yerdeydi. Kendisine hayranlık duyanlar şimdi bu ilgiyi yitiriyorlardı. Avam Kamarası'ndan toz olması an meselesiydi. Bir skandala bakardı bu... İşte Nan belâsı vardı başında. Ondan tadacağı zevkler için bir sürü riski göze almaya hazırdı.

Yavaştan kendini Nan'a teslim etmişti olduğu gibi. O da bunun altında kalmıyordu. Nan, Draycott'un «Kendisinin de insan olduğunu itiraf ettiğini» kızınca ona hatırlatıyor ve bu yüzden hoşlanıyordu ondan. İşin garibi Draycott'un itirafları hiç bir anlam taşımıyordu Nan için. Draycott da çılgına dönüyordu. Nan, «Fakat sevgilim,» diyordu, «kimsenin sana metelik verdiği yok. Vivian gibilerin seni taktığını mı sanıyorsun demek istiyorum. Bu insanlardan korkmakla boşuna harcadın yıllarını.» Draycott da sertçe karşı çıkıyordu: «Ben korkmuş falan değilim. Onlardan iğrendim sadece. Bunu anlamak için fabrika bölgelerindeki gecekondu mahallelerini dolaşman gerekir.» «Yok ca-

(*) Altın Asâ, At Emini, Majestelerinin Hizmetkârı anlamında İngiliz ünvanları.

nım,» diyordu Nan. «Kimseyi takmaz havalardasın. Ya da üstünlük kompleksi var sende.» Bu da Draycott'u üzmüştü. Suratını astı. Nan ise alaya devam ediyordu: «Senin konuşmaların şimdiye kadar ne işe yaradı söylesene bana? Sınıfsal nefretle ev dikebilir misin? Bu sadece senin daha yukarılara ulaşmak için verdiğin bir kavgaydı sevgilim. Acaip davranışlarının, züppeliğinin farkında olsaydın balon gibi söner, coşkunu yitirirdin. İnsan bir şey yapabilmek için inanmış olmalıdır. Görmüyor musun başına gelenleri? Kendimizi ölüme, çöküşe sürüklüyoruz. Amerikalıların saf inancı yok bizde. Iskoçyalılar ve hattâ Avusturyalılar bile inançlarını sürdürüyor hâlâ...» «Senden iğreniyorum,» diye bağırdı Draycott. «Sen de onlardan birisin. İdealizmle alay ediyorsun. Amerikan saflığı. Amerikan inancı,» diye gürledi. Nan'ın sustuğu susacağı yoktu. «Ensen kızarıyor. Ne hoş. Benden nefret ettiğini biliyorum. O yüzden böylesine yırtıcı sevişiyorsun. Senin idealist olduğunu bilmiyordum,» diyerek alayını sürdürdü bacak bacak üstüne atarak. Ve eteğini kalçalarına kadar sıyırması Nan'ın zaferi kazanması demekti. Zafer her zaman onundu. Çünkü hiç bir şeyi iplediği yoktu.

Draycott onun burnunu sürtmek, onu mahvetmek için, ayaklarının dibinde sürünmesi için uyuşturucu haplar bile denedi. Fakat kurnaz karının biriydi. Buna karşılık Draycott'u şaşkına düşürecek şekilde, «Küçük aptal öğrenciler, fırça çekerek orgazma ulaşmaktan bir kültür yaratabilmek için LSD'ye batırılmış şeker parçaları emiyorlar,» diyordu. Draycott çılgına dönmüştü. «Televizyonda seyrettikleri gibi delice hülyalara kapılmaktır bu. Onlarla uğraşmaktan korkan öğretmenler, reklamcılar, politikacılar ve papazlar çıkar

yolu onlara yaltaklanmakta buluyorlar. Konserve kutularıyla, asitlerle iş görüyorlar. Su boruları sızıntı yapsa yürüyüşe çıkıyorlar. Sen bundan daha büyük rezilliğe rastladın mı? Ucuz herif,» sözleriyle Draycott'u tersledi. «Benden paranın karşılığında istediğini alamıyor musun yoksa? O anlattığın kız gibi psikiyatri koğuşunda yatıp da yatağı yorganı mı parçalayayım istiyorsun? Bıktıysan açıkça söylemen yeter. Eşyamı toplar giderim,» diyerek üstüne üstüne gitti Draycott'un.

Telefonda kadını yatıştırmak bir saatini aldı.

Bir tavşan gibi bir şeylerin olmasını bekler bir eğilimi vardı. Meselenin önemi ve suçluluk duygusu Draycott'a bir şeylerin olacağını hissettiriyordu. Haklıydı da. Başına gelecekleri önceden biliyordu. Bekliyordu. Fakat öyle pek de taktığı yoktu.

Seviştiklerinden sonraki bir sabahtı. Ön kapının zili çaldı. Draycott sırtında robdöşambrıyla kim olduğuna bakmağa gitti. Kral George tarzı girişte, basamaklarda uzun boylu, yorgun görünüşlü, sırtında plastik bir yağmurluk ve başında kasket olan bir adam duruyordu. Anlaşılan bütün geceyi sokaklarda geçirmişti. Traşı gelmişti adamın. Bir gecelik sakal vardı yüzünde çepeçevre.

«Benim adım Bignall. İçeri girebilir miyim?»

Draycott yerdeki The Guardian'ı (*) almağa eğilirken, «Siz burayı ne sanıyorsunuz allahaşkına?» diye sordu. «Sabahın sekizinde gelmek için kimden cüret alıyorsun? Kimsin, necisin?»

Mr. Bignall içeri girmişti bile. «Saat sekizi çok-

(*) İşçi Partisi yanlı İngiliz gazetesi.

tan geçti de dokuza geliyor neredeyse. Telefonunuzu kullanabilir miyim?»

«Siz neden söz ediyorsunuz? Bir kaza falan mı oldu yoksa?»

Mr. Bignall güldü. «Yok öyle bir şey. Zaman kaybetmeyeyim dedim. Çünkü ona bu sabah telefon edeceğimi söylemiştim. Yoldaki telefon paramparça. Yumurcaklar eğlence olsun diye kırmışlar herhalde...»

Nan geceliğiyle içeri girmişti bu ara. Draycott'u sinirlendirecek kadar açık saçıktı. Donu ve sütyeni meydandaydı.

«Ne oluyor?»

Sanki ne olduğunu biliyordu da hak veriyordu.

«Sizi rahatsız ettiğime üzüldüm Mrs. Rizzalo...»

Draycott sapsarı olmuştu.

O da ne olduğunu anlamıştı.

Mr. Bignall bir eli telefonda Nan'a dönerek, «İzninizle telefon edeceğim Mr. Rizzolo'ya,» diye açıklamada bulundu. «Tatsızlık olmasın. Mümkün olsaydı, en küçük odanızı kullanırdım. Meyhaneler geceleri çok rezil adamlarla dolu oluyor. Üstelik böbreklerim de eskisi kadar sağlam değil artık.»

Nan ilgilenmişti. «Kahvaltı veya başka bir şey ister misiniz?» diye sordu. Sabahla birlikte birtakım şeyler açıklığa kavuşmuştu. Draycott da farkındaydı. Kadın bundan ziyadesiyle memnunluk duyuyordu.

Mr. Bignall kahvaltı etmeyi istiyordu istemesine. Teklifi şöyle bir düşündü. Kabul etmemeyi uygun gördü. «Nazikçe bir öneri,» dedi. «Belki de reddedilmeyecek bir öneri. Fakat hayır istemiyorum. Beni yanlış davranmaya sürükleyebilir. Önceden olmamış bir şeye. Buna tam tamına da rüşvet denmez ya, fakat görüyorsunuz durumum kabul etmemeyi gerektiriyor.»

«Anlamadım,» dedi Draycott suratını ekşiterek. «Avukat veya öyle bir şey olmalısınız.»

«Sandığınız kadar büyük biri değilim,» dedi Mr. Bignall. «Yalnız göz, bildiğim kadarıyla durumların en iyi açıklayıcısı ve yeterli tanığıdır.»

Draycott makineli tüfek gibi soluk almaksızın konuşmaya başladı. «Hepimiz yeterince uygar insanlarız. Dün gece Mrs. Rizzolo'yu tiyatroya götürdüm. Hastalanmış olabileceği de hesaba katılacak olursa, burada onu konuk etmeme herhangi birinin kanunî bir tepkisi olabilir mi?»

Nan da çok yararı dokunuyormuş gibi, «Daha da fazlasını yapamaz mısın sevgilim?» diye araya girdi.

«Benim adım Bignall ve...»

«Onu önceden söylemiştiniz.»

«Bütün geceyi dışarıda geçirdim.»

«Zavallı şey,» diye mırıldandı Nan. «Donmuşsunuzdur.»

«Hasta olan bir bayanı yüzüstü mü bırakmalıydım yani?»

Bignall, «Geceliğini de tiyatroya giderken yanına almış mıydı?» diye sordu.

«Buna saçmalığın daniskası derler.»

Bignall biraz sinirlenmişti. Draycott'a, «Bütün pazar gecesi boyunca buradaydı ve önceki perşembe gecesini de burada geçirdi. Gözlemlerimin sonucuna göre böyle,» dedi.

Şimdi gene telefonun başındaydı. Özür diler gibi bir hali vardı, fakat aslında çekinmesizdi: «Özür dilerim rahatsız ettiğim için... Bignall. Kendisi bilir...»

Nan'ın büyülendiğinin farkındaydı Draycott. Ve nasıl olsa Nan boşanma masraflarını ödetecek birisi-

ni bulurdu: Kendisini. Draycott'u. St. Clare okulunun kızları hep dört ayak üstüne düşerlerdi. Nan'ın yaşantısı normale dönüyor sayılırdı artık. Kumar borcu her ne kadar nasıl olduğunu anlamamışsa da temizlenmişti. Boşanma işlemleri de lehine yürüyor olmalıydı. Masrafları da birine yükleyecekti eninde sonunda. Henry'nin, frijitliği konusunda ileri sürdükleri doğrulanamıyordu çünkü. Sadece Jeremy'ye olan ikibin borcu vardı. Fakat onunda altından kalkardı. İşleri yoluna koymasını iyi biliyordu çünkü.. Buna karşılık Draycott'un durumu boktandı gerçekten. Yargıç sorum taşıyan kişilerin ahlak durumları üzerinde konuşabilirdi. Her şey sekse, gıdıklamaya falan dayanırken bir dakika içinde zina davası haline gelebilirdi. Henry ve avukatı. Bu konuda alıngan olmanızı istemiyorum Mr. Rizzolo fakat bu eli açıklığa izin veremeyiz...

İki ucu boklu değnek elindeydi şimdi. Kuzeyde bir yerlerde biri de vardı ki o da haklarını korumak için çıka gelebilirdi. İntikamını almak isteyebilirdi. Kadının avukatları paradan, Draycott'un kendi parasından söz edeceklerdi. Karısından korkuyordu her an çıkar gelir diye...

Daha da kötüsü gelecekti.

Belâ gelip de onu bulduğunda Malawili Mr. Chipwama ile öğle yemeği yiyordu. Draycott Mr. Chipwama'yı, Dr. Banda'nın TV'cilerle başının dertte olduğu, haklı olarak o zamanki Ingiliz Hükümetinin aptalca bir tutum takındığını söylediği ve gazetecilerin önce Sir Roy Wellensky'nin sonra da Mr. Ian Smith'in peşinde itler gibi koşturduğu yedi yıl öncesinin unutulmaz günlerinde tanımıştı.

Mr. Chipwama otuz ikisinde nazik genç bir politikacıydı. Bu günlerde etiket meselesinin dışında hiç bir sorunu yoktu. Başlangıçta yemekten çekinmişti. Çünkü öğle yemeğini yedikleri klüpte üyeler, öğle vakti bile çok kısa zamanda kafayı bulup hattâ şamata etmeye başlamışlardı. Bu arada Draycott'u her lokmada, her yudumda yakından izlemeye ve ona ayak uydurmaya çabalıyordu. Fakat yemeğin sonuna doğru Draycott Welsh usulü peynirli tost da ısmarlayınca iyiden şaşkına dönmüştü adamcağız. Peynirli tost? Burnunun sol deliğinden bir kız gibi konuşan bu yağ tulumu yemeğe yeni mi başlıyordu yoksa?

Birkaç yaşlı adam Mr. Chipwama'ya siyah derili olduğu için baktılar. Çünkü klubün Afrikalı veya Hintli hiç üyesi yoktu. Aslında her ne kadar liberal bir yer olsa da; politikacılar, yazarlar yayınevi sahipleri, gazeteciler, aktörler, düşünürler gelse de, gene de bir Afrikalıyı rahatlıkla kaldıracak kadar liberal sayılmazdı. Aslına bakılacak olursa Afrikalılara klüplerde pek yer yoktu. Belki ancak Royal Automobile'deki (*) hayhuya katılabilirlerdi.

Uzun parmakları arasında bir kurşun kalemle kızlardan biri çıkageldi.

«Mr. Draycott, Mr. Rowlingson diye biri geldi.»

«Beni mi görecekmiş? Kimmiş?»

«Tanımıyor musunuz?»

«Hayır.»

«Oysa pek önemli birine benziyor.» dedi kız.

Draycott izin isteyip gelenin kim olduğunu öğrenmeğe gitti. Kız oturduğu yerden tiksintiyle izledi onu. Ahlaksızca yaklaşmalarına karşı koymak zorunda kal-

(*) Kraliyet Otomobil Kulübü.

mıştı bu kız da. İçkinin etkisiyle pancara dönmüş suratlı yaşlı birkaç adam önlerinin fermuarını açarak tuvalete gidiyor, yemeğin verdiği rehavet içinde salınarak yürüyorlardı.

Mr. Rowlingson'un elinde büyük, ağır bir çanta vardı. Fakat ansiklopedi satmıyordu kuşkusuz.

«Aman Mr. Draycott. Korkarım yemeğinizden alakoydum sizi?»

Mr. Chipwama içeride ellerinde kirli pipoları olan yaşlı adamların ve editörüyle heyecanlı heyecanlı konuşan durumu sarsılmış bir ozanın arasında kalmıştı.

Draycott sabırsızlanmıştı: «Çok önemli mi? Konuğum vardı.»

«Konuşabileceğimiz bir yer var mı? Özel bir konuşma?» diye sordu Mr. Rowlingson.

Draycott sinirlenmişti.

«Yok. Burası kulüp. işin mahiyetini söyleyemez misiniz?»

«Ben Death, Cheatle ve Brain'denim. Avukat...»

«Aman tanrım,» diye kaşlarını çattı Draycott. Kötü bir durumdaydı. «O belâ kadın yazamaz mıydı?»

«Özür dilerim,» dedi. Mr. Rawlingson. Fakat bekleyecek vakti yoktu. «Özel bir konuda kısaca konuşmamız gerek. Kütüphanede olur mu acaba?»

«Kütüphane yok ki.»

«Sizce neresi uygun öyleyse?»

«Burada konuşalım,» dedi Draycott.

«Aman Mr. Draycott. Burada olmaz. Önemli bir mesele anlıyorsunuz ya.»

«Sizi Mr. Rizzalo mu gönderdi?»

«Hayır. Rizzolo mu? Garip bir isim doğrusu. Ben Dakin'in sözcüsüyüm. Victor Dakin.»

«Hey tanrım,» diye bir çığlık attı Draycott. «Victor için elimden geleni fazlasıyla yaptım...»

«Karanlık bir odanız yok mu?» diye sordu Mr. Rawlingson.

«Ne yapacaksınız allahaşkına?»

«Ufak bir film gösterisi.»

«Bir avukat için fazla küstahsınız.»

Erkek erkeğeydiler. Adam eğleniyordu. «İyi bir film,» dedi Rawlingson. «Nan Rizzolo. Bu şaşırttı beni... Anlıyor musunuz? Aynı isim. Bir raslantı mı? Çok güzel bir kız. Sizi kıskanmakta haklılar. Mr. Draycott. O giysiler içinde çok arzulanacak bir kız. Yerinde bir laf ettim mi acaba?»

Draycott şok geçirmiş gibi sarsılmıştı. Kendini iyi hissetmiyordu. Gerçekti. Bir eğlentide, her yerde ışıklar yanarken... Fakat daha önce de olmuştu, kimse sesini çıkarmamıştı. Eğer o rezil kalede geçen her şey filme alındıysa, mahvolmuştu. Birisi temelinde dinamit patlatacak demekti. Vivian mı? Ondan başkası olamazdı. Tepişmek için mi arap saçına dönmüştü işler...

«Bilardo odasına gitsek iyi olur sanırım. Orası boştur belki.»

Loş bilardo salonunda karşılıklı dikildiler.

Draycott «Nedir bu hikâye? Niye Dakin yapıyor? Onun bu işle ilgisi ne?» diye sordu.

Rawlingson da «Heyecana kapılmayalım» dedi. «İsterseniz önce teybi dinleteyim. Filimle birlikte gider. Sesinizin belirgin olduğunu sanıyor musunuz? Çoğu kez TV'de ya da saçmalık kutusu olan radyoda dinlerdim sesinizi. Bana kalırsa etkileyici savunmalarınız var derim...»

Draycott geç kalmıştı, fakat gene de «Tabii ki avukatlarıma danışacağım,» dedi.

«Mr. Remington'a öyle mi? Üzülecek bir şey yok

Mr. Draycott. Mr. Remington da Mr. Dakin'e çalışıyor. Bir şey söylediğimiz yok şimdilik anlıyor musunuz? Kimsenin kimseyi suçladığı falan yok. Sadece arkadaşlık var ortada. Fakat Dakin'i uzun zamandan beri görmediniz. Bir başlangıç olsun dedik görüşmemize. Dinleyin.»

Draycott sesini çok iyi duymuştu. Evet, bal gibi kendi sesiydi bu: «Nasıl gidiyor Mrz. Rizzolo?» Nan'ın kıkırdamaları duyuluyordu arada. «Gıdıklıyorsun.» Daha sonra ardı ardına: «Aman tanrım, ne hoş, ne güzel.» «Dönsene,» gibilerden lafları geliyordu Draycott'un. «Nan. Ağdayı sarıp mı yersin?» diye sorunca, Nan «Piç seni.» diye bir çığlık atıyordu. Draycott piç miç dinlemiyor, «Postacı usülünü deneyelim haydi.» diyordu. Bu sahnelerin hepsini filme almışlardı...

«Mahvoldum,» diye homurdandı.

«Her şey filmde göründüğü kadar kötü değil, Draycott.»

«Bu Dakin piçi benden ne istiyor ki? Para istemez inşallah?»

«Yok canım,» diye yanıtladı Mr. Rawlingson. «İstediği sadece arkadaşlık...»

«Çıldırmış bu herif.»

«Kim söylemiş çıldırdığını, Mr. Draycott?»

«Arkadaşlıkmış! Olmaz böyle boktan şey. Hay canı cehenneme. Ne iyilik düşünüyor ki?»

«Biz de pek bilmiyoruz daha,» diye bilmezlikten geldi Mr. Rawlingson. «Fakat sizden sadece günlüğünüze bir göz atmanızı istiyoruz. Aralık ayının dördünde ne yaptığınıza bir bakar mısınız? Günlerden perşembeydi sanırım. Mr. Dakin onunla birlikte olduğunuzu sanıyor.»

«Dakin'in işlerine bir kez burnumu soktum. Onun

için uğraştım. Ama bir daha olmaz bu.» dedi Draycott. Korkmuştu iyiden.

Rawlingson «Ama eski bir dostunuzdur,» diye hatırlattı. «Ikimiz de polisin sabit fikirli olduğunu biliyoruz. İşe bir bulaşmaya görsünler... İşte bu yüzden istiyoruz ki onların hatalarının ve dik kafalıklarının...»

«Hiç bir şey vadetmiyorum,» dedi Draycott. Suratı allak bullaktı. Çoktan yenik düşmüştü. «Ucuz tarafından haraç yemek derler buna. Başka bir şey değil.»

Mr. Rawlingson çevik zekasıyla olayı özetlemeye çalıştı: «Sen sırılsıklam aptalın birisin Draycott. Kendin daha iyi bilirsin ya... Filmi görmek isteyip istemediğini bize bildir istersen. Ayıp denen bir şey var. Yüzsüzlüğün böylesine rastlamadım ben şimdiye dek. Mrs. Rizzolo güzel bir vücuda sahip.. Duyanlar ne demezler ki, Mr. Draycott? Ne demezler ki? Ben gene sizi ararım...»

Rawlingson Draycott'un başarılarıyla dolu bandı ve Japon malı teybi toparlayıp gitti.

Draycott bilardo masasına yaslanıp kalmıştı öylece. Kapana kısılmıştı. Artık canına okunabilecek açıkları ortadaydı. Rahatlıkla saldırabilirlerdi kendisine. Buckhingham Sarayındaki hafta sonu tatili onun neyineydi. Hükümette ya da üst kademelerde görev de alamazdı artık. Doğduğuna pişman edecekler, burnundan fitil fitil getireceklerdi.

Insanın Dakin ile başının dertte olması, fiziksel acı çekmesi, aylarca hastanelerde sürünmesi demekti. Ve Draycott nasıl korkmasındı bu azılı hayduttan? Günlerce nutku tutuldu korkudan. Nan da bu çaresizliği fırsat bilerek beceriksizliğini, düşkünlüğünü sura-

tına kahkahalarla vuruyor, sadistçe alaya alıyordu zavallıyı.

Hiç bir şeye güveni kalmamıştı artık. Marjorie'nin anası, babası... Hastanede yatakları parçalayan ve beyninin yarısı kazınacak bir kız... Henry Rizzolo... Henry'nin, Draycott Nan'a rastlamadan önceki bokluklarından yararlanmaya çalışan adam... Durumu bomboktu. İtibarı sarsılmıştı. Bir de Dakin tuzu biberi olmuştu. Mahvını kolaylaştıracaktı. Avam Kamarasında insanın özel hayatını hoşgörüyle karşılayabilirlerdi. Kuzeylerde bir yerde bıraktığı mahalle karısı Norah ise yıllardır intikam almak için çırpınıyordu. Binlerce küçük seçmen karısını terkettiğini bir avukatın karısıyla yaptığı zinayı ve gangsterlerle haşır neşir olduğunu duyacak ve bir daha da oylarını ona vermeyecekti. Londra'da neyin moda olduğu seçmenleri ilgilendirmezdi. Ahlaksızlığından kuşkulanmaları, aşağılık eğlentilere katıldığından şüphelenmeleri bile yeterdi onu duman etmeleri için. Dakin gibi bir gangster yüzünden yargıç önüne çıkarılmaktan korkuyordu. Korkunç bir hesaplaşma olurdu bu. Basın Dakin'le ilgili bir şeyler yazamıyorsa da onu yakından izliyor ve tanıyordu. Bir şey yazacak olurlarsa kamuoyu Draycott ile olan ilişkisini de duymuş olurdu.

Yeniklik, rahatsızlık ve utanç onun için kaçınılmazdı artık. Draycott'u öylesine korkutmuşlardı ki tadabileceği zevkler hiç bir anlam taşımaz hale gelmişti. Nan gene karşısındaydı. Kışkırtıcıydı. Kendini beğenmişti. Namussuzca davranışları sürüp gidiyordu. Uyanık ve saldırgandı. Gene her zamanki gibi elde edebilirdi, fakat artık fiyatı yüksekti. Ve Draycott Nan'la olan ilişkisini ancak haplarla sürdürebiliyordu.

SEKİZ

HER sabah aynı terane. Evin içinde bir hayhuydur giderdi. Biri bir şey ister, biri yalvarır; yakınlık beklerler, birbirlerini suçlarlar; açıklamalar yapılır, bir bağrış çağırış, bir curcuna alıp yürürdü...

«Şapkam nerede?»

«Bilet paramı almadım daha.»

«Evet aldın. İşte orada.»

«Betty çaya gelebilir mi?»

«Bugün olmaz Jennifer.»

«Niye ama?»

«Baban evde olacak da ondan.»

«Betty'yi sever o.»

«Yorgun gelir biliyorsun.»

«Bununla ne ilgisi var?»

«Ekmek kızarttım. Niçin yemedin?»

«Elbise fırçası nerede?» diye tutturdu Jennifer de.

«Kahvaltını et tatlım.»

«Dinle anne. Dinle. Eğer bir otomobil Cologne' den Hamburg'a saatte ortalama 93 kilometre hızla giderse... Bir kilometre nedir?»

«Bilmiyor musun?»

«Biliyorum, ama sen biliyor musun?»

«Senin ev ödevin bu. Hâlâ bilmiyorsun...»

«İnsana anasından da babasından da fayda yok.»

«Yani Mrs. Wilkinson...?»

«Evet, ama o işe yaramazın biri. Sen okula gitmedin mi?»

«Evet gittim,» dedi Mary Matthews. «Okulun birinde de öğretmenlik yaptım. Ama Almanya'da değil.»

Radyo yağış beklendiğini ve Güney - doğuda ısının düşeceğini söylüyordu.

Zaten hava yeterince soğuktu. Soba bütün gece yanmıştı; ama evin ancak onda biri ısınmıştı. Günün birinde paraları olunca... Polis aylığıyla mı? Ne önemi vardı canım. Olmasa da olurdu. Sevginin ılıklığıyla düzenli bir hayat sürmüyorlar mıydı bu evde nasıl olsa?

Radyodaki ses, Parlamento üyesi Mr. Gerald Draycott, Güney Afrika ile olan ticarî ilişkilerde daha ahlaklı olunması gerektiğini ve başkalarının bu konuda olumsuz davrandığını söylüyordu.

Mary tiksiniyordu bu adamdan. Aşağılık herifin biri olmasa, iyi biri olsa Rivalry'deki masanın başında oturmazdı.

Musluktan su damlıyordu. Bir çamaşır makinası almalı diye düşündü Mary. Çamaşırcı bulmak zordu.

Sevgi bilinçsizdi. Suskundu; ama evi canlandıran da sevgiydi. Sevgi uğruna hep felâket deneniyordu. Aslında sevgi okul kitaplarındaydı. David'in oyuncaklarındaydı. Onun kâğıttan yapıp attığı uçaklardan birinde yüklüydü... Mary sık sık yakınırdı. Dağınıklığa katlanamazdı. Akşama kadar o toplar, yumurcaklar da dağıtırdı. Karşılıklı savaş halindeydiler. Onlara «Eşyalarınızı odanızdan dışarı yaymasanız ne olur,» diyordu. «Bunun yemek odasında ne işi var?» Dinliyorlar mıydı? Fakat onları çok seviyordu. Sevildiklerini de biliyorlardı. Bu yüzden ortalığa yaydıkları Mikado çöplerine, kitaplara, lastik parçalarına, yerde duran dergilere katlanıyordu; gene de gırtlağına bir düğüm gelip çörekleniyordu. İş bununla kalsa iyi. Bob'un giysilerini, diş fırçalarını, jiletleri; tarakları temizleyecek hep kendisiydi. Maytaplar, dergiler, kırık saat parçaları... Bunlar ortalıkta durdukça Mary deliye dönüyordu.

Bu sekiz odalı, tek kömürlüklü, küçük ve düzensiz evde disiplinli bir okul öğretmeni kafasıyla bu işlerin hepsiyle teker teker yakından ilgilenmek zorundaydı. Burası onun dünyasıydı. Nesi var nesi yoksa evindeydi. Otuz beşinde bir kadındı artık. Kocasının yokluğuna katlanamıyordu. Onun evde yanıbaşında olmasını, yalnızlığını, kaygularını gidermesini arzuluyordu. Ona fiziksel olarak da ihtiyaç duyuyordu. Oysa Matthews — işi ne olursa olsun — yirmi dört saattir görev başındaydı. Saç sakal uzamış halde hâlâ çalışıyordu. Evde ve işinde her şey onun kişiliğinde düğümleniyordu. Mary ile çocukları da onun yörüngesinde dönen, ona bağlı kişilerdi. Korkunç bir duygusallıkla bağlıydı kocasına.

Telefon çaldı.

Mary'nin yüzü heyecandan kıpkırmızı olmuştu. Matthews ona nerede olduğunu bildirmeden edemezdi. Yüzündeki hoşnutluk ifadesini gizleyemezdi artık. Gülerek yemek odasından çıktı. Bir yandan da telefonu eline almadan önce lavaboda ellerindeki tost kırıntılarını silmeyi düşündü. Sonra, dedi kendi kendine Elimi sonra yıkarım.

Bir erkek sesiydi karşıdaki, ama Bob'un değildi.

Ağzında acı bir tad varmışcasına suratı asıldı.

«Mrs. Matthews?»

«Evet.»

«Kocanız, Bob Matthews...»

Kimsenin soru sorduğu falan yoktu. Gerçek birtakım laflar ediliyordu. Oysa Mary hemen açıklamağa koyuldu: «Kocam dışarıda. Ne zaman geleceğini de bilemiyorum.»

Avustralya veya Güney İngiltere aksanlı orta yaşlı bir Cockney olduğu anlaşılıyordu sesinden. Aslında güneyin tam kaba diliyle de konuşmuyordu. «Ve eğer,» dedi ses. Durakladı. Sonra da «Geri gelmeyebilir kocanız. Onu öldüreceğiz.» diye ekledi.

Mary söylenenleri anladığından pek emin değildi. Gülerek «Beni korkutmağa mı çalışıyorsunuz?» diye sordu.

Karşıdaki adam ciddiye alınmamanın verdiği sinirlilikle «Eğer şaka ettiğimi sanıyorsanız» diye hırladı, «garaja şöyle bir bakıverin. Gerekirse sizi de öldüreceğiz. Şaka etmiyoruz Mrs. Matthews. Aklınızı başınıza toplayın.»

Telefonu kapattı.

Mary bunun bir şaka olmadığını anlamıştı.

Aslında korktuğu başına gelmişti. Matthews Lond-

ra'da olup biten korkunç olayları şöyle bir çıtlatmıştı. O günden bu yana böyle bir şeyin başına geleceği korkusuyla yaşamıştı Mary. Böyle korkulara karşı biraz olsun hazırlıklıydı. Gene de bu tür bir korkuyu duymaktan alamıyordu kendini. Bob, karısının böyle şeylerden korkmasından endişelenmiyordu. Bütün silahların üzerine çevrilmiş olduğunu kabul etmişti desek, ne olurdu acaba? Bir kere bir sürü kapısı ve penceresi olan bir evde oturmakla tehlikelere karşı apaçıktı. Korkusu içindeydi. Bir saldırıya kadınsı ince bileklerinin elverdiği güçle ve evdeki copla karşı koyabilirdi ancak. Oysa saldırı sırasında cop elinin altında olmayabilirdi.

Olduğu yerde kalakalmıştı. Bitkindi. Yaşamında olağanüstü bir değişmenin olacağının, bir sona yaklaştığının farkındaydı. Evlenmeden önce kendisine acı veren, güç gelen, imkânsız görünen günlerin kolay günler olduğunu anlıyordu. Telefon numarasını değiştirebilirlerdi. Ne farkederdi ki. Bob yanında yoktu. Telefonun her çalışında korkuyla ayağa sıçrıyor, şakaklarına sancılar saplanıyor, elleri ter içinde kalıyordu. Günde en azından on kez çalardı bu telefon.

Değerler değişmişti. Telefonda konuşulan günlük sözler dayanılmaz hale gelmişti. On adım ötede sevdiği ve güzel bulduğu iki yumurcağın konuşmaları ve yalvarmaları beyninde zonkluyordu şimdi.

Yumurcaklar ona sesleniyorlardı.

«Kimdi o?»

«Baba mıydı?»

Mary çocuklarını oyalamak için yanlarına gitti. Yolun karşısındaki, dört yüz adım uzaklıkta bulunan otobüs durağına götürmeyi gözü yemedi. Kim gözetliyordu onları? Çıkıp da geri döndüğünde eve kim girmiş olacaktı ki?

Normal bir hayat karabasana dönüşmüştü. Çocuklar çekip gidince Mary telefon edecekti. Bu arada bir önceki günün kolaylıkları sürüyormuş gibi davranmalıydı...

«Parmağını emme artık.»

«Emmiyorum,» dedi David.

«Eğer baba gelmezse bu akşam benim odamda yatacaksınız.»

«Ben yatmam. David horluyor.»

«Yatacaksın.»

«Nedenmiş?»

«Çünkü ben öyle istiyorum.» diye üsteledi Mary sabırsızlıkla.

Yumurcaklar havadaki değişmenin farkına varmışlardı. Uzun süre suskun oturdular.

Bir kalem bul. Yaz bakalım. Bugün bir kilo. Adamın dediklerini de yaz. Tam tamına. Zamanı da not et. Sesler ve anılar... Eskiden üstünde düşünmeden geçtiği, ilgisiz kaldığı şeyler şimdi değer kazanmaya başlamıştı. Gel-gitler. Gölde Bob'un yürüyüşü. Acaip kokulu bir otelde yastıklar, Bob'un gözlerinin rengi, acelesi varken coşkuyla Mary'nin elini tutuşu. Evlendikleri günü ve otel basamaklarından aşağı gözlerinin içi gülerek, yuvarlanırcasına aşağı inen kafayı çekmiş babasını anımsıyordu. İyice alışmadan önce kaç kez denemek zorunda kalmışlardı... Arada sırada Mary çaresizlik içindeyken buz gibi soğuk gövdesinin onun yüzünden nasıl çılgınca tutkulara kapıldığını düşünürdü...

«...garajda,» diyordu Jennifer.

«Ne?»

«Aman anne, bir kulaklık falan al kendine. Ya

da beni dinle. Okey sopamın garajda olduğunu söyledim sana.»

«Artık oynamıyorsun ki.»

«Biliyorum ama Eileen ödünç almak istiyor.»

«Garaja gitmemelisin.»

«Niye gitmeyecekmişim? O benim arkadaşım. Ona olabileceğini...»

«Yatma zamanı geldi. Haydi bakalım.»

«Ama daha on geçiyor.»

«Saat geri kalmış.»

«Geri değil çünkü daha şimdi adam söyledi...»

«Jennifer, eğer tartışmaktan vazgeçmezsen...»

Çocuklarla birlikte yolda yürürken Mary'nin vücudu korkudan kaskatı olmuştu. Yüzlerce insan sokakta oradan oraya koşturuyordu. Elli kadar araba park etmişti. Yolda trafik akıp gidiyordu. Durum korkunçtu. Mary'ye bakanlar oluyordu. O da tedirginlikle irkiliyordu. Otobüs durağında on dakika beklediler. Bu arada en azından üç kez Jennifer «Sana söyledim. Adam dedi ki,» dedi. Mary de «Doğru eve gelin,» diye uyardı. «Tabii,» dedi Jennifer de «Akşam yemeğini dışarda mı yiyeceğiz?» diye sordu. Başka bir gün böyle bir soru tatlı ve eğlenceli olabilirdi. Otobüsün geldiğini görünce David annesini öperek «İyi misin anne?» diye sorunca Mary de «Tabii, David» dedi kısaca. Bu arada Jennifer de «Her zamanki gibi biraz kızgınca. Bu yaşlarda olur...» diye ekledi.

Mary bombardıman bekleyen asker gibi iki büklüm, içine kapanıp evine döndü.

Ev fazlasıyla sessizdi. Radyo ve TV kapalıydı. Tozlu odanın rahatsız edici sessizliğinde dışarının gürültüsü duyuluyordu... Kaldırımda oynayan kız ço-

cuklarının, otomobillerin ve kırkdört numaradaki uğursuz köpek havlaması.

Mary çok yorgun olduğunu düşündü.

Gidecek hiç bir yer yoktu. Nereye kaçabilirdi? Korku karın damarlarında olanca hızıyla bayıltıcasına atıyordu. Masayı temizleyip, yerleri silemeyecek, radyoyu açamayacak, çamaşır makinesini çalıştıramayacak ölçüde eli ayağı kesilmişti.

Dışarı çıkmak istemiyordu. Alışverişe de çıkamıyordu. Yemeğin sırası değildi zaten. Bir çorba konservesi açmak yeterdi öğle yemeği için. Dördü çeyrek geçe yolda olmak, yalnız olmak zorundaydı. Çocukları otobüsten alması gerekiyordu. Hava o zaman kararmış olacaktı. Çünkü yağmur başlamıştı. Yorgunum diye düşündü. Postacı geliyordu evden yana. Yapması gereken neydi? En doğru davranış hangisi olabilirdi? Telefon edip bu konuda onlara başvurması mı gerekti acaba? Yoksa onları önemli olabilecek işlerinden alıkoymayıp tehdide tek başına göğüs mü germeliydi? Garaja gidemem. Gidemem işte, diye geçiriyordu içinden. Tuzak olabilir. Adam gözlüyor olabilir. Onlar. Çünkü adam biz demişti...

Bob benim ne yapmamı isterdi?

Mary tam iğrenç telefonu eline almıştı ki postacı kapıyı çaldı. Ve telefonu bıraktı.

«Paket,» dedi postacı.

«Teşekkürler.»

«Ne güzel gün, değil mi?»

«Ama zenginlerin de başına yağıyor yağmur,» dedi Mary.

«Belki öyle, ama onlar Rollce-Royce'un içinde oturup yağmuru seyrederler.»

Paket Bob'a gelmişti.

Mary telefonun başına gitti gene. Fakat bu aptallıktan başka bir şey değildi. Postacıyla konuşmak; dışarıdan bir insanla konuşmak güven vericiydi. Aman neyse hiç olmazsa eğlenirim diye düşündü ve numarayı çevirmeye koyuldu. Bir saatten beri ilk olarak rahatlatmıştı.

Bir erkek sesi «57351,» dedi.

Mary «Kim o?» diye sordu.

Adam alttan alarak «Ne istiyorsunuz?» diye sordu.

«Ben Mary Matthews.»

«Aa, Mary sen misin. Ben Tom Binney. Hayır daha gelmedi. Konuşamıyor seninle. Bir evde bekliyor.»

«Tom dinle bak. Acaip bir telefon geldi. Ne yapmam gerek? İşi büyütmek istemiyorum ama biraz korkuyorum.»

«Yani biri açık saçık şeyler mi söyledi demek istiyorsun?»

«Hayır Tom. Bob'un dışarıda olduğunu bilen biri Bob'un geri dönmeyeceğini, çünkü onu öldürecekleri söyledi. Bana garaja bak dedi.»

«Bir şey çıktı mı?»

«Bakmaya korktum.»

«Şimdi geliyorum,» dedi Binney.

«Sana çay demleyeyim öyleyse.»

Binney daha çaydanlık kaynamadan eve varmıştı. Gerry Gardner de onunla gelmişti. İkisi de onu sakinleştirmek için sırıtıyorlardı. Hem kendilerinden hem de halktan biri olan Mary'deki korku ve merak geçmemiş miydi? Mary onlara konuşmayı kısaca anlattı.

«Sen burada kal Mary,» dedi Binney. «Biz garaja bir göz atalım. Boş mudur acaba?»

«Hayır. Bob, çavuş Stow'un arabasıyla gitti.»

Bir süre gelmediler. Sonra Mary Gardner'in geldikleri arabaya gittiğini gördü. Binney eve döndü.

«Çay nasıl gidiyor?»

«Bir şey var mı?»

«Evet,» dedi Binney. «Nitrik asitle Bob'un arabasının canına okumuşlar.»

Durum açıklığa kavuşmuştu artık. Bu bir cürümdü. Ve bunda bile bir rahatlatıcılık vardı.

Gardner içeri girdi. Elinden bir şeyler alınmışcasına suskundu. «Şimdi de patlayıcılara dadandılar..»

«Ben ne yapacağım?» diye safça sordu Mary.

Binney «Gelecek telefon konuşmalarını dinleyeceğiz. Bir itirazın yok ya?» dedi.

«Yok. Bob nasıl?»

«Bakarız.»

«Çay içer misiniz?»

«Iyi olur. Teşekkürler. Meraklanacak bir şey değil, Mary. Yani pek öyle meraklanacak bir şey yok demek istiyorum,» diyerek durumu açıkladı Binney.

«Kim olduğunu tahmin edebilir misin?» diye sordu Mary.

«Koca oğlanlardan birinin fedaisi yapar ancak böyle şeyleri. Bob öğrenir. Sadece seni korkutmak için yapmışlar.»

Mary «Madem bekliyorsunuz niye oturmuyorsunuz?» dedi. «Ben paketi götüreceğim.»

Binney «Dur!» diye atıldı.

Mary titremeye başlamıştı.

Binney «Bugün mü geldi?» diye sordu.

«Az önce.»

«Ona gönderilmiş... Bir paket bekliyor muydu? Doğum günü mü? Kimseye bir şey göndermiş miydi?»

«Hiç bir şey göndermedi.»

«Ağır mı?»

«Birkaç kilo var.»

«Ben bu işi sevmedim, Mary.»

Gardner «Kum dolu bir kovaya koy,» diye önerdi.

Binney ne yapacağını kestiremiyordu. «Belki de pahalı bir şeydir gönderdikleri?»

Mary «Bana kalırsa öyle yapın. Suçu ben üstlenirim.» dedi.

Mary bir kovayı kumla doldurdu. Binney de paketi yavaşça kovanın içine yerleştirdi. Sonra da kovayı dışarı, bahçeye taşıdı.

Yirmi dakika içinde asitlerden ve patlayıcı maddelerden anlayan biri geldi polis arabasıyla. Diğerleri onu yakından izlerken adam da paketi kovada parçaladı.

Patlayıcılardan anlayan adamın işi bitince «İyi ki,» dedi, «Buna dokunmamışsınız. Polisten hoşlanmayan biri hazırlamış olmalı. Paket bu evi yerle bir edebilecek güçte, profesyonel işi bir özel yapım.»

Otuz altı saatten beri hiç kımıldamadan bekliyorlardı ki kapı kilidine giren anahtarın tıkırtısını duydular.

Matthews ile Harland bu kocaman beş odalı soğuk evde arada sırada yerlerde yatarak, soğuk yiyecekler ve çubuk çikolatalar yiyerek beklemişlerdi. Helânın kapısındaki zinciri bile açmadıklarından üstleri başları leş gibi olmuştu. Katlanmak zorundaydılar. Çünkü ipuçları buraya getirmişti onları.

Bir dizi hafif, fakat mide bulandırıcı suçtu bunlar. Iki seferinde de şiddete baş vurmuşlardı. Listeleri incelediler. Sokakta değildi. Eve giriyor kasa, para, çek

defterleri, transistörlü radyolar ve hattâ fenerleri bile araklıyordu bu herif. Çoğu kez açık pencereleri adamın dışarıda süt dağıttığı bir zamanda zorlayarak içeri giriyorlardı. İki kez de soyulanların karılarına saldırmışlar, kadınlardan birini de hastanelik etmişlerdi üstelik.

Camların kırık olan yerlerinde kan izleri vardı. Yedi vakanın altısında cam kırık olmamasına rağmen pencere içinde kan izi vardı. Matthews bunun ne demeye geldiğini iyi biliyordu. Yani demek oluyordu ki adam bir yerini kestiğinden değil de sinirlenince kan izi bırakıyordu. Bir evi soymaya girerken burnu kanamaya başlayan bir adam vardı. Onu nasıl tesbit ettiklerini söylemeden suçüstü yakalamışlardı. Bu onun işine benzemiyordu. Çünkü yanına bir yardımcı alırdı genellikle. Fakat iki kadın da soyguncuların iki kişi olduklarından emindiler. Bunlardan biriydi kadını komaya sokan.

Matthews, Çavuş Stow ve Harland'la birlikte heyecandan burnu kanayan adamı bulmaya gittiler. Kapıya kimse cevap vermedi. Matthews, evin kiralandığını ve kiralayanın müzisyen olduğu için olmadık saatlerde eve gelip gittiğini bir iki kişiden öğrenmişti. Matthews'ün de ilgisini çekmişti bu. Adamlardan biri Matthews'a, evde kalanın haftanın bir çok günlerini dışarıda geçirdiğini, buna karşılık eve girmek isterlerse mal sahibinin anahtarını alıp içeri girebileceklerini söylemişti. Ev sahibi bir anahtarla çıkagelince üç polisin de gözü faltaşı gibi açılmıştı. Bir karış toz tutmuştu evin içi. İçinde yirmilikler bulunan yarım düzine kadar kumbaranın dışında diğer odalar başka yerlerden çalınan eşyalarla doluydu: Gümüş takımlar, TV'ler, sigaralar, maskeler, kasalar, bir şamatada ka-

faya geçirmek için bulundurulan bir sürü naylon çorap.

Başka bir oda da tavana kadar bakkaliye eşyası doluydu. Yarım ton kadar çay, on beş düzine domates salçası, iki yüz kilo şeker. İçeride adım atacak yer yoktu. Matthews bu eşyaların «Uzun vadeli bir firma» için yapılan çalışmaların artığı olduğunu anlamıştı. Şehri çok bunaltıcı bulan birkaç bıçkın şehir dışında bir supermarket kurmuşlardı anlaşılan. Bir de avukatları vardı mutlaka. Sonra da Cardiff, Edinbourg, Dublin ve daha da uzak semtlerden «bulunması mümkünsüz» mallar ısmarlıyor ve getirtiyorlardı. İlk birkaç borcu zamanında ödeyip durumu kurtarıyorlar ardından daha mal ısmarlıyorlardı. Sonra da tabii ki para mara hak getire. Sırra kadem basıyorlar, Londra'da da malları düşük fiyatla piyasaya sürüyorlardı.

Çavuş Stow gitmişti. Matthews ile Harland ise yerleşip beklemeğe koyulmuşlardı. Son yedi ev soygunu dışında işlenmiş yirmi yedi yeni suç daha dökülmüştü ortaya.

İşte şimdi de bu suçların sorumluları gelmişti...

Taş döşemede sürünen ayak sesleri geliyordu. Hiç de yabancı olmayan bir adamın sesi duyuldu: «Işığı yaksana,» Yanındaki adam bitkindi. «Aptallığın sırası değil. Sabahın beşinde ışık yanar mı?» diye karşı koydu.

Matthews «Merhaba Danny,» diye karşıladı. «Yoruldun mu?»

Danny çabuk çabuk «Benim bu işle bir ilgim yok. Doğru söylüyorum Matthews. Sana yalan söylemeyeceğimi bilirsin.» dedi.

Danny böyle konuşunca yanındaki ağzının orta

yerine yumruğu yapıştırdı. Adamın eli parmaksız olmasına rağmen Danny'nin dudakları kanadı.

Harland yumruk atan adamı tuttuğu gibi «Yeter be,» diye bağırdı.

Matthews «Chloe nasıl? Yoksa Pauline miydi?» diye sordu. Sonra da «William Rowlands, Danny Riley, sizi tutukluyorum. Şu nedenle ki...»

«Aman sus be.» diye tersledi Rowlands.

«...ve söylediğin en ufak bir şey bile...»

Danny kırık dişleri yukarı aşağı oynayarak ısrarla «Onunla üç kez birlikte oldum Bob. Ben değilim. Kavga eden ben değilim demek istiyorum. Ben şiddet kullanmam...» diye Bob'u iknaya çalışıyordu.

«Belki ipucu olarak işe yarar bu.» diye tamamladı Matthews.

Rowlands meydan okurcasına «Bu benim işim değil.» diyordu.

«Yamak da sensin. Araklamadıysan bile çalındığını bile bile kabul eden sensin.»

«Bunu ispatlayamazsın.»

«Şakaydı değil mi?» diye araya girdi Harland. «Bu getirdikleriniz ne öyleyse?»

«Rowlands ana avrat sövmeye başladı: «Sanırım bu uyuz getirdi.»

«Danny,» diye karşı çıktı Matthews. «Senin işin değil bu. Bu çok aşağılık bir iş. Sen klas adamdın. Böyle şeylerle uğraşmazdın sen. Sana saygım vardı.»

Rowlands, «Benim gibi hızla yükselen birinin, bu çocuk oyuncağı işle uğraşacağını mı sanıyorsun? Beni işe bu uyuz bulaştırdı,» diye bağırdı.

Her şeyi sağlama bağlayınca ötmüştü. Şimdi de öfkeyle «Allahaşkına onu da aynı boktan hücreye koymayın.» diye bağırıyordu.

Danny dürüstçe «Sana daha önemli bir şey söyleyebilirim, Bob. Gerçekten. Bundan daha da önemli bir şey.» dedi.

«Midemi bulandırıyorsun,» diye terslendi Rowlands.

«Biraz ara ver Danny,» diye ricada bulundu. «Traş olmam gerek.»

«Doğru söylüyorum, Bob. Çok önemli. Eğer biraz sabredersen...»

«Bu pislikten paçayı konuşmakla kurtaramazsın Danny. Bu işten yirmi yıl yemen işten bile değil zaten...»

«Aman tanrım,» diye inledi Danny. «PD'yi bulurum. Bir sürü şey alırım. Haksız davranmamalısın Bob. Bu büyük bir iş. Bildiğin gibi değil. Dakin'in tayfalarından biri...»

«Canına okunacak nasıl olsa» diye güldü Rowlands. «Doğrusunu yaptın helâl olsun.»

Matthews'in de aklı yatmıştı. «Pek de kötü piç sayılmazsın.» dedi. «Böyle ucuz işlere karışmamalıydın.»

«Biliyorum,» diye doğruladı Danny. «Ben de biliyorum, Bob. Fakat yaşlanıyorum artık.»

Rowlands yorgunca «Ona pansiyonumu verdim,» diye şaka etti.

«Daha pazartesi günüydü. Yok. Hayır. En son salı günüydü. Duke of York'ta bana gelip 'Bir onluk ödünç versene' dedi. Ben de 'verememm,' dedim. 'Geri vereceğim,' dedi gene. 'Sadece iki shilling bir de altı peni var cebimde,' deyince kızdı. 'Yakında bir sürü param olacak anlıyor musun?' dedi bana. Sonra Bob, eliyle bir hareket yaptı. Kullandığı şeyin hareketini anlıyorsun ya. Birini sopayla iki büklüm edi-

yormuş gibi bir hareket. Ben de 'Bilmek istemiyorum. Kalsın,' dedim ama bir onluğu da ödünç verdim.»

«Paranı geri aldın mı?»

«Hayır. İşlerim vardı. Duke of York'a sık sık uğramam zaten.»

«Bu espriyi yapan kim?»

«Henry Heusen. Çene çalmak için fena bir çocuk sayılmaz. Genellikle sessizdir.»

«O ne yapıyor şimdi?»

«Dakin'in şoförlerinden biri. Fedaisi gibi bir şey.»

«Bunu unutmam Danny. Şimdi hiç bir söz vermiş olmayayım sana. Yürü haydi. Bir taksi bulup binelim.»

Matthews yorgundu. Kir-pas içindeydi. Fakat sonunda tatmin olmuştu. Yani şu son otuz altı saat beklediğine değmişti. Bunları bir karakola teslim etmek bir saat çekerdi. Kendisine de birkaç saat ayırıp önce banyo yapmak, sonra da Mary ile sevişmek ihtiyacını duyuyordu. Tabii bu arada koca bir parça da biftek yiyeceğini söylemeye gerek yoktu. Çünkü bu kız gerçekten iyi biliyordu yemek pişirmesini. Uzun bacaklı, küçük göğüslü, kahverengi saçlarının sarmaladığı dürüst yüzüyle ağırbaşlı, öğretmenlikten ayrılma bir kızdı. Onun yeri başkaydı. İlkokul çocuklarına güven verici, ağırbaşlı gözlerle baktığında bir şeyler ısınırdı Bob'un içinde. Gene yüreğini bir ılıklığın saracağını biliyordu. Çünkü hep böyle olurdu. Yeryüzündeki milyonlarca kadın arasında onunla evlenmiş olduğuna öylesine memnundu ki.

Karakolda Bob'a, son yirmi iki saattir karısının kendisini korku içinde beklediğini bu yüzden eve bir gözcü konduğunu ve ev telefonunu da kontrola aldıklarını söylediler. Bu arada 935 İngilize elden düşme aldığı Triumph arabasının da nitrik asitle aşağı yu-

karı duman olduğunu söylemeyi unutmadılar. Birisi ona bomba göndermişti paket içinde.

Yarım günün ve bir çırpıda otuz suç aracını ele geçirmenin verdiği rahatlık uçup gitmişti.

Doğru eve koştu. Evde üç gazeteci kendisini bekliyordu. Onları başından savmak bir saatini aldı.

Sonunda Mary «Yorgun görünüyorsun,» dedi ikisi yalnız kalınca:

Sen de öyle görünüyorsun, sevgilim,»

«Pek iyi uyuyamadım da.»

«Üzüldüm.»

«Üzülecek bir şey yok. Niye üzülüyorsun?» diye sordu Mary. «İşin bunu gerektiriyor işte.»

İkisi karşı karşıyaydılar. Ayakta sallanıyorlardı. Birbirlerini düşünmekten, bir diğeri için kendini yemekten bitkindi ikisi de. Bob kendini sorumlu hissediyordu. Korku Mary'nin gözünde yer etmişti. Gitmek bilmiyordu bir türlü. Gazeteciler Mary'nin çok sakin, hattâ şakacı olduğunu sanabilirlerdi gerçi. Fakat Matthews, Mary'nin hiç de öyle olmadığını çok iyi biliyordu. Mary bir başka duruyordu karşısında. Hiç de rahat görünmüyordu.

«Arabayı ne yapacaksın?» diye sordu Mary.

«Sigortaya bakar başka bir araba alırım.»

«Beni asıl düşündüren çocuklar hep...»

«Düşünecek bir şey yok artık.»

«Aptal olma Bob. Nitrik asit. Kimsenin nereden edildiğini bilmediği bir telefon. İpini kopardığında seni havaya uçuracak bir bomba...»

Birbirini seven iki kişinin yakınmasıydı bu sözler. Bir kavgayı andırıyordu.

Bob Mary'ye «Artık hazırlıklıyız.» dedi.

«Bundan iki ay sonrası için de mi?»

«İşimi bırakmamı mı istiyorsun?»

«Hayır,» dedi Mary. «Toplumsal bir dava bu. Devam etmelisin. Halka karşı görevlerin var. Başka ne yapabilirsin zaten?» diye de vahşi ve dişice bir pratiklikle sordu. «Ne mühendissin ne de akademik bir kariyerin var. Bu canilerin de istediği o değil mi zaten? Bir kavga bu, değil mi? Toplumun güveni ve rahatı için. Her şey pamuk ipliğine bağlı sadece.»

«Ben traş olup banyo yapsam iyi olacak,» dedi Bob.

Duygusal olacak yan kalmamıştı. Bitkindi. Üzgündü. Karısının güvenliğinden kuşku duymamıştı hiç. O eve geldi diye rahattı karısı. Yoksa dışarı çıkacak olsa kadın korkuyu olanca ağırlığıyla midesinde duyacaktı gene. Korku iş yapmasına engel olacaktı. Hattâ Bob'a duyduğu sevgiyi bile unutturabilirdi bu korku. Çünkü korkunun kemirdiği bir kadının duygusal olması mümkün değildi.

Mary de onun ardından banyoya seğirtti.

«Biftek istiyor musun?»

«Bifteğin sırası mı?»

«Sen bilmiyor musun?»

Matthews Mary'nin saçlarında, sonra omuzlarında dolaştırdı parmaklarını. Daha sonra Mary'nin beline dolandı ve onu kendine çekiverdi. Mary suskun ağlamağa başladı. Yaptığından pişmanlık duymuştu. «Biliyorum aptallık benimkisi. Şimdi daha iyiyim. Rivalry'deki adamlardan biri mi yaptı dersin?» Matthews, Mary'nin gözyaşları gömleğinin yakasından içeri sızıp göğsünü ıslatırken düşünüyordu. «Hey,» diye sarstı Mary birden. «İşin eğlenceli yanını söylemeyi unuttum. Jennifer dün geceki gazeteyi okumuş. Gazetede sansasyonal bir olay var diye düşünüyor. Kor-

karım sevgilim, Jennifer fazla İngiliz. Bizim bomba konusunda da tepkisi korkunç olacak sanıyorum...»

Matthews ile Binney olay yerine ikinci arabayla yetişmişlerdi. Ortalık allak bullaktı: Kan içinde yüzen ayakkabılar, tuz-buz olmuş cam kırıkları. Asfaltın üstüne boylu boyunca dört adam serilmişti. İnliyorlardı. Kan fışkıran suratları yamrı yumruydu. Hâlâ bir alarm çalıyordu. Beşinci adamı da kazara bulmuşlardı. Olay yerinden on beş metre ötede bir yanında kurşun yarası, kriz geçiriyor, hüngür hüngür ağlıyordu. Duran Zodiac'ın camları unufak olmuştu, bir kapısı menteşesinden boşanmış dışarı sarkıyordu ve bagajı da açıktı. Zodiac'a bindiren iki araba da oradaydı. Onlarda da şekil şemail kalmamıştı. Birine Vauxhall 101 diğerine Ford Zephyr demek için bir tanık gerekti. Ve Zodiac'ın önünü kaçan üçüncü arabanın tamponu çökertmişti. (Böyle bir arabayı nasıl bir araba çökertebilirdi acaba? İşte bu ilk delildi.)

Analarla çocuklar otuz metre ötede merak ve heyecan içinde bekleşiyorlardı ne olacak diye. Krabbs'dan bir araba geliyordu. O sırada Matthews kimin soyulduğunu çıkaracak halde bile değildi. Binney'in arabasından önce olay yerine gelen iki üniformalı polis onlara, önce Krabbs'dan, sonra halktan birinden ve daha sonra da tuğla atölyesinden telefon aldıklarını söyledi.

Bu arada ilk cankurtaran arabası da gelmişti. Çok iyi. Tam dört dakika geçmişti sadece.

Memurların parçalanmış suratlarının ve içler acısı hallerinin durup da resmini çekmenin mümkünü yoktu. Aslında resim çekmek isteyenler yok değildi,

ama adamcağızlara bir an önce yardım etmek daha gerekliydi. Matthews aralarından ölen olup olmadığını merak ediyordu. Olay gözden uzakta bir yerde geçmişti. Bu da memurların heyecanına rağmen çok usta ve soğukkanlı olmayı gerektirirdi. Birden olayın Mr. Armington'un bölgesinde geçtiğinin farkına vardı. Daha açıkçası Mary ile kendisini yoksa bu yüzden mi tehdit etmişlerdi? Bu işi St. Martha Cray karakolundan dört mil uzaklıkta düzenlemek için keşfe çıktıklarında park yerinde bir sürü otomobil durmuyor muydu acaba? Aralarından birinin suratını gören olmuş muydu ki?

Daha başka polis arabaları da geliyordu.

Mr. Armitage olay yerine neden sonra gelebilmişti. Çok geçti. Gariptir olay sırasında dışarı çıkmıştı; daha da garibi onun nerede bulunacağını bilen yoktu. Ancak dört yüz adım ötedeki bir meyhanede, sıradan bir hırsızla çene çalarken bulmuşlardı. Bunun sorumlusu kendisiydi. Uzun zaman hatırlayacaktı bunu.

Hiç bir görgü tanığı yoktu ortalıkta. Bir sürü meraklı, olay yerini çepeçevre sarmış aralarında konuşuyorlardı. Krabbs'tan yöneticiler de gelmişti üstelik. Olaydan sarsıldıkları belliydi. Heyecanla tartışıyorlardı aralarında. Orpington Lane'den olay yerine doğru gelirken yerin polis açısından pek kötü olduğuna dikkat etti Matthews: Meraklı ev kadınlarının pencereden bakacağı, hiç bir ev yoktu. Tuğla atölyesinden adamın biri soluk metal mavisi bir Jaguar gördüğünden emin olduğunu söylemişti. Başka biri de araba plâkasında 985 rakamını gördüğünü söylüyordu. Fakat kadın plâkadaki harfleri çıkartamıyordu bir türlü. Ka-

labalıktan bir başkası da plâka harflerinden birinin «H» olduğundan emin olduğunu belirtiyordu.

Enformasyon bürosuna durum bildirilmiş ve bölge çepeçevre çembere alınmıştı. Kapanan yolun açılması istenmişti, fakat bu en azından on dakika çekerdi.

Mr. Armitage'ın emrindeki mahallî dedektifler ve birtakım üniformalı polisler etraftaki halkı, Krabbs'ın kapısındaki adamı, Churchill Road'un köşesindeki ev kadınlarını ve iki millik bir alan içindeki fırıncı kömürcü ve dağıtıcıları sorguya çekmeye başlamışlardı bile. Birtakım insanlar olayı yüz elli metre kadar uzaklıktan gördüklerini TV için hazırlanan bir filim provası sandıklarını söylediler.

İki kız isteksizce gene boy gösterdiler olay yerinde.. Biri hastaydı. Ikisi de sarsılmıştı ya. Olay öylesine hızla gelişmişti ki evdeki hesap çarşıya uymamış ikisinin de hesapları ayrı ayrı suya düşmüştü. Biri soygundan birkaç saniye önceki olayları daha iyi anımsıyordu. Neden? Çünkü arabadaki adamlardan biri — hayır bundaki değil, mavi arabadaki — kendisine göz koymuştu. Nasıl bir adamdı? A, pek de fena sayılmazdı. Öyleyse onu gene tanıyabilir miydi görse? Tabii. Kız birden ne söylemekte olduğunun farkına varmış, irkilmişti. Soyguna karışan adamlardan birini tanıyabilecek tek insan bu kızdı. Ondan başkası tanıyamazdı; çünkü soyguncular suratlarını bir çorapla «örtmüşlerdi.» Matthews kızın korkudan allak bullak olduğunu anlamıştı. Kızın dili tutuluyordu. Adamı yeniden görmenin vereceği dehşet, haftalarca polis karakollarında sürünmenin ağır yükü, üstüste vereceği ifadeler... Memurlardan birini keser sapıyla yaralayan adamın arka avludan bir yerden bir polis tarafından

getirilerek onunla yüzleşmesi, sonunda bu da yetmiyormuş gibi mahkemelerde en azından suçlu kadar sürünmek, gördüklerini yargıca, herkesin önünde ve yeniden câninin karşısında anlatmak kızı çıldırtan bir şeydi.

Zodiac'ın içini hâlâ gözleri yakan ağır amonyak kokusu doldurmuştu. Arabanın yakınında bir yerde kanlı — belki de üstüne saç ve deri yapışmış — demir bir boru duruyordu. Arabanın üstünde kurumuş kan izleri vardı. Fakat yerdeki kan gölü üstünde gidip gelmek zorunda kalan hemşireler yüzünden ayak izlerinin tesbiti olanaksızlaşmıştı. Artık yerlerdeki, arabalardaki, kullanılan silahlardaki, unutulan kâğıt paralardaki — ki bu en iyisiydi — ayakkabılarda ve giysilerdeki kan grupları, memurlarınkilerle ancak hastanede karşılaştırılabilirdi. Biri, haydutlardan birinin, suratına vurulduğunu söyledi. Bu bilgi eğer sargı bandı alınırsa veya hastanede ayaküstü de olsa tedavi gerekirse önem taşıyordu... Memurlardan birine saplanan kurşunlar belirli eskilikte ve çapta olabilirdi. Ateşlenen silah veya silahların yiv ve setleri anlaşılabilirdi. Hele biri kullanılan silahı ve artan mermileri birinde bulacak olursa...

Zodiac'ın cam kenarlarında ve kapılarında öylesine çok kan pıhtısı vardı ki Armitage arabayı sürmenin aptallık olacağını düşündü. Bir kamyon gelip arabayı çekmeliydi. Ancak o zaman kan ve parmak izleri saptanabilirdi.

Zodiac'a çarpıp olay yerinde terkedilen iki arabanın yani Vauxhall 101 ile Zephyr'in son on iki saat içinde çalınmış arabalar oldukları karakollardaki kayıp listelerinden anlaşılmıştı. İki arabanın sahibi de önce arabalarının kısa zamanda bulunmasına sevin-

mişler fakat böylesine bir soygunda arabalarının hurdahaş olması onları altüst etmişti. Hele biri karakola gidip suçlularınkinden ayrılması için parmak izi vermesi gerektiğini duyunca nerdeyse düşüp bayılacaktı.

Bir saat içinde üçüncü araba da bulunmuştu. Tabii kuşkusuz bu, metal mavisi Jaguar X'ti. Ön lastikleri sönüktü ve tekerlekte biraz kan vardı, arabanın önü göçmüştü. İçinde sol arka koltukta kusmuk ve kan izi vardı. Lambanın üstünde de bir sürü kusmuk vardı. Toprağa çıkmış gibi bütünüyle değil ama bir ayakkabı topuğunun ve yanının kanda ve kusmukta bıraktığı bir iz de duruyordu... Arabanın önünde, yerde de bir sürü yumurta kabuğu bulundu. Jaguar'ın plâkası kendi plâkası değildi, çalınan başka bir arabanın plâkasıydı. Plâkası çalınan araba daha bulunmamıştı. Fakat yeni plâka gene de Jaguar X plâkasını tutuyordu. Anlaşılan biri bir plâka çalmış ve bir dükkâna Jaguar X'e uyacak bir yenisini ısmarlamıştı. Dükkân sahibi ya da garajdaki işçi dikkatsizliğinden ya da aptallığından garipliği farkedememişti...

Bundan üç saat sonra bir Austin Westminster' in çalındığı bildirildi. Araba Jaguar'dan millerce ötede, soygun yerinden de en az on iki mil uzaklıkta bulunmuştu. Bu arabanın da arka sırasında daha çok kan vardı. Demek ki Krabbs soygununda saldıran arabadan aktarma yapılmıştı ve ikinci aktarmaydı bu. Haydutlardan birinin de yara aldığı su götürmezdi. Westminster'in ön sağ koltuğuna da başka bir haydut sıçmıştı. Bu da panikten sonra birinin rahatlayıp, şaşkınlıkla altına doldurduğunun işaretiydi Dışkı fazla bir ipucu vermezdi gerçi ya, bu arabayı da askıya alıp götürdüler...

Eldeki ipuçları, yeni araçlar, kan grupları, hastanedeki memurdan çıkarılan mermi, kusmuk ve dışkı inceleniyordu. Olayın tanıkları az sayıdaydı. Fakat Judy Newton adlı kızın, kendini iyi hissedipte, Scotland Yard'a götürüldüğünde, kendisinde gözü olan şoför haydutu gösterilen dosyalardan tarif üzerine çıkarabileceği sanılıyordu. Kısa zamanda sonuç almak gerekiyordu. Yoksa soygundan sonra yitirilecek sürede, haydutların bulundukları yeri değiştirme ve zaman açısından kazançları olurdu. Birkaç saat geçtikten sonra polis gerekli bilgilerin birbirini tutup tutmadığına, delillerin yeterli olup olmadığına karar vermek için bir toplantı yaptı... Bu soygunun geçmişteki işlerle bağını araştırıyorlardı; şu son günlerde bekçileri keser saplarıyla yaralayan ve araba çalıp toz olan öylesine çok insan vardı ki... Sanki ekonomik gelişmeye bir işaretti bu.

Bazan çok zaman kaybedildiği için, ifade verebilecek tanıkların saf dışı edilmesi gibi tehlikeli bir ihtimal de doğmuş oluyordu. Olayı açıklığa kavuşturacak bir ifade verebilecek olanı da haydutlar temize havale etmiş olurdu. Ve mesele Jüri üyelerinden birinin oyuna bağlı olduğundan mahkemedeki büyük haydutlar jüri üyesini tehdit ederek ya da 200 Ingilize satın alarak mahkemenin kararını kendileri vermiş olurlardı. Mesele çok önemliyse bu para 500 İngiliz de olabilirdi. Sadece bir hayır yeterdi yargıcın jüriyi göndermesi için. Eğer ikinci jüride de aynı şey olursa — ki olurdu — Kraliçelerinin daha başka bir yetkisi kalmazdı. Bir jüri üyesinin yargıç önünde kalkıp da açık yüreklilikle ona bir şeyler teklif edildiğini söylemesi seyrek rastlanan olaylardan biriydi... Modern haydutlara karşı açılan savaş onların yenik düşmesiyle sonuçlan-

mazdı gene. Fakat oy birliği ile alınan bir kararı verecek on kişilik jüride üç kişinin yeminini bozmak yeterdi.

Tabii Matthews'ün bu soygunu Dakin, Fletcher veya Lowis gibilerin düzenlediğini düşünmemesi için hiç bir neden yoktu. Ve Armitage, bu bölgenin adamları olmadığından bu üç adamı bilemezdi. Matthews'ün kafasını kurcalayan otuz kişiden sadece üçüydü bu adlar.

Matthews ertesi gün öğle üzeri arabalardan birinde yumurta kabukları bulunduğunu duyunca artık soyguna katılanlardan birinin Lowis olduğundan emindi. Ya Dakin? Ya Rivalry'de bir gece bir arada görülen üç adam? Ya Helen of Troy'da Vic'in partisinin havasını iki polis bozduğurda üzerlerinde dolaşan buz gibi, tiksinen bakışlar? Bu yeterdi. Fakat Matthews, Armitage'a devretmişti işi. Zaten bütün mesele, bir kadın ikinci aktarmayı bildirmeye geldiğinden bu yana boka sarmıştı ya.

«Lowis olabilir. Onun ülesri vardır. Iki saatte bir tıkınır. Katı yumurta yer... Onu kumar oynanan klüpte Dakin ve Fletcher ile birlikte gördüm... Sana Henry Heusen'den söz ettim mi?» Ve Matthews Danny'nin Duke of Yorke'da Henry'den aldığı bir teklik borcu da bu olaya bağlıyordu.

Armitage fena olmuştu.

Masasındaki yüzlerce evrakın arasından kendi el yazısıyla yazılmış bir not buldu ve yüksek sesle okumaya başladı: «Dışkı tahlilinden alınan sonuç... Uzun lahana lifleri ve domates kabuğu sindirim organlarından barsağa fazla bir değişikliğe uğramadan ve mide salgısıyla yoğrulmuş olarak... Dışkıda anus enfeksiyonundan ileri gelen sarı-su görülmüş olup... Işte bu bizim oğlan.»

«Kız konuştu mu?»

«Scotland Yard'da şimdi. Bir de AA (*) görevlisi vardı. Jag'ı bir ara sokakta görmüş — zaman tutuyor — tekerlekleri sönükmüş. Beş adam...»

«Altı değil mi?»

Armitage «Yerde yaralı duran,» diye devam etti. «Şu tanıkla konuşan kırk yaşlarında dayanıklı adam. AA görevlisi Jag'ın plâkasını almış ve bu araba da..»

«Niye şimdi ağız değiştirmiş?»

«Rapor edecekti, fakat bir kazaya çağrılınca oraya gitti. Akşam gazetelerindeki hikâyeyi kaçırmış ancak sabah görmüş. Öğleden sonra o da Yard'a gidecek.»

Iki saat sonra kız Henry Heusen'i tanımıştı. Ve bu arada da üzerinde Lowis'in parmak izleri olması gereken bir yumurta kabuğu parçası bulunmuştu...

Tutuklama belgesi için bir saat daha beklemek zorundaydılar. Bu belge olmadan Lowis'in oturduğu kata gitmenin hiç bir gereği yoktu...

Beşi birlikte gitti. Saat gecenin sekiziydi.

Kat kapısını Lowis açtı. Biraz çakır keyif olmasına rağmen gözleri faltaşı gibi açılmıştı. «Şimdi işim var,» dedi Lowis. «Sigorta ya da ansiklopedi falan istemiyorum görüyorsun. Git de bir tutuklama belgesi çıkart...»

«Elimde var,» dedi Armitage.

İçeriye girdiler Lowis'i dinlemeyip. Sekizinci kat Thames nehrine bakan küçük bir kattı.

Saçını düzeltiyormuş ya da şapkasını giyiyormuş gibi birtakım şeytanlıklar yapan bir kadın vardı içeride. İçki içiyorlardı. Kadın kendinden geçmişti. Fakat

(*) Automobil Association'un kısaltılmışı.

çekiciydi. Evli bir kadındı. Lowis ile değil tabii ki. Üstü şişelerle dolu küçük bir masanın arkasına geçti, bacak bacak üstüne atıp bir sigara yaktı ve izlemeğe koyuldu. Onunla hiç bir ilgisi yoktu bu olayın.

Lowis karşı koymaya çalışırken üç sivil yatak odasını araştırmağa koyuldu. İçinde altıbin ingiliz lirası bulunan valizi bulmaları bir dakika bile tutmamıştı. Kâğıt paraların bir kısmı kanlıydı.

Armitage Lowis'i kolluyordu.

«Bunları nereden buldun?»

Lowis hiç güçlük çekmeden «At yarışlarında kazandım...» dedi.

Kadın da «Doğru söylüyor. Yarışlara bayılır. Ben de onunlaydım. İyi oynar.» diye araya girdi.

«Daha başka,» diye diretti Armitage.

«Söyledi ya,» dedi Lowis, «Yarışta kazandım bu parayı. Size atın adını bile söyleyebilirim. Safkan bir at. Sagittarins High. Bire otuz kazandım. İki yüzlük bastırmıştım.»

Bu bilgiyi Lowis öylesine rahatlıkla vermişti ki... Ama gene de Matthews onun yarış sonuçlarını spor gazetesinde okuduğuna emindi.

«Hangi dergiden?» diye sordu.

«Pistte idim. Hangi dergi olduğunu hatırlayamacağım şimdi.»

Armitage da «Yarışa gittiğini biliyoruz.» dedi. «Usta olduğunu biliyoruz. Söyle bakalım başka kimler vardı orada. Senin için iyi olur bunu söylemek.»

«Neden söz ettiğinizi anlamıyorum.»

Armitage yorgundu. «Yani Krabbs'ın arabasını, içinde dört adam bir de şoför varken tek başına mı soyduğunu söylemek istiyorsun?» diye sordu. «Ki se-

nin ülserin var. Kendine gel Lowis. On beş yıl yersin bu gidişle. Yardımcı olursan ona düşebilir...»

Kadın parlak bir öneride bulundu: «Onu niye dövmüyorsunuz? Ülseri varsa midesine bir tekme atın bakalım. Bu günlerde şiddete baş vurmuyor musunuz artık?»

«Kapa çeneni,» diye emretti Armitage.

«Ne tatlısın sen öyle» diye sataştı kadın.

«Mide ağrım tuttu,» diye yakındı Lowis. «Sizin ne yaptığınızı nereden bileyim. Hepiniz yalan söylüyorsunuz.

Matthews «Dün sabah neredeydin?» diye sordu.

«Hatırlamıyorum.»

«Aptallığın sırası değil,» diye bağırdı Armitage.

«Daha çok geçmedi üstünden,» dedi Matthews. «Unutacak kadar olmadı. Bir düşün bakalım. Dün gece kaçta yattın?»

«Küstah değil mi?» diye cırladı kadın. «Hayranım doğrusu.»

«Şaka ediyor olmalısınız?» dedi Lowis.

«Hayır,» dedi Matthews. «Kaldığın yerden başla bakalım.»

«On bir sularında.»

«Ondan önce ne yaptın?»

«Ne dediğini anlamıyorum?»

«Akşam kahvaltısı yaptın mı? TV mi seyrettin? Kendin için birkaç yumurta mı kaynattın?»

Lowis Matthews'a faltaşı gibi açılan gözlerle baktı. «Balık yedim. Lambertse Restaurant'da. Dokuz sıralarında.»

«Peki öğleden sonra ne yaptın? Balık yiyecek iştahın var mıydı? Can sıkıntını nasıl giderdin?»

Kadın gene atıldı, «Okumuş bir adamdır o.»

«Kâğıt paraları mı saydın? Henry Heusen diye birini tanır mısın?»

«Böyle bir adı hiç duymadım.»

«Daha yeni içeri attım. Gevezenin birine benziyor. Vic Dakin ile Frank Fletcher adlarını da mı duymadın? Senin kafadarlardan değiller mi?»

Banyodan bir sivil seslendi: «İşte mide tozu.»

Lowis birden yakasını parçalarcasına açarak yere düştü. Yerleri tırmalıyor, zangır zangır titriyor ve kıvranıyordu.

Kadın da ne olduğunu şaşırmıştı; önündeki masayı ve üstündeki şişeleri devirerek ayağa fırladı. Şişeden dökülen cin fışırdayarak halıya yayıldı. Iki bardak kırılmıştı.

«Aman tanrım, ölüyor,» diye çığlık attı kadın. «Gene krizi tuttu. Bir bardak su alabilir miyim?»

Armitage «Istiyorsan al,» diye kestirip attı.

Matthews böyle krizlerin yalanlarda, şiddet korkuların ön yargılarla beslenen endişelerde geldiğini bilirdi. Fakat o da en az Armitage kadar bu krizin yapmacık olduğundan emindi. Çığlığa varıncaya dek her şeysiyle dört başı mamur bir gösteriydi. Fakat her nedense Lowis'in krizi tam kuyruğu sıkışınca tutmuştu. Yere boylu boyunca yığılmıştı yığılmasına ya, gene de kolları ve elleri açık kalmıştı; gerçek bir krizde kollar ve eller de kenetlenirdi. Ne yüzü sararmış, ne de ensesindeki kaslar kasılmıştı.

Armitage Matthews'a «Hapishane doktorlarını uyaralım da onu akıl hastanesine kaldırsınlar,» dedi.

Kadınsa Lowis'in başında diz çökmüş yakından ilgileniyordu.

«Hiç insaf nedir bilmez misiniz allahaşkına.» diye protesto etti kadın. «Adam hasta. Görüyorsunuz. Öyle dikilip duracak mısınız?»

«Sık sık olur mu?» diye sordu Matthews.

«Hiç rastlamadım. Çıldırdı mı ne oldu?»

Önceden hiç olmadı mı yani?»

«Hayır. Size söylüyorum; zaten...»

«Öyleyse bu kriz değil,» dedi Matthews, «artık yerleri tırmalamasan da olur, Lowis.»

Lowis inleyerek «Ben kriz olduğunu söyledim mi?»

Matthews sırıtarak «Özür dilerim, Lowis. Oyun sandım. İstersen doktorunu çağıralım. Adı neydi?» dedi.

«Şimdi doktorla uğraşacak halim yok.» dedi Lowis. «Zaten hemen yatacağım. Biraz toz alırım. Biraz da dinlendim mi kendime gelirim.»

Matthews «Gene de çağırsak iyi olacak,» diye üsteledi. «Kim?»

«Stuart» dedi Lowis.

Armitage kaldığı yerden başlamaya hazırdı. «Dün sabah on birde neredeydin?» diye sordu, hiç vakit yitirmeden.

Konuşmayacağım,» dedi Lowis. «Benim için havlayacak bir köpeğim var...»

«Hadi öyleyse,» diye terslendi Armitage. «Yapılacak daha başka işlerimiz de var.»

Sabahleyin Vic Dakin'i tutuklamaya gittiler. Öteki polisler de Frank Fletcher'i bulmağa.

Krabbs'da çalışan kızlardan biri olan Juddy Newton, Henry Heusen'i tahsis ettiği gibi, Vic'i de Scotland Yard'daki fotoğraflardan tanımıştı. Bir A A görevlisinin yardımıyla, daha sonra da köpeğiyle gezintiye çıkan ve bir arabadan diğerine birtakım çantalar

aktarıldığını gören Mrs. Aques Freeman'ın açıklamasıyla kesin olarak teşhis edilmişti. Kadının Trixie adlı köpeği bu adamdan — yani Vic'ten — hoşlanmamıştı ve kadının söylediğine göre bu kaba adam bacağını kadına doğru kaldırmıştı. Kadın böylesine hain bir suratı unutamadığını söylemişti. Mrs. Freeman ve muhtemelen Miss Newton'un yargıç önünde, veya daha önce canına okunabilirdi. Fakat A A görevlisi bir adım uzaklıkta, Vic, Jag'ının yanındayken burun buruna gelmişlerdi... Artık bunun Vic olduğu gerçeği yadsınamazdı.

Sabahın dokuzunda Dakin'i, anası ve Lissner'le kahvaltı ederken bastırdılar. Lissner pijamalarla oturuyordu. Kahve içerken hafifçe sırıtarak Matthews'a şöyle bir göz attı ve yemeğe devam etti.

Yaşlı, ufak kadını bu görüntü pek sarmış, hemen saf pozlar takınmıştı.

Dakin'in on yıldan bu yana başı polisle hiç derde girmemişti. Konuşmasına komik denecek ölçüde olağanüstü bir incelikle başladı.

«Soygun mu? Ne ilginç...» Hiç de sağıra benzemeyen anasının kulağına eğilip «Soygun işi için gelmişler...» diye yüksek sesle bir de ona söyledi aynı şeyi.

Mrs. Dakin de «Evet bu günlerde sık sık oluyor,» diye başını salladı. Ağzının kenarından aşağı yumurta akıyordu. Karşısındakiler polis olduğuna göre birtakım uyarılara kulak asmak zorundaydılar. Onlara parlak bir fikir veriyormuşcasına «Buna bir çare bulmalısınız,» dedi.

Armitage «Perşembe sabahı nerede olduğunuzu bilmek istiyoruz.» dedi.

Dakin şaşkınlıkla «Ben mi?» diye sordu. «Bir dü-

şüneyim. The Times'ı okudum. Sanırım iyi bir gazete ve hele Lordlar Kamarasına ilişkin haberleri olağanüstü.»

Matthews «Borsa sayfasını okur musunuz?» diye araya girdi.

«Tabii okurum.»

«Borsayla ilişkiniz var mı?»

«Pek az,» dedi Dakin. «Yirmi binliği geçmez pek.»

Buna yüzsüzlük derlerdi. Açıktan açığa bir suçlamaydı bu aslında. Matthews «Geçiminizi bundan mı sağlıyorsunuz?» diye kestirip attı.

«Siz bu Krabbs'daki soygunla ilgili bir şeyler sormak istiyorsunuz öyle mi?»

Matthews gene «Geçiminizi bundan mı sağlıyorsunuz?» diye üsteledi.

Vic birden değişmiş, sinirlenmişti. «Soygundan söz edin memur bey,» diye terslendi.

«Bir ilişkisi var bunun.»

«Var demek öyle mi?»

«Onun işi vardır,» diye araya girdi yaşlı kadın.

Vic kısaca «Mülklerim var,» dedi.

«Bankada da paranız var mı?»

«Bundan size ne? Perşembe sabahı demiştiniz...»

«Dayalı döşeli rahat bir eve benziyor burası. Antika eşyalar da var. Kapıda da bir Jaguar 420 duruyor. Kahvaltıda kavun yeniyor. Bu değirmenin suyu nereden gelir acaba? Belirli bir gelir gerekir bütün bunlar için. Gelirinizi nereden sağlıyorsunuz?»

«Bak ufaklık. Sözü nereye getireceksen getir.»

«Gelir vergisi veriyor musunuz? Capone gelir vergisi yüzünden yakalanmıştı.»

Vic «Muhasebecilerime sorun onu. Bir soygundan mı söz ediyordunuz? Yoksa benim gelir vergim

mi ırgalıyor sizi? Yoksa bana gangster mi diyorsunuz? Bulanık suda balık mı avlamak niyetiniz? Ben temizim. Belediye başkanına sorun. Rahibelere sorun isterseniz. Benim değerli zamanımı boşuna harcıyorsunuz. Evet, değerli zamanımı.» dedi.

Armitage de «Öyleyse vaktinizi boşuna harcamayız daha fazla. Üstünüze bir şey alın. Gidelim.» önerisinde bulundu.

Dakin «Bu tatlı babalık da kim oluyor?» diye sordu.

Armitage de «Sizi tutuklama ve burayı arama iznim var. Victor Dakin sizi kollamam gerek...»

Dakin güldü. Öylesine hoşuna gitmişti ki bu sözler gülmekten gözlerinden yaş boşandı. Bu arada Lissner yemeğini yiyor ve sakin sakin bakıyordu.

«Vay gariban vay,» dedi Dakin. «Emekliliğin ne zaman? Buraya bak babalık. Paradan söz et bakalım. Güldürme bari beni. Emekli olduğunda sandıktan kaç para verecekler sanıyorsun? Beşbinlik mi? Her neyse, işte o paraya bahse girerim ki sizin mahkemelerinizden, polis karakollarınızdan elini kolunu sallayarak çıkarım... Alın...» diye cebinden çıkardığı anahtarları Armitage'ın önüne fırlattı. «Şunu çekip kasaya bak bakalım.»

«Pekâlâ,» dedi Armitage, «Bunu yaparız.»

«Başka söyleyecek sözüm yok,» dedi Dakin. «Wolfe, Remington'u o yoksa Rawlingson'u veya birilerini bul da şu matrak heriflerle konuşsun bari. Boşuna mı para veriyoruz onlara...»

Matthews Remington'un rezil bir avukat, Rawlingson'un da onun yamağı olduğunun farkındaydı. Madem bu adamın on yıldan bu yana hiç bir vukuatı olmuyordu da böyle avukatları ne bok yemeye

besliyordu? Niye Dakin onlara sık sık işi düşüyormuş gibi konuşuyordu? Bu kıçı-kırık avukatları, çetesinin adamları için tutuyor olmalıydı ki bu da Dakin'in bir haydut olduğuna delildi. Tabii haydut dendiyse öyle her babayiğit yargıcın yargılayacağı cinsten bir haydut da değildi... Anlaşılan Dakin, Lowis'in tutuklandığını çoktan duymuştu; hazırlık yapmak için birkaç saati bile olmuştu...

Matthews hiç konuşmuyordu. Saldırılara, hakaretlere, aşağılık ayaklara rağmen susuyordu. Çünkü suskunluğun uzun vadede Dakin gibi insanları bile dize getirdiğini çok iyi biliyordu. Küstahlığına ve nefretine rağmen deliği boylayabilirdi. Fakat onu oraya atan polislerin kendisine karşı dürüst ya da işine gelecek şekilde davranmalarına göre onlara kinlenebilir, veya kinlenmeyebilirdi.

Dedektifin, haydut karşısındaki üstün yanı böylesine sakin olmasıydı. Olsa olsa, en çok kendisini aptal yerine koyabilirdi. Karşısındaki hayduttan ya da onun daha palazlanmışlarından duyacağı yalanların kalbini kıracağı ya da sinirlerini bozacağı falan da söylenemezdi ya.

Matthews için bu işin tek sakıncalı yanı fazlasıyla zamanı olmayışıydı. CID memurlarının esnemekten çeneleri ayrılıyordu, uykusuzluktan öleceklerdi neredeyse. Rahatlığı, tutuklanacak kişinin kendisi olmayışından ileri geliyordu. Suçluya soru sorma yetkisi vardı. Suçlu cevap verecek olursa, en sonunda yenilgiyi silmeye çalışabilirdi. Dakin gibi işin puştluğunu bilen kurnaz haydutlara gelince, sorulara cevap vermemenin kendi çıkarlarına olduğunu çok iyi bilirlerdi. Bu İngiliz kanunlarının bir açığıydı; tabii ki suçlananların hırpalanmasına, onlara iğne batırılma-

sına, elektrik verilmesine karşı çıkarılmıştı polisin suçluyu sorguya çekememe kanunu. Suçluyu artık yargıç önünde bile sorguya çekmenin mümkünü kalmamıştı. Suçlu tanıklık da edemezdi suçlandığı sürece.

Haydutların çoğu sıradan aptallar veya suç işlemeyi alışkanlık haline getirmiş yaratıklardı. Birtakım leşçiler ölüm ilânlarını okuyorlardı. (Cenaze töreni Wood Green'de perşembe günü olacak. Bu nedenle de evde olmayacağız.) Başka birtakımları da The Times'deki ya da The Daily Telegraph'daki mahkeme kararlarını okurlardı. (Leamington Düşesi çocuk felci kurbanlarına yardım edecek. Siz de düşkünseniz bu fırsatı kaçırmadan evinin kapısını hemen çalın.) Sahneye çıkan oyuncuların mücevherleri gazetelerde ilân edilen gösteriler sırasında hallediliyordu. Bir sürü üç kâğıtçı gevezeliklerini dinleyecek şapşallarla dolu Londra'da cirit atıyordu. Haydutların bir çoğu da lehimci çıraklığından paçayı kurtaramayan ahmaklardı. Bu arada leşçiler, hele orta yaşlı olanları eski yöntemlerini değiştirmiyorlardı. Modern hayduta ise her şeyin farkında olan, her şeyi bilen insan denebilir. Sözde iyi niyetle ne büyük imtiyazları olduğunu anlatmaya hevesli bir sürü adam vardı. Bu imtiyazların en büyüğü de, susmaktı. Bu nedenle tanıklar bulunur bulunmaz, ifadeleri alınıyordu. Böylece haydutların savunmaları için ileri sürdükleri deliller, hele bulundukları yer değil de, zaman bakımından cankurtaran gibi sarıldıkları deliller, kolayca çürütülebiliyordu.

Dakin, Lowis tutuklanmış olmasına rağmen kendinden pek emin görünüyordu. Birkaç tanık bulabilseydi rahatlıkla soygun sırasında başka yerde oldu-

ğunu ispatlayabilirdi. Fakat hangi yurttaş yargıç önünde bir gangster için yalan yere yemin etmeyi kabul eder ki? Londra'nın birkaç azılı haydutu vardı bu durumda olan. Her birinin de Orpington Lane'de olduğu söylenebilirdi. Lowis'e gelince, onun Krabbs'a para götüren arabayı soyanlardan biri olduğu artık açık seçik ortadaydı. Aralığın dördünde perşembe günü saat on birde bu üç azılı haydudun başka bir yerde olduğunu söylemeye meraklı vatandaş bulunmazdı herhalde. Yargı organı onu yalan yere tanıklık etmekten içeri tıkardı hop diye.

Lowis, Fletcher ve Heusen üçlüsünün ayrı ayrı sabıkaları vardı ve CID memurları da onların davranış yöntemlerini çok iyi biliyorlardı. Aynı durumlarda bile hep aynı yalanları söylerlerdi. Dedektifler onların anlattıkları hikâyenin üzerinde kafa yorup tutarsız yanları bulmak zorundaydılar. Bu sefer hiç biri çok konuşmamış veya pek açık vermemişti. Tabii bir adamın suçunu hemencecik itiraf etmesi görülmemiş bir olaydı. İnsanın çılgın olması gerekirdi böyle bir şey için. En azgın bir haydut bile normal şartlar altında normal bir İngiliz'in soğukkanlılığıyla konuşur, hikâyeyi ancak işin başladığı noktaya kadar getirirdi. Ondan sonra da Nuh der peygamber demezdi. Bu noktada dedektif onu biraz rahatlatmak, dilini çözmek için, «Peki sonra?...» gibilerden birtakım laflar etmek zorunda kalırdı. Cevap da ya evet anlamına gelen bir baş sallama, gözyaşı dökme veya kriz geçirme olurdu... Dakin'e gelince tabii ondan böyle şeyler beklemek saçmaydı. Sorulara bile karşılık vermeğe niyeti yoktu adamın.

Dedektifler kasasında 38 mm.'lik bir kutu mermi bulmuşlardı delil olarak. Memura atılan merminin ya-

pıldığı fabrikanın malıydı bunlar. Pirinç kovanlar olay yerindeki arabaların çevresinde bulunanlara uyuyordu.

Armitage: «Ateşli silah kullanma izniniz var mı?» diye sordu.

Dakin de: «Silâhım yok,» dedi.

«Peki bu mermileri nereden alıyorsunuz?»

«Ordu mağazalarından; bahriyelilerden de, karacılardan da.»

«Sizin birkaç giysinizi almak istiyoruz.»

«Gözünüz gibi bakın giyeceklerime,» dedi Dakin. «Çok pahalı şeyler. Bir şey olmasın.»

Dakin'i on beş mil ötedeki St. Martha Cray karakoluna götürdüler. Yolda hiç konuşmadı. Avukatları aracılığıyla Armitage sorguya çekti onu.

Matthews bu arada Dakin ile Henry Heusen'i Jag'ın içinde birlikte gören iki kızla konuşmuştu gene. Dakin'i tanıyacaklarını umuyordu.

«Ne kadar uzaktaydınız?»

«Hemen yanından yürüyerek geçtik.»

«Ortalık iyice aydınlık mıydı?»

«Şeyyy... Yağmur yağmıyordu.»

«Gözlük takmaz mısınız?»

Kıkırdaştılar: «Şimdilik gerek yok.»

«Peki siz Churchill Road'un köşesinden hep içindekilere bakarak mı geçtiniz arabanın önünden?»

Judy Newton adlı olanı: «Tam öyle sayılmaz,» dedi, «fakat ben — bilmiyorum aslında ama — arabaya on beş metre kala adamın bana ilgi duyduğunu anlamıştım.»

«Gözü hep sendeydi öyle mi?»

«Öyleydi sanırım.»

Matthews kızların gözlerinde bozukluk olmadığını ve Jaguar'ı da içindekileri de çok yakından gör-

müş olduklarını biliyordu aslında. Mahkeme kararlarına göre de bir insan bir başkasını on altı metreden bir kere görmüş olsa bile tanırdı. Kaldı ki bu kızlar bu herifleri birkaç adım uzaklıktan görmüşlerdi. Üstelik şöylesine de bakmış değillerdi arabanın içindekilere. Kızın gözü kalmıştı adamda... Ayışığında bile normal bir göz bir suratı yedi metreden rahatlıkla çıkarabilirdi...

Öğleden sonra da kızlar Henry Heusen'i tanıdılar. Mrs. Agnes Freeman adlı yaşlı bayan da Vic Dakin'i tanımıştı. Onu Austin Westminster'e bavul taşıyan adamların yanında görmüştü kadın. (Kadın sadece arabayı Westminster olarak belirleyememiş, «büyük araba» sözünü kullanmıştı.) AA görevlileri de tanımışlardı Vic Dakin'i ve çarpışmada kullanılan Jag'ın plâka numarasını da almışlardı...

Diğer tanıklar kayda değer bir şey görmemişler, olayı çok uzaktan izlemişlerdi. Armitage ile Matthews'a göre bu tanıkların verdikleri bilgiler şişirmeydi. Churchill Road'un köşesindeki birtakım ev kadınları olay karşısında öylesine şaşkına dönmüşlerdi ki, işe tersten dalıyor, palavrayla bitiriyorlardı. Çünkü olay son derece heyecan vericiydi. Belki de şimdiye dek gördüklerinin en olağanüstü olanıydı. Onlarınki duygusal yaklaşımdan öteye giden bir tanıklık değildi kısacası. Olayın ayrıntılarını karıştırıyorlardı. «Adama sopayla vurmaya kalktı o adam,» diyordu biri. (Oysa elindeki sopa değildi.) «Adam, karşısındaki vurmak için elini kaldırdığından kendini korumaya çalışıyordu.» «Onun kendini korumak için kolunu kaldırdığını gördüm. Fakat adam dinlemedi, patlattı.» Böyle sürüp gidiyordu verdikleri ifade. Mr. Remington ve onun gibiler için böyle tanıkların ağzının payını vermek me-

sele değildi tabii. Ancak olayda duyulan sesler ve görülen şeyler anlatılabilirdi tanıklarca. Bu da tanıktan tanığa değişirdi. Gerçi elli altmış yıl öncenin yöntemiydi, ama Remington gene de bunu fırsat bilip tanıkları şaşırtabilirdi. Eğer iki kişiden biri karşılıklı ateş edildiğini, öteki de patlamanın sadece bir yandan geldiğini söylerse savunma makamı sesin hiç ilgisi olmayan bir yerden geldiğini ileri sürebilir, ispatlayabilirdi ifadelere dayanarak. Tabii jüri üyeleri normal şartlarda bile sesin soldan ya da sağdan, yukarıdan ya da aşağıdan geldiğini söylemeye dili dönmeyen tanıkların çekecekleri sıkıntıyı ve baskıyı bilmezlerdi. Bu tanıklar aynı şeyleri ayrı deyimler kullanarak olayla ilgisiz bir şekilde ifade ederlerdi bu yüzden.

İki olayda başlarından ciddî yaralar aldıkları halde, kâtiplerin bile ifade verirlerken elleri ayaklarına dolanmıştı. Kafalarından yaralı olan tanıkların ifadelerine pek itibar edilemeyeceği de, tıbbî bir gerçekti.

Gerçekten bu adamları hastane köşelerinde yara - bere, çürük ve sargı içinde; dayak yemekten utanç duyar görmek acıklıydı...

Yüzü ve gözleri sargılar içinde olan biri acı dolu bir incelikle, «Bir şey yapamadım efendim,» diyordu. «Özür dilerim efendim. Siz de biliyorsunuz hiç beklenmedik bir olaydı. Daha başarılı olmamız gerekirdi...»

Doktor en azından iki yıl tedavi görmesi gerektiğini söylüyordu. İlk üç ay çok ızdırap vericiydi. Adamcağız gözünün birini yitirdiğini bilmiyordu daha.

Sürücü, yaşlı bir adamcağızdı (ya da son birkaç gün içinde böylesine yaşlanmıştı). O da üzgündü. Sanki suçlu kendisiydi. Öylesine pişmanlık duyuyordu. «Ağır gidiyordum,» diye suçluyordu kendini. «Sa-

vaşta komando birliğindeydim... Gene de birini hakladım...»

Matthews, «Birine vurdun mu?» diye sordu.

«Aman kardeşim, tam yerini bulmadı. Ben de beğenmedim ya... Suratı patladı herifin. Suratını bantlaması gerekir... O da buradaysa hiç şaşmam yani...»

«Yüzünün hangi yanıydı?»

«Sol yanı. Sağ elimi kullanırım ben. O yüzden. Anlıyorsun ya?»

Fletcher yumruğu yüzünün sol yanından yemişti. Sustalı maymun gibi bir doktoru vardı allahtan. Başka bir nedenle yaralandığına yemin edebilirdi...

Hele vurulan zavallı memura ne demeli ki? Korkak davrandığını sanıyordu. Çektiği acı, yüzünün her halinden belli oluyordu. Sargıların arasında çürükler görülüyordu. Adamcağızın bir karısı ve iki yavrusu vardı. Boğuşma sırasında belkemiğini kırmış olduğu ve belki de uzun bir süre tekerlekli sandalyede dolaşacağı için utanç duyuyordu. Herhangi bir gazeteciyi bile kabul etmek istemiyordu bu yüzden...

Vic Dakin'in eşyaları arasında, bir tekinde, ilk aktarmadan kalma kusmuk ve kan izleri bulunan bir çift ayakkabı çıkmıştı. Gerçi ayakkabının üstünde kan lekeleri vardı, ama yaralanan memurun kanını tutmuyordu. (Aslında kan lekeleri Fletcher'den kalmaydı.) Bu da çok önemliydi. İşin garibi memurlardan hiç biri de haydutların üstlerinde ne olduğunu hatırlayıp söyleyemiyorlardı. Öte yandan görgü tanığı iki kız da tersine iyi hatırlıyordu...

Ön mahkemede soygundan sorumlu dört suskun adam, suçlamayı dinliyorlardı. Soyguna adı karışan iki adam daha vardı. Fakat daha onların peşine düşülmemişti. Dört sanık ve avukatları olayı kanıtlayan

maddeleri dinlediler; tanıkları gördüler; birkaç hafta sonraki üst mahkemede nasıl saldırıda bulunacaklarını hesaplamaya koyuldular.

Korkunç bir mahkeme olacaktı.

Edgar Lowis aleyhine deliller:

1 — 6.172 lira tutarındaki kâğıt para ile birkaç bozukluk evinde bulunmuştur.

2 — Jaguar X'de onun parmak izlerini taşıyan yumurta kabuğu parçası.

3 — Austin Westminster'de domates ve lahana lifleri bulunan dışkı Lowis'in evinde rastlanılanın eşidir. iki dışkı örneğinin de mide tozuyla kaplı olduğu görülmüştür.

4 — Aynı dışkının doktor Stuart'ın hasta dosyalarında Lowis'in çektiği bir hastalık yüzünden olduğu saptanmıştır. (Dışkıda aynı zamanda saç çıkmış, Lowis karşılaştırmak için dışkı örneği vermekten kaçınmıştır.)

5 — Birtakım kâğıt paraların üzerinde rastlanan kan lekeleri yaralanan memurlarınkini tutmaktadır.

6 — (Yeterince inandırıcı olmamakla birlikte) Mrs. Agnes tarafından tanınmıştır.

Henry Heusen aleyhine deliller:

1 — Miss. Judy Newton tarafından (fotoğraflardan ve yüzleştirme yoluyla) saptanmıştır.

2 — AA görevlileri tarafından da tanınmıştır.

3 — Soygun sırasında ne yaptığını inandırıcı bir biçimde kanıtlayamamıştır.

4 — Pardesüsünün yakasında ve sağ kol yeninin içinde çaya benzeyen lekelerin Precipitia testi sonucu insan dışkısı olduğu saptanmıştır. Kan grubu-

na bakıldığında, kan grubunun memurlardan birininkini tutma olasılığı vardır.

5 — Yapılan ihbara göre (Dany Riley ihbar etmiştir) Heusen'in son günlerde para sıkıntısı çektiği, soygundan birkaç gün önce Danny'den borç istediği ve şiddet kullanarak yakında çok para sahibi olacağını söylediği öğrenilmiştir.

6 — (Beşinci madde göz önünde tutulacak olursa) kendisinde ve kaldığı evde külliyetli miktarda (600 İngiliz lirası) para bulunmuştur. Paraların üzerinde iki memurunkiyle aynı gruptan kan lekeleri olduğu saptanmıştır.

Çekmesinde Barçlays Bank'a ait para sarmak için kullanılan bir bant çıkmıştır.

Frank Fletcher aleyhine deliller:

1 — Evinde külliyetli miktarda (6.210 ingiliz lirası) para bulunmuştur. Kâğıt paraların bir kısmında görülen kan lekeleri yaralanan memurlardan birinin kan grubunu tutmaktadır.

2 — Krabbs'ın şoförüne göre yüzünün sol yanından yaralanmıştır. Gerçekten de yüzünde on iki dikiş görülmüştür. Fletcher dikişleri kendi doktorunun attığını ve bunun bir çocuğun yarım bir tuğlayı suratına fırlatması sonucu olduğunu söylemiştir. (Doktor da yaradan tuğla tozlarını temizlemiş olduğunu yarı doğrular bilgi vermiştir.)

3 — Jaguar X ve Austin Westminster'de rastlanan kan lekeleri Fletcher'in kan grubunu tutmaktadır.

4 — O gün ve o saatte (Aralık ayının dördünde, sabahın on birinde) ne yaptığını hatırlayamamıştır.

5 — (Yeterli olmamakla beraber) Mrs. Agnes Freeman tarafından tanınmıştır.

6 — Jaguar X'de bulunan bir kadın çorabında, Fletcher'in başındaki saçların eşine raslanmıştır. Daha sonra saç telleri özel bir biçimde kesilmiş, bunların gözaltına alınan Fletcher'in saçlarıyla aynı olduğu görülmüştür. Saça rengini veren pigment, kabuk ve beyin soğancığı üzerine yayılmış olup, aynen Fletcher'in saçının rengindedir. Soğancığın çapı ve yapısı, pigmentin dağılışı ve yapısı, üst deri tabakasının dokusu ve saçın enine kesiti de, çoraptaki saçların Fletcher'e ait olduğunu ispatlamaktadır.

Victor Dakin aleyhine deliller:

1 — Fotoğraflardan ve karşılaştırma yoluyla Miss. Marion Jacobs ve Miss. Judy Newton tarafından tanınmıştır.

2 — AA görevlilerince de tanınmıştır.

3 — Mrs. Agnes Freeman tarafından da tanınmıştır. (Bu üç ayrı şahıs soygunun ve soygundan sonraki kaçışın ayrı süreçlerine tanık olmuşlardır.)

4 — Çok olmamakla birlikte evinde para bulunmuştur (712 İngiliz lirası).

5 — Soygun sırasında bulunduğu yeri söylememiş ve bundan özellikle kaçınmıştır.

6 — Evinde altmış bir adet 38'lik mermi bulunmuştur. Bu mermiler (laboratuar tahlili sonucu) memurdan çıkanın aynıdır. Bu mermilerin pirinç kovanlarındaki işaretler de Orpington Lane'de bulunanların aynıdır. Ve mermiler aynı yılda piyasaya sürülmüştür. (Mermi üzerindeki işaret MWAL XI 38-66 idi ki bir mermi fabrikasının 1966 tarihli üretimi olduğunu gösteriyordu.)

7 — İlk aktarma sırasında kaldırımda kırk bir numara ve altı çaprazlamasına yarık bir sol ayakka-

bı izi bulunmuştur. Bu iz Dakin'in gardrobundan alınan ayakkabıyı tutmaktadır. Ayakkabının üst derisinde insan kanı olduğu anlaşılan kan lekeleri bulunmuştur. Fakat bu kan grubu memurlarınkinden hiç birini tutmamaktadır. Gene de (Kusmukla karışık) bu kan pıhtıları kaldırımdaki kan grubunu tutmaktadır. (Yani Fletcher'in kan grubunu).

8 — Dakin'in pantolonlarından biri ters yüz edildiğinde şiddetli bir çarpma sonucu tuz buz olan cam kırıkları bulunmuştur. (Son günlerde araçlar için yapılan camlar, camın hangi tip arabaya ait olduğunu çıkartmaya yeterli değildir.)

Mr. Armitage bu delillerin yeterli olduğuna inanıyordu ve gerçekten de öyleydi. Şöyle bir gözatmanın yeterli olduğunu öne sürüyordu Armitage. Ön mahkemede suçlanan sanıklar Armitage'ın ümitlerini kıracak bir şey söylemediler. Sanıklar konuşulanlara karşı hiç de ilgisiz değillerdi. Fakat gene de susmayı tercih ettiler. Sulh yargıcı sanıkların jüri önüne çıkarılmalarına karar verdi. Buna rağmen Matthews, Armitage kadar güven duymuyordu. Orada onları Mr. Remington karşılayacaktı. Şimdiden sinirli olan tanıklar mahkemeden birkaç hafta önce veya son gece tereddüde düşebilir, fikir değiştirebilirlerdi. Daha açıkçası fikir değiştirmeğe zorlanabilirlerdi. Armitage'ın bunu düşündüğü yoktu.

DOKUZ

BU TÜR işler mahkemede biter. Herkesin kendi rolünü prova ettiği bir oyun gibiydi her şey. Müzisyenlerin, eleştirmenlerin, tiyatro müdürünün, frigo satan kızın, barmenin, diğer aktörlerin, sorunlarından haberi bile olmadan prova ettikleri gibi.

Her dedektif kıyma makinesini andıran mahkemenin deliklerinden geçerek kıyılmak zorundaydı. En azından bir avukat kadar delillerin zamanını, zeminini eksiksiz, tamı tamına bilmek zorundaydı. Mahkemedeki yargı değerleri ve deliller arasından oyunun kurallarına göre kendine bir yol bulmak zorundaydı. Kimin öncelik ya da ayrıcalık taşıdığını, delilleri incelemesini, yazıları gözden geçirmesini, binlerce şeyi

bilmek zorundaydı bir dedektif. Bacalardan çıkmaz sokaklara; iki evlilikleri tespitten, sinema salonlarında esrar çekenlere; serserilerden, şiddet hareketlerinin önlenmesine kadar, her şeyi...

Dedektiflik yapan insan yağmurda sırılsıklam olabilir, soğuktan donabilirdi. Çalışmaktan leşi de çıkabilirdi. Günün herhangi bir saatinde döğüşebilir, aydınca bir ağız dalaşına girebilirdi. Ve kendisine yardım edecek kimseyi de bulamazdı. Karşısındakinin niyetini kestirmek işin en güç yanıydı. Kısacası bir dedektif her zaman elinde iki ucu boklu bir değnek taşırdı. Birtakım şeyleri ispatlamak, yanlışlara düşmemek zorundaydı. Gerektiğinde kol gücüne güvenerek gözü pek olmalı, gerektiğinde de nefret, şaşkınlık karşısında sözcüklerle oynamasını iyi bilmeliydi. Sonra bu olayları gidip öylesine tamı tamına rapor etmeliydi ki, biri çıkıp da kendisi 'iki yüz feet' (*) demişse bunun yanlışlığını tutturmasındı. Gerçi ölçüler fazlasıyla tartışma konusu olmazdı ya... Gene de... Mahkemede gerek kendisi, gerekse hazırladığı raporlar türlü istihbaratın, önyargıların ve hemen hemen hiç bir yeteneği olmayan, karşı tarafı da dinleyen, işine saldıran ve savunan tarafları önyargılarla ölçen bir jürinin takdirine sunuluyordu. Bazan bu tartışmayı seven ve kendisini yoketmek, zor durumlara düşürmek isteyen bir yabancı da olabilirdi.

Bu insanları yakından tanıyan, onların davranış biçimlerini, değerlendirmelerini ve yalan dolanlarını iyi bilen biri olabilirdi. Mahkemeye gelmeden çok önce hayatını, sağlığını riske atmış, soğuk almış, bir yeri kesilmiş, yumruklar yemiş, hakarete uğramış ola-

(*) Bir İngiliz uzunluk ölçüsü.

bilirdi. Suratına tükürmüşlerdi belki de. Zaten saatlerce, günlerce dur-durak, uyku nedir bilmeden ifade almıştı... Bir cinayetten sonra kanlar içinde yatanları görmüş, ölenin akrabalarının acısına ve kızgınlığına göğüs germişti çaresiz... Fakat şimdi. Fakat şimdi her türlü haklılığın kendilerinin olduğuna inanan ve bilen avukatların ve aptal, yorgun; haydutların, kötülerin kurnazlıklarına kanabilecek kafaları karman çorman jürinin şamar oğlanıydı. Eğer karşısındaki muhalefet, polisi yıpratıp, onu kelime oyunlarıyla dil sürçmesine götürecek olsaydı, polis jüri önünde, o on iki kişinin önünde artık tokat yeyip sersemlemiş bir insanı oynayacaktı. Onunla alay edeceklerdi ve belki de, oyunu sürdürenler suçlunun, haydutun yerine kendisini koyacaklar, canına okuyacaklardı. Oyundu bu oynanan.

Dakin, Lowis, Fletcher ve Heusen'in lehinde veya aleyhinde karar verecek olan bu yaşlı yargıç her zamanki gibi ülke avukatlar barosundan seçilmişti. Işinin ustası olmalıydı. Kanuna beslenen inançların tersine, yargıçlar üstün birtakım insanlar değillerdi. Bu yargıcın da tecrübeleri, dinlediklerinin, duyduklarının dışına çıkmazdı... Kendisini kanunları yorumlamaya zorladığı için sinirliydi. Birtakım jüri üyeleri gibi, tanıklar gibi gözle görülür elle tutulur bir yanlışa düşmekten korkuyordu o da. Kanundaki değişiklikler onu pek ırgalamıyordu. Nasıl yazılmışsa öyle okunması yeterliydi.

Bu yaşlı yargıç, ne kırk yıldan beri bir meyhaneye adımını atmıştı, ne de on altı yıldan beri kahveye, ya da sinemaya gitmişti. Kokuşmuş ve tutucu bir hayatı vardı. Gerçeklerin, gerçek hayatın çok gerilerinde bir yerlerde otluyordu. Bağlı olduğu Hukukçular Derneği'nin başkanlık kürsüsünde, yönettiği sı-

radan mahkemelerde, Oxford'da ve Cambridge'de duydukları; The Times'ın sayfalarında okudukları onun ilgilendiği veya sinirlendiği konularda fikir yürütmesine yetip de artıyordu bile. Mahkemede bulunan mini etekli bir kızı çağırmış, beş dakikayı ahlâk ve gençlik sorunları üzerine konuşmakla geçirmişti. Bu konuşması bile gazete sayfalarından edinilmiş basmakalıp bilgilerin sıralanmasıydı. Önüne çıkan ruh uzmanlarını da alaycı bir şekilde horlardı. Dürüst bir adamdı. Belki de yılda hak ettiği onbin ingilizin bir çeyreğini cebine indiriyordu. Şimdi karşısına çıkacak olan tanığın korkutulduğuna veya avukatlardan birinin (her ne kadar parası olan herkes avukat tutma hakkına sahipse de) gangsterler tarafından tutulduğuna inandıramazdı kimse onu... Kafasındaki takma saçıyla ve burnunu kesen gözlükleriyle her yılın 225 gününü orada oturmakla, hükümetin ve kanunların hâlâ güçlü olduğu bir ingiliz birliğine inanmakla geçirirdi. Oysa kazın ayağı öyle değildi.

Her şeye rağmen devletin polisi rüşvet yemezdi. Ve temsil ettiği gangsterler grubu sayesinde yaşamaya bakan bir avukatın da kusmuk ve dışkı tahlillerinin, yumurta kabukları üzerindeki parmak izlerinin ya da lastik liflerinin, arabalardaki plâkaların, cam kırıkları ve kâğıt paralar üzerinde bulunan kan izlerinin sınırlı fakat etkili deliller oluşuna diyecek bir sözü olamazdı...

Soygun yerindeki lastik izleri sonradan bulunan Jaguar'ınkinin aynıydı. Bir laboratuvar görevlisi o arabada, hangi şartlar altında lastiklerin aşınacağını yargıç önünde ayrıntılarıyla anlatmıştı. Bir yandaki lastiğin parçalanması ve öteki lastiğe giren taş bunun Orpington Lane'de bulunan Jaguar olduğunu gösteri-

yordu. Ayrıca arabanın plâkası, gerek AA görevlileri ve gerekse Miss. Judy Newton tarafından da alınmıştı.

Sonra Scotland Yard'dan başka bir uzman, fotoğraflarla Lowis'in yumurta kabuğu parçalarındaki parmak izlerini göstermiş ve bu izlerin ona ait olduğunu ispatlamıştı. Küçük bir kabuk parçasında en azından dokuz sıra iz görülüyordu. Bu, sözkonusu parmağın saptanmasına yeterli bir ayrıntıydı... Lowis'in önceden böyle bir şeye zorla inandırılması kuşkusuna karşı da tedbir alınmış, bir dedektif yumurta kabuklarının nasıl bulunduğunu, uzmana nasıl verildiğini, Lowis'in parmak izlerinin nasıl alındığını ve kabuktaki fotoğrafların nasıl çekildiğini açıklamıştı...

Henry Heusen'a gelince pantolonu ters-yüz edildiğinde boya parçaları çıkmıştı. Bu dökülmüş boya parçaları, çarptıkları Zodiac'a aitti. Fakat bu, ispat için yeterli sayılamayacağından mikroskop altında boya katları da incelenmiş ve bunların da fotoğrafı alınmıştı. Böylece Henry'nin ters-yüz edilen pantolonundan çıkan boya parçalarının, Zodiac'ın üstünde bulunanla aynı kalınlıkta ve eskilikte olduğu anlaşılmıştı.

Henry'nin ters-yüz edilen pantolonunda (Zodiac'ın bagajını zorladığı zamandan kalma) çelik parçaları da bulunmuş, fakat kullanılan kaldıraç bulunamadığından kilidi zorladığı ispatlanamamıştı.

Mr. Remington boya konusunda tartışmayı yersiz bulmuştu. Buna karşılık Miss. Judy Newton'u hırpalamağa çalışıyordu.

Mr. Pollard adlı biri Miss. Newton'u tatlılıkla sorguya çekiyordu. Miss. Newton'un konuşurken kekelemesine ve çekingenliğine, arada bir mendiline hımkır-

masına rağmen Henry Heusen aleyhinde verdiği deliller korkunçtu.

Her şeye rağmen Mr. Remington bu açığı örtmeğe çabalıyordu:

«Sinemaya gider misiniz?»

«Ara sıra,» diye cevap verdi kız.

«Richard Burton'dan hoşlanır mısınız?»

«Evet. Çok iyi oynuyor.»

«Mr. Burton'a hayranlık duyar mısınız?»

«Evet.»

«Çok mu?»

«Herkesin duyduğu kadar.»

«Sanık sandalyesindeki Henry Heusen'e şöyle bir bakın bakalım.»

Miss. Newton bundan pek hoşlanmamıştı. Acı verici bir işti.

«Size birini hatırlatıyor mu?»

Cevap yoktu.

«Mr. Heusen ile Mr. Burton arasında bir yüz benzerliği yok mu diyorsunuz?»

«Var diyebilirsiniz.»

«Sizce var mı?»

«Evet.»

Yalan-yanlış sürüp giden anlamsız bir oyundu bu. Kız ilgisizlikle ve bir film yıldızı gibi ahmak davranışlarıyla sürdürüyordu bu oyunu. Jüri, film aktörleriyle fedai Heusen arasında Mr. Remington tarafından kurulan benzerlik bağının farkında olacak zamana sahip değildi. Oysa Miss. Newton'un böyle bir benzerlik falan bulduğu yoktu aslında. Mr. Remington: «Sizce var mı?» diye sormuştu ki, bu, «Benzerlik konusunda bana katılıyor musunuz?» demekti üç aşağı beş yukarı. Jüri üyelerinin dikkatleri Mrs. Newton'un

verdiği delili pek değerlendirmeden bir sonraki soruna çevrilmişti.

Mr. Remington bütün hünerini Dakin'i savunurken göstermişti.

Vic, mahkemeye iyi giyimli gelmişti. Fakat üstündeki şeyler öyle olağanüstü değildi. Oldukça yakışıklıydı ve fazlasıyla inceydi. Ne şiddet kullanarak geçimini sağlayan kafadan sakat, kurnaz birine, ne patolojik olarak suç işleyen birine, ne de ahlâkî ve toplumsal değerlerden yoksun birine benziyordu.

Vic aleyhine gerçekten su götürmez deliller vardı. Mr. Remington bu delillere acaiplik olsun diye saldırıyordu. Böyle davranmak zorundaydı. Çünkü polisin ve yargı organlarının tersine, bunun ardından neyin geleceğini iyi biliyordu.

İlk aktarmada sol ayakkabının dış hatları kaldırımda olduğu gibi iz bırakmıştı. Ayakkabıda kusmuk ve kan pıhtısı olduğu da açıktı. Bir uzman izin, ağırlığını daha çok sol ayağına veren birine ait olduğunu ve özellikle parmakları üzerinde durduğunu söylemişti. 17 No.'lu fotoğrafta görülen ayakkabının beş foot, on inch ve boyuna göre de fazla ağır olmayan birinin olduğunu da belirtmişti adam. Ayakkabıda çapraz bir yarık görülüyordu. Dakin'in ayakkabısında da böyle bir yarık vardı. Elde edilen iz bu ayakkabınınkinin aynıydı. Dakin'in üstünde kan izleri de vardı üstelik. Bu kan pıhtısının grubu, memurlarınkine değil de, Fletcher'inkine uyuyordu.

İşte Mr. Remington bu noktada karşı saldırıya geçti.

«Kan, kurbanlardan hiç birininkine uymuyor mu?»

«Hayır.»

«O sırada suçsuz olduğunu kabul edebileceğimiz birinin kan grubuna da uyabilir mi?»

«Evet.»

«Ve bu kan grubundan olan ne kadar insan var İngiltere'de?»

«Birkaç milyon.»

«Aslında belli başlı gruplardan biri mi?»

«Evet, öyle.»

«Bu durumda kesin bir karara varabilir miyiz? Bu kanla ilgili konuşma baştan sona bir kısır-döngü değil mi?»

«Olabilir. Fakat iz ve eldeki altı çaprazlamasına yarık ayakkabı deliliyle bağlantısı var bunun...»

«Ayak izinden mahkeme önünde Dakin'in boyunu, ağırlığını ve diğer özelliklerini kestirebileceğinizi mi söylüyorsunuz? Yoksa yürüyüş şeklini mi? Onu görmeden önce?»

«Zekice bir çıkarsama.»

«Zekice bir tahmin.»

«Bizim tahminlerimiz olayın kendisidir, tamam mı?»

«Öyleyse izin başka hiç bir veri olmadan Dakin'i tanımlamağa yettiğini söylüyorsunuz demek?»

«Hayır. Bunu diyemem.»

«Diyelim ki, benim ayakkabımın boyutları da aynı — kırk bir numaraydı, değil mi? — benim sol ayakkabımın da altında öyle bir çatlak var ve bunu ayakkabıcıya götürmeye de vaktim olmadı. Bu Krabbs'ın fabrikasını ben mi soydum demektir?»

«Sol ayağınıza ağırlık vererek yürüdüğünüzü sanmıyorum.»

«Kırk bir numara bir ayakkabı mıydı?»

«Evet.»

Tanıklar ve jüri bu kestirmenin Mr. Remington'un Dakin'e danışması sonucu yapıldığını bilemezlerdi.

Sıradan bir tahmin gibi ileri sürmüştü ve delilin sıradan olduğunu söylemeye çalışmıştı.

Dakin'in pantolonu ters-yüz edildiğinde çıkan tozun bir uzman tarafından özellikle Orpington Lane'deki çakıllık zeminin tozunu tuttuğu ileri sürüldüğünde de böyle olmuştu.

Mr. Remington yan yan bakarak: «Demek o bölgede bu tozun bulunduğu tek yol Orpington Lane, öyle mi?» diye sordu.

Tanık hemen: «Böyle bir şey söylemedim,» diye cevabı yapıştırdı.

«Bu çeşit çakılla döşenmiş kaç yol var?»

«Bilmiyorum.»

«Çünkü çok var, değil mi?»

«Sanırım.»

«Aslında yüzlerce mi dersiniz?»

«Ingiltere'de yol yapımında kireç taşıyla katran karışımı kullanılır. Fakat oradan alınan toz...»

«Bu kadarı yeter, teşekkür ederim.»

«Diyecektim ki...»

Mr. Remington: «Bu tanığa soracak başka sorum yok,» diye kestirip attı.

Her şeye rağmen yargıç tanığa: «Bu konuda uzmanlığınız vardı galiba?» dedi.

«Evet efendim. Orada bölgesel bir endüstri bulunduğunu gösteriyor eldeki toz.»

«Bu nedir öyleyse?»

«Tuğla fabrikası vardı orada.»

Mr. Remington: «Herhangi bir yolda, o yöredeki tarlalardan rüzgârın getirmiş olduğu bu çeşitten toz bulunamaz mı?»

«Doğru, fakat olması...»

«Ve bu söylediğinizin bir kısmı da boya tozu olamaz mıydı?»

«Olabilirdi.»

Mr. Remington tam bir uzmanın üstesinden gelmişti ki, onun yerine bir başkası çıktı. Dakin'in aynı pantolonu ters-yüz edildiğinde — sıradan olmakla birlikte — cam parçaları da çıkmıştı.

Yeni gelen tanık, «Bu cam parçalarının daha büyük bir camı keser gibi sivri bir şeyle kırılmış olabileceğini gösteren belirtiler var...» diyordu.

Mr. Remington, «Cam parçası olabileceğini, dediniz? Siz bilmiyorsunuz?» diyerek sözünü kesti tanığın.

Tanık rahattı, «Cama vurulan tahta veya metal parçası, camın, çarpma noktasından her yönde çizgi halinde çatlamasına ve bu çatlakların da arasının diğer çatlaklarla dolmasına yol açmıştır...» diyebildi.

Mr. Remington açıklamanın bitmesini beklemeden, «Yani camda delik mi açıldı demek istiyorsunuz?» diye sordu.

Tanık biraz sinirlice, «Biraz önce açıkladıklarıma bakılacak olursa, cam olağanüstü dondurulmuş bir sıvı olduğuna göre, ilk çatlakların dalgalar halinde, açılan bir delikten dışarı doğru yayıldığını ve bunların da kırılmalara uğradığını anlatmak istiyor olmalıyım. Ve sanığın ters-yüz edilen pantolonundan çıkan cam parçaları da böyle bir kırılmaya uymaktadır...» dedi.

Mr. Remington, «Çok zekice bir açıklama gibi görünüyor. Fakat acaba aynı camdan yapılma bir bira bardağı yere düşüp kırıldığında da bu tip parçalar olamaz mıydı?»

Memurlardan birine atılan kurşun kaburga kemiklerini delerek içeri girmişti. Bu mermi çıkarılmış ve ne tip bir namludan atıldığının saptanması için dikkatle incelenmişti. Merminin namludan ilk fırlayış hı-

zının yol açtığı zorlama sonucu kovanda açılan delik ve diğer çizikler merminin saniyedeki hızını hesaplamaya, bu da kurşunun ne tip bir namludan çıktığını anlamaya yarıyordu. Ne yazık ki, ne tabanca bulunmuştu, ne de Vic Dakin'in bu tabancayı kullandığı ispatlanabilmişti... Çentiklerin sayısından, ateşlenen mermideki çentiklerin eninden ve kovandaki deliğin açısından kullanılan silah çıkarılabiliyordu. Bu yüzden de ne tip bir tabanca aradıklarını biliyorlardı. Fakat gene de tabancayı bulamamışlardı ve ispat olayı gövdeden çıkarılan mermiyle Orpington Lane'de bulunan kovana kalmıştı.

Tanıkların söyledikleri bir yana bırakılacak olursa, gövdede açılan yaradan bunun 490 cm. uzaklıktan atılan bir mermi sonucu olduğu ve kendi kendine açılmış bir yara olmadığı anlaşılıyordu.

İkinci tanık da Dakin'in evindeki mermilerin çok iyi yağlanmış bir halde pirinç şarjörlerin içine yerleştirilmiş bulunduğunu söylemişti. Aşağı yukarı 480 cm.' den açılan ateşte bu şarjör kullanılmış olabilirdi. İşin dahası, olay yerinde bulunanlarla Dakin'in evinde bulunanlar aynı tarihte, aynı fabrikadan çıkma 38'lik bir şarjördü. (Dakin, evde bulunan bu şarjörün adına duyduğu saygıdan dolayı açıklayamayacağı Afrikalı vatanseverlere ait olduğunu söylemişti.)

İşte şimdi saldırması güçleşmişti Mr. Remington' un. Ters ters bakıp soru sorması değil düşünme fırsatı bulabilmek için, iyi bir tavır takınması gerekiyordu.

«Kraliyet hava kuvvetlerinden veya kara ordusundan herhangi bir subay, diyelim ki törenlerde böyle bir tabanca taşıyabilir mi?» diye sordu.

Tanık da, «38'lik bir silah taşıyabilir,» diye soruyu olumlu biçimde yanıtladı.

«Ve eğer tabancasını yanında taşırsa, bunun gibi, kullanacağı mühimmata da dikkat eder değil mi?»

«Bir bağlantı göremiyorum, ben bununla.»

«Boşverin. Sadece söyleyin.»

«Sanırım subaylar ellerindeki araçlara iyi bakarlar.»

«Öyleyse herhangi biri kara ordusu veya hava kuvvetleri birliklerinden bir yıl içinde mühimmat ve altıpatlar almışsa eldeki mühimmatın bu olduğunu söyleyebilir miyiz?»

«Doğru. Büyük bir yüzdeyle öyledir.»

«Son dokuz ayda United Kingdom'da beş ayrı yerden en azından on yedi 38'lik tabanca ve de binlerce mermi çalınmış olduğunu biliyor muydunuz?»

«Bilmem gerekir mi bunu?» diye haklı olarak soruyla cevap verdi tanık. Tanığı sinirlendirmek ve kuşkuya düşürmek istiyordu Remington. Aslında, «Hepimiz de biliyoruz ki, ortalıkta 38'lik mermiler dolaşıyor. Niye sadece Dakin'i suçluyoruz bunun için?» demeye getirmişti.

Her ne kadar bütün olup bitenler jüriye yabancı geliyorsa da hiç de olağanüstü yanı olmayan sıradan bir süreçti ve Remington elinden geleni yapmak zorundaydı... Konuşmalar ilerledikçe yargı üyelerini, Matthews ve Armitage'ı daha da şaşırtan çamaşırlar dökülüyordu ortaya. Çünkü hiç konuşmayan nöbetteki AA görevlisi şimdi birden değişivermişti.

Savcı Mr. Pollard, kendi tanığı olan AA görevlisini sıkıştırdı: «Mahkemeye, aralık ayının dördüncü günü sabahı on biri on geçe sıralarında ne gördüğünü anlatır mısın?»

AA görevlisinin eski tavrı değişivermiş, yüzü sapsarı kesilmişti. Konuşurken başı önüne düşmüştü şimdi. Ve söyledikleri anlaşılmıyordu. Tanık sinirlenmişti anlaşılan. Oysa önce böyle değildi. Demek rahatsız etmişti bu soru onu. Hiç de hoş bir durum değildi bu. Savcı, «Sayın yargıç duyacak şekilde sesinizi biraz yükseltir misiniz?» dedi.

Yargıç da, «Henüz sağır değilim. Mr. Pollard,» diye tersledi.

«Hayır efendim... Devam edin o sabahı anlatmaya.»

Mr. Pollard'ın dediklerini harfiyen yerine getiren tanık, «... çünkü maviydi,» dedi.

Mr. Pollard gene, «En başından başlar mısınız?» dedi, «Jüri de duysun. Şimdi aralığın dördünde sabah on biri on geçe kamyonunuzla Cherry Lane'de Kruger Street'e doğru ilerliyordunuz. Ne gördünüz?» sorusuyla araya girdi.

Adam kısaca, «Lastikleri hemen hemen sönmüş mavi bir Jaguar X gördüm. Arabanın başında beş adam vardı.»

«Bütün lastikler mi?»

«Daha çok ön lastikler.»

«Evet?»

«Adamlar benden yana bakıyorlardı. Ben de arabayı onları geçtikten sonra durdurdum ve yardım isteyip istemediklerini sordum.»

«Onlarla konuştun mu?»

«Evet.»

«Onlarla aranızda geçen konuşmayı tam olarak hatırlayabiliyor musunuz?»

«Hatırlıyorum. 'Yardıma ihtiyacınız var mı?' dedim ve aralarından biri 'Üye değiliz,' dedi.»

«Hangi adam söyledi bunu?»

«Konuştuğum adam.»

«Evet ama hangisiydi?»

«Adını bilmiyorum.»

«Fakat görünce tanırsın?»

«Pek sanmıyorum.»

AA görevlisi yalan söylerken acı çekiyordu. Göbeğinin üstündeki düğmelere bir kez daha baktı.

Mr. Pollard adamın sadece aptal olduğuna inanıyordu hâlâ. Polisin gözü bu adamdaydı...

«Şöyle ortalığa bir göz gezdir bakalım...»

Tanık çevresini acı dolu bakışlarla şöyle bir süzdü. Ve bir şey söylemedi.

Mr. Pollard, «Konuştuğun adamı gördün mü burada?» diye sordu.

«Hayır efendim.»

Mr. Pollard ümitsizlik içinde «Öyleyse sanık sandalyelerine bak,» dedi. «Aralığın dördünde sabahleyin on biri on geçe konuştuğun adamı şimdi görüyor musun?»

«Pek emin değilim. Söyleyemem.»

Mr. Pollard kavramıştı durumu. Tanığı korkuttuklarını şimdi anlamıştı. Fakat bunu söyleyemezdi. Tanığa yalan söylememesi gerektiğini açık bir şekilde hissettirebilirdi yalnız.

«Şimdi, karakoldaki sıralamada birini hiç tereddütsüz tanıdınız. O zaman kuşkunuz yoktu. Bu sabah biraz sinirleriniz bozuktur belki?»

«Biraz bozuk efendim.»

«Sinirlenmeyin. Sizin ilk aşamadaki açık yürekliliğinizi takdir ediyoruz. Fakat aynı şeyi yargıç önünde de söylemekte tereddüt etmeyin.»

Mr. Pollard neredeyse tanığa onların tehditlerine

aldırmaması için yalvaracaktı. Adamın, biraz cesareti olsaydı, canına okuyacaktı karşısındakinin...

Yargıç araya girdi: «Bu kadar uzatacak ne var Mr. Pollard? Tanık bu adamı hatırlıyor mu? Sorun bakalım?»

«Hay hay efendim.» Savcı tanığa döndü. «Kusura bakmayın yeterince açık konuştum sanıyorum. Fakat bir daha sorayım size: Yargıç önünde aralık ayının dördüncü günü, önceki ifadenizde belirttiğiniz şekilde konuşmuş olduğunuz bu adamı tanıyabilir misiniz?»

«Tanıyamıyorum.»

«O adamla buradakilerden biri arasında hiç bir benzerlik yok mu?»

«Biraz,» diye kabullendi adam.

«Burada bulunan birine benziyor olabilir mi?»

«Biraz Mr. Dakin'i andırıyor.»

«Mr. Dakin konuşmuş olduğunuz adamı andırıyor mu?»

«Hayır, fakat biraz benziyor.»

«Anlıyorum,» dedi Mr. Pollard ve kısa kesti. Konuyu değiştirdi. «Şimdi otomobile gelelim. Arabaya gelelim öyleyse...»

Daha sonra Mr. Remington tanıma, tanımama meselesine getirdi sözü. Onun için hiç de güç olan yanı yoktu bu işin.

«Sanık mevkiindeki adamı tanıyıp tanımadığınızı söyleyin bana?»

«Hayır.»

«Hiç birini mi?»

«Hayır.»

«Onları önceden hiç görmediniz mi?»

«Sanmıyorum.»

«Teşekkür ederim.»

Mrs. Agnes Freeman her şeye rağmen Dakin'i görmüştü ve bundan korkmuyordu. Köpeğini fazla düşünen bir tanıktı. Fakat gene de Mr. Pollard'ın yardımıyla Dakin'i demiryolu caddesi denen yerde gördüğü adamlardan biri olarak işaret etti.

Gene de bu kadını şaşırtmak fazlasıyla kolaydı.

Mr. Remington, «Mrs. Freeman bir Austin Westminster'in ne olduğunu biliyor musunuz?» diye sordu.

«Bir ne, efendim?»

«Bir Austin Westminster.»

«Nedir o, efendim?»

«Ne olduğunu bilmiyor musunuz?»

«Gerçekten bilmiyorum.»

«Öyleyse büyük veya küçük olduğunu da bilmiyorsunuz?»

«Bilmiyorum doğrusu, efendim.»

«Bir arabadan diğerine bavul taşıyan birtakım adamlar gördüğünüzü söylemiştiniz?»

«Evet.»

«Nasıldı bu arabalar?»

«Büyüktüler, efendim. Çok büyüktüler.»

«Ne kadar büyüktü?»

«Şeyyy... Son kocamın bir Lanchester'ı vardı. O büyüklükteydi.»

«Bu iki arabadan herhangi biri hasara uğramış mıydı?»

«Bilemeyeceğim.»

«Gözünüze çarpmadı mı?»

«Sanıyorum ki o adam...»

«Lütfen soruya cevap verin.»

«Arabalardan anlamam.»

«Hiç bir hasar gözünüze çarpmadı mı?»

«Hayır.»

«Hangi gündü? Aralığın dördü müydü?»

«Herhangi bir günden farksız bir gündü.»

«Ingiltere'de öylesine çok sıradan günler vardır ki Mrs. Freeman. Günlük-güneşlik bir gün müydü?»

«Oh, hayır. Hiç de öyle değildi. Boğucu bir gündü. O gün öksürüyordum hatırladığım kadarıyla.»

«Bronşitiniz mi tutmuştu?»

«Şeyy... Hayır. Doktor Mortimer'a göre...»

«Sisli miydi?»

«Biraz sis vardı sanırım.»

«Hangi gün olduğunu iyi bilmiyorsunuz?»

«Soğuk ve kötü bir gündü. Yerler leş gibiydi. Trixie'nin patileri kirlenmişti.»

«Trixie sizin köpeğiniz öyle mi?»

«Oh, evet.»

«Ona siz bakıyorsunuz?»

«Trixie dişidir. En iyi dostumdur.»

«Ona siz bakıyorsunuz?»

«Tabii. Ben bakıyorum.»

«Köpeğiniz bu üç adamdan birine hırlarken gözünüz gene onda mıydı?»

«Trixie'me tekme atacaktı. Adamı izliyordum.»

«Onun bir ayağını kaldırdığını gördünüz?»

«Kötü bir davranıştı. Trixie kötü insanları hemen tanır.»

«Ayağını kaldırdığını gördünüz?»

«Evet.»

«Ayağına mı bakıyordunuz?»

«Şaşırmıştım efendim.»

«Demek böylesine sıkıcı bir havada hem köpeğinize, hem adamın ayağına, hem de bavullara bakıyordunuz?»

«Sanırım öyledir.»

«Çok yakın bir gözlem. Kaç saniyede oldu bunlar?»

«Şimdi bilemiyorum efendim.»

«Gerçekten cesaret sahibiymişsiniz. Bu saldırgan adamların orada olduğunu gördükten sonra daha ne kadar yürüdünüz acaba?»

«Yirmi ya da otuz adım kadar.»

«Yani bu arada, iki arabaya, üç adama, bir adamın ayağına, köpeğe, bavullara ve belki de havaya bakıyordunuz, yirmi adımlık bir yürüyüş süresince?»

«Doğru söylüyorsunuz.»

«Gene de bir çırpıda hapsi boylamasına neden olacağınız adamı bir kez görmekle tanıyacağınızı söylüyorsunuz öyle mi?»

«Evet, çünkü ona benziyordu.»

«Ne benziyordu Mrs. Feeman?»

«Onun gazetedeki resmi.»

«Gazetede bir resim mi gördünüz?»

«O, evet. Bir kulübün dışında bu adamın resmini.»

«Bir açıklama var mıydı?»

«Onun tutuklandığını yazıyordu. Böylece ben de resimdeki adamın gördüğüm adam olduğunu anladım.»

«Kimdi bu?»

«Railway Alley'deki gördüğüm adam.»

«Şimdi bunu açıklığa kavuşturalım Mrs. Freeman. Bir gazete fotoğrafında gördüğünüz adam bir süre önce yürürken rastladığınız ve karakolda tanıdığınız adamdı öyle mi?»

«Ikinci baskıydı.»

«Siz gördünüz mü?»

«Evet.»

«Sonra da karakola gittiniz?»

«Öyle yaptım.»

«Ve bizden de bu adamın, herhangi sıradan sisli bir aralık günü, Trixi'eye ve ona kaldırılan saldırgan ayağa bakarken, yirmi adımlık yolda birkaç saniye için gördüğünüz adam olduğuna inanmamızı istiyorsunuz öyle mi? Bu arada iki koca arabayı da görmüş olduğunuzu eklemeğe hacet yok tabii.»

«Söylediklerinizden bir şey anlamıyorum efendim. Öyle hızlı konuşuyorsunuz ki...»

«Yargıç önündeki şu adamı görüyor musunuz?»

«Evet, gördüğümü önceden de söylemiştim. Orada duruyor kendisi.»

«O adam gazetedeki adam mı yani?»

«Evet.»

«Aynı öğleden sonra polis karakolunda kimi tanıdınız öyleyse?»

«Ertesi gün olabilir.»

«Önemli değil. Bunu mesele edinmeyin. Karakolda tanıdıktan sonra gazetede resmini görmediniz öyle mi?»

«Aman yarabbim. Bunun ne önemi var? Yok. Çünkü Mrs. Bartrum'a gidip tanınması gereken adamın bu adam olduğunu söylemiştim.»

«Teşekkürler Mrs. Freeman.»

Bu mahkemenin üçüncü günüydü. Celsenin sonuna doğru sanık tarafı işin içine parlâmento üyesi Gerald Draycott'u da soktu. Yargı organları böyle bir şeyi hiç beklemiyordu. Çünkü kanuna göre aleyhteki deliller savunma organlarına olduğu gibi verilmişti. Oysa savunma organları yargı organlarına niyetlerinin ne olduğunu belirtmemişlerdi.

Draycott savunma tanığıydı. Bu nedenle Mr. Remington sormaya başladı.

«Gerald Draycott'sunuz değil mi? Kırk dokuz yaşındasınız ve parlâmentoda East Steeltown temsilcisisiniz?»

«Evet, öyle.»

«Aynı zamanda East Steeltown'da Birleşmiş Milletler Tanıtma Komitesi başkanısınız ve de Güney Afrika ile ilgili çeşitli komitelerde üyesiniz.»

«Öyleyim.»

«Lütfen mahkeme önünde aralık ayının dördüncü günü ne yaptığınızı anlatır mısınız?»

«Evet. Sabahtan Mercurial adlı filmin gösterisine gittim. Birleşmiş Milletlerde çok beğenilmişti bu film; ben de afaroz edilmeden, sansüre uğramadan bir kez daha görmek istedim..»

Yargıç, «Ticarî gayelerle gösterildiğine göre niye afaroz edilsin Mr. Draycott?» diye sordu.

«Bilmiyorum efendim. Fakat Ingiliz kamuoyuna gösterilirken her zaman olduğu gibi makaslanabilirdi veya olay çıkabilirdi. Birtakım görüntülerin çıkarılacağını beklediğimden, filmin sanat eseri olup olmadığını görmek; gerektiğinde de basında ve başka yerlerde savunmak amacıyla filmi görmeye gittim.»

Yargıç, «Peki, filim sanat değeri taşıyor muydu?» diye sordu.

«Üstün bir yapımdı, efendim...»

«Demek seçmenlerinizin size ödediği para karşılığında zamanınızı hiç boş geçirmiyorsunuz? Öyle mi?»

Salondakiler gülüştüler.

«Filmi seyretme olanağını elde etmiş olduğumdan dolayı memnunluk duydum efendim. Çünkü sine-

mada kendimi sanık Mr. Dakin'in yanında oturur buldum.»

Mr. Remington, «Lütfen devam edin,» dedi.

«Filim bittikten sonra, filmin sanat eseri oluşu üzerine tartışarak bir bara girdik ve tartışmamızı orada sürdürdük. Sonra da birlikte öğle yemeği yemeye karar verdiğimizden bir taksiye bindik.»

«Nereye gittiniz?»

«Rivalry Club'e gittik.»

«Yemek ücretini kim ödedi?»

Salondakiler gene gülüştüler.

«Yanlış hatırlamıyorsam Mr. Dakin gideceğimiz yeri önerdi ve taksi parasını ödedi; yemek parasını da ben ödedim.»

Yargıç, «Rivalry Club diye bir yer hiç duymadım. Nasıl bir yer burası?» diye sordu.

Mr. Remington kendi tanığı yerine soruyu hemen cevapladı: «Kalburüstü bir yerdir, efendim. Gerçekte oyun kulübüdür fakat yemek zamanı üyelere açıktır.»

«Anlıyorum,» dedi yargıç. Fakat yargıç orayı bilmiyordu.

Mr. Remington, «Sinemadan kaçta çıktınız?» diye sordu.

Draycott da, «On bir buçuktan önce olmalı.»

«Mr. Dakin'in yanınızda olduğunu bu saatten önce farkettiniz öyle mi?»

«Tabii. Filmin başından beri farkındaydım. Dokuz buçuktan beri.»

«Öğle yemeğiniz kaçta bitti?»

«On iki sıralarında. Ben Avam Kamarasına gittim. Yaptıklarım resmî tutanakta yazılıdır.»

Salondakiler gene tatlı tatlı gülüştüler.

«Mr. Dakin sonra ne yapacağını söyledi mi?»

«Eve taksiyle döndü. Çünkü annesi hastaydı ve onu çok merak ediyordu.»

«Bu olaylar, verdiğiniz saatler ve yerler hakkında kuşkunuz yok değil mi?»

«Kesinlikle eminim.»

«Tarih konusunda ne dersiniz? Bu olaylar aralığın beşinde de olamaz mıydı?»

«Hayır. Olayları, tuttuğum günlükle karşılaştırdım, tarih buydu. Mr. Dakin aleyhine açılan davanın ciddiyeti üzerine, sinema meselesinde, o filim için basılmış gösterişli biletleri de sonradan bulabildiğimi söyleyebilirim.»

Draycott davetiyeleri bir memurla Mr. Remington'a gönderdi. Biletler kartondandı ve üzerinde erotik konulu bir resim vardı. Yargıç ve jüri, biletleri evirip çevirip iyice inceledi, tarihin 4 aralık olduğu açık seçik ortadaydı, söylenecek söz yoktu.

Mr. Remington son olarak, «Mr. Dakin arkadaşınız mıdır?» diye sordu.

«Hayır,» dedi Draycott.

«Çene çaldığınızda kafalarınız uyuşmuş muydu?»

Dakin çenesini düşünceli düşünceli kaşırken Draycott da, «Pek sayılmaz,» dedi. «O sanat ve sansür hakkında korkunç tutucu görüşlere sahip biri.»

«Bu adamdan özellikle hoşlanmıyorsunuz?»

«İlişkiyi sürdürmeyi ve derinleştirmeyi istemedim. Fakat buraya onun için geldiğim de açıktır.»

Bütün hikâye Draycott'un 4 aralıkta ne yeyip ne içtiğine ve ne yaptığına bağlıydı sanki. Ve sanki Draycott'un o gün yaptıkları Dakin'in soygunla ilişkisi olmadığını ispata yeterliydi. Mahkeme de Draycott'u dürüst ve prensip sahibi biri kabul ettiğine göre, böyle olması gerekiyordu... Mahkemede uyandırdığı iz-

lenim ise, pek de öyle değildi. Daha çok, yatıp uyuyacağı ya da maç seyretmeye gideceği yerde, birtakım komitelerde, ya da sanat faaliyetlerinde vaktini harcayan birine benziyordu.

Bütün bunlar 4 aralık günü olup bittiğine, söylenenler gerçeğe benzediğine göre, jürinin Draycott'a yalancının biri gözüyle bakması için hiç bir sebep yoktu. Yoksa tarihi şaşırmış sersemin biri miydi? Fakat biletler bunun tersini gösteriyordu. Müşterisinin Avam Kamarası'nda konuştuğunu vurgulamak için avukatı tutanakları da incelemiştir herhalde diye düşünebilirdi elbette jüri. Avukatlar, Draycott'un o gün Mercuria filmine ilişkin basında bir söz edip etmediğine de bakmışlardı. Bu da inandırıcı bir şeydi, jüri gerçeklere boş veremezdi; eğer jüri bu olayları bir bir gözden geçirmişse ve olaylar da doğruysa Dakin nasıl suçlu olabilirdi? Dakin aleyhindeki 'kanıtlar' pek öyle yeterli sayılmazdı. Hele iş teşhis konusuna gelince onu kimse tanıyamamıştı.

Ünlü parlâmento üyesinin yalnızca adalet yerini bulsun diye boy göstermesi dışında başka nasıl bir neden düşünebilirdi ki jüri. Yalan söylemesi için bir neden yoktu. Sanığın arkadaşı bile değildi. Hele Krabbs soygunuyla ilişkisi ihtimali hiç mi hiç olamazdı. Onu televizyonda büyük prensiplerin adamı olarak seyretmişlerdi hep. Sözünü esirgemez bir adamdı. Yeryüzünde para cezasının kalkması için günlerce yalvarmamış mıydı? Uzak Doğuda Amerikan ordusunun vahşeti ve Güney Afrika üzerine heyecanlı söylevler veren o değil miydi? Böyle bir adam kalkıp da bir haydut için yalan mı söylerdi? Olacak iş miydi bu?

Jüri için mesele açıktı. Gene de bu tanığın ne-

den öğleden sonraya bırakıldığını kavrayamazlardı? Bu neden, onun göstereceği delillerle günün kapanmasıydı. Onun için jüri gibi savcılık da ona fazla saldırıda bulunamayacaktı. Zaten yorgun düşmüşlerdi. Eğer milletvekili öğleden sonra geç bir saatte çıkacak olsaydı, savcılığa düşünmek için bir gece kalacaktı ve bu deliller ancak ertesi sabah tartışılabilecekti. Fakat kanun kanundu. Ve kanuna göre Draycott'un delilleri hemen şimdi çürütülemeyeceğine göre, hiç bir zaman da çürütülemeyecekti.

Matthews, Dakin'in paçayı kurtaracağını iyi biliyordu. Dakin büyük bir olasılıkla bu milletvekilini görmüştü. AA görevlisinin de icabına bakılmış olduğu açıktı. Ona da gözdağı vermişlerdi herhalde.

Gene de Mr. Pollard bileti inceleyince hayal kırıklığına uğramış, Draycott hakkındaki düşüncelerini de böylece iyiden iyiye belli etmişti.

«Bu adamla birlikte 4 aralık günü sabahleyin sinemada olduğunuzu mu söylüyorsunuz?»

«Öyle söyledim,» karşılığını verdi Draycott.

«Sanırım sinema, filim gösterilirken karartılmıştı?»

«Sinemalarda filimler öyle gösterilir zaten.»

Bir fırsat daha çıkmıştı. Mahkemedekiler bunu da kaçırmayıp gülüştüler.

«Yanınızdaki koltuğun filmin ilk bir saati içinde dolu olduğunu nasıl anladınız?»

«İçeri girdiğimizde elektrikler yanıyordu.»

«Kalabalık mıydı?»

«Eh, oldukça.»

«Pek emin konuşmuyorsunuz.»

«Yerim koltuktu.»

«Ben de size koltuğu soruyorum.»

«Kalabalıktı.»

«Dakin'in hangi tarafında oturuyordunuz?»

Draycott tereddüde düştü. Birkaç saniye duraladıktan sonra, «Sağında,» dedi.

«Sinemada hiç bir tanıdığınıza rastladınız mı?»

«Konuşacak biri yoktu.»

«Sonra oyun kulübünde birlikte öğle yemeği yediniz. Orada kimseyle konuştunuz mu?»

«Mr. Dakin ile.»

«Mr. Dakin'den başka?»

«Sadece garsonla.»

«Orada kimseyi gördünüz mü?»

«Birkaç kişi vardı zaten.»

«Tanıdığınız biri yok muydu?»

«Hayır.»

«Acaba o gün sabahın dokuz buçuğundan, öğleden sonra iki buçuğa kadar yani Avam Kamarası'na girene kadar rastladığınız bir arkadaşınızın adını verebilir misiniz?»

Mr. Remington ayağa fırlayarak, «Bu kalburüstü, saygıdeğer tanığı yalancılıkla mı suçluyorsunuz?» diye karşı koydu.

«Ben sadece olayları ve adları doğruca sıralarken yanlış bir günden söz edebileceğini belirttim.»

«Öyle ama tanığın o gün yaptıklarını hatırlamasına ilişkin yeterli kanıtları var. O gün Mercurial'ı gördüğünü, elindeki bilet ispatlar yeterince.»

Mr. Pollard Draycott'a dönerek, «Belki,» dedi, «bize o gün havanın yağışlı olduğunu söyleyeceksiniz?»

Draycott sertçe, «Avam kamarasında veya sinemada yağmur yağmıyordu,» diye araya girince gene gülüşmeler oldu.

Ertesi sabah yargıcın olayları özetlemesi iki buçuk saat tuttu.

Yargıç jüri üyelerinden, Orpington Lane'deki olay süresince sözü geçen altı suçlunun da kafalarında çorap olduğundan kafa veya alın şekillerinin belirlenemeyeceğini hatırda bulundurmalarını istedi. Polis de altı adamdan ancak dördünün izini sürebilmiş, bu dört adamdan en az biri de kesinlikle tanınamamıştı. Başka bir tespit olmadığına göre Miss. Newton'un, Heusen hakkında söyledikleri de büyük bir yüzdeyle geçerliydi. Her şeye rağmen polisin Krabbs'taki soyguna karışan kişiden bir kısmını tutukladığını, gösterebilecek deliller vardı.

Çünkü üzerinde parmak izleri bulunan yumurtalar kazara çalınmış bir araba da bulunmuş değildi henüz. İleri sürülen tıbbî deliller Lowis'in olaya katıldığını göstermekteydi. Lowis'de, memurların kan gruplarını tutan kanla lekelenmiş külliyetli miktarda kâğıt para çıkmıştı. Tabii Flethcter ile Lowis'de külliyetli miktarda para bulunduğunu, bunların aşağı yukarı 'sayı olarak' ikisinin de aynı olduğunu; yani ikisinde de aşağı yukarı altıbin İngiliz lirası çıktığını özellikle vurgulamak gerekti. Bunun evde saklanamayacak kadar büyük bir para olduğu su götürmezdi. Oysa diğer sanıkta yani Dakin'n evinde altıbin lira veya ona yakın bir para bulunmamıştı. Sanık Heusen bir gün önce meteliksizken, borç alırken; ertesi gün, iki memurun yaralanması sonucu olabilecek, kan lekeli altıyüz lira bulunmuştu evinde. Sözü geçen altıyüz liranın altıbin lira olmadığı açık olmakla birlikte Miss. Newton — jüri üyeleri tanığın kanıtlarını yeterince olumlu kabul ederlerse — Heusen'in Jaguar'ı sürdüğünü açıklığa kavuşturmuştu. Bu da Heusen'in, soygun sı-

rasında kapalı bir yerde sürücü durumunda olduğunun göz önünde bulundurulmasını gerektirirdi. Gene Heusen'in kol yenlerindeki kan lekeleri saldırıya uğrayan iki memurun kan grubunu tutmaktaydı.

Her ne kadar bu jürinin işiyse de Yargıç, Hausen'in Orpington Lane'de görüldüğünün su götürmez bir gerçek olduğunda karar kıldı. Bunun kuşku duyulacak bir yanı yoktu. Fletcher'a gelince Mrs. Freeman, yüzünden kan akan bir adam olarak belirlemişti ki bu doğru olabilirdi. Fakat gene de jüri üyeleri arabaların rengini ve şeklini göremeyecek kadar köpeğine düşkün bir tanığın anıları yerine, sözü geçen saç delilinin daha kanıtlayıcı olduğunu düşünebilirlerdi. Yargıca göre Dakin aleyhindeki suçlama, Dakin'in teşhis edilmesine bağlıydı. Jüri üyeleri, önceleri tanıdığından emin olduğunu, sonra da tereddüde düştüğünü söyleyen A A görevlisine ya da bir gazetedeki fotoğrafı görüp aynı adamı benzetme yoluyla tanıdığını sanan Mrs. Freeman'a inanıp inanmamakta serbesttiler. Bu tanığın kendiliğinden mi, yoksa karakola gidip hiç kuşkusuz karşısındakinin Dakin olduğunu, belki de karakola gitmeden birkaç saat ve birkaç dakika önce gördüğü fotoğraf yüzünden mi tanıdığını polisin bilmemesi, elbette şaşırtıcıydı. Bu konuda büyük bir hata ihtimali de vardı. Her ne kadar mermi kovanı, ayak izi ve cam parçası kırıkları sağlam deliller gibi görünüyorsa da, suçu ispata yeterli değildi. Eğer Dakin'in giysilerindeki kan lekeleri memurlardan birinin kan grubuna uyuyorsa ve eğer altıbin lira Dakin'in evinde bulunmuşsa, bunlar en azından huzur kaçırtıcı şeyler sayılabilirdi. Fakat iş bu kadarla bitmiyordu. Dakin kesinlikle teşhis edilmemişti. Üstelik seçkin bir parlâmento üyesi olay sırasında onunla geçirdik-

leri saatler üzerine tanıklık etmişti. Bu da çok önemliydi. Basit anılara dayanan konuşmalar yeterli ve kanıtlayıcı bir delil sayılamazdı. Oysa toplumda üst düzeyde yeri olan birisi, bunu elindeki sinema biletleriyle kanıtlamıştı. Bu çok daha tatmin ediciydi. Jüri bunu da göz önünde bulundurmalıydı.

Bu anlatılan ve özetlenen olaylar silsilesi, jürinin, üstünde enine boyuna tartışması gereken zorlu meselelerdi. Eğer başvurmak dileğinde bulunacak olurlarsa yargıç elinden gelen yardımı esirgemeyecekti...

Jürinin Heusen, Fletcher ve Lowis'in suçlu olduklarına Dakin'in ise suçsuz olduğuna karar vermesi iki saat sürdü. Fletcher ile Lowis on beşer yıl, Heusen de on iki yıl yemişti. Vic Dakin ise bu kararı ilgisizlikle ve gülerek dinledikten sonra avukatıyla el sıkıştı, mahkemeden elini kolunu sallayarak çıkıp gitti. Paçayı sıyırdığını söylemeye gerek yok.

Armitage'ın bu işe Matthews'den çok sıkılmıştı canı. Matthews de Armitage gibi birtakım üç kâğıtların döndüğünü biliyordu. Oysa Dakin de diğerleri kadar suçluydu en azından. Dava ince elenip sık dokunmuştu. Üst düzeydeki yöneticileri tatmin için gereksiz yere toplanılmıştı hiç durmadan. Ayrıntıları, uzmanlar, tanıklar, polis şefleri, alt mahkemedeki yargıç üstüste, dinlemişti. (Bu arada basın bile Mrs. Freeman'ın delillerini suya düşürmüştü.) Bütün bunların üstesinden Draycott'un yalanları, Dakin'in kabadayılarının tehditleri ve tilki gibi kurnaz Remington'un dolaplarıyla gelinmişti... Dakin için kanunmuş, adaletmiş sinek vızıltısıydı. Bunlara boş şeyler gözüyle bakıyordu. Gene birtakım masum insanlar yaralanacak, aralarından birkaçı da öleceklerdi...

Matthews kendisine postayla bomba gönderenin Dakin olduğunu bir türlü kafasından silip atamıyordu. Bomba en azından bir düzine postacıyı yok edebilirdi. Bu arada Matthews'in Triumph 200 arabası mahvolmuştu. Telefonla savrulan tehdit yüzünden Mary'nin suratındaki yorgun ifade ve gerginlik hâlâ silinmiş değildi. Sigorta şirketi arabanın hasara uğradığı zamanki değerini 935 İngiliz olarak biçmiş ve Matthews'a 675 lira ödemişti. Tabii bu Mary'nin korkularının yanında önemsizdi. Mary artık çocuklara hemen öfkeleniyor, en ufak bir nedenle onlara bağırıp çağırıyor ve kocası patırtının geçmiş olduğunu söyledikçe ağlıyor, ağlıyordu... Matthews Mary'nin derin korku izleri taşıdığını biliyordu. Bu yüzden de onun için üzülüyordu. Nöbet tutmak zorunda kaldığı geceler Mary neler geçiriyordu aklından kim bilir?...

Ve Matthews mahkemeden sonra, adaletin mandepsiye bastığı o gün, heyecan ve kuşku içinde eve döndü. Karısına ve sevgili çocuklarına kötü bir şey olup olmadığını merak etmişti bütün gün...

ON

HAVA güzel fakat dondurucuydu. Bronzdan yapılma bir güneş Londra'nın sislerinin üstüne ışınlarını saçıyordu. Kara binaların üzerine çöreklenen don, yüzyılların görüntüsünü silip süpürüyordu sanki. Ayna gibi parlayan nehir suyunda yüzlerce gemi, buz kesmiş bir suyu dilimlere ayırıyormuş gibi ardında ince şeritler halinde izler bırakıyordu.

Gece daha da dondurucu oldu. Böylesine dondurucu bir gecede her şey durgun ve suskundu.

Vic Dakin yatağında debelenip duruyordu.

Aslında uykudan yana şikâyeti olmaz, kafayı vurunca uyurdu. Gece uyandığı da pek olmazdı. Oysa acaip bir rahatsızlık duymuştu şimdi. Uyku girmiyor-

du gözüne. Alabildiğine ve inadına uyanıktı gecenin bu saatinde.

Vic'i ne gündüzki şamata ne de geceki olaylar korkutmazdı aslında. Fakat gene de bir huzursuzluk duyuyordu.

Bir süre sonra nedenini anlamıştı. Bir ses duyuyordu. Gecenin bu saatinde böyle seslere alışık olmadığından sesin anormallik derecesini bir türlü kestiremiyordu. Ses belki de normaldi. Ama kuşkuya düşmüştü bir kez. Kalkıp bakmaya karar verdi. Çıt çıkarmamaya çalışarak yavaşça yatağından kalktı.

Üstüne sabahlığını aldı, çıplak ayakla yürüdü. Ses, anasının yatak odasından geliyordu. Normal bir sese benzemesine rağmen Vic'i ürkütüyordu bu ses. İçten içe bir şeylerin kötü gittiğini sezer gibi olmuştu. Bu garip duyguyla odaya girdi ve ışığı açtı.

Anası sırtüstü yatağında yatıyordu. Yastık yere düşmüştü. Bu yüzden kadıncağızın başı biraz biçimsiz duruyordu. Ağzı alabildiğine açıktı, horluyordu. Hepsi buydu, gene de olağanüstü bir şeyler vardı sanki.

«İyisin ya anne?» diye sordu Vic. Kadın uyanmadı bile. Vic kadının uyuyup uyumadığını, bakarak anlamak zorundaydı. Bu Vic'i endişelendirmişti. Horladığına göre kadın çok yorgun bir gün geçirmiş olmalıydı. Oysa hiç de böyle ağır işler yapmamıştı. Vic kadıncağız çok yorgunsa bırakayım da uyusun bari diye düşündü. Yerdeki yastığı alıp kadının başının altına koydu, kadın gene uyanmamıştı.

Vic üşümüştü. Yatmağa gitti. Ses eskisi gibi değil miydi şimdi? Yoksa alışmış mıydı? Bir süre sonra uykuya daldı.

Sabah çıt çıkarmadan kalktı anasına çay yaptı. Çayı anasının odasına götürdüğünde kadının öl-

nüş olduğunu gördü. Ortalık buz gibiydi. Vic soğukan titremeğe başlamıştı. Göğsünde, gırtlağında ve ılnında soğuk terler birikmişti. Elindeki tabakla çanak birbirine vurmaya başladı. Biliyordu. Buna kendisi sebep olmuştu. Yeryüzünde anası dışında hiç bir konuda suçluluk duymamıştı şimdiye dek. Kadını ihmal edişi ölümüne yol açmıştı. Demek ki horlamıyordu, can çekişiyordu geceleyin. Kadının daldığı uykudan uyanmadığı doğruydu, fakat Vic kendini bir türlü bağışlamıyordu. Yatağın yanına ilişip çocuklar gibi hüngür hüngür ağladı. Bir yandan da anasına sesleniyordu? «Nereden bilebilirdim anne? Sesini duydum. Buraya geldim. Horluyorsun sandım. Doğruyu söylüyorum. Doktor çağırmalıydım. Bilmiyordum anne. Nereden bilebilirdim ki? Onu çağırmalıydım. Artık son görevimi iyi yapmalıyım, anne. Çiçek ister misin? Binlerce liralık çiçek getireyim. Belediye başkanını da ister misin? Evet o da gelecek. Rolls-Royce ve bütün çocuklar da orada olacak anne. Son yirmi yılın en büyük törenini yapacağım sana anne. Çünkü sen en iyiydin anne. En iyiydin...»

Şimdiye dek ölüyle uğraşacak bir doktor çağırma işi başına hiç gelmemişti. Olayın şaşkınlığından ve suçluluk duygusundan kurtulamamıştı. Biraz olsun rahatlamak için Lissner'e telefon etti. Lissner de onun kadar severdi anasını.

Saat daha sabahın sekizi bile değildi. Lissner gecenin üçüne kadar kumar oynamıştı. Birden yataktan sıçradı. Saat on birden önce telefon eden olmazdı kendisine.

Uykusunun en derin yerindeydi. Kulaklığı kaldırdı ve «Git allahaşkına sırası mı şimdi.»

Vic sustu. Lissner Vic'in sesini neden sonra tanıdı. Vic «Öldü, Wolfe, öldü,» diye ağlıyordu.

«Ölen kim? Kraliçe Anne mi?»

«Anam öldü Wolfe. Gece odasındaydım. Horluyor sanmıştım. Horladığı falan yokmuş. Can çekişiyormuş meğer.»

Lissner sarsılmıştı. Fakat şu anda elinden ne gelirdi ki. Vic'i yatıştırmaya çalıştı. Pek de başarılı sayılmazdı bu işte.

«Üzüldüm, Vic. Çok üzüldüm. Kötü bir olay. Yapabileceğim bir şey var mı?»

Bu yanlış bir tavırdı. Vic bir şey yapılmasını falan istemiyordu. Olan olmuştu artık. Birisinin kendisini yatıştırmasını bekliyordu. İçindeki suçluluk duygusunun giderilmesini bekliyordu.

Bu yüzden Vic de hayal kırıklığına uğramıştı. Beklediğini bulamıyordu. Ne oluyor bu adama, diye düşündü Vic. Anlamıyor muydu yoksa?

Bir kez daha «Öldü» dedi Vic. «Benim anam. Öldü artık.»

Ölenin Lissner'in anası olacağı yoktu ya. Mrs. Dakin, Lissner'in son gördüğünde agobun kör kazı gibi tıkınıyordu maşallah. Bir okul çocuğu kadar da aç gözlüydü. Lissner ne söyleyebilirdi şimdi? Başka zaman konuştuğu gibi konuşsaydı pot falan kırabilirdi. Fakat sonunda söylenebileceklerin en kötüsünü söyledi.

«Üzüldüm, Vic. Anana nasıl düşkündün bilirim. Gene de yük olmaya başlamıştı, değil mi?» Karşıdaki konuşmada terslenecek bir şeyler aradığından cevap veremiyordu. Lissner aldırış etmeden devam etti: «Sekiz hafta önce geçirdiği kriz gibi bir şey miydi?»

Fakat geç kalmıştı. Vic telefonda birkaç saniye

için boş bulunmuş, mızıldanmıştı. Ama hemen eski haline dönmüş katı yürekli bir haydut olmuştu.

Öfkeden beyni karıncalanıyordu Vic'in. Geçirdiği sarsıntıdan hâlâ kurtulamamıştı. «Bilmiyorum,» dedi. «Olabilir.»

Lissner gene geç kalmıştı. Aslında gitmeye hiç de niyeti yoktu ya «Oraya geleyim mi?» diye sordu.

«Hayır,» dedi Vic. «Ben uğraşırım.»

Sonra da telefonu kapattı. Lissner dört mil ötede bir yerde oturuyordu. Yorgun olmasına rağmen yatağından kalktı ve düşünmeğe koyuldu. Konuşmanın böyle birden kesilmesi aklını başına toplamıştı. Vic çok kızgındı. Lissner birkaç saniye daha giyinmeğe, fırlayıp gitmeğe karar veremedi. Vic anasını yitiren ve çılgına dönen bir oğuldu. Şimdi çok acı çekiyor olmalıydı. Hele doktor, çiçekçi gibi işlerde hepten çaresiz bir durumdaydı. Lissner — her ne kadar normallik anlayışı biraz fazla değişik de olsa — Dakin'in tutkularını, başkalarına karşı olan davranışlarındaki acaipliği, şaşırtıcılığı bilen bir adamdı. Kalkıp gitmenin sırasıydı. Lissner birden korkuya kapıldı. Aceleyle toparlanmaya koyuldu.

Haklıydı da. Çünkü Vic telefonu kapattığında sevgisi yitip gitmişti. Lissner'i acaip bir şekilde, bir şamar oğlanı, yatakta kendisine bir eş olarak ve Lowis'den, Fletcher'den herkesten daha uyanık olduğu için, onlardan çok fazla seviyordu aslında. Lissner ona yalnız şimdi değil daha önceleri de Jaguar'da ya da banyoda soyunurken de gülmüş, onunla alay etmişti. Lissner onun düşmanıydı artık. Vic anasından yedi metre ötede Lissner için geveze, ufak bir oğlan diye düşünüyordu. Onun suratını parçalayacaktı...

Bir doktor geldi ve ölü gövdeyi gözden geçirdi.

Anladığı kadarıyla Mrs. Dakin'in büyük bir ihtimalle beyin kanamasından ölmüş olabileceğini söyledi. Ne Vic'in ne de kendisinin bu durumda onu kurtaramayacaklarını anlattı... Bu sözler Vic'in üzerinden büyük bir ağırlığı kaldırmıştı. Anasının adına bir eğlenti bile düzenlemeye karar vermişti. Anasını o öldürmemişti.

Papazın biri çıkageldiğinde bu eğlentiyi inceliklerıyle düşünüyordu. Papaz ne Vic, ne de anası hakkında bir şey biliyordu. Fakat sinirli ve sert davranışlarını görünce onun dini bütün bir Hristiyan olmadığını anlamıştı. Vic dinin gerektirdiği ödevlerden öylesine uzak kalmıştı ki papazla anlaşmakta güçlük çekiyordu. Papaz da buz gibi odada kaskatı kesilen, ellisinde adamın biriydi...

Papaz iyi niyetlerini belirttikten sonra «CE (*) mensubu musunuz?» diye sordu.

«O da nedir?»

Papaz korkuyla geriledi. «İngiliz kilisesi mensubu olup olmadığınızı sordum.» dedi.

Vic kısaca «Burası Ingiltere,» dedi. «Herşeyin yerli yerince ve sırasına uygun olarak yapılmasını istiyorum. Bir hanımefendiydi o, gerçek bir hanımefendiydi. Tabut meşeden veya kayından olsun. Ya da kurşundan. Kurşun olmaz mı? Amerika'da yapıyorlar.»

«Buna izin verileceğini sanmıyorum.»

«Burada olmuyor mu?»

«Çok pahalı.» dedi papaz.

«Parası önemli değil. Bin ikibin... Neyse. En azından bir binlik çiçeklere harcıyacağım yalnızca.»

«Aslında burası benim bölgem değil.»

(*) İngiliz kilisesi

«Değildi de niye geldiniz öyleyse?» diye sordu Vic. «Zamanınızı boşa harcıyorsunuz.»

Papaz afallamıştı.

«Ben St. Hilda kilisesindenim. Mrs. Dakin'e kilisede hiç rastlamadım. Gene de belki inancı vardı?» diye iç çekti papaz. «Eğer inancı var idiyse gömme törenini ben yapmak zorundayım.»

«Tabut ne olacak? İşinin ehli bir adam sahk verebilir misiniz?»

«Butterworth ve Beatitude.»

«Rolls-Roycelar?»

Papaz adeta titreyerek «Olur,» dedi.

«Som altından olsa nasıl olur?» diye sordu Vic.

«Sonsuz saygı iyi bir şey. Fakat korkarım ki siz bu bağlılığı aşırıya vardırıyorsunuz...»

Vic «Orada beş yüz kişi olacak,» diye uyardı papazı. «En azından yüz çelenk demektir bu. Onu pirinç kulplu tahta bir kutuya mı koydurtacağımı sanıyorsunuz? Bir hanımefendiydi o.»

Papaz işi uzatmadı. Yenilgi, karşısındakilerin törenlere düşkünlüğüyle başlıyordu papaz için. Bu milyonlarca insana yapılan sıradan sigorta işlemi gibi bir olaydı eninde sonunda... Belki bu yaşlı Mrs. Dakin de kendince Hristiyandı. Papaz da öyle olmasını istiyordu.

Mrs. Dakin'i açık ve ayazlı bir günde gömdüler. Tabutu taşıyan Rolls-Royce'un ardına otuz yedi araba dizilmişti. Yetmiş beş haydut kiliseden mezara kadar izlediler tabutu. Yüz kadar çelenk vardı. Olayı üç gazeteci izledi.

Bunun hemen ardından kırk kadar adam bir otelde yemek yemeğe gittiler. Hepsi de Vic ile konuşma-

ğa can atıyordu. Vic deri bir koltuğa oturmuştu. Ne söylediklerini işitebiliyordu. Öteki çetelerden adamlar da vardı: Lowis'inkinden ve Fletcher'inkinden de üçer kişi gelmişti. Ellerine kara şapkalar almışlar, ayaklarına kara rugan ayakkabılar giymişlerdi özel olarak. Hepsi de ciddiydiler.

Aralarında biri açıkça «Öğrenmek istiyoruz,» dedi. «Neden acaba Edgar ve Frank ceza yediler de, siz yemediniz?»

«Siz mahkemede miydiniz?» diye sordu Vic.

«Hayır,» dedi sözcü.

«Olsaydınız tartışmaya kalkışmazdınız. Çünkü polis Edgar'ın parmak izlerini yumurta kabuğu kırıkları üzerinde bulmuş. Arabada yumurta yiyordu.» diye tiksintiyle durumu açıkladı Vic. «Frank'ın yüzü de açılmıştı. Polis yüzüne geçirdiği çorapta da saç bulmuş.»

«Pek hoşlanmadık bu işten, Vic.»

Vic sinirli bir şekilde «Neden hoşlanmadınız?» diye sordu.

«Kodeste olmamaları gerekiyordu.»

«Bak hergeleye! Onları oraya koyan ben değilim.»

Karşıdaki adam da «Senin işindi bu,» dedi.

Üçüncü biri «Herbiri altıbinlik kaldırdı,» diye atıldı. «Şimdi polis bunları geri aldı.»

Vic şöyle bir düşündü.

«Anama saygı duymanız gerçekten hoş bir şey çocuklar. Bunu hiç bir zaman unutmayacağım. Fakat beni kimse tehdit edemez. Anlıyor musunuz?»

«Öyle bir şey yaptığımız yok Vic.»

«Kötü gitti,» diye de ekledi Vic. Parmak izleriyle kan tahlillerine Remington'un bile söyleyecek sözü

yoktu. Eğer Edgar yumurta kabukları bırakmış, Frank maskesini yakmamış üstelik her yerde de kanlı paralar saçmışsa ortalığa, ben ne yapabilirim?»

Aralarından, hayatını on iki yıldır belâ üzerine kurmuş adamın biri «Belâ aramıyoruz Vic.» dedi.

«Onların çıkmasını mı istiyorsunuz?»

Bunu hiç düşünmemişlerdi. «Bu güç işte, Vic.»

Vic'in kendine güveni sonsuzdu; böbürleniyordu.

«Eğer çıkmalarını istiyorsanız, çıkarırız. Onlara acıklı mektuplar yazın. Hangi hücrelerde olduklarını öğrenin. Hatırınız için onları çıkartırım.»

Altısı da suskundu.

«Evet,» diye üsteledi Vic. «Eğer bunun için gelmediyseniz ne bok yemeye geldiniz bakalım?»

Aralarından biri «Onlara yazarız,» dedi.

Başka biri de «On beş yıl uzun bir süre,» diye fikir yürüttü.

«Okay,» dedi Vic. «Roma yakınlarında veya öyle bir yerde bir villâ bulurum. Siz de BEA'dan iki yer ayırtırsınız usturuplu adlar uydurarak. Bana iki pasaportla fotoğraflarını bulun onların; ve uçuş gününü bildirin. Yalnız beni bir gün önceden haberdar edin de ayarlayayım işleri...»

Karar vermişti. Onları temizleyecekti. Polis, Fletcher ile Lowis'i kolay kolay elden kaçırmazdı. Gene de onları hapisten çıkarmakta güçlük çekeceğini sanmıyordu. Ama enselenince, Vic Dakin'ini de peşlerinden sürüklemeğe kalkardı bu itoğlu itler.

İki gün sonra takımını Helen of Troy'da topladı. Adamlarını şip diye toplayabiliyordu.. İkileme yöntemiyle, ilkin bir adam çağırıyordu; o çağrılan, iki kişiye iletiyordu haberi, o iki kişi de dört kişiye.. Bir

çeyrek içinde Jaguarlar, Hillmanlar ve bir külüstür Mercedes sökün ediyordu.

Özel bir odada en azgın kırk adamına Fletcher ile Lowis'i hapisten nasıl çıkaracaklarını açıkladı Vic. (Heusen'i uğraşılmağa değer bulmuyordu) Nasıl yapılmasını istediğini ve kimlerin yapacağını anlattı. Sonra da önerileri ve soruları beklediğini söyledi.

Ardından Lissner'in artık kendisine bağlı olmadığını anlattı. Onlar da, Vic'in anasının gösterdiği yakınlığa rağmen Lissner'in gömme törenine katılmadığının farkında olmalıydılar. Bu işe bulaşmayanlar Lissner'e göz-kulak olacaklardı.

Bütün haydut takımı, genci, yaşlısı biralarını içip etli böreklerini yerken gülümsediler. Anlaşmışlardı...

Rosa hoola-hoop çevirerek kıçını sallıyordu Lissner geldiğinde. Rosa hemen onu da tutup kendisine ayak uydurmaya zorladı.

«Bak Wolfe sevgilim... Biliyorum modası geçti, ama benim için çok iyi yağlarımı eritiyor... Çok yiyorum...»

Lissner kızın oturduğu odalardan birine elindeki bavulu atıp karının ileri-geri hareketlerini izlemeğe koyuldu. Şaşkındı, ama korkuya kapılmak da biraz yersizdi. Alt tarafı birkaç sözdü telefonda edilen. Belki de hâlâ bir taksiye atlayıp Vic'e gidebilirdi; yazılacak mektuplar ya da başka bir konuda yardım ederdi ona. Rosa'nın evine gelmekle kıza haksızlık etmiş oluyordu, tehlikeli bir haksızlık hem de. Ama o an için aklına, gidilecek başka bir yer gelmemişti. Londra'dan toz olmak söz konusu değildi. Burada yaşayacak ve ölecekti. Lissner için evrenin sınırları Londra'nın sı-

nırlarıydı. Bir taşra kentinde yaşamayı aklına getirmezdi. Öyle bir yere gitse göze batar, sudan çıkmış balığa dönerdi. Londra gecelerinden vaz geçemezdi; vur patlasın, çal oynasın. Kuytu bir yerlerde biraz saklanabilirdi. Ama bütün bütün toz olamazdı Londra'dan.

Rosa bavulu görünce biraz şaşkın «Kalmaya mı geldin?» diye sordu.

Konuşacak hal yoktu Lissner'de.

«Evet, evet.»

«Yalnız cumartesi bir partiye gitmem gerekiyor. Bavul da bavul ha.»

Lissner de, bavulu kendisine Vic'in aldığını es geçerek «Yüzelli papel,» dedi. Gerçekten de Vic yüzelli papel bayılmıştı. Kalçalarını çalkaladığı alev gibi kıvrandığı halde soğuk ve yabancı bir vücudu vardı kızın; insanın bir pazar sabahı fındıkçının tekini koynuna almayı umarken, ayağı nasırlı bir rahibeyle karşılaşmasına benziyordu; böyle olmaması için de bir sebep yoktu, ama önceki hevesler yıkılıp gitmişti bir kere; ne diyeceğinizi bilmezdiniz bu durumda. Rosa gerçekten neyse, tam ona benziyordu işte: Anasının babasının bile istemediği on dokuz yaşında bir çocuk! Bekâreti bozulduğu halde, yine de bir çocuk!

Lissner kendisini konuşmaya zorladı. «Parti mi? Ne partisi?»

Rosa dolgun kalçalarını kıvırmaya devam ederek, soluk soluğa yeniden başladı konuşmaya, «Leonard'ın partisi be canım! Hiç böyle isim işittin mi sen? Vallahi bu ana babalar kaçık. Yine her zamanki, malum kasvetli, renksiz, yapışkan ve sessiz eğlenceler olacak herhalde. Tellendirdikleri purolardan mideleri bulanacak, modern giyinmek için nerdeyse göbekle-

rini çatlatacaklar. İyice sefihleşmeyi, her şeyi becermeyi deneyecekler. Getirip çoraplarıma kirletecekler. Her ne demekse o, ne declasse (*) bir şey, Allahım. Sen biliyor musun ne demek? Yoksa gidip kumar mı oynasak? Aç mısın? Yoksa bir şeye mi canın sıkıldı?» Bütün maskaralığına rağmen yine de gerçekçiydi Rosa.

«Biraz,» dedi Lissner. «Beni haklamak isteyenler olabilir.»

«Borç mu taktın?»

«Hayır. Ağzımdan yanlış bir laf çıktı.»

«Aman canım, herkes patavatsızlık eder,» dedi Rosa «Ana-babalar bile sık sık surat asıp «Kapa çeneni!» gibilerden bağırırlar. Ben olsam umursamam bile. Seni öldürecek değiller ya, ha?»

Lissner neşelendi «Biraz tozumu alırlar belki..» dedi. «Birkaç çizik. Seni bu işe karıştırmamalıyım.»

Kızın belindeki hoola-hoop çemberi halıya düştü. Rosa dört adımda onun yanına vardı ve nerdeyse sevgisiyle boğacak gibi oldu Lissner'i «Sevgilim, benim için ne büyük bir şeref. Şimdiye kadar hayatımda hiç bir işe karışmadım zaten!»

Sürtünen karnın ılıklığını duyuyordu Lissner. Kızın boynundaki kokular ve karmakarışık saçları, Lissner'i yarım kavun iriliğindeki memeleri okşamaya ve onu yavaş yavaş odanın köşesindeki yaldızlı yatağa doğru itmeye kışkırtmıştı...

Her şeye rağmen bu kızla yaşamak hayli güç işti. Bir sürü insan ona telefon eder, ya da kapısını çalardı. Odaya doluşanlar ver yansın başlarlardı burju-

(*) Topluluk içinde çok düşkün, çok alçalmış kişi için kullanılan bir deyim. Matinde Fransızca.

va gevezeliklerine; avaz avaza hem de; Lissner bunlardan hiçbirini tanımazdı. Bu iyi giyimli, orta boylu Yahudiyi süzerler, kendini yaşlı, sohbetini de tatsız bulurlardı. En azından bir iki kişi sonradan Rosa'yı telefonla arar «O haydut kimdi tanrı aşkına?» «İnşallah onu orada alakoymuyorsundur?» benzeri sorular sorar; Lissner de bunu duyardı. Rosa da iki camii arasında kalan beynamaz hesabı. «Sevgili Sue korkunç yenge gibisin.» «Sersem olma Charles. Benim hayatımın bir parçası bu... Böyle konuşacaksan telefonu kaparım. Cumartesi günü için bir şey diyemem, ama sanırım...» gibilerden cevaplar veriyordu. Sandalyede oturan Lissner'in iyice sabrı tükenmişti. Rahatsızdı Lissner. Bu, Rosa'nın üç günden sonra biraz bıkkınlık duyduğunu gösteriyordu. Hiç bir şey olduğu yoktu; Lissner'in de istediği buydu. Oysa Rosa bu beklevişten fazlasıyla sıkılıyordu.

Cumartesi günü Rosa arkadaşlarının düzenlediği partiye gitti. Lissner adam yerine konmamaya içerledi; bir taksiye atlayıp altı aydır uğramadığı Joker klübe kumar oynamaya gitti. Vic buraya düşmezdi hiç. Hem gösterişi yoktu, hem de lokantası.

Bu gece ortalık, kafaları kırpılmış, vur kırdan nasır tutmuş parmakları bir sürü yüzükle süslü birtakım haydut herifle doluydu. Hava sigara dumanından ve kızgın yağdan ağırlaşmıştı. Adamların ağızları içtikleri biralarla köpükleniyordu. Çok acıklı diye düşündü Lissner.

Kâğıt oynarken saldırgandılar. Lissner gene de rahatlıkla kazanıyordu durmadan. Bu pek hoşlarına gitmiyordu. Kalın, pis tırnaklı parmaklarıyla kâğıtları şaklatarak Lissner'i salonlarda rastlanmayan kötü bakışlarla süzüyorlardı. Sanki yanlış bir yere gelmiş-

ti. Dürüst işçileri kerten uyanığın biriydi sanki. Bu hava onu rahatsız etmişti. Altı ayda burası bir hayli düşmüştü anlaşılan.

Lissner kendisini — rezilce — kestiklerini farkeder etmez kalkmaya karar verdi. Vic'i çoktan unutmuştu bile. 60 Ingiliz kadar kazanmıştı. Fişleri alıp kasaya gitti. Kasadaki otuzunu geçkin hıyar, kara cahilin biriydi. Lissner'e çeki ya da parayı vereceği yerde «Hayrola? Voli vurmakta aklın anlaşılan?» diyerek diklendi.

Lissner de «Eve gidip TV seyretmek istiyorum,» diye kestirip attı.

«Daha gece yarısı bile olmadı?» dedi kasadaki. «Bize hiç bir şey bırakmıyorsunuz.»

«Haydi yaylan da yöneticiyi bul,» dedi Lissner. «Bu kadar para için boşuna çeneni yoruyorsun. Sinirlerim boşanacak şimdi. Daha iyi bir yere gideceğim. Anlıyor musun, babalık? Bu bilardo bebeleri kaybedince pireleniyorlar.»

Bir bölmenin ardında tetikte duran yönetici kafasını uzatarak «Mr. Lissner, değil mi?» diye sordu. Birtakım fedailer, bu dürzülere Vic haberdar olana kadar kendisini oyalamasını söylemişti anlaşılan.

Hiç oralı değil havasında ama dikkatli konuşuyordu Lissner artık. Elleri terliyordu. Kan beynine sıçramıştı. Hiç ihtimal vermediği şey şimdi onu korkutuyor, kaçınılmaz bir hal alıyordu.

«Gitmeyi düşünüyordum ben» dedi Lissner. «Bir tekliğe bile hayıflanıyorlar buradakiler.»

Yönetici «Daha büyüğe mi oynamak istiyorsunuz?» diye sordu.

«Acaip mi yani? Biraz para bozdurmaya gelmiştim buraya.»

Yönetici lafı gargaraya getirmek istiyordu. «Size daha büyüğe oynama olanağı da tanıyabiliriz,» dedi. «Yukarıda bir oda daha var. Pek iyi bir yer değil, ama eğer bir binliği gözden çıkardınızsa neşeniz bilir. Oldu mu?»

«Acelem yok,» dedi Lissner. «Önce bir şeyler yiyebilirim.»

Yönetici «Sıcak bir böreğe ne dersiniz?» önerisinde bulundu.

«Biftek» diye yanıtladı Lissner. «İyi kızarmış olsun.»

Lissner bir masaya oturup ne yapacağını düşünmeğe koyuldu, değil bir binlik, bir yüzlük bile kaybedemezdi. Aslında mesele para meselesi değildi.

Tuvaletlerin olduğu yere gitti, birine girip kapıyı içerden kilitledi. Pencere küçüktü. Camı açar açmaz içeriye buz gibi hava doldu birden. Dışarıda beş çöp tenekesi vardı; çürük et kokusu doluyordu içeri. Lissner kapıda kıza bıraktığı şapkayı da paltoyu da gözden çıkarmıştı çoktan. Üstündeki 150 İngilizlik takımın canına okuyarak sokağa çıkmaya uğraştı. Arka caddeye doğru hızlı hızlı yürüdü. Bir süre dikilip soluklandı. Yoldan bir taksi geçti. İçinde Vic'le iki adamı vardı.

Beş altı sokağı koşarak geçti ve bir taksiye kapağı attı. Bir palto bir şapka ve 60 İngiliz içerdeydi. Fakat bunu düşünmenin de sırası değildi hiç. Telefonda zararsız gibi görünen birkaç hece yüzünden avlanmış olacaktı armut gibi. Gerçi bu kötü bir akıl yürütmeydi, fakat gene de kabullenemezdi böyle bir şeyi.

Rosa, Kingstone High Street'te bir blok apartmanın yedinci katında oturuyordu. Apartmanın içi sakin-

di. Çıt çıkmıyordu. Dışarıdan da araba falan geçtiği yoktu nasılsa. Yolun karşısındaki dükkânın önünde deriden yapılma koltuğa bakıyordu iki kız. Üçüncü katta bir yerlerde radyo çalınıyordu. Lissner kalın halıların üzerinde ilerlerken; aşağılardan yankılanan şamataya kulak kabarttı. Almanca patırdıyordu birileri.

Rosa gelmemişti daha.

Lissner hâlâ korkuyla burnundan soluyordu. Çılgınca bir şeydi bu, ama gerçekti. Gönül eğlendiren bir köylü olduğu için kendisine abayı yakan sahici bir gangster, şimdi yanında profesyonel robotlarla ve histerik, buz gibi bir tutkuyla izini sürüyordu. Ya hemen onun ardından gelen ve dalgalı dümenli filmler için fellik fellik peşinden koşan maskara Vivian? Lissner bir bardak soğuk sütü dikerken, yazık be, diye verdi kararını, sesli sesli güldü. Bırakın eski işime döneyim be! West Cromwell yolunda tanıdıklar peşinde koşan aşağılık genelev patronları. On dakika sonra Rosa'nın yatağında uykuya dalmıştı.

Düşünde acı bir çığlıkla kanter içinde uyandı. Rosa'nın anahtarı kapıdaki deliği zorluyordu. Yatak odası, yemek odası çamaşırlık ve stüdyo olarak, kısacası her şey için kullanılan tek büyük odası vardı bu katın. Kata açılan koridordan temiz havayla birlikte Rosa'nın krem, ter ve ten kokuları içeri dolmuştu...

«Sen misin?» dedi Lissner.

Rosa titreyen sesiyle «Evet» diye seslendi. Her şey başından yanlıştı. Bir sürü de ayak hışırtısı duyuldu.

. Lissner yataktan fırladı. Geç kalmıştı. Dört kişiydiler. Hepsi de profesyonel takımından. Rosa çığlığı bastı. Aralarından biri muştayı kızın ağzına geçirdi. Kızın güzel yüzündeki canım ağzı paramparça olmuş-

tu. Kan fışkırıyordu. Rosa bir an kanı görünce dondu kaldı. Sonra da kustu. Şenlik de, ne şenlikti hani.

Kimse ağzını açıp tek laf etmiyordu.

Lissner hiç birini tanımıyordu. Iyi döğüşmesine rağmen karşısındakiler sayıca üstündüler. Üstelik ellerinde, iki sıra jilet kırığı dizili muştalar vardı. Lissner'in omuzlarını, başını, ve ağzını paramparça etmişlerdi. Acı falan duyduğu yoktu. Kendinden geçmişti.

Rosa telefona doğru emeklemeğe çalışıyordu. Adamlardan ikisi Lissner'i bıraktıkları gibi kızın ellerine bastılar, kafasını tekmelediler; sonra da ağzına bant yapıştırdılar. Bir ara telefon çalınca hepsi şöyle bir durakladılar, ama sonra gene işlerine koyuldular. Rosa sapsarıydı. Rosa olmaktan çıkmıştı. Kızla uğraşan iki kişi çekmecelerden birinde pijama buldular. Kızı kordonla bağladılar.

Lissner arada sırada kendinden geçer gibi oluyor, her karnına yumruk yiyişte gene çılgına dönüyordu. Bir sandalyeye oturtup ağzına elbezini tıktılar; kafasını traş etmeğe koyuldular.

Hâlâ kimsenin ağzını açtığı yoktu. Rosa'yı haşat ettikten sonra paket gibi bağlayan iki kişi çekmeceleri, dolapları araştırıyorlardı. Biri elektrik sobasının üstüne koyduğu çaydanlığa tavayla su boşalttı. Su kaynayınca iki adam kaynar suyu duvar kâğıtlarına ve eşyanın üstüne serpmeğe koyuldular. Kaynar suyun bir kısmı Rosa'ya gelmişti. Kızın ağzındaki banttan sızan ince bir çığlık sessizliği bozdu.

Lissner'i çırılçıplak, kafası traş edilmiş olarak kan-revan içinde sandalyeye ip parçaları, kendi boyun bağı ve iç çamaşırlarıyla bağlamışlardı. Lissner tam olarak kendinden geçmiş değildi. Olup bitenlerin de bilincinde değildi kuşkusuz.

Pencereleri de açınca, soğuk hava acıyı arttırdı. Ellerine geçirdikleri ipi yatağa bağlıyorlardı şimdi. Sonra dördü birlikte sandalyeyi kaldırıp pencereden dışarı ittiler. Lissner yedi kat yükseklikten sokağa sarkıtılmanın garip duygusu içindeydi. İple, kendi boyunbağı ve paçavralarla çırılçıplak kışın ayazında havada başaşağı asılı kalmıştı. Kar yağıyor diye düşündü. Çenesinin altından akan kan burun deliklerine dolmuştu. Soluk almaya cesaret edemiyordu. Kımıldasa, sandalyeden kurtulup düşmenin korkunç duygusu içindeydi. Ağzına da bir muz tıkmışlardı. Bir süre sonra muzu fırlatıp atmayı başardı. Daha rahat soluk alabiliyordu şimdi.

Kendinden geçmişti, kesiklerin ve yara berelerin acısını duymuyordu. Ilık kan soğuk havayla yüzünde pıhtılaşmıştı.

Bir süre sonra şafağın söktüğünü gördü, müzik sesini duydu. New Orleans Cazı ve yüzlerce ses duyuluyordu. İyi çalıyorlar, ama ben müzikten hoşlanmam diye düşündü Lissner. Şimdi elleri pankartlı, renkli şapkalı, trampet çalan yüzlerce kişiyi tersinden seyrediyordu. Çoluk çocuk Trafalgar Alanına boklukları düzeltmeğe gidiyorlardı. Lissner ellerinde taşıdıkları pankartları okuyamıyordu. Fakat çocuk düşürme bahsinde pek hassas olan, ama böyle belirtileri duyunca kendisine danışmaya gittiğinde Rosa'nın yuvarlak girinti çıkıntılarını mıncıklamaya kalkışan kambur papazı hemen tanıdı. Kimse «onun» otuz metre yukarda olduğunun farkında değildi. Tam da televizyona yaraşır bir görüntüydü hani.

Sonunda itfaiyeciler, hazır ekipler, ambulanslar falan da gelmiş takım tamam olmuştu. Lissner arada bir kendine geliyor ve gene kendinden geçiyordu. Bir

günde bu kadar heyecan bir arada olmaz diye düşünüyordu. Hafta sonuna kadar TV'yi açanın anasını avradını... Biri onu ılık battaniyelere sarmaladı. Anlaşılan kendi kendine becerebileceği bir iş değildi bu. Kaskatı kesilmişti. Rosa'nın katı allak bullak olmuştu. Her şey kırık döküktü. Sağlam bir şey kalmamıştı. Rosa polislerle çevrili bir koltukta büzülmüş oturuyordu. Bir daha kustu. Rosa'yı da aynı hastaneye, fakat başka bir cankurtaranla getirdiler. Irk ayırımı gibi bir şey. Biri Lissner'in koluna bir iğne yaptı ve Lissner kendinden geçiverdi.

Çok sonra acı içinde uyandı. Iler tutar yanı kalmamıştı. Ağzına dikiş atarlarken dayanılmaz acı duydu. Tersleniyordu. Fakat ona aldıran yoktu; sesi çıkmıyordu. Herifler ses tellerini de mahvetmişlerdi.

Bir süre sonra biri geldi ve ona baktı, yatakta oturmaya bayılan geveze birini de getirdi sonra. Yarım kilo kadar kan kaybetmişti. Çenesinin yarısı sallanıyordu. O dört şakacıdan birinin çene altına attığı muştalı yumruk gırtlağından dişlerine kadar girmişti. Şimdi polisi görmek ister miydi acaba? Başını yukarıdan aşağıya veya soldan sağa sallayabilirdi ancak.

Lissner başını salladı sallamasına; ama doktor polisi çağırmıştı çoktan. Gelen de Matthews'du.

Polis «Biraz sohbet edeceğiz,» dedi. «Dosyaya geçmeyecek. Kim yaptı? Dakin'in çocuklarından biri mi?»

Lissner hiç kımıldamadı.

Matthews «Sadece merak ettim.» dedi «Hepsi o kadar. Başka bir hikâyeye geçelim öyleyse. Uykuya dalıp gitme. Draycott, Vic konusunda yalan söyledi değil mi? Başını sallayarak cevap verebilirsin. Dakin'i aynı şey için suçlayamayız nasılsa.»

Lissner bir elini yataktan dışarı çıkardı. Duyduğu acı ağırdı. Parmakları havada kıvrıldı.

Matthews «Kalem?» dedi.

Bir kâğıt buldu.

Lissner güçlükle yazdığı kelimeleri şaşkınlıkla okudu: «I don't grass.» (*)

Matthews göğüs geçirdi «Bu kadarı yeter kulampara yavrusu. Yeter, ama gene de onlar senin soluğunu kesmeden önce dilini çözmem gerekiyor. Senin için yapabileceğim bir şey var mı?»

Lissner hayır anlamında başını sallayınca Matthews de elleri iki cebinde düşünceli düşünceli yataktan uzaklaştı.

Saatler sonra Vic geldi. Pahalı bir takım giymişti. Elinde de anasının gömme töreni için aldığı çiçek vardı. Bir eşek yükü çiçek, iki kilo yumuşak çikolata ve yirmi beş tane de puro getirmişti.

Yatağa dikkatlice ve pantolonunu düzelterek oturdu. Öteki ziyaretçiler ona bakıyorlardı. Fabrikada gün boyu it gibi çalışan, akşam eve koşarak dört çocuğun arasında patates kızarttıktan sonra doğru kocasının karın ağrısının daha azaldığı haberini almak için buraya koşturup giren şişman, yorgun kadınlardı bunlar. Vic'i görünce hayran kalmışlardı. Vic onlardan değildi. Vic, öbür dünyadan dönen bu iki kişiyi görmenin şaşkınlığı içindeydi sadece...

Birkaç üzüm atıştırdı.

«Adamım, taksi çarpmışa benziyorsun. Ne oldu sana böyle? Çok kan kaybettiğini söylediler.»

Lissner kâğıda şunları yazdı: «Döner kapıya sıkışıp kaldım.»

(*) Ötmüyorum.

Vic kahkahalarla güldü.

«Yaman bir çocuksun sen. İyileş Wolfe. Başka bir ölü daha istemiyoruz. Kurtları beslemek için çok gençsin daha. Özel bir hastaneye çıkmak ister misin? Bu fukara marazlılarının, bu yağ tulumlarının arasında kalmak istemezsin sanırım?»

Lissner gene karaladı: «Bunlar gerçek insan.»

Vic düşünceli güldü.

«Duygusallığın mı tuttu Wolfe? Dua falan mı edeceksin yoksa? Siz Yahudiler yufka yüreklisiniz. Öyle olmak iyi. Bunlar insan değil, sadece hiç.» diye fısıldadı. «İstatistik araçlarıdırlar bunlar. Milimetrik kâğıtlarda çizilen eğrilerdir sadece. Doğum oranları, Zührevî hastalıklar, Protestanlar, Daily Express okuyucuları ve Weymouth yolcusu bunlar. Sabun tozu peşinde koşanlar. Mahvolmak için bağırıp çağırıyorlar. Draycott'u seçebildikleri için kendilerini bir bok mu sanıyorlar? Buna demokrasi mi diyorlar? Sana ne olduklarını söyleyeyim bari: Ahmak. İngiliz olsalar bile metelik etmez ciğerleri. Kafadaki delikten akacak kan, senin İngiliz, Afrikalı veya Çinli bir tramvay sürücüsü olmana bakmaz. Bilmiyor musun bunu yoksa? Mahvolmaya mahkûm bunların hepsi,» cümleleriyle de öfkeyle bitirdi konuşmasını.

Lissner yorgun düşmüştü, kendinden geçiyordu. Kâğıda şöyle yazdı: «Ben demokrasiden yanayım.»

Vic kahkahayı koyverdi. Fakat Lissner'in ne demek istediğini anlamıştı. Aralarında halletmişlerdi bu meseleyi. Sadece anormal biri yeniden sevmeyi ya da sevilmeyi düşünebilirdi; Lissner'in ve Rosa'nın başına gelenlerden sonra; sadece anormal...

Ziller çaldı. İçerdekiler öpüşmeye, ağlaşmaya, el sallamaya başladılar. Vic sargılı omuzlara bir yumruk

yapıştırdı. Lissner acıyla kanamanın yeniden başladığını hissetti.

Yatağa boylu boyunca serilirken ben duygusal bir adamım, insanların kazanmasını istiyorum diye düşündü...

ON BİR

İLK gün kötü geçmişti. İkincisi ondan da berbattı. Üçüncü gün ise iyiden iyiye çarşafladılar. Dördüncü gün gelip çatınca basın bombardımana başladı. Bunun sorumlusu kimdi? Bakım ve onarım ne zaman ve kim tarafından yapılıyordu? Hafta sonunda halk, bir soruşturma komisyonundan, majestelerinin bakanlarından ve kraliçenin oraya her şey olup bittikten sonra sempati gösterisi için adamlar gönderdiğinden söz ediyordu...

Matthews, kaza haberini alır almaz Çavuş Stow ve Binney'le birlikte yeni arabası Sunbea Rapier'e atlayıp olay yerini tuttu... Altında araç olan öteki polisler de aynı bölgeye yollandılar.

Öğleden sonraydı. Dördü çeyrek geçiyor, ve hâlâ yağmur yağıyordu. Beş gündür dinmemişti. İlk önce olayın öğleden sonra oluşunun önemini kavrıyamadılar. Hava neredeyse kararacaktı. O yüzden acele ediyorlardı.

Üniformalı polisler ve yarım düzinelik cankurtaran ekibi olay yerine önceden varmıştı. Bekliyorlardı. Yol dört yüz metre boyunca olduğu gibi çökmüştü. Çöküntünün dibinde bir sıra kondu evi, kanayan bir ağızda çürük dişler gibi duruyordu. Öteki uçtaki tünel de, tüneli kesen yol da çökmüştü.

Ay biçiminde bir alan, hallaç pamuğuna dönmüştü. Ortalık bir çamur deryasıydı. Tünel çöktüğünde tren içerde olmasaydı vız gelirdi. Trenin ne kadarının çöküntü altında kaldığını bilen yoktu. Öğrenmenin tek yolu yıkıntı artıklarını kazıp bakmaktı. Elektrikli trende kaç kişinin olduğunu da bilen yoktu. Bir önceki istasyona telefon edilince felâketin ciddiyeti anlaşıldı. Polise trenin okul öğrencileriyle dolu olduğunu bildirmişlerdi. Tam da okulun dağılma saatine rastlamıştı.

Londra trenlerinin yirmide biri felâket yüzünden tatil edilmişti. Birbirini dirsekleyip, itip kakan erkekler, kamyonlar, gönüllüler olay yerine akın etmeye başladılar. Analar çocukları dört buçuk sularında eve dönmeyince bölge karakoluna telefon yağdırmaya başlamışlardı. Oğlu ya da kızı eve trenle mi gelirdi? Hangisiyle? Evet Mrs. X korkarız ki o tren kazaya uğradı. Henüz ayrıntılı bilgi elde edemedik. Kadın bilgi almak için bekleyecek miydi? Telefon numarası neydi? Herhalde yıkıntının temizlenmesinden sonra telefon edebilirlerdi ancak. Eğer başka bir şey öğrenmek istiyorsa...

Hayır olay yerine gelmemeliydi. Yoldaydı. Mümkün olan her şey yapılıyordu... Oğlunun ya da kızının eve her zaman uğrayan bir arkadaşı var mıydı? Adı neydi? Adresi? Telefonu? Meraklanmamağa çalışın. Durum karışık, fakat hâlâ ümit var. Size telefon ederiz. Unutmayız. Lütfen bu karakola bağlı bütün telefonların birkaç saat için durmaksızın işleyeceğini anlayışla karşılayın... Sonra başka bir ana daha. İçeri kimse giremezdi. Biraz zaman ve yeterli sayıda adama ihtiyaç vardı. Mrs. Y? Polis. Oğlunuz ya da kızınız eve gelmedi mi? Gecikmiş mi? Trende miydi? Evet 4.06 treninde... Artık bu işin suyu çıkmıştı. Trajedinin büyüklüğü anlaşılmıştı. Öteki işler yatıyordu bu arada. İki saatte 162 ad kaydetmişlerdi...

Matthews, Çavuş Stow ve Binney yukarıdaki kondu evlerinden ödünç aldıkları kazmalarla kazıyorlardı. Yukarda kondularda oturanlardan evlerini terketmeleri istenmişti. Evler de çökebilirdi. Fakat içeridekilerin kıpırdanmaya niyetleri yoktu. Dikilmişler, korkunç suskunlukları içinde bakıyorlardı. Daha sonra çay yapıp dağıttılar...

Emniyet Müdürü ve öteki yüksek rütbeliler sabaha karşı geldiler olay yerine. Bu arada gazeteciler, TV'ciler de gelmişlerdi, Matthews kamyonların geliş gidiş yollarını ayarlamıştı. Projektörler ve kazıcı araçlar da gelecekti. Yığınla insanın eli işe karışmıştı. Her kafadan ayrı bir ses çıkıyordu. Papazlar ve Halâs Ordusu mensupları (*) gelmiş bekliyorlardı. Bardaktan boşanırcasına yağan yağmur altında koşup gelmiş dikilmiş bekleşiyorlardı hiç kımıldamadan.

(*) Salvation Army: İngiltere'de 1865'de kurulan bir sosyal yardım derneği.

Sabahın birinde bir buldozer metale çarptı sonunda; ve onları bulmaya başladılar. Kiminin kolu, bacağı, kiminin kalçası gitmişti. Suratları dümdüz olanlar vardı. Yalnızca gövdesi sağlam kalanlar elsiz ayaksız. Ağızlarına çamur dolmuş, kirli gözleri dehşetle açık. Ayrı parçalar halinde eller, çocuk ayakkabıları içinde kalmış çocuk ayakları, burunlar, parmaklar, okul kitapları, boynundan kopmuş kapişonu içinde bir baş. Ve birtakım büyük adam cesetleri. Bunlar da paramparçaydı. Ezikti.

Kimsenin bu ezik, hurdahaş olmuş gövdeleri görmesine izin verilmedi. En yakın kiliseye taşıdılar, en küçük parçaları bile sarıp sarmalayıp bir araya getirdiler; gömülmeye hazır.

Bütün gece buldozerler, kazmalı kürekli adamlar harıl harıl çalıştılar. Özenle ölüleri bulmaya uğraşıyorlardı.

Matthews birkaç saatliğine eve gitti. Yemek yedi. Yıkandı ve tam iki saat uyudu. Daha fazla uyuyamamıştı. Sonra Mary'nin gönlünü güçlükle yaparak işine döndü...

Gece olduğunda yüz kadar gövde çökükten çıkarılmış, kimlikleri belli olmaya başlamıştı. Matthews ile Halâs Ordusu'ndan bir görevli aileleri teker teker içeri alıyorlardı. Gövdeleri dört sıra tutmuştu, beşinci sıraya taşmıştı bir iki ceset. Ölüydüler. Iliklerine dek çamura bulanmışlardı. Leş gibi kirliydiler. Giysilerin renkleri seçilmez bir haldeydi. Salon buz gibiydi. İçersi ölü kokuyordu; ölüm ve paslı kan. Korkunç bir görüntüydü bu.

Bu korkunç işin de bir yolu yordamı vardı. Ana ve baba ahşap, loş salona giriyorlardı. Hepsi de aynı tipten donmuş, sapsarı olan sınıfsız insanlardı ar-

tık. Kötü kötü soluyarak ölülerin arasında dolaşırken ne Matthews ne de Halâs Ordusu görevlisi tek söz ediyordu. Birden bir ölünün önünde duruyorlar, bir çığlık kopuyordu. Gene susuyorlardı. Halâs Ordusu görevlisi ana-babayı oradaki bir sıraya oturtuyor; ağlamaya bırakıyordu onları. Bir süre sonra — beş ya da on dakika — çiftten biri, kadın ya da erkek kendini toparlarken öteki kendinden geçiyordu. Biri çılgınca ağlarken, öteki kendini toparlayıp Halâs Ordusu görevlisini dinleyebiliyor, hattâ birkaç adım ötede duran Matthews'a yaklaşıyor, acısını bir yana bırakıyor, bir dizi gerçekçi soruyu yanıtlıyordu ister istemez?

«Adı?»

«Iris.»

«Ne giyiyordu?»

«Üniformasının üstünde kara bir yağmurluk vardı. Ayakkabılarından bile tanırım onu. Küçük ellerinden bile.»

«Yaşı?»

«On iki.»

Ama hep böyle olmuyordu. İşte o zaman mesele çıkıyordu. Ölenin anası, babası ve abisi titreyerek, hüngür hüngür ağlayıp, bağrışarak ortalıkta dolanıyordu. Babayla abi kadının çocuğunu tanıdığını söylemesine rağmen, buna katılmıyorlardı. Ve Matthews işte o zaman kendisini yıpratan, çıldırtan tartışmayı ölüler önünde dinlemek zorunda kalıyordu: «O değil Doris. Bundan uzundur o.» «Biliyorum. O işte. Anasıyım ben. Benden iyi mi bileceksin.» Bu arada dışarıdan gelen, parçalanan vagonları taşıyan buldozerlerin ölüleri çıkarmak için çeliği kesmekte kullanılan kaynak makinesinin, konuşan, yol gösteren ve yalvaran insan sesleri arasında kadının hıçkırıkları büsbütün artıyordu.

Gece son bulduğunda az da olsa bir ilerleme kaydedilmişti. Öğleyin Matthews birkaç saatliğine eve döndü. Banyo yaptı, ayakkabılarını temizledi, sobanın başında biraz ısındı. Bir komşu, Mary'yi yatıştırmaya gelmişti. Kadın Matthews'le konuşmaya çalışıyordu. Mary de istiyordu Matthews bir şeyler anlatsın. Matthews ise hep susuyordu. Mary bu yüzden birkaç adım ötede durmuş Matthews ne diyecek diye bekliyordu heyecanla.

Komşu «Yorgun görünüyorsun,» dedi.

«Pek kötü değilim,» dedi Matthews.

«Bitirdiler mi artık?»

«Bir gün daha sürer diyorlar.»

«Zavallıcıklar.»

«Evet,» dedi Matthews. Kendinden geçiyordu. Güçlükle cevap verebiliyordu kadının sorularına. Bitkindi. «Gözümden uyku akıyor. En iyisi gidip yatayım.» diyebildi.

Derin bir uykuya daldı. Bir önceki gün sadece iki saat uyuyabilmişti. Ondan sonra da bir türlü uyku tutmamıştı.

Akşam karanlığında gene işinin başına döndü. Ceset yüklü bir araba daha giriyordu içeri. Bu işi yapanlar kimlerdi, Matthews sormadı bile. Hepsi polis değildi. İngiltere'nin, Londra'nın kendilerine ihtiyacı olduğundan gelmişlerdi. Birtakım önemli kişiler ellerinde gitarlarıyla, Rodezyalılardan, Araplardan, İsrailliler-den, ya da Amerikalılardan nefretin gerekliliği üzerine parlak nutuklarını atarak TV'de boy gösterirken, bunlar kabuklarına çekilir, tekrar karanlıklara dalıp, kaybolurlardı... Kilise salonunda tabandaki çamur, su ve kan tabakası kalınlaşmıştı iyice. Binlerce koku temizleyici kimyasal madde bile bu yoğunlaşan, ağır koku-

yu söküp atamazdı kiliseden. Papaz da kimseden nefret etmiyordu artık. O da bir işe yaramanın hoşnutluğu içinde ortalıkta dolanıyordu. Analar, babalar, karılar, kocalar, kız kardeşler, erkek kardeşler bitkin, titrek, yarı ölü geliyorlar; ezilmiş çamurlu bir bedeni tanıdıktan sonra sıraları göz yaşlarıyla ıslatıyorlar, gerekli ayrıntıyı verdikten sonra da evin yolunu tutuyorlardı. Projektörlerin ışığında buldozerler ileri geri gidip geliyorlardı. Kamyonlar bükülen çeliğin, ezilen tahta yığınının arasında kalan ellerle ve çamurdaki et parçalarıyla birlikte çamurlu toprağı taşıyorlardı.

Matthews ve Halâs Ordusu görevlisi kana bulanmış ölüleri ve yerlerdeki kan lekelerini bezlerle örtüyorlardı. Kendileri de kan ve çamura bulanmışlardı. Sabahın üçünde Matthews, çalışmaya ara vermişken cevabı olmayan bir soruyu sordu birden:

«Açıklayabilir misin?»

Halâs Ordusu görevlisi uzun boylu, kadidi çıkmış, bu felâketten çok önce yorgun düşmüş bir adamdı. İki yanı usturayla kesilmiş gibi çizgilerle dolu acıklı bir ağzı vardı. Burada kimse ona kesin sayıları sormayacaktı... Matthews'ın neyi açıklamasını istediğini sormadı. Sıcak kakaosunu yudumladı ve bu soru üzerinde fazla düşünmedi.

«Evet, açıklayabilirim. Haftalardır yağmur, kar, kul yapısı tünelin temeline işledi; tünel de çöktü. Bu arada tünelden de bir tren geçiyordu. Tanrı yapmadı bunu..»

Matthews da gördüklerinden çıkardığını tartışmalı bir biçimde değil de «Tanrı yapmadı, ama engel de olmadı,» diye belirtti.

«Eğer,» dedi Halâs Ordusu görevlisi «ona engel olursa motor kazalarına, linçlere, tifüs salgınına, zi-

naya, yılan sokmalarına, zelzelelere, açlığa ve düşen uçaklara da engel olması gerekir...»

«Hiç karışmaz mı?»

«Karışmak mı? Saçma bir söz bu. Hayır. Sanmıyorum. Niçin karışsın?»

«Gücünü yitirdiğini anlamıyor musunuz?»

«Ingiltere'de mi?»

«Üç aşağı beş yukarı her yerde.»

«Polis memurusun değil mi?»

«Evet. Bölge ekiplerinde.»

«Öyle mi? Bak bu enteresan. Niye kurt düştü yüreğine acaba?»

«Son davada bir milletvekili bir gangsteri kurtarmak için yalan yere yemin etti. Yalancılık tabii. Beş kişi çok kötü yaralanmıştı. Şimdi birinin beyni sancılar içinde, kıvranıyor. Yavaş yavaş kör oluyor. Ve sanırım aynı gangsterdi bir adamını benim arabama nitrik asit dökmeye gönderen.»

«Doğrudur,» dedi Halâs Ordusu görevlisi. Acı acı güldü. «Tanrının arabana göz kulak olmasını bekleme.»

«Postayla bir bomba da gönderdi beni öldürmek için. Karımı da telefonla tehdit etmiş. Kadıncağızın sinirleri son derece bozuk. Kendini toparlayamadı.»

«Bunun Tanrı'yla ne ilgisi var?»

«Evet, ben de onu soruyorum.»

«Şu küçücük cesetlerin ne kadar ilgisi varsa, o kadar işte,» dedi Halâs Ordusu görevlisi. «Hem çok, hem hiç!»

«Arada sırada insanlar kazanmazlar mı?»

«Neyi kazanmazlar? Hep temiz kalırlar. Bu daha iyidir. Yorgunsunuz. Mr. Matthews. Hepsi bu.»

«Bir daha söyleyin.»

Halâs Ordusu görevlisi «Kötü insanlar çıkarıyor gürültüyü, anlaştık mı? dedi. «Fakat şu milyarlarca insanımızı bir sıraya koyun bakalım. Sıradan insanlar dedikleriniz sürü sepet. Tabii kayıpları da ağır olacak...»

«Gerekli mi bütün bunlar?»

«Tanrı bunu sana açıklamak zorunda mı sanıyorsun? İnsanlara acıyı, yoksulluğu, kötü ölümleri, haksızlığı hiç bir zaman açıklamaz. Tanrının hesabı insandan sorulmaz; ama insanın hesabı tanrıdan her zaman sorulur. Şu ezilmiş bebelerin arasında ne kadar fena oluyorum bilemezsiniz. Ama ne acaiptir ya da ne iyidir ki size söylediğime benzer şeyleri şu bebelerin yakınlarına söylesem inanıyor, kendilerini toparlıyorlar...»

Dördüncü gün Matthews'un işi bitmişti. Sabah mıydı, akşam mıydı bilemiyordu. Fakat doğru eve sürdü arabasını. Trafik ışıklarının birinde durur durmaz uykuya dalmıştı da arkadaki sabırsız araç kornaları onu uyandırmış, kendine getirmişti. Alacakaranlık olduğunu anladı o zaman. Çocuklarına dikkatle ve bir süre baktı öylece. Mary her zamanki gibiydi. Ev işlerinden yakınıp duruyordu. Matthews'u gülerken yakalamıştı. «Bunun gülünecek yanı mı var!» diye sordu Matthews'a. O da «Gülünecek bir şey yok dedi «güzel.» Mary şaşırmış, Matthews'un ne demek istediğini anlamıştı.

Ertesi sabah birikmiş, onu bekleyen işler gözünde büyümedi Matthews'un. Masada kendini bekleyen haberleri ve çağrıları buldu. Biri Krabbs'a telefon et diye yalvarıyordu. Başka biri de City Road'daki Grunnels ile ilişki kur diye not bırakmıştı. Bu not da Daphne'nin dişi yazısıyla yazılmıştı. Dışarıdan biri. Nan Riz-

zolo diye birini merak ediyorlarsa aralığın dördünde perşembe günü Gerald Draycott'un nerede olduğunu onlara söyleyebileceğini telefonda anlattı. Telefondaki ses kadına, Mercurial adlı filmi görüp görmediğinin ve yanında kimin oturduğunun sorulmasını istiyordu...

Krabbs'da ilgili adamı bulmak biraz zaman aldı. Sonunda yönetim şefini verdiler.

Matthews «Bana bir şey mi söylemek istiyorsunuz?» diye sordu.

«Üç gün önceydi...»

«Tren felâketinde çalışıyorduk hepimiz.»

Karşıdaki ses, «Orada biri bulunmalıydı herhalde,» diye terslendi. «Her neyse. Buradaki depolarda Brown adında bir işçimiz var. Bir süredir hastanedeydi. Evvelsi gün karısı bize gelip kocasının Dakin adındaki adamın işlerine bulaştığını söyledi...»

Matthews şaşırmıştı. «Dakin?» diye sordu.

«Evet. Dakin dedim ben de. Kadın çok dertliydi, çünkü Brown batakhanelerde gönül eğlendiriyormuş. Kimin parasıyla oluyor bu? Ben de bunu öğrenmek istiyorum. Aylığıyla bu işi yapamayacağından emin olmalısınız. Anlaşılan bu gangsterlerle ilişkisi olan biri. Öyle değil mi?» diye sordu fabrikadaki adam. Sorunu, soygunu kendi kafasında böylece çözümlemenin verdiği rahatlama içindeydi adam. Polisin yerine olayı çözmüştü işte...

Sonra Matthews, Grunnels'e telefon etti.

«Mr. Crisp'i verin bana.»

Orta yaşlı bir ses karşıdan. «Evet Mr. Crisp benim» dedi.

«Matthews. Telefon etmemi istemişsiniz...»

«Yoo, siz aramıştınız beni.» dedi Mr. Crisp. «Iki

üç ay oluyor. Bir soygundan sonra bulduğunuz mandal kesecek araç için telefon etmiştiniz.»

Matthew «Öyle mi?» derken birden bir şey hatırlar gibi olmuştu.

«Ve bana eğer — bir şirketin dışında — tek bir adam gelip de satın alırsa, size adamı bildirmemi söylemiştiniz. İki gün önce de öyle biri geldi işte.»

«Hay yaşayasın!» dedi Matthews. «Adamı anlatabilir misin?»

«Depoda bir stok vardı,» dedi Mr. Crisp. «Adam satın aldı ve kapıdaki Jaguar'a yerleşti. Jaguar'a binen bir adama pek de yakışmıyordu elindeki keski. Başka biri de arabayı kullanıyordu.»

«Arabanın plâkasını aldın mı?»

«Özür dilerim. Uzaktaydı. Fakat adamı iyice süzdüm. Oraya geliyorum.»

«Gelecek misin? Seni alıp Yard'a getirecek bir adam göndereyim.»

Bu iş birkaç saat almıştı. Fakat Binney geri döndüğünde Matthews'a sırıttı.

«Roy Webb adında bir beyefendi tarafından satın alınmış» dedi.

«Ne iş yaparmış bu adam?»

«Vic Dakin'in fedaisiymiş. Üç mahkûmiyeti var ikisi şiddet kullanarak soygun yapmaktan.»

Matthews şaşırmıştı.

Biliyordu, ama gene de «Vic Dakin keskiyi niçin istiyor ki?» diye sordu.

Zafer heyecanıyla yanıp tutuşuyordu.

Kilisenin orta yerinde boylu boyunca çamurlu, ezik bebe gövdelerinden çıkan kokuyu burun deliklerinde duyuyordu hâlâ. Yağmur altında kımıltısız dikilen ana babalarla felek alay ediyordu: Onlara siz hiç-

siniz, çocuklarınız da birer hiç işte diyordu. Öyleydi gerçekten de. Halâs Ordusu görevlisinin yüzü yenilgilerin yorgunluğuyla haritaya dönmüştü. Yüzlerce insan — kadınlı, erkekli — yüzlerce yıl öncesinden kalan gömüleri çıkartırcasına dikkatle yeri kazıyorlar ve buldukları et parçalarını topluyorlardı. Bunlar gangster, saldırgan, güçlü olmayan, sıradan insanlardı. İngiltere'nin ve yeryüzünün sıradan insanları...

Bu işte şiirsel bir adalet vardı veya olabilirdi. Tanımadıkları unuttukları bir adam kendilerini hatırlamış ve telefon açmıştı. Matthews hâlâ dört günün yorgunluğunu, ezikliğini atamamıştı üzerinden. Bitkindi. Fakat bu telefon onu coşturmuştu. Artık ümit mi, adalet mi, gerçek mi, yoksa o sıradan insanlar için zafer mi, neyse işte. Pek bilemediği bir duyguydu. Avuçlarında bir yanmaydı. Uzun vadede bu küçük, sıradan insanlar kazanacaklardı. Adalet vardı çünkü. Gerçekler inkâr edilemezdi. Kızgın bir Tanrıyla böyle uzun süre alay edilemezdi...

«Biliyorsun değil mi?» diye sordu Binney'e.

«Evet» dedi Binney. «Sanırım Lowis'i veya Fletcher'i ya da ikisini birden kodesten kurtarmak için mandal keskisi satın aldı.»

«Ben de öyle sanıyorum.» dedi Matthews da. «Gidelim de Mr. Ormerod ile konuşalım bu konuyu.»

Mr. Ormerod 29. şube ekiplerine bakan polis müdür yardımcısıydı. Lowis'le Fletcher'i kodesten çıkartmak için Vic Dakin ve adamlarının eyleme geçmiş olabileceğine aklı yattı onun da. O ikisini başka bir hapishaneye nakletmek, veya oraya asker göndermek ya da gazetelere «Hapishaneye saldırı bekleniyor» diye manşet attırmak Dakin'in ümitlerini suya düşürebilir sanıyordu. Gerçi böyle yapmak ve halkı korumak ge-

rekirdi. Mr. Ormerod Dakin'i Remington, Draycott ve onun gibi daha birkaç tipi iyi tanıyor ve rüşveti, polisten nefret etmenin sebep olduğu ahlaksızlıkları iyi biliyordu. Matthews ile Binney'in «Onları suçüstü yakalayalım,» önerisini kabul etmeye meyilliydi.

«Bakalım neredeler. Şimdi onu öğrenelim» dedi ve hapishaneye telefon etti. Sonra da iki dedektifine döndü: «İkisi de aynı bloktalar. Ama aralarında on beş hücre var. Hücreler yerden yirmi ayak yükseklikte. Dış duvar da yirmi ayak ve üstelik dikenli telle çevrili... Nasıl yapacaklarını merak ediyorum doğrusu. Dakin yapar bunu. Ondan kuşkum yok. Bu günlerde hiç bir şey şaşırtmıyor beni artık. Damperli kamyonla ya da itfaiyeden çalınan bir arabayla bal gibi becerebilirler bu işi.»

Matthews'un birkaç adamının Dakin'i ve mümkün olursa Webb'i kollamalarını kabul etti. Hapishane memurlarını da bu işten haberdar edecek, fakat ağızlarını sıkı tutmalarını söyleyecekti.

Matthews bölge karakoluna uğradı. Oradaki şefle konuştu. Şef de üniformalı devriyeye Dakin'in bölgesinden geçerken ona göz kulak olmalarını söyledi. Matthews halktan yardım isteyip istyemeyeceklerini sordu. Şef düşünceli düşünceli güldü ve buralarda kimsenin polisten hoşlanmadığını söyledi. Dakin'in oturduğu sokakta güvenebilecekleri tek bir kişi de yok muydu yani? Nöbetteki polis Dakin'in karşısında bir hanımın oturduğunu ve ondan üst katlarda bir odanın kiralanabileceğini anlattı. Şef de oraya gece uğramasını ve bir şeyler yapmasını söyledi. Ve şube ekibindekiler ertesi gece oraya taşınabilirlerdi. Tabii sözü geçen evin önüne bir araba park edemezlerdi.

Ertesi sabah Matthews arabasına atlayıp St. Mart-

ha Cray'in yolunu tuttu. Mrs. Brown ile konuştu. Kadın Matthews'u görünce kendini toparladı, yakınmaya bile başladı.

«Yıllar boyu yaptığım köleliğin karşılığı bu işte. Çocuğumu iyi yetiştirmek için her şeyden elimi eteğimi çektim. Onu iyi okullara gönderiyorum. Bütün işim, evim benim. Siz de bakın nasıl temiz. Bir leke bile göremezsiniz.»

«Çok temiz eviniz,» diye kabullendi Matthews.

«Peki ya o ne yapıyor? Şu korkunç insanlara karışıyor. Nasıl yaptı bunu? Biliyorum, Batı Yakası'ndaki kötü yerler yüzünden oldu bu. Orada buldular zaten onu. Bir batakhane tuvaletinde paramparça etmişler. Orada ne işi vardı allahaşkına? Söylemez bana. Söyler mi? Fakat besbelli işte. Yıllardır sinsi bir sıçan gibi yaşadı. Gene mutlaka daktilo kızlarla ya da bar kızlarıyla birlikteydi. Benden nefret eder. Benim saçımı süpürge etmeme karşılık kıymetimi bilmez. Nasıl tahmin edebilirdim bunu...»

«Peki, nereden öğrendiniz?»

«Şu kendine Mr. Bellamy diyen adam eve geldi. Saygıdeğer bir insan sandım onu. Sonra fotoğrafını gazetede gördüm. Tutuklanmıştı. Aynı adamdı bu. Bize gelen adamdı. Bir gece kulübünün önünde sırıtırken çekilmiş bir fotoğraftı. Gene de gözlerime inanamadım. Fakat artık besbelliydi o adam olduğu. Raslantılar çok üstüsteydi. Krabbs'ta, sekiz yıl Krabbs'ta çalıştı. Belli değil mi? Artık her şey meydanda. Onlara o söyledi. Böylesine perişan olmamıştım hiç. Çıldırtıcı bir olay. Üç gün ağrıdan başımı kaldıramadım.»

Matthews, «Niye önceden gelmediniz?» diye sordu.

«Sıradan bir insan değilim,» diye söze başladı Mrs. Brown. «Üstelik korkmuştum da. Sonra dayak yediğini öğrendim. Aylardır bana kocalık bile ettiği yoktu. Şu pis kadınlarla geçiriyordu vaktini. Nasıl olsa belâsını bulacaktı. Benim de onurum var. Buraya gelemez artık o.»

Matthews, «Peki Mrs. Mellamy denen adam nasıl biri?» diye sordu. «Kim olduğunu sanıyorsunuz?»

Mrs. Brown aceleyle odadan dışarı fırladı ve elinde bir gazeteyle geri döndü. Bu, Mrs. Freeman'ın ifadesini çürüten fotoğrafın eşiydi: Vic Dakin'in fotoğrafı.

Matthews, «Bu konuda ifade verir misiniz?» diye üsteledi.

«O, bunu yapamam,» diye karşı çıktı kadın. «Herkes ne der sonra? Üstelik benim kocam bu, değil mi?»

Matthews oradan kadının kocasını görmek için hastaneye gitti. Adamda kan namına bir şey kalmamıştı. Çürük içindeydi her yanı. Böbrekleri ve erkeklik organları tahrip olduğu için hastanede yatıyordu.

Mr. Brown acı bir gülümseyişle, «O kadının deli olduğuna bahse girerim,» dedi. «Eğlenmem onu çileden çıkartıyor. Hayat zindan oluyor bu yüzden. Aptal inek. Yıllardır bana çektirdi. Ona bir şeyimi anlatmam. Anlıyorsunuz ya? Hayalgücü çalışır durmadan.»

«Şu Bellamy denen adama ne dersiniz?»

«O, demek sonunda onu da öğrendiniz öyle mi? Beni buraya düşüren adam,» dedi Mr. Brown. «Gene onun üstüne gideceksiniz değil mi? Onu yeniden mahkemeye veremezsiniz.»

«İnsan yaralamaktan ve yalan söylemekten tutuklayabiliriz,» dedi Matthews.

Mr. Brown bunu duyunca heyecanla, «Ben delil

verememem,» dedi. «Başkasının yüzünden bir daha dayak yemek istemiyorum...»

Bir süre sonra Matthews Nan Rizzalo adının haftalarca önce Rivalry kulüpte rasladığı kadının adı olduğunu hatırladı. Draycott, Remington'a bir şey söylemiş, o da ona bir şeyler fısıldamıştı. Hah. Evet. Tamam. Sana göre değil Draycott. Onun soğuk bir kadın olduğunu herkes biliyor.

Adamın kocası Henry Rizzalo dışında, kadına yaklaşma olanağı yoktu. Mr. Rizzalo ise onu telefonda soğuk karşıladı ve karısının nerede oturduğunu ya da kiminle yaşadığını bilmediğini söyledi. Kadın soğuk bir kadınsa neden kiminle yaşadığını bilmediğini söylüyordu ki? Matthews doğru Rivalry kulübe gitti. Mr. Barzun'un onu görünce eli ayağına dolaşmıştı. Matthews'a Mrs. Rizzalo'nun şimdi milletvekili Mr. Draycott ile yaşadığını söyledi. Garipti Mr. Barzun'un Mrs. Rizzalo adı geçince kaygulanması; kadının Draycott ile yaşaması daha da ilginçti. Matthews bütün hikâyenin Dakin lehine dönen bir dolap olduğundan emindi. Herkes konuşmaktan çekiniyordu ve bu arada birinin dili çözülürse ne diyecekleri olabilirdi ki.

Mrs. Rizzalo'yu bir gazetecinin yardımıyla buldu Matthews. Kadın artık Draycott ile birlikte yaşamıyordu. Başka bir kadınla bir katta oturuyordu. Matthews bastırdığında iki kadın da öğle yemeğine çıkmak üzereydi. Ikisi de korkunç güzel ve aynı derecede işe yaramaz kadınlardı. Onlara göre bütün herkes çevrelerinde fırdolayı dönmek zorundaydı. Evrenin merkezi kendileriydi. Matthews iki gözleri iki çeşme kilisenin kapısında çocuklarını bulabilmek için kuyruk olmuş kadınları anımsadı birden. Bu iki karıdan iğrenmemek elde değildi. Bu iki kadın da Ingiltere'de yaşıyordu.

Londra, on beş yaşını doldurur doldurmaz dünyanın tatsızlıklarından paçayı kurtaran böylesine kurnaz ve ahlâksız kadınlarla doluydu... Tabii işler böyle olunca da, adalet yerine öğle yemeğini düşünmeleri daha olağandı...

«Daha uygun bir zamanda gelemez miydiniz? Yığınla işimiz var şimdi.»

Matthews, «Bir anı defteriniz var mı Mrs. Rizzalo?» diye sordu.

«Evet, var.»

«Yanınızda mı?»

«Hiç anlamıyorum...»

«Hemen meseleye gelmemi istiyorsunuz, değil mi?»

«Nazik olmak zorunda olduğunuzu sanmıyorum.»

«Çantanıza bir göz atıverin Mrs. Rizzalo.»

Mrs. Rizzalo isteksizce günlüğünü çıkardı ve uzattı. «Şimdi neyi öğrenmek istiyorsunuz?»

«Aralığın 4'ünde neler yaptığınızı...»

«Bu geçen yılın günlüğüne girer.»

«O günlük yanınızda değil mi?»

«Aman tanrım, ne saçma bir konuşma bu.»

«Sadece bir konuşma Mrs. Rizzalo... Mercurial filmi hakkında ne düşünmüştünüz?»

«İyi bir filimdi...»

Mrs. Rizzalo kıpkırmızı oldu birden. Bunun farkındaydı kendisi de.

«Nerede gördünüz?»

«Biliyorsunuz? Değil mi? Görmüş olabileceğim bir şey var. O da belli.»

«Size bileti kim verdi?»

«Bir arkadaş.»

«O adamla mı gittiniz?»

«Bir erkek olduğunu söylemedim ben.»

«Kimdi öyleyse?»

«Önemli mi?»

«Size bileti veren adamla mı gittiniz?»

«Amma saçma bu...»

«Birisi bize, bu adamla olduğunuzu telefonla bildirdi.»

«Öyleyse, biliyorsunuz. Niçin soruyorsunuz daha. O işgüzara inanıyorsanız, mesele kalmıyor.»

«Bir de sizden duymayı isterdim.»

«Özür dilerim. Ama unuttum.»

«Şu günlüğünüzü bulunca bir göz atın Mrs. Rizzalo.»

«Geçen yılınkini attım...»

«Hiç sanmıyorum. Sizin için çok önemli bir yıldı geçen yıl.»

Yanındaki kadın, «Aman tanrım, yemek de rezil olacak,» diye yakındı. «Biri bir halt mı karıştırmış gene?»

«Evet,» diye kısa kesti Matthews. «Üstelik eğer isterse Mrs. Rizzalo bize bu konuda yardımcı bile olabilir... Mr. Draycott ile birlikte yaşıyordunuz?»

Mrs. Rizzalo, «Aman tanrım, şimdi de bu meseleyi açmayın,» diye karşı çıktı.

«Onun arkadaşısınız.»

«Öyle sanırım.»

«Bilmiyor musunuz? Onunla birlikte yaşamadınız mı?»

«Çok mühim!...» diye söylendi Mrs. Rizzalo. Kızarmıştı. «O yaratıkla yattım diye mi bütün bunlar?»

«Onu nerede tanıdınız?»

«Önemli mi? Bir otobüs durağında. Niye konuya gelmiyorsunuz bir türlü?»

«Konuya gelmemi siz istemiyorsunuz ki Mrs. Rizzalo. Ne olduğunu iyi biliyorsunuz. Mesele, geçen yıl aralıkta Mercurial'ın gösterisinde Mr. Draycott ile birlikte olup olmadığınızda düğümleniyor.»

«Öyleyse, ne olacak yani?»

«Birlikte miydiniz?»

«Evet, evet, kahrolasıca, evet.»

«Onun hangi yanında oturdunuz?»

«Saçma.»

«Size bir kutu çikolata verdi mi?»

«Böylesi ayrıntıları hatırlamıyorum.»

«Hatırlıyorsunuz diyorum ben de. Sonra nereye gittiniz?»

«Özür dilerim. Hiç hatırlayamıyorum.»

«Draycott sizi bir yere mi götürdü? Yemeğe falan?»

«Mümkündür.»

«Yalnız mı?»

«Hatırlayamıyorum.»

«Draycott sizi hiç başkalarıyla birlikte yemeğe götürdü mü?»

«Başkaları vardı gösteride.»

«Fakat sizinle birlikte hiç başkalarının geldikleri oldu mu?»

«Sanmıyorum.»

«Mercurial'dan sonra Mr. Draycott ile birlikte mi dışarı çıktınız? Yoksa sinemanın içinde mi ayrıldınız?»

«Tabii ki onunla birlikte çıktım.»

«Sizinle birlikte başka biri var mıydı çıkan?»

Kadın kızararak, «Bilmiyorum,» dedi.

«Anlaşılan o günün ayrıntılarını, işinize gelince hatırlıyor, işinize gelmeyince de es geçiyorsunuz,» dedi. Matthews. «Korkuyor musunuz? Sizi tehdit eden biri mi var? Günlüğünüze bakıp bana söyleyin.»

«Hiç bir şey söyleyecek değilim.»

«Benim hatırım için, Dakin diye birini tanıyıp tanımadığınızı söyleyin öyleyse.»

«Adını duydum.»

«4 aralıkta o da sizinle birlikte sinemada mıydı? Görüyorsunuz açık ve kısa bir soru bu.»

«Hayır.»

«Öyleyse demek ki Mr. Draycott ile birlikte sinemadaydınız ve sonra da yemeğe gittiniz. Mr. Draycott da mahkemede Dakin'le olduğunu söylemişti... Bu basit şeyleri bir ifade halinde verir misiniz?»

«Hayır,» dedi Nan Rizzalo. «Veremem. Hem günlüğüme bakmadan kesin konuşamam ve arkadaşlarıma da ihanet edemem.»

«Gidin şimdi yemeğinizi yeyin Mrs. Rizzalo,» dedi Matthews öfkeyle. «Artık işinize karışacak değilim. Sadece biri kör, biri belkemiği kırık, bir başkası da tek gözlü kalan üç kişiyi hatırladıkça biraz midem bulanıyor. Bunlar beş kişiydiler. Üçünün hayatı kaydı. Hepsi bu işte.»

«Neden söz ettiğinizi hiç anlamıyorum,» dedi Mrs. Rizzolo. «Bildiğim bir şey varsa, o da kabalığınızdır. Iyi günler.»

Kimsenin konuşmaya niyeti yoktu. Hatta mahkemeye gelenlerin, sindirilenlerin bile. Bu işe bulaşmak korkusunun doğurduğu kayıtsızlık, toplumun yeni bir davranışı olarak, azılı haydutların kovalanmasını peşin peşin yenilgiye uğratıyordu. Işte en sonunda Dakin de elini kolunu sallayarak mahkeme salonundan çıkıp gitmişti. Krabbs soygununa adı karışan iki kişinin ise ancak peşine düşülmüştü. Londra'nın, Şikago'nun kokmuş yıllarına benzemesi için, polisin de bozulmasından başka bir şeye ihtiyaç kalmamıştı...

Dakin'in hapisteki iki adamını gün ışığında kurtaracak hali yoktu ya. Bu nedenle Matthews adamlarını gün boyu Dakin ile Webb'in peşine takmak yerine gecenin bastırmasını bekledi. İlk geceyi kendisi de soğuk, küçük, tıklım tıklım dolu odanın perdelerini aralayıp karşıdaki binayı gözetlemekle geçirdi. Bu arada Binney de arabada oturuyor, ya da üç sokak ötede dolaşıyordu. Aralarında telsizle anlaşıyorlardı. İkinci gece Çavuş Stow ve Harland gözetleme işiyle uğraştı. Üçüncü gece iki adam daha katıldı onlara.

Altıncı günü bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. Bu yüzden saat beşte ortalık kararmıştı. Binney, Matthews'u Dakin'in oturduğu sokağın köşesine götürdü. Matthews ıslak kaldırımdan aşağı koşturdu. Bir dönemeçte Dakin'in kapısındaki eşya kamyonunu gördü. Biri de eve koltuk taşıyordu. Sonra kamyon bastı gitti.

Dakin'in koltuk almaması için ve hele böyle bir ıslak günde altıya çeyrek kala evine bırakmamaları için hiç bir neden yoktu. Fakat Matthews pirelenmişti. Eve dönünce Binney'e bunu telsizle bildirdi.

«Telefon kulübesine git de şirkete telefon et,» dedi. «Sor bakalım onlara, Dakin koltuk ısmarlamış mı? Hayır diyecek olurlarsa kamyonlarının çalınmış olup olmadığını sor. Koştur Tom. Çabuk ol.»

Binney beş dakika geçmeden Matthews'u aradı. «Cevap veren yok. Kapatmışlar.»

«Kapatmışlardır,» diye bozuldu Matthews. «Beni köşeden al Tom. Bu işte bir bit yeniği var. Ben hiç beğenmedim.»

Karışık sokakları hızla geçerek hapishanenin yolunu tuttular. Yolda Londra'nın kalabalığına yakalanmışlardı. Gidecekleri yere ulaşmaları yarım saatleri-

ni aldı. Hapishanenin yanındaki dar, ıslak yolda giderlerken, Binney heyecanla, «İşte burada,» diye bağırdı. Yolun karşısında eşya kamyonu duruyordu.

Kamyonun içinde iki adam vardı. Üstlerinde de şirketin beyaz giysileri. Boş insanlara benzemiyorlardı. Ama Matthews bunları tanımıyordu.

Ne oluyordu ki? Ne yapmalıydı? Dakin'in evinin önündeki kamyona hapishane mahallesinde raslamaları garipten de öte bir şeydi. Kamyon yollanmış gidiyordu.

Binney, «Sen ne dersin bu işe, Bob?» diye sordu.

«Bu işte bir bit yeniği var derim.»

«Bana kalırsa da öyle,» diye katıldı Binney. «Dakin'in evine mi dönüyoruz şimdi?»

«Burada kalacağız,» diye karar verdi Matthews. «Biraz benzin alalım ve hazır olalım.»

Böylece birkaç sıkıntılı saat geçti.

Saat dokuzda Matthews'un iyiden canı sıkılmaya başladı. Saat on bir oldu. Hâlâ hapishanenin çevresinde yolları turalayıp duruyorlardı. Soğuk da bir yandan. Canlarına tak etmişti artık.

On bir buçukta Matthews bir umumi helanın önünde durdu; içeri işemeye girdiler. Matthews, «Şu keskileri hiç söylememiş olsalardı, ne iyi olurdu,» diye söylendi.

Caddeden sapıp kestirmeden vurdu. Birden yüreği ağzına gelmişti. «Aman tanrım. İşte orada,» diye bağırdı.

Eşya kamyonu ara sokağın sonundaydı. Tam da Fletcher ile Lowis'in bulundukları hücre bloklarının önünde.

İşin dahası vardı.

Kaldırıma çıkmıştı. Aşağı yukarı kasası on dört

ayak yüksekliğindeydi. Matthews birinin duvardan atlayıp, hücrelere tırmanarak parmaklıkları keseceğini sanıyordu. Bir de baktı ki, üç dört adam duvarın üstünden kamyonun tepesine atlıyor. Arabanın farlarında birinin yüzünü seçebildi: Bu Lowis'ti. Kurtarma hareketi başlayacak falan değildi. Başlamış da bitmişti bile. Sadece arabayı çekip gitmelerine kalmıştı iş. Arabanın daha önce neden buralarda dolandığı şimdi anlaşılmıştı. Adamları bahçeye atlamıştı. Belki de araba kaldırıma parketme bahanesiyle bir tur daha atıp aynı yere gelmişti. Bu otuz saniyelik arada da adamlar kamyonun tepesinden bahçe duvarına atlamışlardı...

Matthews ekibini telsizle uyarmaya çalıştı, fakat cevap yoktu.

Bu kaçışı kendisinden başka durduracak kimse yoktu demek.

«Hay Allah,» diye söylendi. Sarsılmıştı iyiden. «Silahlı olabilirler, Tom.»

Rapier marka otomobilini kamyonun arkasını kapatacak şekilde çaprazlama durdurdu. Bu arada Webb'in şaşkınlıkla kapıya koştuğunu gördü.

«Polis,» diye bağırdı Matthews. «Bir yere kımıldamayın.»

Beş kişiydiler. Şaşkınlık içinde Binney ve Matthews'un üstüne saldırdılar. Fletcher ve Lowis'de silah yoktu. İlk iki saniye içinde Binney Lowis'i kaldırıma boylu boyunca uzatıverdi. Matthews'un saatlerce önce gördüğü şoför de muştayı savurdu. Binney o sıra başka birini de dizleri üstüne yıkmıştı. Bu arada Vic Dakin'in kötü sesi duyuldu, «Size ne oluyor köpekler?» diye bağırdı. Elinde bir tabanca vardı. Tabii 38 kalibrelikti bu tabanca.

Tabancayı görünce hepsi hareketsiz kaldı. Demin solukları duyuluyordu hepsinin. Uzaklardan ıslık sesleri ve bağrışmalar geliyordu. Artık çok geçti.

Binney, «Başaramazsın Dakin. Şu aşağılık şeyi at elinden,» dedi.

Dakin, «Yettiniz artık polis misiniz ne boksunuz!» diye bağırdı ve tetiği çekti.

Kulakları sağır edici ses ağır havada dağıldı gitti. Binney'in sağlam yapılı, güzel gövdesi kıvranarak arka üstü yere düştü.

Matthews, Dakin'in üstüne atlamıştı tam, ensesine biri demir sopa yerleştirdi; dizleri üstüne düştü. Sert bir vuruş olmasına rağmen kendinden geçmiş değildi. Ama şaşkındı. Uzaktan korku dolu bağrışmalar duyuluyordu: «Öldürdün onu,» «Kaçalım buradan,» «Adam öldürmenin sırası mıydı? Öldü adam be.» ve Dakin'in uğursuz sesi duyuldu, «Tabii öldürdüm ya. Polis değil mi? Canı cehenneme.»

Eşya kamyonunun motoru gürledi. Matthews'un arabasından sıyrılarak cayırdayan lastiklerle basıp gittiler.

Matthews Binney'e doğru süründü. İlkyardımın gereği kalmamıştı artık. Ölmüştü.

Matthews'un acı ve suçluluk duyduğu yoktu henüz. Görev sorumluluğu, duygularına ağır basıyordu şimdilik.

Sunbeam'ın direksiyonuna çöküp de motoru çalıştırdığında iki yüz adım ötede bir şeyler olduğunu farketti. İkinci bir ateş sesi geldi ve kamyonun arkasından aşağı bir adam yuvarlandı. Hey tanrım diye geçirdi Matthews. Çıldırdı adam.

Arabayı sürerken bir de baktı koca kamyonun arkası açılmış yayla gibi bir Cortina çıkmıştı ortaya. Da-

kin bu işini de iyi planlamıştı anlaşılan. Matthews şaşırmıştı.

Birkaç hapishane memuru yolun ortasında duruyordu. Lambaları sönük bu arabadan güç kurtardılar canlarını.

Binney; Tom Binney, iki çocuğun babası, bir kadının kocası ve iyi bir dedektifti. Şimdi ölmüştü. Dakin'i adaletin pençesinden kurtaran yalan tezgâhı yüzünden bir polis ölmüş, bir adam da pis sokağa yaralı ya da ölü yuvarlanmıştı. Üstelik Dakin gene paçayı kurtarmıştı; bir koşu Mr. Remington'u kiralamak için gene serbestti. Draycott ve Mrs. Rizzolo gibiler de onun tanıklığını yapacaklardı. Şimdi bu suç için kimi yakalayacaklardı onun yerine?

Rapier, Cortina'nın peşinden saatte 35 mil hızla arayı kapıyordu. Matthews öndeki arabanın ne hız yaptığını bilmiyordu. Bütün içgüdüsüyle kazadan kaçınarak, arabasını toplayıp toplayıp savuruyordu. Bu arada tam arabanın önüne geçecekti ki, baktı olmuyor, direksiyonu kırdığı gibi kaçan Cortina'ya bindirdi.

Matthews, Dakin'in korkusuz suratını ve gıcırdayan dişlerini görmüştü. Direksiyonda Fletcher vardı. Attığı çığlıkla ağzı alabildiğine açıldı ve başı önüne düştü. Son anda kendini dışarı fırlatarak göğüs kafesini ezilmekten kurtardı.

Çarpışmadan korkunç bir gürültü çıktı: Ezilen çelik ve tuzbuz olan cam sesi. Adamın giysileri de, eti de lime lime olmuştu. Ilık kan ya da yağ ensesinden aşağı aktı. Fakat acı duyamayacak kadar şaşkındı.

Bir yerden Dakin'in boğuk sesi duyuldu, «Sen de öleceksin polis efendi.» Matthews'a sesleniyordu. Biri inliyordu. Sokakta koşuşan ayak sesleri duyuluyordu. Bağrışma sürüyordu. Ama artık onu kimse kurtaramazdı.

Matthews, «Niye tükürmüyorsun suratıma?» dedi.

«Tabii niye tükürmüyorum?» dedi Dakin de.

Kımıldamanın mümkünü yoktu. Matthews elini kolunu sallıyor, çırpınıyordu çaresizlik içinde. Beynine balyoz iniyordu sanki. Beyni patlayacakmış gibi şişiyordu. Iki saniye sonsuz ağır geçti. Mary; ve sigortacıların hurda Rapier için ne diyeceği geçti aklından. Dakin bütün gazabını toplayıp Matthews'a tükürdü; ardından da ateş etti. Matthews bağırmıştı, tabancanın gürültüsünden sesini kimse duymadı.

Bu arada biri Dakin'e vurmuştu. Gene de Matthews'a bir kurşun saplanmasına engel olamadı bu.

Boğuşma sona ermişti artık.

Bir ses duyuldu, «Çabuk iyileşirsin. Kalçandan vurmuş.»

Matthews, «Sakin olun. Uzak durun. Elbisemde delil var. Üstüme tükürdü,» diye yalvarıyordu.

«Hay allahım, bunun sırası değil şimdi,» diye tatlılıkla karşı geldi adam.

«Evet evet, sırası,» dedi Matthews ve kendinden geçti.

Iki polis arabasını ve gelen cankurtaranı şöyle böyle hatırlıyordu. Kalçasındaki mermi acı veriyordu. Ezilen elinin acısından da duramıyordu. Güçlükle arabadan çıkardılar. Matthews, Binney'i kastederek, «Onu orada sokakta bırakmayın,» diye yalvardı.

«Bob, bu,» dediğini duydu birinin. Bu beş yıl önceden tanıdığı bir yüzdü. Iriyarı ve cana yakın bir dosttu. «Enfes bir iş yaptın, Bob. Hepsini yakaladık. Lowis'i vurmuşlar,» dediğini duydu ardından.

Matthews çaresizliği içinde, «Binney'in ölümüne değmezdi,» dedi.

Matthews öteden birinin, «Binney kim?» dediğini

duydu. Biri ona, «Vurulanlardan biri polisti,» diye açıkladı.

Genç bir ses, zafer narası atar gibi, «Bak, bunu bilmiyordum işte!» dedi.

Mary kapı zilini duyunca yüreği heyecan içinde, göğüs kafesini çatlatırcasına hopladı. Üstündeki battaniye yığınının altında yüzü pespembe olmuştu. Uyanır uyanmaz Bob'un yanında olmadığının farkına vardı. Matthews bütün gece dışarıda kalabileceğini ima etmişti.

Hava hâlâ karanlıktı. Mary saatlerin geçmiş olduğunun farkındaydı. Fosforlu saat sabahın beşini gösteriyordu. Saate bakınca haydutların 'iş' saatleri her ne kadar sabahın ikisinde son bulursa da, beşe kadar da sürebileceğini düşündü.

Mary gelen Bob'dur diye aklından geçirdi. Yataktan yavaşça doğruldu. Çocukları uyandırmamak için sessizce aşağı indi.

Tam kapıyı açacakken bir an durakladı.

Sesi titriyordu. «Kim o?» diye seslendi.

Tanıdık bir ses, «Çavuş Stow,» dedi. Mary kapıyı açınca yüreği ağzına geldi. Çavuşla birlikte sakalı uzamış ama iyi giyimli Mr. Ormerod da kapıda duruyordu.

İki adam da endişeli görünüyordu. Mary birden kötü bir haber getirdiklerini anladı. Bob ölmüştü. Battaniyelerin altından çıkan ılık bedenini bir titremedir aldı.

«İçeri buyrun,» dedi zor zahmet.

Ancak o zaman Çavuş Stow, «Üzüldük Mary. Fakat telefon etmekten daha iyidir dedik. Bob yaralandı,» diyebildi.

Mary şöyle bir toparlandı: «Ölmedi ya?»

«Hayır.»

Titreyen sesiyle, «Rahatladım,» dedi. «Korkmuştum.»

İçinde ılık bir şeyler depreşti Mary'nin. Ağlamak, kahkaha atmak istiyordu. Eğer ölmediyse mesele neydi? Bu aşk, bu evlilik sürebilirdi öyleyse...

«Oh, hayır,» diye Stow vurguladı. Mary'nin emin olması için. Sonra da devam etti: «Hapishaneden kaçanlar oldu. Dakin ile adamları, Fletcher ve Lowis'i kaçırmışlar. Dakin'de mandal keskisi olduğunu bilen yalnız Bob'du. Anlıyorsun ya? Engel olmaya çalıştı.»

«Yaralı mı?» diye sordu Mary. Önemli olan Bob'un yaralı olup olmayışıydı.

Mr. Ormerod uzun boylu Mary'nin tepesinden, «Çok iyi becerdi bu işi. Ne yazık ki ateş açıldı. Binney, sonra da Bob vuruldu... Durumu öğen bir yazı göndereceğim,» dedi.

Mary o iğrenç telefondan sonra evlerine gelen neşeli Binney'i, iri yarı adamı hatırladı. Polis toplantılarında şarkılar söylerdi. İyi de döğüşürdü. Kendisinin tersine minicik bir karısı vardı. Adı Joan'dı galiba? Her neyse, kadıncağız başka bir toplantıda artık peşpeşe dikerdi cin kadehlerini çaresiz...

«Hastanedeler mi?»

«Bob hastanede.»

Çavuş Stow, «Binney öldü,» dedi.

Mary ağlamak istiyordu. Öylesine iyi bir insandı ki Binney. Ağlamak yerine, «Öyleyse dedektifliğe Tom'u önerebilirsiniz. Belki onun işine yarar. Bob iyi demek,» dedi.

Mr. Ormerod, «Düşündüm. Düşündüm. Her şey gece yarısı olmuş... Bob da, Binney'den sonra vurul-

muş. Anlıyor musun Mary. Ateş edeceklerini bilmesi gerekirdi. Üzerinde de hiç bir şey yoktu...» dedi.

Mary titriyordu. Hava soğuk değildi. «Demek vuruldu?» diye sordu.

«Dakin...»

«O nerede?»

«Kalçadan vurmuş onu Mary.»

Şöyle bir, «Eh, o zaman pek kötü sayılmaz,» dedi demesine ya bir yandan da Matthews'un felç olabileceğini, yıllarca tekerlekli sandalyede oturabileceğini ve bir daha hiç yürüyemeyeceğini de düşündü.

Çavuş Stow, «Biraz tozunu silkiyorlar,» dedi. «Üstlerine beş kişi saldırmışlar muştalarla. Biraz tozunu silkecekler artık onun.»

«Joan Binney nasıl?»

«Şey... tabii... biraz fenalaştı...»

Mary'nin yüzüne kan çıkmıştı. Sağ elini sallayarak, «Onlar için değmezdi,» dedi. Sağ eliyle dışarıdakileri, otobüsleri hıncahınç dolduranları, maçlardaki binlerce insanı ya da rahatlarından başka bir şey düşünmeyen televizyon seyircilerini kastediyordu. Gözlerinden yaşlar dökülmeye başlamıştı. «Onların aldırdıkları bile yok. Değmez onlar için bu yapılanlar.» Fakat Mary birden kendini Bob'a ihanet ediyor sandı; toparlandı. Yukarda iki bebe vardı ki, onlar için değerdi. Onları, dünyaya acı çekerek getirmişti. İlk yaptıkları şey de çığlık atmak olmuştu... «Özür dilerim. Bunu demek istemedim.»

«Biliyorum,» dedi Mr. Ormerod. «Pek kötü sayılmazlar: İngiliz halkı yani. Tehlike yokken biraz düşüncesizdirler, o kadar.»

Mary, «Çay içer misiniz?» diye sordu.

«Neyse, artık konuşmaya da başladın,» dedi Stow.

Şef yardımcısı, «Bir şey daha vardı,» deyince, Mary'nin yüreği gene hopladı. Başı birden döndü. Çığlık atmaya hazırdı. «Bir haber gönderdi. O paket ve telefonla ilgili.»

«Ha onlar,» dedi Mary. Gene yüreğini hoplatmışlardı.

«Bob bunu yapanın Dakin denen adam olduğunu da ispatlayabileceğini söyledi.»

«O gelsin yeter,» dedi Mary. «Bu önemli değil.»

Mary yorgunluktan bitmişti saatlerin geçmesini beklerken. Sonunda Matthews'u görebildi. Çığlık atmamak için güç tuttu kendini. Bu sevgili yüzü ne hale getirmişlerdi. Oysa bakmaya kıyamazdı bu yüze. Sağ eli battaniyeden dışarıda duruyordu. Mermiyi almışlardı. Fakat yüzü öylesine yara bere içindeydi ve öylesine allak bullaktı ki... Sanki Binney'i öldüren oydu... Öylesine mutsuzdu. Çürükler Mary'yi çılgına çevirdi. Bir gözü şişti; bir gözü kan çanağı. Gözlerinin çevresinde sarılı morlu lekeler vardı. Başı ensesine kadar sargılar içindeydi. Bu yüzden sağ yanına yatırmışlardı onu. Bir çocuk gibi ufalmıştı...

«Çocuklar nasıl?» diye sordu.

Mary göğüs geçirdi: «Beni çıldırtıyorlar. Gene tatil istiyorlar. Kutlamak için...»

«Bir şey kazandık mı ki?» diye sordu Matthews.

«Sen yapmadın,» diye karşı çıktı Mary.

«Ben yapmışım gibime geliyor,» dedi Bob.

«Başka ne yapabilirdin ki? Kaçsaydın... Onları bıraksaydın...»

«Joan Binney'i görünce ne diyeceğim?»

«Çılgın olma. Normal bir davranış bekleyemezsin... Ha şey... Ben gelmeden önce Mr. Ormerod te-

lefon etti. O paketin üstündeki pulları yalayan tükrük senin ceketindeki tükrüğün aynıymış...»

«Öyleyse artık mesele kalmadı,» dedi. «Kaygulanma artık.»

Saçmaydı.

Bitkin düşene dek karşılıklı güldüler. Sonra Mary sevgiyle, «Seni düşündüğümü aklına getirmezsin hiç değil mi? Hey koca polis?» dedi.

Draycott'un durumu çok nazikti. Kendisi de biliyordu bunu. Riske girmişti açıkça. Şimdi ne gibi bir tavır takınmalıydı. Kamuoyu, mahkemede Dakin'i desteklediğini biliyordu. Inandırıcı da olmuştu üstelik. Kuzeyli ahmağın biri yazdığı yazılarda kendisinden, «prensip sahibi adam» diye sözediyor ve onunla öğündüklerini uzun uzadıya anlatıyordu. Şimdi o gazete neler yazmazdı? Hele Henry Rizzolo, Draycott'u mahkemelerde süründürürse demediklerini komazlardı. Gerçi her ne kadar bir önceki gazete haberleri çabucak unutulursa da, (bir milletvekilinin avantajlarından biriydi bu ya) oyun birden aleyhine dönecekti kaçınılmaz olarak. Başka yolu yoktu bunun.

Kendini çalacak telefonlara hazırladı. Bu adamı tanırım. Duygulu, oldukça kültürlü, çok zeki bir adamdır. Tek eksikliği bunalımları olmasıdır. Son zamanlarda annesini kaybetti. Ne yaptığını bilmeden korkunç bir cinayet işledi. Böyle bir adamı otuz yıl vererek çarmıha mı germemiz gerekir?

Avam Kamarası toplanmıştı ve Draycott ilk fırsatta ayağa fırlayıp İçişleri Bakanı'na şiddet hareketlerinin, polisin bir kışkırtması olup olmadığını sordu.

Birkaç milletvekili bu soruya alkış tuttular. Bakan görev anlayışı hakkında birtakım renksiz yorumlarda bulundu. Birkaç maskara da polise çatmaya her za-

man pek hevesli olduklarından, sanki bir prensip meselesini ortaya atmış gibi, yürekten desteklediler kendisini. Acaba görev duygusunda da aşırılığa kaçılamaz mıydı? Birisi öfkeyle son zamanda bir polisin öldüğünü ve birinin de ağır yaralandığını söyledi bağırarak. Bu, sorumluluk ve görev duygusu değil de neydi öyleyse? Sayın milletvekili daha ne kadar kurban isterdi? Fakat adamı takan olmadı. Kargaşalıkta sesi eriyip gitti. Duygusallığı üstündeydi ve tartışmayı saptırıyordu...

İki gece sonra Draycott televizyona çağrıldı. Pavement adlı yeni bir oyunla ilgili suçlamaları ve ahlâkî değerleri açıklaması isteniyordu. Oyunda polis dayağı ve şiddet ön plandaydı. Basında korkunç yankı bulmuş, son zamanların en hareketli tartışma konusu olmuştu.

Bütün kitleyi ilgilendiren sorunların tartışılmasında hep varlığına ihtiyaç duyulan muhalefet de, bu sefer altmış altı yaşında bir muhafazakâr üyenin oyuncağı olmuştu. Adam çok ileri bir fikri ortaya atıyormuş gibi, falaka ve ipe çekme cezasının geri getirilmesini istedi. Elbette, «Pavement» adlı oyunu açık saçık, tedhişi destekleyici ve polise karşı yönelttiği suçlamalarda haksız buluyordu. Draycott'un işini bu daha da kolaylaştırdı. Oturumu yöneten başkan da, Draycott'un görüşlerinden yanaydı, zaten aslında, Draycott'un başkanı olduğu Güney Afrika'ya Karşı Olanlar Derneği'nin üyelerindendi. Draycott'un televizyonda kolayca boy göstermesinin başlıca nedenlerinden biri de buydu...

Draycott, Nan tarafından terkedilmesinden bu yana kendisini daha bir formunda hissediyordu. Şimdi kafası da daha iyi çalışıyordu. Kendine olan güveni

kazanmıştı yeniden. Londra'da gemisi batmazdı artık. Liberal düşüncelerin kentiydi Londra. Üstelik yeni akımların da savunucusuydu Draycott. Herkes için bolca yer vardı Londra'da. Ünlü kişiler kaldırımlarda dolaşırken, bir sürü ahmak ellerinde dürbünlerle ünlü kişileri görmeye uğraşıyordu. Dans dersleri veriliyordu Brompton caddesinde. Şubat ayının dondurucu soğuğuna rağmen birtakım mini etekli piliçler bacaklarını sergiliyorlardı. Korkunç restoranlar vardı. Cüretkâr tiyatro da, azgın basın da Draycott gibi düşünüyordu. Yaşamak güzeldi. Sıkıntıları geçer geçmez bir piliç bulurdu. Mutlaka yapacaktı bunu. Kafasına koymuştu. Bu kez bir Afrikalı kız olmalıydı. Yeni bir vücut tanımalıydı. Belki de birkaç yıl sonra yazarlığa başlarsa iyi bir gözlem olurdu...

Ertesi gün öğleden sonra beklemediği şey başına geldi. Biri onu arıyordu. Simpson'du bu. Yokmuş gibi yapabilirdi. Acaba kadın rezalet çıkarır mıydı? Rahatından olacaktı boş yere.

Ikisi de karşısındaydı işte şimdi. Anası korkunç güzel bir kadındı. Draycott'tan daha yaşlı değildi tabii. Durum böyle olmasaydı tam da yatılacak bir kadındı doğrusu. Baba, yani Marjorie'nin babasının bir şey söylediği yoktu. Karısına eşlik etmek için gelmişti. Piposunu doldurup tüttürerek her şeyi unutmaya razıydı anlaşılan.

Kadın, Draycott'u görür görmez tanımıştı. «Öldü. Marjorie'miz öldü. Sen öldürdün onu,» diye bağırıyordu avazı çıktığınca.

Ahmak kocası da, «Sakin ol kızım, sakin ol,» diye yatıştırmaya çalışıyordu. Pavement oyunundaki ikinci perde kadar saçma bir görüntüydü bu. Kapıdan geçen birkaç kişi dönüp baktılar. Fakat onlar da böyle duygusallıklardan hoşlanmıyorlardı.

Draycott, «Mrs. Simpson,» diye başladı. «Haftalarca beni aradınız. Tehdit bile ettiniz...»

«İyi bir kızdı. Onu sen öldürdün...»

Draycott, «Sesinizi biraz alçaltın, madam!» diye tersledi. «Tatil kampında değilsiniz.»

«Ona tecavüz ettin,» diye bağırıyordu kadın. Ağlamaya başlamıştı. «Sen öldürdün onu. Namuslu bir kızdı.»

Draycott ikisine birden, «Aptalın biriydi,» diye bağırınca kadın birden çöktü ve sesi kesildi. Gerçi bir türlü kabullenmek istemiyordu bu gerçeği; ama bilmiyor da değildi kızının ne mal olduğunu. Kız da katili Draycott kadar kendi ölümünden suçluydu.

Mr. Simpson, «Haydi sevgilim,» diye yalvardı. Gerçekçiydi adam. Öleni geri getiremeyeceğini iyi biliyordu. «Ahlâksızın biri, bırak şunu!»

Bu, aslında Somerset Maugham tipi bir konuşmaydı. Draycott kıkırdamamak için güç tutuyordu kendini. Paçayı kurtardığını biliyordu. Bir şey yapacakları yoktu. Marjorie aptallığının kurbanı olmuş, kendi çukurunu kazmıştı. Bunu onlar da biliyorlardı... Çekti gitti. Artık pek az derdi kalmıştı halledilecek...

Aylardan beri ilk kez Rivalry'ye uğradı o gece. Nan'ı kapıdan girerken gördü. Mr. Barzun onu karşılamak için yolunu kesti. Nan, Draycott'un gözünün içine bakıyordu. Bu, Draycott'u pek keyiflendirdi. On adım öteden hiç utanmadan Barzun'un söylediklerini dinledi:

«Mrs. Rizzolo. Ne iyi ettiniz de geldiniz.»

«Teşekkürler Mr. Barzun. İyi karşılanmak hoş bir şey.»

«Artık, probleminiz yok inşallah?» diye sordu Barzun açıkça.

Nan da aynı tavırla Barzun'a baktı. Barzun'un her şeyi bildiğini seziyordu: Belki Draycott'un paluze gibi elleri orasında burasında dolaşırken çekilmiş resimlerini bile görmüştü... Nan için mesele değildi bu. St. Clare'nin kızları hep dört ayak üstüne düşerlerdi. Erkeklerin altında pek uzun zaman sırtüstü yatıp kalmazlardı.

«Oh, evet,» dedi Nan. «Babam halletti problemlerimi.»

Barzun şaşırmıştı:

«Babanız mı ödedi? Çok iyi etmiş.»

«Hayır,» diye düzeltti Nan. Biraz üzgün pozlarda, «Babam öldü. Bana da iki atla 27 bin ingiliz lirası bıraktı,» dedi.

«Oh, ne üzücü,» diye başını salladı Barzun. «Atları ne yapacaksınız?»

E YAYINLARI

BELGELER / BİLGİLER / BÖLGELER DİZİSİ

1. **PARİS YANIYOR MU?**
   D. Lapierre / L. Collins / 25 lira
2. **AL CAPONE / Gangsterler Kralı**
   John Kobler / 25 lira
3. **KUDÜS... EY KUDÜS**
   D. Lapierre / L. Collins / 30 lira
4. **PARA BABALARI**
   Ferdinand Lundberg / İki cilt / 50 lira
5. **İNSANLAR VE BİTKİLER**
   Maurice Mességué / 25 lira
6. **KALBİMİ VATANIMA GÖMÜN**
   Dee Brown / 30 lira
7. **ATATÜRK «Demokrat Diktatör»**
   Paraşkev Paruşev / 20 lira
8. **TABİAT HAKLIDIR**
   Maurice Mességué / 20 lira
9. **TİLKİLER SAVAŞI**
   Ladislas Farago (basılıyor)

çirkef

james barlow

20 LİRA

roman

